כ"ד כסלו תשמ"ד, 30.11.83 מיספר 2413

חתונת הגביר

ח"כ
אברהם שפירא
בחתונת
בתו

צמרת המדינה בהילולה מנקרת־עינים

קפה האג

קפה האג. לאנשים שאוהבים הרבה
קפה ביום וגם בלילה.

חדש!
קפה טורקי נטול קפאין
באריזת וואקום.

עלית
קפה האג.
ליהנות בעיניים עצומות.

...השימחה +
פולי דרך
זינקן ומעלות

הפרינצ'פ שקטל אף 22 ילדי בית־הספר ואת 11 הספורטאים.

פידיון ששת השבויים הסתיים באופן מוצלח, במזל טוב. לא חשוב המחיר, העיקר שהבנים בבית.

סוף־סוף למדו גם בישראל כי חיי־אדם חשובים יותר מכל פרינציפ.

על השימחה למראה המישפחות המקבלות את יקיריהן מעיבה רק עננה אחת של עצב: זכר 22 ילדי מעלות, זכר 11 הספורטאים במינכן. לוא רק יחליטה ממשלת ריין־מאיר שחיי אדם אכן יקרים יותר מהפרינציפ...

לוא רק...

ענת רזבינשטיין, חיפה

● ● ●

קליעה למטרה

נמר של נייר שאג – הקוראה סבורה שצדק.

אודה על האמת — פעמים רבות לא הסכמתי עם דיעותיו של דן עומר על סופרים וספרים, כפי שבאו לידי ביטוי במדורו נמר של נייר. אבל בביקורתו על שימעון זנרבנק (העולם הזה 2407, 20 באוקטובר) אני חושבת שקלע למטרה. ספריו של זנרבנק — במקור ובתרגום — חלשים ואינם משיגים את המינימום הספרותי.

הדסה אש, חולון

● ● ●

לוחצים –
אבל להיפך

ב"העולם הזה" (2411, 16 בנובמבר) פורסמה במדור "דף תשקיף" ידיעה תחת הכותרת: "תובעים צעדים מכהן אורגד".

בין השאר כתבתם, כי גורמים בליכוד לוחצים על שר־האוצר, יגאל כהן־אורגד, לבצע גזירות כלכליות נוספות, ובעיקר לעקר את תוספת־היוקר.

לצערי, לא נקבתם בשמם של אותם גורמים, ואף לא ציינתם כי יש בליכוד גם מי שחושב אחרת מהם.

דווקא בנושא הנדון חשוב היה להבהיר עמדתה של סיעת הליכוד בהסתדרות כגורם מרכזי בליכוד שלוחץ על שר־האוצר — אך בכיוון הפוך לזה שיוחס על־ידכם לגורמים אחרים.

סיעת הליכוד בהסתדרות הבהירה התנגדותה לעיקור תוספת־היוקר, עמדה שהובאה לידיעת שר־האוצר בשיחה שקיימו עימו ראשי הסיעה.

יותר מכך: סיעת הליכוד בהסתדרות תבעה תשלום מיקדמה לעובדים על חשבון תוספת־היוקר, ואף הביעה תמיכה בהפעלת מנגנוני הצמדה קבועים למיעוטי־יכולת ולמקבלי קיצבאות.

מוטי שילה, דובר סיעת הליכוד בהסתדרות, תל־אביב

● ● ●

רק"ח, אש"ף וסוריה

המיכתב הבא הגיע על נייר מיכתבים רישמי של "המיפלגה הקומוניסטית הישראלית, הוועד המרכזי, לישכת הדובר".

הכלל להתאים את המציאות להשקפה וסובייקטיבית לא מחזיק מעמד, וזה חל גם בשהעולם הזה לא מדייק בפירסום עמדת רק"ח בקשר לסיכסוך הדמים המתחולל באש"ף.

עובדה היא שמייד עם פרוץ הסיכסוך הצהרנו ברורות, שאנחנו מכירים בהנהגת אש"ף בראשות יאסר ערפאת כנציגות הלגיטימית של אש"ף, שנבחרה בכינוס האחרון באלג'יר. אנחנו רואים בחיוב החלטות כינוס אלג'יר. אנחנו רואים כצורקת ונכונה את עמדת הנהגת אש"ף למען עצמאותו ואי־תלותו של אש"ף. עובדה נוספת: אש"ף והנהגתה הם הכח האנטי־אימפריאליסטי העיקבי ביותר בעולם הערבי. הם רואים בשליטי וושינגטון וישראל את אוייביהם העיקריים ואילו בברית־המועצות את ידידם הטוב והנאמן ביותר.

אש"ף זו חזית, ובוודאי נמצאים בחזית זו בעלי נטיות ימניות ופרו־אמריקאיות או מצריות. אולם לא אלה קובעים. יתכן, שאלה מוצאים יותר חן בעיני אורי אבנרי, והוא היה רוצה לראות אותם כקובעים באש"ף. אבל העובדות הן עובדות. וגם

(המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקדמי:

חגיגת הגביר

בשעה שעם ישראל מצווה על־ידי מנהיגיו להדק את ההגורה ונערך בחרדה למיתון הקשה המאיים על המשק, לא התביישה אותה הנהגה עצמה לקחת חלק באירוע הראוותני והמסואר, שבוזבזו בו גם כספי משלם־המיסים. האירוע לא היה אלא התוצרת בתו של ר' אברהם שפירא, ח"כ אגודת־ישראל. על אף מאמציו של שפירא למ־ נוע סירסומם של צילומים ומידע מהחתונה, הצליח העולם הזה ל־ הביא פרטים וצילומים מהאירוע.

13

כתבת השער האחורי:

בעבור חופן דולארים

עבור מיליון דולאר היתה שרונה מארש מזבנה לחשוף את מערומיה במלואם בירחון־הערווה פנטהאוז ולשאת את התואר "חיית השעשועים הבינלאומית". התחרות על התואר הלא־מחמיא ועל הסכום הנכסף נערכה ביום חמישי שעבר באטלנטיק־סיטי. שרונה הסטירדה, ונערה דנית תחשוף בפומבי את ערוותה.

64

נצחון בטריפולי

כלי התיקשורת וה"מומחים" המאוכזבים ימשיכו לתאר את תוצאות הקרב על טריפולי כמפלה ליאסר ערפאת. אך ה־ עובדות מדברות בעד עצמן: מנהיגותו ו־ יוקרתו התחזקו, מעמדו ה־ מדיני לא התערער – בדיוק כמו אחרי הקרב על ביירות.

6

בגין מתחרטו

"אם זה היה מצבו גם בתקופה שנתן את האות לפתיחת מילחמת הלבנון – זה חמור מאוד", אומר גרפולוג ידוע, שניתח את כתב־ ידו וחתימתו של בגין מתקופת הסתגרותו.

7

כמה מסוכנים הטילים בסוריה

האומנם יש בהצבת טילי ס"ס 21 חידוש מבחינה אסטרטגית והאם עלולה הצבת הטילים להשפיע על מאזן הכוחות בין ישראל וסוריה? פרשן העולם הזה מנתח.

24

השיחרור

ממשלת ישראל השתדלה מאוד למנוע זאת – אך פרשת שיחרור השבויים האירה באור חיובי את אש"ף ובאור שלילי את ישראל. ששת השבויים הישראליים העידו שקיבלו יחס טוב משוביהם, אך ישראל, שפירקה את הכתם החמור על שמה – מחנה אל־אנצאר – ביצעה את שיחרור השבויים והאסירים הפלסטיניים באופן משפיל. למרות ששוחררו במיסגרת חילופי שבויים, לא זכו הפלסטינים למעמד של שבויי מילחמה על פי אמנת ז'נבה – הן בתקופת מאסרם והן בשיח־ רורם. עד הרגע האחרון הקפידו שילטונות ישראל לטעת שינאה בקרב הלוחמים וה־ אסירים הפלסטיניים (למטה), מעשה שהעיב על השימחה בישראל (למעלה).

8

מות הבן

היהודי ניצול השואה חיפש לו ולמישפחתו חיים טובים בגרמניה, אך מצא את עצמו מנהל מאבק מתמשך עם בירוקרטיה אנטי־ שמית. מאבק שבסופו נמצא בנו מת. לדברי האב, נרצח הבן על־ידי ניאו־נאצים.

45

קצין ולא־ג'נטלמן

בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, הואשם **רפי רוימי**, קצין בבית־ המעצר באבו־כביר, בין השאר, ב־ קבלת שוחד מיני מפרוצות ובמעשים מגונים. על מעשיו של רוימי עימה ועם חבר־ תה מעידה הפרוצה.

40

אימוץ נמרץ

בחצות הלילה באו ניידות־המישטרה כדי לקחת את הילדה בת ה־4 מזרועות אמה ולמסור אותה לאימוץ. בבית־המישפט המחו־ זי מתנהל המישפט שבו יק־ בע השופט חיים פורת אם אכן תימסר הילדה לאימוץ.

61

מחיר הדמים

יצחק שמיר ומשה ארנס יצאו לוושינגטון לדרוש את התשלום – בדולארים ובוויתורים מדיניים – תמורת מחיר ההרוגים והפצועים במילחמה. שלמה פרנקל **מנתח את הרווח של האמריקאים בעיסקה זו.**

69

גירושה של תרז

תרז האלסה, שנדונה למאסר־עולם אחרי שחטפה את מטוס "סבנה", לא רצתה לעזוב את הארץ. אולם היא נאלצה לחתום על מיסמך שבו ויתרה על אזרחותה הישראלית – וכך הפכו החופש והשיחרור לגירוש.

58

המדורים הקבועים:

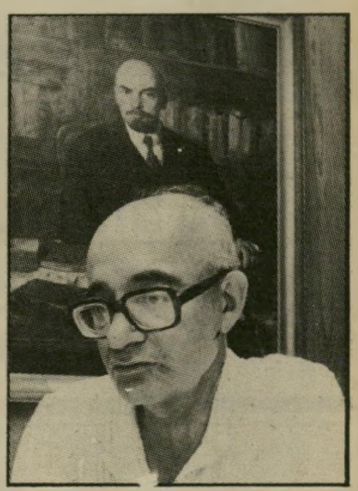
מיכתבים	3	קולנוע – כרמן	48
קורא יקר	5	זה וגם זה	50
במדינה	7	עולם קטן	52
תשקיף	11	אתה והשקל	55
הנדון	12	הזדי	55
אנשים	21	מה הם אומרים – ישראל לאו, עמירם ניר, ברוך מרזן, שאול ביבר, אורי עופר, דוד גרבוז	56
בלונים	23	תשבצונן	60
יומן אישי – מדוע לא נסעתי לטריפולי?	27	רחל מרחלת על כל העולם	62
שידור	32	ספורט	66
תמליון שידורי הטלוויזיה	33	הורוסקום	67
אנשים בעולם – לינדה גריי	34	תמרורים	68
חלון ראווה	39	זה היה העולם הזה שהיה	70
נמר של נייר – סימון דה־בובואר	42		
לילות ישראל – גילה אלמגור	46		

(המשך מעמוד 3)

בימים קשים אלה לאש"ף, חוזר יאסר ערפאת ומאשר את יחסו החיובי לברית־המועצות.

ומה שנוגע לסוריה: הדברים אינם פשוטים. סוריה היא בקו הראשון להכשלת תוכניות רגן להשתלט על לבנון ולהפכה בסיס נגד התנועה הלאומית הערבית, כולל אש"ף, והתנועה האנטי־אימפריאליסטית באיזור, כולל מתנגדי הכיבוש בישראל. אין ספק שבמאבק זה לסוריה יש הישגים חשובים.

מצד שני: מגמת סוריה להשתלט על אש"ף ומילחמתה נגד אש"ף זו שגיאה וחטא, וזה עוד עלול להתנקם קשות בסוריה.

קורא בורשטיין
.לגמגם.."

אנחנו מבקרים מעשים אלה של סוריה. אולם לא נשחק לידי השילטונות הישראליים, הימניים והפרו־אמריקאיים, כיצד לבקר את סוריה ומתי לבקר. זאת נעשה מתי שנמצא לנכון. הביקורת שלנו על סוריה פורסמה בפומבי בעיתונות שלנו בעברית ובערבית.

מכאן — למען ההערכה האובייקטיבית, מוטב שאורי אבנרי יחדל לבנות מיגדלים באוויר ולכתוב ש־רק"ח נקרעה בין הצורך לשרת את אדוניה במוסקבה ובין החשש לאובדן המוני תומכיה... והחלה לגמגם משהו בזכות ערפאת." זה פשוט לא אמת. ולמי זה מביא תועלת? רק למי שרוצה בפילוג ובסיכסוכים בקרב מחנה־השלום ומתנגדי הכיבוש בישראל.

אנחנו איננו רוצים בכך.

עוזי בורשטיין,
דובר רק"ח, תל־אביב

● *במשך ארבעה חודשים נאלמה רק"ח דום, לא השמיעה אפילו מילה אחת בזכות ערפאת, שנלחם על עצמאות תנועתו. רק השבוע, אחרי שניסחה את עמדתה המסורבלת־משהו, התעורר גם הדובר משתיקתו.*

● ● ●

ז'בוטינסקי עם רעמת

שיער לבנה

מהו צומת? המקום שבו נפגשים אובדי־דרך הבאים מכיוונים שונים.

בזמן האחרון אנו מתבשרים על להיט חדש במפה הפוליטית הישראלית — ז'בוגוריוניזם — פרי הכלאה של מאכסימאליזם ז'בוטינסקאי עם פראגמאטיות בן־גוריונית. ביטוייו — צומת של רפאל איתן, חוג־בן־גוריון במיפלגת העבודה בירושלים, חוג־עין־ורד ודומיהם.

חוששני שגם ממשלת שמיר־ארנס היא ז'בוגוריניסטית.

זה טוב או רע ליהודים?

כאיש השייך למחנה־השלום יש לי, משום־מה, יותר סימפטיה לתלמידי ז'בוטינסקי מאשר לתלמידי בן־גוריון. הטעם איננו שאלה מתונים דווקא, להיפך: הצהרותיהם מאיימות ומפחידות. ברם, קבוצה נבחנת לפי מעשיה ולא לפי הצהרותיה. תלמידי ז'בוטינסקי נחונו במידה גדושה של שלומיאליות, ועיקרו „תפסת מרובה — לא תפסת", המאפיין אותה, פעל דווקא לטובת מחנה־השלום. לעומת זאת, הבן־גוריוניזם הוא בעצם ניציות עטופה בכפפות משי, שדווקא בגלל חזותה המתונה היתה יעילה ואפקטיבית להפליא.

אני מאחל לז'בוגוריוניסטים למיניהם שהמימד הז'בוטינסקאי יגבר אצלם על המימד הבן־גוריוני, לטובת השלום ועם ישראל.

אלי ענתבי, פתח־תקוה

● ● ●

שיתוף פעולה

תורת חיים של גרפיקאי.

אורי אבנרי תיאר ביומנו האישי את טיפוס

קורא ענתבי
ניציות בכפפות משי

הישראלי הלא מפרגן, זה שתפיסתו היא שימחה לאיד עמיתו. אני תופס עצמי כנציג מובהק של המחנה השני.

אלא שקיים משהו באופיו של הישראלי המצליח הממריד אפילו אנשים כמוני, הנובע מעיוות ביצירת ההיררכיה המעמדית של החברה הישראלית. אביא שתי דוגמאות אישיות:

את הקריירה שלי בשטח הפירסום התחלתי כגרפיקאי. אני זוכר חבר, יבואן אופנה, שנתבע ונאלץ לשלם לי תשלום שהיה חייב בו. החבר הנרעש הסביר לי: „אתם נותנים שירותים, השם שלכם ולחמכם באים לכם מאיתנו."

החמורים שלמדו לפרגן האחד לשני - *בעמוד זה.*

● ● ●

שבחים למדור חדש

במרחב מעורר עניין.

המדור החדש, שבו אתם סוקרים את המתרחש בעולם הערבי, מעורר עניין ויש לו פוטנציאל טוב. חסרונו בשבועון הורגש כבר מזמן.

אך תעשו טובה אחת – תכתבו יותר על השאלות החשובות המעסיקות את שכנינו, השאלות הפוליטיות והחברתיות, ופחות שטויות על רקדניות־בטן, חשפניות ובוטיקים.

משה זוהר, חדרה

● ● ●

לחגור שק

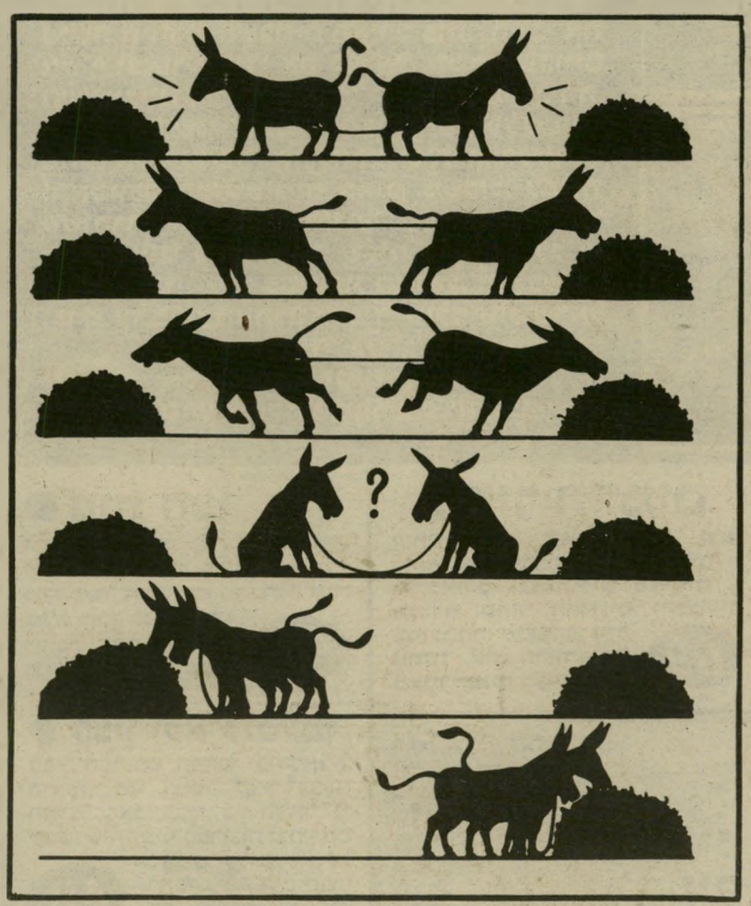
תנועת התנגדות בלתי־אלימה לסיפוח השטחים.

אנחנו התארגנות של אנשים שהמשותף ביניהם הוא החלטה אישית שלא להשלים עם סיפוח השטחים, ולפעול במאבק נגדו בדרך אי־האלימות.

כאשר עמדנו על כך שהסיפוח קם והיה לעובדה (למרות שמטעמים פוליטיים לא הכריזו עליו) הרגשנו שבכך עברה מדיניות הממשלה את הקו האדום. מדינת־ישראל, כבניין אנושי שביסודו דמוקרטיה וצדק, המדינה אשר למרות כל פגמיה וחולייה אהבנו אותה ולחמנו למענה — נפלה בידי מנהלי מדיניות של כוח, הרוכבים על נחשול של יצרים גזעניים, אפילו פאשיסטיים.

דרך המאבק שבחרנו מתאימה להתמודדות עם הרוח הרעה, האלימה, שהשתלטה על רבים מבני העם שלנו והביאה את הסיפוח. אי־אלימות היא אסטראטגיה של כוח־התנגדות לרע שגורם הצד השני, תוך יצירת תיקשורת גלויה והוגנת איתו, במטרה להקל עליו להשתחרר מן הפחד, השינאה, הרעות הקדומות, הפאנאטיות וחוסר האנושיות המזינות מעשי־טירוף מאורגנים בהיסטוריה, כמו מעשה־הסיפוח. אי־אלימות היא דרך־מאבק ההולמת אהבת־ישראל ואהבת־אדם.

איננו שייכים לשום גוף פוליטי. תנועת התנגדות בלתי־אלימה היא מחוייבות אישית השואבת את כוחה מן הציווי המצפוני של כל אחד מאיתנו, לא לנוח ולא לשקוט כדי להחזיר את ישראל לעצמה. אנחנו עורכים פעולות במרכזי האוכלוסיה כדי לעורר את מודעות־הציבור ולהוציאו משיגרת ההשלמה עם הסיפוח, מעוררים פעולות בלתי־אלימות בשטחים.

בתערוכת ציוריי שערכתי לפני זמן מה ניגש אלי זוג ידוע, שאך השלימו את בניית ביתם הגדול בנווה־צדק, וברוב התלהבותם הציעו לי חדר בביתם כסטודיו. לא משנה שלי יש דירה וארבעה חדרים וכן שני מישרדים: התפישה של האמן בין היתר היא של „צייר חצר", סטראוטיפ ראוותני נוסף שאפשר להתגדר בו.

גיורא אוריין, תל־אביב

● *הקורא צירף למיכתבו את ציור*

ויוזמים אי־שיתוף
תלטות בכוח.

אנחנו נותנים
למחוייבותנו על־ידי ענ
פשוט. זהו סמל ששורש
לחגור שק כביטוי של
הצטרפו אלינו בכך — או
שאנשים יתביישו על שלא ענדו את הטלאי הזה בשנת תשמ"ד.

בשם הקבוצה: **אראלי נרי,** עין־גב

● *המען לתיקשורת: ת"ד 16530 תל־אביב 61164.*

● ● ●

העיר המובטחת

משה רבנו, שדרך על נבו, לא זכה להגיע לארץ המובטחת, אלי לנדאו זכה.

שתי הערות בעיקבות הראיון עם אלי לנדאו (העולם הזה 2410, 9 בנובמבר):

כל הכבוד לשרית ישי, המראיינת, שעשתה כרגיל עבודה טובה והצליחה לשאול ואף לקבל תשובות (בחלקן מתחמקות) גם בנושאים שלא

ראש־עירייה לנדאו
עבר שנוי במחלוקת

היו כל־כך נעימים למרואיין, ועם זאת האירה בצורה אובייקטיבית גם צדדים חיוביים שלו.

והערה לאלי לנדאו: משה רבנו דרך על הר נבו ולא זכה להגיע לארץ המובטחת. אתה דרכת על נבו והגעת לעיר המובטחת. אם תמלא את הבטחותיך ותשקם את הרצליה, כולם יורידו לפניך את הכובע, למרות עברך השנוי במחלוקת.

משה כנען, רמת־השרון

● ● ●

מרוב ילדים לא

ראו את המלון

לא „שרתון", לא „הילטון", אלא „קרלטון".

בכתבה בהעולם הזה (2412, 23 בנובמבר) על פסטיבל הילדים 1983 נכתב כי הילדים מתגוררים במשך השבוע המפרך, שבו יש להם 40 הופעות, ארבע הופעות ביום, במלון הילטון או שרתון.

ברצוני לציין כי ילדי הפסטיבל מתארחים במלון קרלטון פנטה.

טוליו ויינברג, תל־אביב

לידיעת הקוראים

מיכתבי קוראים מתפרסמים בקיצורים המתחייבים מתוכנם ומשיקולי מקום. עדיפות תינתן למיכתבים קצרים. מודפסים במכונת־כתיבה. שצורפה אליהם תמונת הכותב. מיכתבים בעילום־שם לא יפורסמו. אין המערכת מחזירה את המיכתבים שנתקבלו בה.

העולם הזה
בלי משוא פנים

קוראים כותבים

קשה לי לומר שאני מצטער על סגירת רשת־החינמונים רחוב ראשי, אף שאני מצטער על הסבל שנגרם לעיתונאים הרבים שהתפתו להעמיד את עצמם לרשות עיתונות מסוג זה.

הסברתי לא פעם שאני רואה בתופעת החינמונים השחתה של הנוף העיתונאי ועיוות אחד המוסדות החשובים ביותר במישטר הדמוקרטי.

עתה הוכח כי גם מבחינה מעשית אין בסיס לגישה צינית זו למיקצוע העיתונאי.

רחוב ראשי, מבוי סתום

דרכו של עיתון חדש היא, בדרך כלל, זו:

לפלוני יש רעיון לעיתון חדש: גישה חדשה לעיתונות (כמו השבועון טיים), זווית חדשה של ראייה (כמו כתב־העת רידרס דיג'סט), נושא חדש לסיקור (כמו כתב־העת פורצ'ן), פריצה לשטח שהיה אסור (פלייבוי, פנטהאוז), ועוד.

הוא מנסה לגייס קצת כסף ומתחיל להוציא את עיתונו לאור. לרוב הוא נכשל, והנסיון נשכח. לפעמים הוא מצליח. לעיתים רחוקות עוד יותר הוא נוחל הצלחה מסחררת — כמו הרוגמות שהזכרתי.

אחרי שציבור־הקוראים הוכיח בקיוסקים כי הוא רוצה בעיתון החדש, ותפוצתו גדלה, מגלים גם המפרסמים

הגליון האחרון של „רחוב ראשי"
עיתון אינו סבון

עניין בו. ההכנסה מן המודעות מאפשרת להרחיב את העיתון, ויחד עם ההכנסות ממכירת העותקים היא מהווה בסיס כלכלי איתן.

זהו התהליך הטיבעי. הוא משרת את צורכי החברה הדמוקרטית, כי בצורה זו מתחדשת החברה, מתרחב המידע המוגש לה, נפתחים לפניה שיטחי־סיקור חדשים. העיתונות משמשת בבואה של החברה המתפתחת.

בארץ נוצר לאחרונה תהליך הפוך, ורחוב ראשי היה הדוגמה הבולטת ביותר — אך לא היחידה — לשיבוש זה.

בראשית היה הכסף. יושבים להם כמה מנהלי־חברות, המשחקים בכסף שאינו שייך להם, ומחליטים „לעשות עסק" בשטח העיתונות.

יוצרים איגוד של כמה חברות־ענק, הנהנות מהטבות במיסים, כדי להוציא ביחד עיתון. הדבר תלוי גם באספקטים כלכליים שונים, כגון מאניפולציות בבורסה, חשבונות של מס־הכנסה (קיזוז של רווחים בחברות אחרות) ועוד.

לאילי־הכסף אין מסר, הבוער בעצמותיהם, ושאותו הם רוצים להנחיל לציבור. הם אנשים קרים, בעלי־חשבון. הם רוצים להרוויח כסף. נדמה להם שאפשר למכור עיתון כמו סבון או תחתונים.

אחרי שיש הכסף, בונים מינהלה. שוכרים מישרדים מפוארים, מושיבים עשרות פקידים לנהל את העסק, ממנים מנהלים, סגני־מנהלים ותת־מנהלים.

אחר־כך, בסוף, שוכרים גם עיתונאים. מפתים עיתונאים לנטוש את עיתוניהם, שבהם הם ממלאים תפקידים חשובים או פחות־חשובים, ולעבור לעסק החדש תמורת משכורות מנופחות, תוך הבטחות ארוכות־טווח. הנבונים מסרבים, אחרים מתפתים.

החומר העיתונאי בא לסתום את החורים בין המודעות. מכיוון שהעיתון אינו נמכר בכסף, גם לא חשוב מה יחשבו עליו הקוראים. העיתון אינו, בעצם, אלא הסוואה לעסק. הכוונה היא להדפיס מודעות. ולהעמיד פנים שזה עיתון.

לא כל מה שנדפס בחינמונים הוא זבל. עיתונאי טוב נשאר עיתונאי טוב, ומשתדל לעשות עבודה טובה גם במקום כזה. אך כפי שהעיד יאיר קוטלר, שהלך גם הוא לרעות במירעה־הזהב: נאמר לו בפירוש שאסור לפרסם מאמרים העלולים להרגיז את מפרסמי־המודעות. ומכיוון שבעלי־העסק התכוונו להתעשר בעיקר ממודעות של ראשי־המיפלגות, ובעיקר של ראשי־הליכוד, אסור היה להתקיף אותם.

התיקווה הגדולה של רחוב ראשי היה לקצור את קציר־הזהב בימי הבחירות לרשויות המקומיות. זה היה חשבון קר: מקומון מתאים לפירסום מודעות בבחירות מקומיות. בתקופת הבחירות יש למיפלגות שפע של כסף, ואין הן יודעות מה לעשות בו. הן יפרסמו מודעות, והחינמונים יתעשרו. אחר־כך נראה הלאה.

החשבון היה מוטעה. הבחירות המקומיות היו הפעם „עניות". לא היה למיפלגות שפע של כסף, והן מיעטו בפירסום מודעות. בינתיים הצטברו חובות־ענק, מכיוון שכל העסק התנהל מלכתחילה ללא חשבון אמיתי, תוך ציפיה למטר־הכסף.

ההתמוטטות היתה בלתי־נמנעת מלכתחילה. גם אילו יכלו לגרוף יותר כסף בתקופת־הבחירות, היו מנהלי רחוב ראשי סוגרים את העיתון, כי חסרה להם הגישה היסודית הדרושה למנהלי כלי־תקשורת.

בלטה עוד תופעה בפרוייקט זה: רבים מאנשי־המפתח באו מן הטלוויזיה. נראה כי החיים בחממה של כלי־תיקשורת „ממלכתי" ומונופוליסטי, החז על חשבון הציבור מבלי שניתנת לציבור כל אפשרות להשפיע עליו, שונים מן החיים ב„שוק החופשי". עיתונאים אמיתיים מתרגזים לא פעם על אנשי התיקשורת הממלכתית, „המרימים אף" ביהדה מסויימת כלפי עמיתיהם, ושמים עצמם כאריסטוקראטים של התיקשורת. טבילת־האש בזירת החיים האמיתיים בוודאי הועילה להם.

רחוב ראשי אינו כלי־התיקשורת היחידי שהתחיל את דרכו כ„פרוייקט" של אילי־הון וחברות־ענק בשטח התיקשורת". אני מעז להינבא כי גם גורלם של שאר מוצרי הגישה הזאת לא יהיה שפיר.

מעצר בלתי־חוקי

לפני שבועיים פירסם העולם הזה (2411) פרטים על מעצרה של הצלמת־כתבת ענת סרגוסטי, בעת סיקור מאורעות־הדמים בטולכרם. השבוע שיגר פרקליטנו, עורך־הדין אמנון זיכרוני, מיכתב אל המפקח הכללי של המישטרה, ובו גולל את הפרשה.

כתב זיכרוני, בין השאר:

ביום כ', 14.11.83 נשלחה מרשתי, ענת סרגוסטי, כתבת־צלמת של העולם הזה, לטולכרם לראיין את מישפחותיהם של שני הצעירים, שנורו למוות בעת פיזור הפגנה שם...

לפתע נשמעו רפיקות עזות על דלת הבית, ומרשתי נקראה החוצה. פקד שלום עמר ממישמר־הגבול דרש ממנה להזדהות, והיא הציגה לו את תעודת־העיתונאי הממשלתית שלה.

פקד שלום עמר צעק עליה: „מה את עושה פה? את גורמת לתסיסה במחנה! תסתלקי מפה מייד!" מרשתי ניסתה להסביר לקצין בשקט, שהיא נמצאת במקום לצורך כתבה. וכשתגמור את עבודתה תעזוב את המקום, אך פקד עמר לא רצה לשמוע. הוא הכניס לכיסו את תעודת־העיתונאי שלה, האשים אותה בכך שאירגנה את ההפגנה והתסיסה את הרוחות במחנה, הורה לה לעזוב מייד את המקום ולחכות לו בתחנת־המישטרה של טולכרם. פקד עמר אף סירב להזדהות לפני מרשתי.

אחר־כך נקראה מרשתי לחקירה. שם האשימו אותה בהשתתפות בהפגנה בלתי־חוקית, תוך ידיעה שההפגנה היא בלתי־חוקית, וטענו שנעצרה בתוך ההפגנה.

לא ניתן לה גם לטלפן למערכת כדי להודיע על ההאשמות הדימיוניות נגדה. גם אחרי שגמרה למסור את עדותה. לא ניתן לה לצאת מתחנת־המישטרה או לטלפן. היא חיכתה במקום זמן רב עד שהגורמים הבכירים יחליטו מה לעשות ב„חשודה". רק אחרי שלוש שעות היא שוחררה בערבות של 5000 שקלים — לא לפני שנלקחו ממנה טביעות־אצבעות והוחרם הסרט שהיה במצלמתה.

אין ספק שמעצר שרירותי כזה של עיתונאי, בשעת עבודתו, הוא מעשה חמור במיוחד, שאיננו הולם חברה דמוקרטית ונאורה.

בשימוש שרירותי בסמכויות המישטרה יש פגיעה גם בחופש־העיתונות וגם בעקרונות שילטון־החוק.

לאור כל האמור לעיל אתה מתבקש לפעול לבירור הפרשה ולמיצוי ההליכים המתחייבים עם פקד שלום עמר הנ"ל ואחרים, שיימצאו אחראיים לפעולה השרירותית והמבישה.

חיים שחיק

בחודש דצמבר בלבד!
6 $ ליום!
אצלנו תקבל רכב חדיש (אוטוביאנקי) תמורת 6 דולר ליום בלבד + 0.16 דולר לקילומטר.
„רולי השכרת רכב בע"מ"
בני־ברק, רחוב הרצל 16, טלפונים: 03־708601, 03־709577.
נתניה, ככר העצמאות 10, טלפון 053־38421.
המחירים אינם כוללים מע"מ וביטוח.

„סזמי" — תמי פינץ
בן־יהודה 192 תל־אביב
דברים יפים,
חפצי אמנות ומתנות
בשבוע חנוכה
מחירים מיוחדים מאוד

כוי זה אריק שחף?
אריק שחף מוכר מכשירים אלקטרוניים ומכוניות לישראלים במינכן – במחירי הנחה מדהימים! כדאי לך לטלפן כבר מנמל־התעופה 365095/6 (089)
מודעה זו תזכה אותך בבונוס נוסף!

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תוקעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 481/75 עסק
שמירה על בריאותך ורכושך
איתן עמיחי הדברת מזיקים

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
ד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

שולה
ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית
חזקות באחריות
וכן השתלת ריסים
ת"א, המלך ג'ורג' 89
טלפונים:
284919
295318
השתלת ציפורניים

ערפאת: נחום תקום

כל בירות העולם, מירושלים עד וושינגטון, וממוסקווה ער טוריה", ישבו השבוע אנשים מוקי־פנים וניסו לגנוז או לתרץ חות שחיברו, תזכירים ששיגרו, אמרים שכתבו.

לפני שלושה שבועות הספידו את סר ערפאת. רקדו על קיברו והביעו ת דעתם המלומדת על המצב שנוצר אחרי ערפאת". „בעיקבות ירידתו של ערפאת מן הבימה."

השבוע היה ערפאת חי וקיים — חי אוד וקיים מאוד, גופנית ומדינית.

כמו בפעמים רבות בעבר, רק מנהיג אש"ף את הקלפים. מו הצעצוע „נחום תקום", הוא ם על רגליו.

בטריפולי המופגזת הוא ניהל את משא־ומתן עם ישראל, הגיע עימה די הסכם ואף ביצע אותו כלשונו רוחו (ראה עמודים 8־10). הוא נטלם כמנצח, מחייך ובוטח בעצמו, שהוא מחזיק בידיו את תצלום שבויים הישראליים ששוחררו על־ ו. העולם התרשם מן היחס ההומאני ל אש"ף לשבויים אלה, גם בתנאים קשים ביותר.

בדמשק השתתק אויבו המושבע, אפט' אל־אסד, ולפי שמועות שונות אבק עם המוות. המישטר הרודני שורי היה עסוק בראגה לעתידו.

אחמד ג'יבריל, איש־השרירים אשר שריר העיקרי בגופו הוא הלשון, שכח ת דיבריהדהב שלו ונאות לקבל את נאי שביתת־הנשק, שהוכתבו על־ידי סיך הסעודי, בהסכמת הסורים.

ובעיתוני המערב, שחגגו לפני בועיים את סופו של יאסר ערפאת מו עיתוני ישראל, החלו מופיעות זנויות הראשונות של מחשבה שניה.

בתב עיתונאי בריטי בעיתון אמריקאי החשוב „לוס־אנג'לס יימס": „כמו מארק טוויין, יכול יה יאסר ערפאת להגיד על שמועות על מותו: הן מוג־ מות מאוד."

● „אל יתהלל חוגר כמפתח"

ל **המילחמות מזרעות**, בסר־ פו של דבר, בשדה־הקרב. כך גם לחמת־טריפולי, 1983.

הרבה אי־נעימויות היו נמנעות מדינאים ולעיתונאים, אילו ידעו קרוא את מפת־הקרב. אבל הציפייה נפילת ערפאת היתה כה חזקה, עד כי משלות וכלי־תיקשורת כאחד האמינו פיטפוטי ה„מורדים", ברמקולים של משק, מבלי להסתכל היטב במפה.

הסתכלות במפה לימדה כבר חרי הקרב הראשון כי המית־ פה הסורית נחלה בישלון מר.

על סמך ניתוח זה הודיע העולם זה (2411) כבר לפני שבועיים, תחת כותרת „טריפולי: התפנית": „חאפט' ל־אסד נכשל בטריפולי כשם אריאל שרון נכשל בבירות, ומאותן סיבות."

הסיכוי של אויבי ערפאת היה טמון לו במילחמת־בזק: הסתערות מהירה ל העיר טריפולי וכיבושה, לפני כוחות אש"ף יכלו להתארגן להגנה עילה.

הסורים רה„מורדים" לא העזו עשות זאת.

תחת זאת התקדמו בכבדות ותפסו חילה את השטח הפתוח שבין ריפולי ובין מחנות־הפליטים ממיזרח. ם „כבשו" את מחנה נהר־אל־ברד, פונה בעור מועד על־ידי כוחות ערפאת, כדי למנוע את כיתורם. הם תחילו להילחם על מחנה אל־בראוי, כוחותיו העיקריים של ערפאת, שהתבצרו בעיר טריפולי, לא נפגעו כלל.

6000 לוחמים, בעלי ציוד מסמיק ומוראל גבוה, המתינו שם להסתערות הגדולה והמכ־ רעת — שלא באה.

כמו שרון בבירות, הסתפקו הסורים בהפגזת־תופת. אך בבירות כבר הוכח כי חיילי הצבא הפלסטיני מסוגלים להחזיק מעמד בהפגזה כזאת, וכי גם האוכלוסיה המוסלמית המקו־ מית לא תקום על אחיהם הפלסטיניים בשעת צרתם. אחרי שלושה שבועות של אש־תופת היה המוראל של מגיני העיר הנצורה גבוה יותר מאשר ברא־ שיתם.

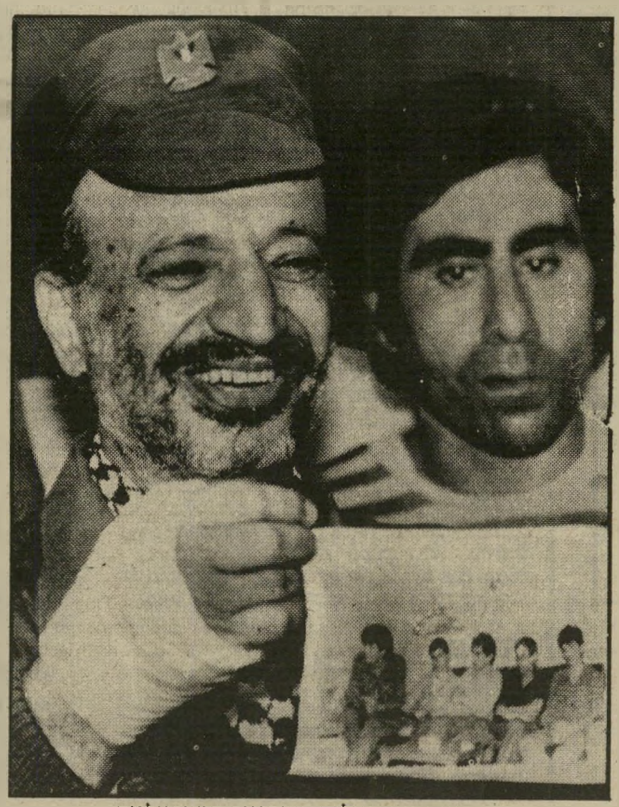
כיבוש טריפולי היה אפשרי רק בלחימה מבית לבית ומרחוב לרחוב, כאשר לפלסטינים אין מה להפסיד, גבם אל הקיר, דרכי־הנסיגה שלהם מנותקים, וכל אחד מהם יודע שהוא מגן על עמו ועל מנהיגיו, המתחלקים עימו בסכנה.

בתנאים כאלה, ההסתערות היתה עולה בקורבנות עצומים לתוקפים. היא היתה נמשכת זמן רב, גורמת להרס אדיר ומעוררת את ההמונים בעולם הערבי להתקוממות נגד סוריה וגרו־ ריה.

ההגיון הצבאי־המדיני אומר שאין הדבר אפשרי. זה היה ברור כבר לפני שבועיים – כפי שקבע כבר אז „העולם הזה".

הישראלים, האמריקאים וגם הסוב־ ייטים לא היו מוכנים או מסוגלים להבין זאת. הם הקשיבו לדיבריההבל של גיבוריהפה, אחמד ג'יבריל ועמי־ תיו, שהפרו את הכלל התנ"כי העתיק: „אל יתהלל חוגר כמפתח." עצה זו, שניתנה לפני 2600 שנים לשליט סורי אחרי, היתה יפה גם הפעם. אבל הסורים התעלמו ממנה. הם קיוו שדיבורי־ ההתפארות ישברו את התנגדות הפלס־ טינים ויהרסו את המוראל שלהם. הם טעו.

תוך כדי כך קרה משהו מעניין, שרק מעטים שמו לב אליו. אבו־צאלח, אבו־מוסא וחבריהם, „מורדי" פת"ח, כאילו נעלמו מן המפה. ה„מרד" בפת"ח התגלה במערומיו: קנוניה של קומץ עסקנים ומפקדים, שמכרו את נישמתם לסורים, ושנותרו ללא תומכים. בשם אויבי ערפאת מדבר עתה אחמד ג'יבריל, סוכן גלוי של לוב וסוריה, שאינו שייך כלל לפת"ח אלא מחזיק באירגון־טרור זעיר של כמה מאות חברים. נראה כי הוא משמש עתה כקומיסאר הסורי במחנה הפלסטיני.

ערפאת עם תצלום השבויים הישראליים
השמועות על הסוף „מוקדמות מאוד!"

היא לא נקפה אצבע כדי לעזור לערפאת בימי־הקרב המכריעים: לא עזרה לערפאת בפועל, לא דרשה מסוריה לחדול, לא הביעה אף תמיכה מילולית בהנהגת אש"ף. רק בשבוע השלישי, כאשר התעוררו במוסקווה ונוכחו לדעת כי המיתקפה הסורית נכשלה, החלה מוסקווה משמיעה בחצי־פה דיבורי־תמיכה לערפאת. תוך לטיפות מילוליות לסוריה. לנציג אש"ף ניתן לערוך ביקור במוסקווה. בעיקבות זאת נקטו גם המיפלגות הקומוניסטיות במרחב, ורק"ח ביניהן, עמדה דומה.

● **מדינות ערב** התעוררו לפעולה דיפלומטית רק אחרי שהת־ ברר כי ערפאת לא נפל ולא הובס. מישלחת של האופוזיציה המצרית ביקרה בטריפולי. ממשלת מצריים הביעה תמיכה בערפאת, ונראה כי גם שלחה לו סיוע מעשי כלשהו, באוניות שעברו בעד המצור הישראלי.

● **פעודיה** ובנות־בריתה במדי־ נות־המיפרץ פתחו בשלב זה ביזומה כדי לנסח הסדר של הפסקת־אש.

בשלב זה היתה־סוריה מוכנה להיענות ליוזמה זו. חאפט' אל־אסד הבין כי המיתקפה נכשלה, וחיפש מוצא של כבוד.

תחילה לא הבין ג'יבריל מה מתרחש. בעוד שרמשק כבר ויתרה על המישחק, הוא המשיך להשמיע דיבורי־יוהרה על סירובו להיענות ליוזמה הסעודית. די היה ברמזו דק ממוסקווה, כדי לסתום לו את הפה.

● כישלון סורי מתושלש

כ **ל זה הוביח** כי ההימור של ער־ פאת, ערב הקרב, היה נכון. הוא חירף את נפשו וחזר לטריפולי, כדי לחזק את לב אנשיו ולמקד את תשומת־לב העולם בקרב הגורלי.

יתכן שמול עדיפות־הכוח העצומה של הסורים וגרורייהם היה הצבא הפלסטיני בטריפולי נשבר, לולא העמיד ערפאת את עצמו בראשו. נוכחותו של ערפאת כסמל חי של העם הפלסטיני, וניהולו המוכשר של הקרב בידי המפקד הפלסטיני, וזיר אל־חליל („אבו־ג'יהאד"), הציל את המצב.

אבו־ג'יהאד כילכל את מעשיו בצורה נבונה: הוא סירב להילחם בשטח הפתוח, שם היתה לסוריה עדיפות בנשק כבד. הוא פינה את המחנה המרוחק (נהר־אל־ברד), ניהל קרב־ מאסף במחנה הקרוב (בראווי), והתרכז בטריפולי, שם יכלו הכוחות הפלס־ טינים להילחם בתנאים הטובים ביותר עבורם: קרב פנים־אל־פנים. בקרב כזה היתה מנוטרלת עדיפות הנשק הסורי, ואילו מוראל הלוחמים היה מכריע. הצבא הסורי, כמו צה"ל לפניו, נרתע ממילחמה בעיר.

טריפולי, כמו בירות לפניה, לא הפכה מצדה פלסטינית.

כלי־התיקשורת המאוכזבים בישׂ־ ראל ובמערב ימשיכו לתאר את תוצאת הקרב כמפלה לערפאת. יציאתו הצפויה מטריפולי עשויה לשמש בעיני בורים כהוכחה לכך.

האמת היא הפוכה. יש למדוד את תוצאותיה של מערכה על פי היעדים אשר התוקף רצה להשיגם.

הסורים וגרורייהם רצו:

● **להרוג את יאסר ערפאת, כדי להשליט באש"ף את אחד מסוכניהם.**

● **לחסל את הצבא הפלסטיני באיזור טריפולי, או להעבירו לשורותיהם.**

● **לשבור את אש"ף העצ־ מאי, ולהשאיר את גרורייהם (ג'יבריל, אבו־מוסה ושות־ יהם) כנציגות הפלסטינית הבילעדית.**

(המשך בעמוד 69)

אל־אסד
השמועות על המחלות אינן ברורות

• דבר אחאב מלך־ישראל אל בן־הדד מלך־ארם (**מלכים א', כ'.**)

העם ההחלטה הגורלית

אילו ניצחו בגין ושמיר לפני 36 שנים, לא היתה קמה המדינה.

התמונות נכנסו להיסטוריה של ארץ־ישראל ולתודעת העם היהודי. המונים נצמרו אל מקלטי הרדיו. המונים פרצו לרחובות בשימחה רוננת בשמעם את הבשורה. המונים רקדו עד אור־הבוקר.

זה היה לפני 36 שנים בדיוק – בכ"ט בנובמבר, 1947, אחד התאריכים הגדולים של המאה ה־20.

באותו יום החליטה העצרת הכללית של האומות־המאוחדות לחלק את פלשתינה (א"י) לשתי מדינות, אחת יהודית ואחת ערבית, הקשורות זו בזו מבחינה כלכלית. לירושלים נועד מעמד מיוחד.

גרומיקו הציוני. מכל אלפי ההחלטות שהתקבלו במשך השנים על־ידי עצרת האו"ם ושאר מוסדותיו, יתכן שזאת היתה האינטליגנטית והנבונה ביותר.

היא היתה אפשרית בגלל מצב, הנראה בריעבד כמעט כפלא מן השמיים: שתי המעצמות הגדולות היו נתונות אז בירח־דבש קצר, ושתיהן הסכימו לתוכנית־החלוקה. הנציג הסובייטי, אנדריי גרומיקו – האישיות היחידה מאותה התקופה הממלאה גם כיום תפקיד חשוב – נאם לפני כן נאום, שהיה לו צביון ציוני מובהק.

למעשה הכירה ההחלטה בעוברה היסטורית, שהיא שרירה וקיימת עד עצם היום הזה: בארץ זו חיים שני עמים, שיש להם זכויות לאומיות בה, ושכל אחד מהם זכאי להגדרה עצמית ולמדינה לאומית משלו. שום פיתרון אחר לא יצלח.

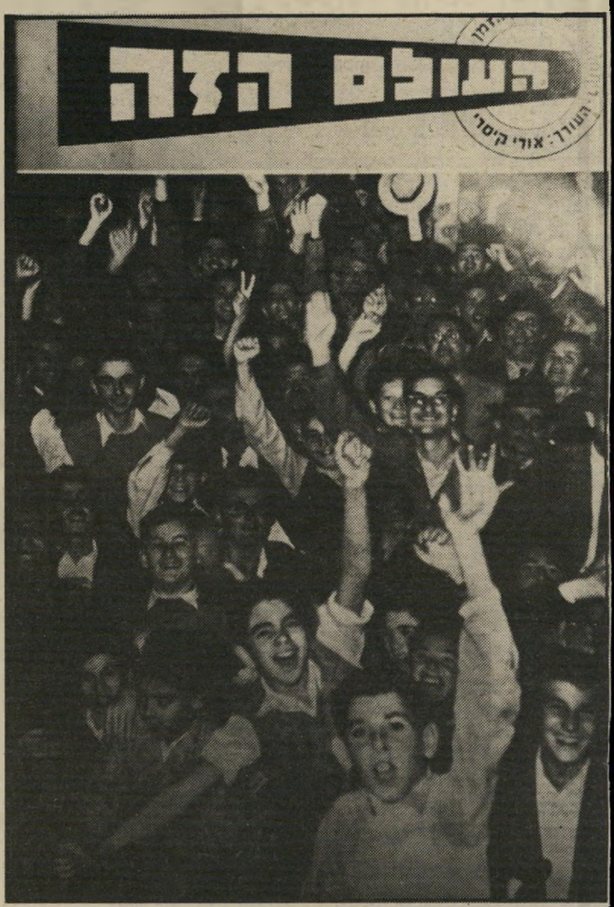
אצ"ל ולח"י הובסו. בקרב שני העמים האלה היו להחלטה מחייבים ומתנגדים. אך יחסי־הכוחות היו שונים בכל עם.

בקרב היהודים גברה ידם של המתונים. חיים וייצמן הגיע עוד ב־1936 לידי ההכרה שאין פיתרון זולת החלוקה. דויד בן־גורין הצטרף לאחר מכן להכרה זו.

אולם היו ביישוב היהודי כוחות חזקים שהתנגדו לחלוקה, ושראו בה בגידה. בראשם עמדו מנהיגי אצ"ל ולח"י – מנחם בגין, יצחק שמיר ואחרים.

התפרצות השימחה של המונים הכריעה את הכף במחי־יד. הרוב העצום של היישוב העברי הבין באופן אינסטינקטיבי שהעצמאות הלאומית חשובה לאין שיעור יותר מאשר גבולות המדינה. אצ"ל ולח"י סולקו למעשה מזירת־ההכרעה בהתפרצות עממית זו.

בקרב העם הפלסטיני קרה ההיפך.

שימחת ההמונים בתל־אביב בכ"ט בנובמבר 1947*
היצרות התהפכו

הפלסטינים היו משוכנעים כי הארץ כולה שייכת להם מדורי־דורות, וכי הישוב העברי הוא נטע זר ובלתי־חוקי, שנשתל בקירבם. הקולות המתונים נבלעו בהתפרצות הגדולה של זעם ומחאה, שהובילה למילחמה.

הכוחות הפלסטיניים הפסידו במילחמה זו תוך חצי־שנה, ועניינם עבר לידי הממשלות הערביות. בעלות הצבאות הסדירים. מאז נמשכת השוואה הפלסטינית.

ואילו המדינה היהודית המנצחת חשבה שהיא יכולה להתעלם מן ההגיון העמוק של המצב, ולהעמיד פנים כאילו העם הפלסטיני אינו קיים עוד.

צחוק הגורל. בתום 36 שנים מאז אותו ערב נרגש ברור כי ההחלטה היתה נכונה. יתר על כן: הוכח לחלוטין כי שום פיתרון אחר אינו יכול להצליח.

בכ"ט בנובמבר 1983 חיה ולחמה התנועה הלאומית הפלסטינית, למרות שממשלות ישראל וסוריה עשו יד אחת – בפעם המי־יודע־כמה – כדי לחסלה. בשטחים הכבושים של הגדה המערבית נטושה מילחמה לחיים ולמוות. ערב יום־השנה נדקר מתנחל יהודי בשכם, וחבריו זממו נקמה אפלה. אופי המדינה היהודית השתנה ללא־הכר. הממשלה מחפשת בפעם האלף ואחת פיתרון שיאפשר את חיסול התביעה הפלסטינית לעצמאות.

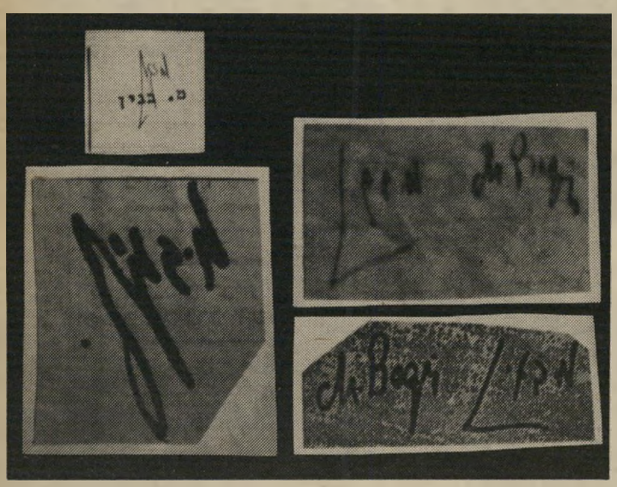
הזמן עושה את שלו, אם כי לא תמיד בכיוון הרצוי. 36 שנים אחרי החלוקה התהפכו היוצרות. הרוב המכריע בקרב העם הפלסטיני שואף עתה למדינה משלו בחלק של הארץ, ולוא גם בחלק קטן יותר מכפי שהובטח בתוכנית־החלוקה המקורית.

(המשך בעמוד 10)

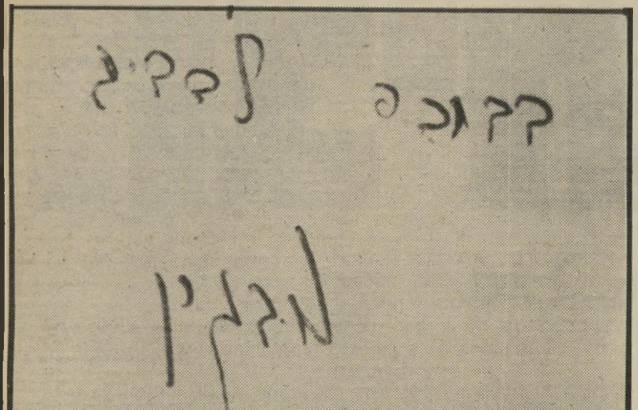
* שער „העולם הזה", מיום 4.12.1947

גראפולוג ידוע ניתח את חתימתו של בגין שניתנה בתקופת־הסתגרותו, וקובע:

חרטה ויסורי־מצפון

חתימות ישנות – משמאל למעלה: חתימה של בגין משנת 1970 – האות האחרונה ה־ן' מסתיימת במשיכה. הדבר מראה על סמכותיות, על ליכוד פנימי וכוח נחישות החלטה ורצון עז לפעול, לעיתים על אפס וחמתם של אחרים. מימין: שתי חתימות בתקופת קמפ־דיוויד (1978) בחתימה העליונה נראה על אותה האות, ה־ן', מעין מעצור באמצע האות. הוא מלמד על חשבון נפש ועל מצב אמביוואלנטי חריף. הוא חתם על המיסמכים במאבק לא קל. החתימה התחתונה משמאל: חתימה שנילקחה ממודעת בחירות של הליכוד לפני שנתיים וחצי, כאן כבר נעלמת המשיכה של האות האחרונה.

החתימה החדשה – חתימה של בגין שניתנה בתקופת הסתגרותו. האות ת', במילה לבבית (למעלה משמאל), מראה על הסתגרות, האות נכנסת פנימה במקום לצאת החוצה. האות ן' בסוף שמו נגמרת ישר ואין בה המשיכה אחורנית. האות ג' בשמו נגמרת בצורה חוטית כלפי מטה ומראה על חולשה.

„אם זה היה מצבו של מנחם בגין כשנתן את ההוראה למילחמה בלבנון — זה חמור מאוד." זו היתה מסקנתו של גרפולוג כשראה השבוע חתימה של בגין מתקופת ההסתגרות שלו.

הגרפולוג, שהעדיף להשאר בעילום שם, קיבל לידיו את חתימתו של בגין (ראה גלופה) ולפני שהסכים לנתח אותה הביע כמה הסתייגויות לגביה:

כתב היד שקיבל הוא מועט מאוד בכמותו ולכן קשה מאוד לנתח לפיו. נוסף לכך הוא אינו יודע אם חתימה זו נכתבה כשהכותב היה במצב של ישיבה נוחה ליד שולחן, או במצב בלתי־נוח — שכיבה או עמידה.

אם הדברים נכתבו בתנאים נוחים, מבטא כתב־היד חולשה ועייפות גופנית. מבחינת החיוניות (ויטאליות): יש סימנים של רפיון, של כותב שאינו מרגיש בנוח עם עצמו גופנית. האיש נמצא במעברים מרגעים של עייפות לרגעים של רעננות.

למרות זאת, המצב הגופני אינו מערער את בהירות המחשבה. האיש חושב באופן לוגי ומסוגל לקלוט מידע חיצוני. הוא חושב לאט וקשה לו לקלוט בעת ובעונה אחת כמה דברים. כלומר — הוא מסוגל להתרכז רק ברבר אחד. כמו כן ישנה ירידה בתיפקוד.

האות תו בסוף המילה לבבית (ראה גלופה) מראה על התכנסות חזקה. מעין מצב של ברוגז עם העולם.

האיש נתון במצב של יסורי־מצפון וחשבון־נפש, אך מצב זה בא בעיקבות עיבוד אינפורמציה ולא מתוך תבוסתנות. הוא עושה חשבון־נפש בשיקולים ראציונליים, אך קיימת מגמה בולטת של אי־נכונות לתפוס עמדה מוחצנת — כלומר, הכל נעשה בינו לבין עצמו.

דיכאון תגובתי

לבגין נוח במצב שבו הוא נתון כעת. הוא רוצה להיות עם עצמו. זה בא מתוך החלטה ובחירה ומתוך מצוקה. הרגשה של „אני חייב לעשות את החשבון עם עצמי." אין אילוץ נפשי ועירעור נפשי.

הבידוד שכופה בגין על עצמו נובע מהחלטה מודעת, בנוסף לתהליכים פסיכודינאמיים.

הוא לא יתן שיחדרו אליו, ואין לו עניין להוציא את הדברים החוצה. המצפון המייסר והחרטה הם פרי של „אני הכיבשן של עצמי". אין לו שום רצון להיות עוד בגין המצליף והסרקסטי. ישנה התחבטות קשה מאוד מבחינה מצפונית, ודי לו בשופט הפנימי שלו.

יש באיש אלמנטים חזקים של סנטימנטליות ורכות, שצפים פיתאום. כאילו מתפנה להיות אב. הוא רגיש מאוד ותקופת הבידוד והתמיכה שהוא מקבל מאפשרים לו להתחיל לנשום. הרגש פורץ החוצה, מעין אבהות.

הוא נחשף בתקופה זו ביתר רגישות לביקורת ויגן על עצמו. הוא לא יוכל לשאת ביקורת מצליפה.

הוא מצפה לחום ואהבה וקשה לו היום לספוג ביקורת. כל ביקורת פוצעת אותו. את החולשה של האיש אפשר ללמוד מן האות ג' בחתימת שמו. האות מתחילה חזק ונגמרת חלשה, בצורת חוט.

לעומת זאת, שתי האותיות הבאות בשמו יוד ונון סופית מתחזקות, וכך אפשר לצפות שיקום. אך גם שיקום זה יהיה המשך לבחירה בתהליך של בררנות מבוקרת של העולם החיצון כלפיו. התחזקות שתי אותיות אלה מראה על קיומם של משאבי־כוח נפשיים.

בעתיד ימצא האיש סיפוק רב מאוד בכתיבה. הוא יתאר עוברות באופן אובייקטיבי, פרנטי, אבל ניכרת מגמה של חיפוש אחרי משמעות. הכתיבה תהיה עובדתית, יבשה ומדוייקת, אבל יהיה ניסיון לתת משמעות. איריאליסטית לתהליכים שקרו עם אופטימיזם.

יש הפרדה בין הגוף לנפש. תהיה השתקמות גופנית עם חולשות. אין פגיעה בצד המחשבתי — הוא הגיוני, ומסוגל לעבד נתונים.

הבחירה המודעת לנצור את לשונו ולא לשתף את העולם החיצוני במחשבותיו — תמשיך גם בעתיד.

הדיכאון שהוא נמצא בו עתה הוא דיכאון תגובתי הנובע מחרטה, האשמה עצמית וחשבון־נפש עצמי.

ישנו שוני רב בין חתימה זו והחתימות הקודמות של בגין. החתימה הראשונה, לפני 14 שנים (ראה גלופה), מלמדת על ליכוד פנימי וכוח, כמו קפיץ דרוך לפעולה.

שתי החתימות האחרות, מתקופת קמפ־דייוויד (1978), מלמדות על חשבון־נפש קשה מאוד ועל מצב אמביוואלנטי מאוד חריף. ניכר מהכתבים הראשונים שלו שיש אלמנטים של תשישות רוחנית ונפשית. הוא חתם על ההסכמים אחרי מאבק לא קל.

בחתימה הנוכחית, בניגוד לקודמות, האות האחרונה בשמו, נון סופית, לא מסתיימת במשיכה מתחתיה. קו זה, שהופיע בחתימות קודמות שלו, לימד על נחישות החלטה לשלוט ולפעול, לעיתים על אפס וחמתם של אחרים, ועל סמכותיות. כעת הוא נעלם.

תמונת פרידה לעיני העולם: אלה ישראלית ופלסטינים כפופים, שידיהם על ראשם

הביתה!

ד מעשה היה טוב. השימחה היתה אמיתית ומוצדקת. הממשלה, שהחליטה על חילופי־השבויים, ביטאה את רחשי־הלב של הציבור, שחונך על מיצוות פדיון־שבויים.

אך התלוו למיבצע סממנים מפוקפקים, שהעיבו על השימחה.

קודם כל, עצם מהותו של הפסטיבל.

הציבור השתתף בכל לבו בשימחת המישפחות. ששת הצעירים, שעברו חוויה קשה וממושכת, עוררו אהדה לבחון את הצדדים השונים של המאורע בקור־רוח. הציבור עשה זאת.

למרות הנסיונות המלכתיים להכריח אותו לראות את הדברים כך ולא אחרת, התגבשו בציבור כמה מסקנות עיקריות.

חלק מהן לא מצאו חן בעיני השילטון, בפי שהעידו מעשיו.

● יש בר־שיח!

ד מסקנה המיידית, האוטומטית־כמעט, היתה: יש עם מי לדבר.

הסכם זה באמינות מוחלטת. לא היתה אף הפרה אחת של ההסכם מצד אש"ף — דבר שהוכיח בצורה מרשימה שהיתה ליאסר ערפאת היכולת לכפות את מרותו גם על אירגוני־הסירוב. אולם לציבור לא ניתן אז לראות את הדברים כהווייתם, והם היו מופשטים ורחוקים. ואילו הפעם היה זה מאורע פשוט, גלוי־לעין, והלקח הובן מייד על־ידי רוב אזרחי־ישראל.

ממילא התעוררה השאלה: אם אפשר לנהל משא־ומתן עם אש"ף על נושא זה, ולסמוך על אמינותו — מדוע אי־אפשר לנהל עימו משא־ומתן על הסדר מדיני כולל?

● יחס הומאני

מ משלת־ישראל עשתה מאמץ כביר כדי למנוע מן הציבור מסקנה אחרת, פשוטה ורבת־חשיבות: שאש"ף התייחס אל השבויים שבידיו בצורה הוגנת ואנושית.

הנסיונות שנעשו כדי לגנוז מידע זה ולהעלימו מעיני הציבור גבלו בשיטות של תעמולה טוטאליטרית.

עוד לפני שבאו במגע עם הקהל, נאסר על השבויים לדבר על היחס שניתן להם בשבי — מידע שאין בו שום סוד ביטחוני, ושאין לממשלה או לשילטונות־צה"ל שום זכות להעלימו.

במשך כל התהליך בלט אירגון־השיחרור הפלסטיני כ־צד אמין ואחראי, שאפשר לנהל עימו משא־ומתן ולהגיע עימו לידי הסכם. תוך אמונה סבירה שההסכם אכן יתגשם מצידו.

כל מנהלי המשא־ומתן מצד ישראל פעלו על סמך הנחה זו, והיא התגשמה במציאות.

למרות התנאים הקשים בטריפולי, שם נמצאו ראשי אש"ף עצמם בסכנת־מוות מתמדת, הם ניהלו את המשא־ומתן, הגיעו לידי הסכם ודאגו לבצע אותו הלכה למעשה.

הדבר הוכח גם קודם לכן. בקיץ 1981 הגיעה ממשלת־ישראל באמצעות צד שלישי לידי הסכם עם אש"ף על הפסקת־אש בדרום־לבנון. במשך 11 חודשים, עד לפלישה של אריאל שרון ללבנון, הקפיד אש"ף לבצע

ברגע הראשון, בשידור החי בטלוויזיה, עוד הספיק אחד השבויים להגיד שלוש מילים. כאשר נשאל איך היה היחס אל השבויים, השיב: "טוב" ואחרי מחשבה: "טוב מאוד".

בזה נגמר העניין. הופעל על השבויים ומישפחותיהם לחץ כביר כדי למנוע מידע נוסף. מה שקרה לשישה שבויים ישראליים במשך שנה ורבע — הפך סוד ביטחוני. הדבר כמעט לא ייאמן, אם משווים אותו לחופש שניתן לבני־הערובה האמריקאיים, אשר בחוזרם מטהראן מילאו את כל אמצעי־התיקשורת האמריקאיים בסיפורים מפורטים על קורותיהם.

אבל הציבור אינו מטומטם. הוא תפס את המתרחש. הוא הסתכל בשבויים, שם לב למצבם הגופני המצויין, קלט את הרמזים פה ושם, והסיק: לשישה אלה לא זה בלבד שהוענק בפועל מעמד של שבויי־מילחמה, אלא שהיחס היה טוב עוד יותר.

בשיא המילחמה בטריפולי, כאשר לוחמי־אש"ף עצמם היו נתונים בסכנת־חיים מתמדת, הם עשו את הכל כדי להגן על השבויים ולהוציאם מכלל סכנה. גם האוכל שניתן להם היה שווה לאוכל שאכלו שוביהם.

שום שבי אינו חווייה נעימה. מה גם שהשבויים חששו, מן הסתם, מיחס הציבור בישראל לנסיבות שגרמו ללכידתם. אך התנאים היו סבירים ביותר בנסיבות הנתונות.

בראיון בטלוויזיה אמרה אמו של אחד השבויים, רפי חזן, שבמהלך חודשי־השבי היא שינתה לחלוטין את יחסה כלפי אש"ף. האשה, שהיתה בעבר חסידה של תנועת־החרות, למדה להבין כי אש"ף הוא אירגון לאומי.

לאלג'יר: אישאש"ף כפות וחבושעיניי

עורך "העולם הזה" מנתח את פרטי מיבצע חילופי־השבויים ואת משמעותו

כללית. אך הפסטיבל המנופח יכול היה לעורר שאט־נפש. רבק בו משהו שהזכיר פסטיבלים מפוברקים במישטרים טוטאליטריים, כאשר המישטר רוצה להכריח את ההמונים לסגוד לשילטון ולקלסו.

"הגל הפתוח" ברדיו, התשדירים המיוחדים בטלוויזיה, הסתערות הטרמפיסטים הממלכתיים על המאורע, הנאומים והבירבורים האינסופיים, הפעלת הצנזורה מצד אחד ושיטות של שטיפת־מוח מצד שני — כל אלה עוררו ספקות.

מה זה בא להגיד? מה זה בא להסתיר? מדוע לא הוגש לציבור המידע כמות שהוא, וניתן לו להסיק בעצמו את המסקנות?

שבוע אחרי המאורע, אחרי שעבר הגל הראשון וההיסטרי־כמעט, ניתן

תמונת־שיבה: ששת השבויים על סיפון הספינה של חיל־הים בדרך לארץ

כאשר התחיל רפי חזן עצמו להגיד מה דעתו על נושא זה, אחרי שנה ורבע בחברת אנשי־אש"ף, נקטעו דבריו באמצע על־ידי הצנזורה הפנימית של הטלוויזיה (ראה שידור).

הממשלה רצתה למנוע מן הציבור הרחב להגיע בעצמו למסקנה זו, ועל כן הורד מסך־הברזל הטוטאליטרי על הפר־שה.

מאחרי מסך־ברזל זה ניתן לטפל בשבויים שחזרו. יש חשש סביר כי גם כלפיהם, כמו כלפי שבויים קודמים שחזרו, יופעלו שיטות של שטיפת־מוח, כדי לשנות את יחסם ו"להחזירם למוטב".

זהו אחד הצדדים האפלים שהתחבאו מאחרי הספטיבל הרועש.

● פרשת אל־אנצאר

א חת מנקודות־האור של הפר־שה היא התרוקנותו של מחנה אל־אנצאר.

יש בכך ברכה עצומה.

בחודשים האחרונים הפך השם אל־אנצאר כתם על שמה של ישראל. המחנה הפך שם־דבר, והוא הושווה ברחבי העולם כולו למחנה־ריכוז. בארצות רבות הוקמו ועדים ציבוריים כדי לבדוק את המתרחש במחנה, לדאוג לחיסולו ולשחרר את אסיריו. אישי־ציבור ידועי־שם, שרים וחברי־פרלמנטים קיבלו על עצמם משימה זו, והקדישו לו את כל מרצם, לעיני זרקורי־הפירסומת.

גם אזרחי־ישראל ראו כתבות בכלי־התיקשורת, שגילו טפח מן המציאות שם, והדבר העיק על מצפונם של רבים וטובים. התנאים המחפירים, הצפיפות האיומה, המרידות, ההרוגים (מדי פעם) — כל אלה הפכו את אל־אנצאר לקללה. חיילי־מילואים, ששירתו במחנה זה או לידו, הביאו הביתה סיפורים קשים.

בשביל מה היה המחנה דרוש?

היו במחנה לוחמי־אש"ף, שנלכדו בהזדמנויות שונות. ביניהם היו גם מתנדבים מחו"ל.

אך רוב רובם של כלואי־אנצאר לא היו לוחמים כלל. למעשה נעצרה ונכלאה שם כמעט כל האוכלוסיה הגברית הבוגרת של מחנות־הפליטים בדרום־לבנון.

התעמולה הרישמית טענה כל העת כי במחנה כלואים "מחבלים", המהווים סכנה חמורה. זה היה שקר. מובן מאליו שהיה קשר בין הכלואים ובין אש"ף, כי עד לפלישה היווה אש"ף את השילטון המעשי בדרום־לבנון. כמעט כל האוכלוסיה היתה קשורה בו. מורים, שוטרים, רופאים, אחיות, פקידי־מינהל — כל אלה היו עובדי אש"ף ושכיריו. יתר על כן, במצב ששרר בלבנון היו כל הגברים של כל העדות חברים במיליציות להגנה עצמית, למניעת טבח — והגברים במחנות הפלסטיניים היו חברים באירגון־השמירה הפלס־טיני.

אנשים אלה נלקחו לאנצאר, והוחזקו שם בתנאים חמורים במשך שנה וחצי, תוך גרימת סבל נורא למישפחותיהם.

לסחות בשנה האחרונה היתה להחזקתם רק סיבה אחת ויחידה: לשמש קלף במיקוח לחילופי־השבויים. ואכן, הם מילאו תפקיד זה.

מכאן שהמיספרים הרישמיים — כאילו הוחלפו שישה ישראלים תמורת 4500 "מחבלים" — מופרכים במהותם. יש לנכות ממיספר זה את כל אנשי אל־אנצאר ששוחררו ושחזרו למיש־פחותיהם בדרום־לבנון, תחת כיבוש ישראלי, למרות הלחץ הישראלי שהופעל עליהם כדי להכריחם לצאת לאלג'יריה.

בל מי שבחר להישאר, העיד על עצמו שאינו "מחבל".

מיספר הלוחמים האמיתיים ששוחררו תמורת השבויים הישראליים

לארץ: ששת השבויים מגיעים לספינה

חזרה! — אבי קרוננפלד מגיע לביתו בעכו

(המשך מעמוד 9)

קטן, על כן, בהרבה: משהו בסביבת אלף איש ואשה.

● ההתעללות

ב עוד שלעיני העולם הופיעו שישה המשוחררים הישראליים כצעירים עליזים, שנהנו מיחס סביר בידי אש"ף, ראה העולם תמונות קשות ביותר מהצד הישראלי דווקא.

הטלוויזיה הראתה את אלפי משוחררי אל־אנצאר ומשוחררי הכלא הישראלי כשהם מובלים בכצאן, קשורים איש לרעהו, בפותים וחבושי־עיניים, בצורה משפילה ובלתי־אנושית.

היה זה כאילו רצה מישהו בישראל להציג את המדינה כבלתי־הומאנית, מול אש"ף ההומאני.

מי חייב בשמה הטוב של ישראל?

נראה כי ההחלטה היתה צבאית, וכי אחראי לה תת־אלוף עמוס ירון, האחראי על המיבצע.

התירוצים שנמצאו לאחר־מכן, כאילו היה חשש מפני "מתאבדים", הם דיבורי־הבל מביישים. בקרב המשוחררים אין שיעים איראניים. אלה הם פלסטיניים, שיש להם עניין לחזור הביתה בהקדם האפשרי. שום פעולת־התאבדות לא היתה צפוייה מצידם.

אך ברגע האחרון, לפני שילוחם לחופשי, הוזרקה להם זריקה אחרונה של שנאה לישראל, זיכרון אחרון של דיכוי והשפלה.

הטיפול בפרשה זו היה ראוי לצבא־חלם. הכתבה על התעללות זו שודרה בטלוויזיה הישראלית, ועשתה רושם קשה ביותר. למחרת היום סירבה יחידת־התעמולה של צה"ל, שצילמה את המאורע, לשחרר את התמונות ולהעמידן לרשות כלי־התיקשורת, כפי שמחייבת השיגרה במיקרים כאלה. גם על פרשה זו ירד מסך־הברזל.

● גירוש בכוח

ח לק ניבר מבין אותם שהוטסו לאלג'יריה עשו זאת בעל כורחם. הם רצו להישאר בישראל.

זה כולל את רוב "האסירים הביטחוניים", שהיו כלואים בבתי־הסוהר.

הופעל עליהם לחץ כביר כדי לשנות את דעתם. עוד בנמל־התעופה בלוד סירבו האסירים לחתום על ויתור על אזרחותם הישראלית. הם עשו זאת רק כאשר איימו עליהם שיוחזרו לבתי־הסוהר, ושתחתם ישוחררו אחרים.

הדבר נוגד את זכויות־האדם. אין מדינה רשאית לגרש את אזרחיה, גם אם ביצעו עבירה חמורה וישבו בכלא.

אין זה גם נבון. מי שבוחר להישאר, סביר להניח שבחר בחיי־מישפחה תקינים. קל לפקח עליו, מאחר שזהותו ידועה. ואילו מי שטס לאל־ג'יריה, אין לו ברירה אלא לחזור לשורות הלוחמים.

● „סכנה נוראה"

ע ל רקע זה יש גם לפסול מכל וכל את הפיטפוטים של אישים שונים, בצמרת האזרחית והצבאית, על הסכנה הנוראה לביטחון המדינה ולכוחות־צה"ל הנובעת משיחרורם של אלפי „המחבלים" שנשארו ברחובות־לבנון.

אלה הם דיברי־הבל. המשוחררים שנשארו במקום אינם „מחבלים", אלא אזרחים־סתם — אם כי השהות הממושכת באל־אנצאר, והיחס אליהם שם, בוודאי לא הפכו אותם לידידי־ישראל.

כאשר דיבורים אלה באים מפי אדם כמו אלוף סיקוד־הצפון, הם מעוררים את החשד שמישהו מכין לעצמו כאן אליבי למיקרה של בישלונות בעתיד.

● „עונש מוות"

ל שיא הטיפשות הגיעו, כרגיל, המתנחלים בגדה המערבית, שתבעו להנהיג עונש־מוות ל„מחבלים" כדי למנוע את החזרתם בעתיד.

יש פסיכולוגים הטוענים כי כל התובע עונש־מוות, ככל ארץ וכלפי כל סוג שהוא של בני־אדם, מעיד על עצמו שהוא מופרע. התביעה לעונש־מוות היא, למעשה, סימפטום למופרעות.

מבחינה רציונלית, חוסר־ההיגיון שבתביעה זו זועק ממש לשמיים.

אם תוציא ישראל להורג „מחבלים", יוציא הצד השני להורג את חיילי־צה"ל אשר יפלו לידיו. במיקרה זה לא היה אמנם צורך לשחרר השבוע „מחבלים" — מפני ששת השבויים הישראליים היו מוצאים מזמן להורג.

הציבור הישראלי חש בטירוף הפאשיסטי הטמון בתביעה זו, והיא לא זכתה בתשומת־לב. אך היא שודרה ברוב כבוד בכל כלי־התיקשורת.

● שיחרור בלתי־חוקי

ב כל ההמולה נשכח פרט קטן אך משמעותי מאוד: שיחרור „האסירים הביטחוניים" השפוטים היה בלתי־חוקי בהחלט.

על פי חוקי ישראל, אי־אפשר בכלל לשחרר אסיר שפוט, אלא באמצעות חנינה או המתקת־עונש מטעם נשיא־המדינה (או, במיקרים מסויימים, הרמטכ"ל).

עד כמה שידוע, לא עברו האסירים ששוחררו תהליך מישפטי כזה.

שבוי־משוחרר מנטבלסקי
טרמפיסטים בשפע

אילו היו באמת אסירים פליליים רגילים, כפי שטוענת ממשלת־ישראל מזמן, הרי השיחרור היה בלתי־חוקי בעליל.

ממשלת־ישראל, שסירבה במשך כל השנים להעניק לאנשי־אש"ף שנלכדו מעמד של שבויי־מילחמה — התייחסה אליהם השבוע כאל שבויי־מילחמה לכל דבר.

שיחרורם, במיסגרת של חילופי־שבויים, אישרה בדיעבד כי כל האסירים האלה וחבריהם לא היו למעשה, אלא שבויי־מילחמה.

מכיוון שאין ספק כי בעתיד יושחררו אסירים נוספים במיסגרת של חילופי־שבויים, למשל בעיסקה הצפוייה עם אירגונו של אחמד ג'יבריל, נשאלת השאלה מדוע נשלל מהם עד עתה המעמד של שבויי־מילחמה.

● מדוע לא קודם?

ב שאלת השאלה מדוע לא בוצעו חילופים אלה מזמן. מה גרם לעיכוב של חודשים?

מפי ראשי אש"ף נאמר השבוע כי האירגון הסכים מזמן לתנאים אלה, ואפשר היה מבחינתו לבצע את החילופין לפני חודשים רבים.

מכיוון שהציבור לא שותף בפרטי המשא־ומתן, גם לא לאחר־מעשה, אין לדעת מה גרם לעיכוב, ואם השיקול היה נכון.

ידוע כי במשך החודשים האחרונים התעכבו הדברים, מפני שישראל לא רצתה לדון בנפרד על שיחרור השישה, מבלי לכלול בעיסקה גם את השניים האחרים. ישראל ויתרה על תנאי זה לאור מאורעות טריפולי.

זה היה שיקול נכון, אם כי מכאיב.

השאלה היא: האם המצב לא היה ברור כבר לפני כמה וכמה חודשים, לפחות מאז שפרץ ה„מרד" בפח"ז? האם התהום שנפערה סופית בין יאסר ערפאת ובין אחמד ג'יבריל לא היתה ברורה?

ישראל ידעה מזמן שתצטרך להחזיר מיספר גדול של אסירים, ואת כל כלואי אל־אנצאר, יחד עם הארכיון הלאומי הפלסטיני. היא גם היתה מוכנה לכך. אש"ף ידע מזמן שלא יצליח להגשים כמה מדרישותיו המקוריות (הענקת מעמד של שבויי־מילחמה לאסיריו בישראל, הכרה כלשהי באש"ף). כל זה היה ברור לכל המעורבים כבר לפני כמה חודשים (ראה יומן אישי).

האם העיכוב היה מוצדק?

אגב, עמידת אש"ף על החזרת הארכיון של מוסד־המחקר הלאומי, שהוחרם על־ידי צה"ל במערב־ביירות, מעידה הרבה על אופיו של האירגון. אש"ף התפשר על מיספר האסירים ששוחררו, אך לא היה מוכן להתפשר על סעיף זה.

אולי יותר מכל פרט אחר מוכיח דבר זה את מהותו של אש"ף כתנועה לאומית, הדוגמת למורשה הלאומית של העם הפלסטיני אף יותר מאשר לשלום חברית.

● הטרמפיסטים

א חד הצדדים המבוערים של פסטיבל החזרת־השבויים. כמו בפסטיבלים לאומיים אחרים, היה הופעתם של ה„טרמפיסטים", שביקשו להבליט את עצמם.

אחד הגיבורים האמיתיים של הפרשה, האלוף (מיל.) משה נתיב, ראש אכ"א לשעבר, נרחק הצידה, והוזכר רק בקושי. ואילו על העגלה עלה שמואל תמיר.

חלקן של תמיר בכל הפרשה היה שולי. הוא נכנס לעניין רק בשלב האחרון.

מכיוון שהוא ידוע לכל הפלסטינים כאבי „חוק תמיר", ההופך את הנפת הדגל הלאומי הפלסטיני לפשע חמור, היה במינוי זה גילוי נוסף לחוסר־הרגישות לתחושות הצד השני.

אולם בפסטיבל הגדול הוא הפך את עצמו לשושבין העיקרי, לצד שר־הביטחון משה ארנס, שגם תפקידו היה שולי. השניים, שבאו ישר מן האורגיה הבזבזנית של אברהם שפירא, כבשו את הבימה, הופיעו בכל התוכניות והיו חתני־השימחה. לתמיר, שהקאריירה הפוליטית שלו צנחה לתהומות הנשיה, היתה זאת ברכה מן השמיים.

במסיבת־העיתונאים „גילה" תמיר עובדה, שהיתה ידועה לרבים ושנשמרה בסוד: שיש בסיס להנחה שאחד מחמשת הנעדרים נמצא בידי ג'יבריל. גילוי זה הנחיל לתמיר מייד כותרות גדולות בכל כלי־התיקשורת.

השאלה היא: מי החליט לפרסם גילוי מפוקפק זה, שפיר־סומו נמנע עד כה?

לא פחות מפוקפקת היתה הופעתו של תת־אלוף עמוס ירון. האיש, שגונה ושנענש על־ידי הוועדה לחקירת הטבח בצברה ובשאתילא, מצא את השעה כשרה כדי להתלוצץ על הזוועה. במסיבת־עיתונאים סיפר כי הוא פיקד על המיבצע (והיה, כנראה, אחראי גם לצדדיו השליליים) למרות שהוא בעצם „מנוע" מלעשות זאת. הכל הבינו כי הכוונה היא למסקנת ועדת־החקירה, שאסרה עליו לפקד על כוחות בצה"ל. ירון ראה בכך הלצה, והעיתונאים הנכנעים „פרצו בצחוק", כפי שדווח על־ידם עצמם.

● הסכמה לאומית

ע ם כל הספקות, התמיהות והנקודות השליליות, אין ספק כי החלפת השבויים בתנאים אלה היתה מוצדקת ונכונה, וזכתה בתמיכה מכרעת של דעת־הקהל. רק קומץ אנשים, בשוליים המטורפים של הימין, התנגד לכך.

הדבר צריך להיאמר בפה מלא. כדי לאפשר את המשך המיבצע עד לשיחרור כל השבויים.

(המשך מעמוד 7)

ואילו במדינה היהודית שולטים עתה אותם האנשים שהתנגדו לפשרה של אז.

צחוק הגורל: אילו ניצחו ב־1947 אנשים כמו מנחם בגין, יצחק שמיר ומשה ארנס, לא היתה קמה מדינת־ישראל מעולם, ויתכן שהישוב היהודי היה נתון כיום באותו המצב שבו נתון עתה היישוב הפלסטיני.

במדינה

יחסי חוץ

אורח מכובד

האורח התקבל בלבביות. המישטר המגואל בדם, הנותן מחסה לרוצחים נאציים, מקובל בהחלט בישראל.

יתכן שאין עוד מדינה אחת בעולם המערבי שבה יכול שר־החוץ של צ'ילה לערוך ביקור רישמי, מבלי להתיקף בהפגנות סוערות של בעלי־מצפון.

יש רק חריגה אחת: ישראל.

חוק מעל לכל. מיגאל שוויצר, שר־החוץ של דיקטטורה רצחנית ומגואלת־דם, שאין שני לה במערב ערך ביקור בישראל.

הוא התקבל כאן ברוב כבוד. שר־החוץ (בפועל) משה נסים מיהר לחבקו, וכך עשו סגן שר־החוץ ואחרים.

אומנם התעוררה שאלה קטנה. בקרב אלפי הרוצחים המקומיים בצ'ילה, בעלי האופי הנאצי, מסתתר גם רוצח נאצי מקורי. זהו ולטר ראוף, אחד מראשי „הלישכה הראשית לביטחון המדינה," שעם קציניה נמנה גם אדולף אייכמן, שהיתה לו דרגה נמוכה יותר.

צ'ילה סירבה בעבר, ומסרבת בהווה, להסגיר איש זה, האחראי לרצח המוני יהודים ואחרים. גם בביקור זה הסביר השר בנימוס למארחיו המנומסים כי הדבר אינו אפשרי, לצערו.

יש חוק בצ'ילה. לא כשהמדובר בבני־הארץ, הנעלמים והנרצחים – אבל כשהמדובר הוא ברוצחים נאציים, והחוק הוא מעל לכל.

רק ליהודים. לא היתה אפתעה ביחסים הלבביים שבין המארחים והאורחים.

ממשלת־ישראל מיודדת עם כל המישטרים הרודניים באמריקה הלאטינית, ומספקת להם נשק וסיוע אחר. היא עושה זאת הן ביוזמתה שלה („לכסף אין ריח"), הן כקבלנית־מישנה של ארצות־הברית.

בכמה ארצות אין ממשלת וושינגטון יכולה לפעול בגלוי, מפני שכל סיוע למישטרים הרצחניים גורם לזעזוע מצפוני בארצות־הברית, להפגנות המוניות ולמחאה בקונגרס. את הטיפול במדינות אלה מסרה וושינגטון לישראל.

כי בישראל אין הפגנות, אין מחאות ואין פרלמנט שאיכפת לו מה קורה לבני־אדם ברחבי־העולם – אם לא עכ־רו ברית־מילה.

מיגאל שוויצר יכול היה להרגיש את עצמו בישראל כמו בבית.

הפגנות

„פסטיבל על גופות בנינו"

הורים שכולים ובני מישפחות של חיילים הסגינו בשדה התעופה.

„כשראיתי את הפסטיבל שעשו סביב השבויים שחזרו, ממש נפגעתי באופן אישי. אני יודעת שהשימחה היתה גדולה, ואני יודעת שאין שימחה כמו שהיתה למישפחות שבניהן חזרו משבי כל־כך ממושך, אבל אפשר היה לעשות את הכל יותר בצניעה ובשקט.

לא צריך היה לעשות מזה דבר כל־כך גדול, מכיון שיש בארץ יותר מחמש מאות חמישים מישפחות שבניהם לא חזרו, וגם אלה היו רוצים לראות את בניהם חוזרים בריאים."

אפרת שפיגל, אמו של יואב, קצין־צנחנים שנפל בלבנון ביום השנה למילחמה הבלתי־נגמרת, עמדה ביום הראשון השבוע בכניסה לנמל־התעופה בן־גוריון כששלט גדול בידה.

היא הפגינה ביחד עם הורים שכולים אחרים וביחד עם קבוצת הורים נגד שתיקה ביום שבו נסעו יצחק שמיר ומשה ארנס לארצות־הברית לחתום על עוד מיסמך־הבנה עם האמריקאים ולבקש עוד סיוע כספי למילחמה מתמשכת, שאיש מהם לא רואה את סופה – מילחמה הממשיכה לתבוע קורבנות.

להזכיר. אפרת שפיגל היתה מוזעזעת אחרי פסטיבל השבויים.

הורים שכולים זוטרמן ושפיגל בהפגנת ההורים
„מה עוד תבקשי מאתנו?"

תשקיף

הנשיא יבקר באפריקה

נשיא־המדינה, חיים הרצוג, עומד לצאת בקרוב לסיור בכמה מדינות אפריקאיות. ככל הנראה יבקר הנשיא בארבע מדינות, לפחות.

לוי — שר־האוצר?

אנשיו של סגן־ראש־הממשלה, דויד לוי, שנואשו מן הסיכוי שהוא ימונה כשר־החוץ, מתכננים את התסריט הבא: **אחרי שיבצע שר־האוצר החדש, יגאל בהן־אורגד, צעדים כלכליים בלתי־פופולאריים ומכאיבים, הוא יודח מתפקידו לפני הבחירות, ובמקומו ימונה דויד לוי, שישוב אל "הכלכלה הנכונה" נוסח שר־האוצר היוצא, יורם אריזור.**

גדות — יו"ר רשות־השידור

לפני שבועיים נערכה פגישה חשאית בין עוזר בכיר לראש־הממשלה, יצחק שמיר, ובין יו"ר הנהלת "מיספל־הפיס", גידעון גדות, וסוכם על העיסקה הבאה: גדות ימונה ליו"ר רשות־השידור, ותמורת זאת יסיר את מועמדותו לתפקיד יו"ר מזכירות תנועת־החרות. גדות אף התחייב לתמוך במועמדו של שמיר לתפקיד — סגן שר־התקשורת מיכאל דקל.

גדות תבע לקבל סמכויות רחבות לעריכה, ולמעשה יהיה מנכ"ל רשות־השידור לבעל תפקיד מכני. בדי להשיג את תמיכת המסד"ל בעיסקה, תובטח למיכה יחן מישרה של ממלא־מקום יו"ר הרשות.

אוזן פוזל למערך

שר־העבודה־והרווחה, אהרון אוזן, מנהל שיחות עם המערך, ומנסה לברר אם יוכל לקבל מקום ברשימת המערך לכנסת.

יחסיו של אוזן עם אהרון אבו־חצירא הורעו מאוד, בגלל רצונו של אבו־חצירא לחזור אל שולחן־הממשלה במקומו.

מתיחות בוועד־הפועל

במשולש שצלעותיו הן מזכיר־ההסתדרות ירוחם משל, ממלא־מקומו ישראל קיסר ויו"ר מיפלגת־העבודה שימעון פרס, השתררה מתיחות רבה.

משל בטוח כי פרס וקיסר עשו יד אחת כדי להביא לפרישתו המהירה, ותגובותיו של המזכיר מעידות על חשדנות גוברת.

מי נגד נבון

מאחורי המסע נגד יצחק נבון, המתנהל עתה במיפלגת־העבודה ומעל דפי־העיתונים, עומד אחד מתומכי יו"ר המיפלגה, שימעון פרס.

יוזמה זאת אינה על־דעתו של פרס, ומי שעומד מאחוריה כבר סיבך פעם את יו"ר מיפלגת־העבודה במרשייה עבורה.

גישושים רבין־נבון

כמה מתומכי יצחק רבין מנהלים שיחות עם תומכי יצחק נבון במיפלגת־העבודה. הם מנסים להגיע להסכם על שילובו של רבין בהנהגת המיפלגה, אם יעמוד נבון בראשה.

פורום מנכ"לים

שר־האוצר החדש, יגאל כהן־אורגד, מתכונן להנהיג מוסד שיתכנס בקביעות לקבלת החלטות לביצוע.

מוסד זה יהיה מורכב מהמנכ"לים של מישרדי הממשלה השונים.

האוצר מעודד תיירות

באמצע דצמבר יתכנסו ליום־עיון ארוך צמרות מישרד־האוצר ומישרד־התיירות. הן ידונו בהצעתו של יגאל כהן־אורגד למהסכה בתחום התיירות הנכנסת.

האוצר מציע להגדיל באופן ניכר את תקציב מישרד־התיירות לפירסום בארצות־הברית, אך תמורת זאת נדרש שר־התיירות לבצע כמה צעדים:

ראשית, הוא נתבע ללחוץ להסתתה במחירי־התיסות לארץ, והצמדתן למחירי טיסות ליעדים מתחרים. בשלב ראשון, סירוש הדבר סיבסוד גדול יותר של "אל־על", אך הכנסה רבה יותר למשק מהגידול בתיירות הנכנסת.

תביעה אחרת היא הוולה של מחירי־האיכסון בארץ ב־20 אחוז לפחות. תחת חישוב דולארי ייקבעו מחירים במטבע אירופי, כדי להקל על בואם של תיירים מאירופה.

מאבק על מניות "טבע"

המאבק על השליטה בקונצרן התרופות "טבע" עדיין לא הסתיים, ויתכן כי קונצרן "בור" וחברת ההשקעות "דנות" ינהלו מאבק צמוד על רכישת מניות של החברה גם בבורסה של תל־אביב.

הוסכם על מכירת חבילה של מניות בטבע לדנות, וקונצרן כור, שגם הוא בעל מניות בטבע, מתנגד לעיסקה.

פרישת אבניאון תעורר סערות

סרישתו של איתן אבניאון מראשות חברת־הביטוח ההסתדרותית "הסנה" לא תעבור בשקט. יתכן כי יהיו בעיקבותיה גילויים על אישים במשק ההסתדרותי.

התארגנויות חוץ־מימסדיות

בעיקבות ההידרדרות במשק, צפויות התארגנויות של גימלאים ושל זוגות צעירים. התארגנויות אלה אינן קשורות להסתדרות, ואף יהיו מכוונות נגדה.

קבוצות של זוגות צעירים, המתקשים לשלם את החזרי המשכנתות בגלל הריחות הגדול, מתארגנות כבר עתה, ויפתחו בקרוב בצעדים הסגנתיים.

וילדר מכחיש: לא פלאטו

איש יחסי־הציבור צבי וילדר מכחיש, ששמואל פלאטו־שרון הוא שפנה אליו וביקש שיכין מסע יחסי־ציבור למנחם בגין, לקראת צאתו מביתו. פלאטו טען כך בשיחה עם העולם הזה

וילדר עומד על גירסתו, שהאיש שפנה אליו הוא פעיל בתנועת־החרות.

ג'רוסלם פוסט — לשליטת ההסתדרות?

בנק הפועלים רכש לאחרונה מניות של היומון באנגלית. ועד העיתונאים ביומון חושש שבכוונת הבנק להחליף את עורכי העיתון העצמאי ולהופכו לביטאון הסתדרותי.

מילגות למושבניקים — רק בהתנחלויות

מושבניקים המבקשים לקבל מילגת־לימודים לאוניברסיטה חייבים להיות מתיישבים קבועים בהתנחלויות מושביות או במיצפים.

מילגות אלה באות במקום ההלוואות לסטודנטים בני־מושבים, שבוטלו לפני שנה.

הגורם המעניק את המילגות הוא דור־ההמשך בסוכנות היהודית.

עיתונאים ייקלטו בצפון־אמריקה

המשבר בעיתונות, שגרם לאחרונה לפיטוריהם של עשרות עיתונאים, יביא לירידת עיתונאים לצפון־אמריקה.

בארצות־הברית ובקנדה פורחת העיתונות העברית, ושם יש ביקוש רב לעיתונאים ישראליים.

צעדי מחאה ב"במחנה"

העיתונאי ישעיהו בן־פורת מידיעות אחרונות, שהיה בעל טור בביטאון צה"ל במחנה, הישעה את השתתפותו בביטאון, לאות מחאה על הרחת העורך, סגן־אלוף עודד פלדמן.

5000 שקל באוטומטים

בקרוב ניתן יהיה למשוך סכום של 5000 שקל בבנקים האוטומטיים. הסכום יהיה זהה במיתקני כל הבנקים.

הרחת פלדמן — דה־שרוניזציה?

אחת הסברות הרווחות בחוגים פוליטיים היא שהרחת עורך במחנה, סגן־אלוף עודד פלדמן, באה מסיבות פוליטיות.

פלדמן, שאביו היה אחד התורמים העיקריים לתנועתו של אריאל שרון, "שלומציון", כוונה על־ידי שר־הביטחון לשעבר, ועל פי סברה זאת לחצו ראש־הממשלה, יצחק שמיר, ושר־הביטחון, משה ארנס, לסילוקו של פלדמן. הדבר נעשה בשנמצאה תואנה מתאימה.

שטרוזמן מסתתר באילת

הברוקר יוסי שטרוזמן, שהגיש תביעה אזרחית על־סך 500 אלף דולר נגד הקבלן שלום־אהרון גניש ונגד אישי־העסקים מוניה שפירא, מסתתר באילת, באחד מבתי־המלון בעיר.

שטרוזמן, שבעבר היה שותף לעיסקי בורסה עם השניים והסתבך בחובות עם לקוחות אחרים שלו, טוען שהוא חושש לחייו.

"עוזי" — נשק הפשע הבינלאומי

אחרי חטיפתו של איל־הבירה ההולנדי פרדי היינקין, שאירעה בשבוע שעבר באמסטרדם, התגלו במכונית החוטפים שני תת־מקלעים מסוג "עוזי".

החוטפים דורשים עבור שיחרורו של היינקין סכום של 8.3 מיליון דולר.

הקבלן ייחקר בפתח־תקווה

הקבלן מרעננה, טל אורבך, שנעצר על־ידי המישטרה בחשד של הונאת בנקים למשכנתאות תוך ניצול לרעה של זכאי־שיכון, ייחקר בפרשיות אחרות, שבהן הוא היה מעורב.

אחת מהן קשורה במנהל מתפוטר של סניף בנק בפתח־תקווה. המישטרה חושדת שמערכת־היחסים בין השניים אפשרה לקבלן לקבל קווי־אשראי חריגים, תמורת טובות הנאה.

הנדון:

„שימעו פרות הבשן, העושקות דלים, הרוצצות אביונים..."

האורגיה

תן שזוהי הצרה הגדולה ביותר בישראל של שנות ה־80׳: במקום שבו היה ציבור בריא קם ומתקומם. בזעם הפורץ כל גבר, ומביא לשינוי — שם אנחנו מושכים בכתפיים. מה אפשר לעשות? ככה זה.

אנחנו מגיבים כמו הודים, כמו מצרים. בסבלנות. באורך־רוח. פאטאליזם. בהשלמה.

ואין אנחנו מגיבים כפי שהיינו צריכים להגיב, כפי שהיו מגיבים נביאי־העוז של התנ"ך.

אילו הגבנו כך, היו המונים עולים על האורגיה הזאת, שוטפים הצידה את מאה וחמישים השוטרים שהוצבו שם על חשבוננו, שוברים את רובות הכלים הבשרים למהדרין, ויורקים על השומן־והסוללת תרתי־משמע) שנאספו שם.

כי כה אמר הנביא:

„שימעו הדבר הזה, פרות הבשן אשר בהר שומרון, העושקות דלים, הרוצצות אביונים, האומ־רות לאדוניהם: הביאה ונשתה!"

■ ■ ■

ש משבר בארץ הזאת.

אימרים לעם להרק את החגורה. להוריד את מת־המחייה. לסבול בשקט.

מודיעים כי אין כסף לחמם את בתי־הספר באיזורים של צינה שה. הילדים יירעדו מקור בכיתותיהם. או שיישארו בבית, כרבלו מתחת לשמיכות ויוותרו על הלימודים.

מקצצים את הסובסידיות ומבטיחים לזרוק כמה פירורים קנים ולעניים. קשישים וקשישות, החיים גם עתה על גבול רעב — הרעב ממש! — יצטרכו להצטמצם. לעמוד בתור סופרמארקט כשביריהם הרועדות כוסית של אשל ושתי פיתות.

אין כסף לתרופות. בבתי־החולים מתרוצצים הרופאים כדי שים את ידם על בקבוק של תרופה, בשעה שחולי־סרטן מינליים מתענים בכאבים במיטותיהם, ותרופה אין.

בבתי־המעצר נדחקים האסירים כמו סרדינים בקופסה. כמו ודים במחנה־ריכוז, בתנאים שגרחיות היה מתבייש בהם. לו הוחזקו כך הקופים בגן־החיות של פראנקפורט, היו ידי־בעלי־החיים יוצאים להפגנות ותובעים את סגירת המיתקן.

יש בישראל תת־תזונה של ילדים ותינוקות. יש בישראל עוני ממאיר. יש משבר.

משבר?

■ ■ ■

לא היה משבר במלון הילטון בתל־אביב ביום הרביעי שעבר.

הבתולה המהוללה, בתו של ח״כ אברהם שפירא מאגודת־ישראל, התחתנה עם פלוני, בן עשירים מ־הוא, והמדינה עמדה על רגליה.

מיליונים בלתי־ספורים הוצאו על חגיגה וולגארית. וכי מי יספור ומי ימנה את המיליונים של ר׳ אברהם שפירא?

מלון הפאר נסגר כולו, והפך נחלתו הפרטית של הגביר.

השולחנות כרעו תחת עומס המאכלים והמשקאות.

למן שעות־הבוקר נסגרו עורקי־התחבורה העיקרי של תל־אביב ברכי־הגישה. לפחות 150 שוטרים גוייסו כדי לנצח על המיבצע. לישטרה זו, שמפקדיה בכו זה עתה בכי־תמרורים באמצעי־תיקשורת מפני שאין להם הכסף הדרוש לאיוש תקנים חיוניים שמירה על שלום־הציבור, גייסה על־חשבוננו את כל השוטרים דרושים להגנה על ר׳ אברהם שפירא ואורחיו. ובין האורחים היו, מובן, כל הקצינים הבכירים של מישטרת־ישראל.

הביזבוז המחריד הזה של כוחות־מישטרה יקרים היה דרוש, דיברי הקצינים־האורחים, מפני שכל גדולי המדינה היו שם. ועל דולי־המדינה צריכים להגן.

ואכן, הם היו אף היו שם. אילו הבנים שיעו קנאי אחד מכונית־תיפת למלון „הילטון" ביום הרביעי בערב, היה משמיד במכה אחת את כל המימסד פוליטי־כלכלי־חברתי של מדינת־ישראל.

■ ■ ■

השיעי לא בא, אך כל הגדולים והמתגדלים והמגודלים היו שם, ועוד איך!

אדמו״רים חיככו בתף עם ראשי המילחמה בכפיה דתית. פאשיסטים מדופלמים התחייכו עם ראשי מאפיה השמאלנית. מגיני העמלים הרעבים עם מקציצי תוספת־היוקר.

שולמית אלוני והרבי מגור. מאיר פעיל וראשי התחייה. ירוחם משל ויורם ארידור. ישראל קיסר ויגאל כהן־אורגד.

גנרלים ואופנאים. מתקני־עולם בהבל־פה ופוליטיקאים ושופשפים. הדוכסים של התעשייה והרווחים של אירגוני פועלים. מלכי־בורסה וגדולי־תורה. מתנחלים ומתנכלים.

ובעיקר נשות־החברה. כל אחת — קולב מהלך, ועליו צירות־הפאר של בתי־האופנה של פאריס ורומא, לונדון תל־אביב, במחיר של כמה שנות־משכורת של עובד מיקצועי, תוספת יהלומים ופנינים וזהבים.

ובחדר־מיטות צדדי ניהלו משה ארנס ושמואל תמיר את מיבצע חילופי־השבויים, שהיה בשלביו הקריטיים ביותר, כאילו ניצח נפוליון על קרב־אוסטרליץ מחדר־המיטות של פילגש, או כאילו ניהל יצחק רבין את מיבצע־החילוץ של אנטבה ממועדון־קלפים.

פשמישל וסביון, קלושמרל ופתח־תיקווה עילית, פלונסק ואריאל, השטעטעל וההתנחלות חברו יחד כדי להציג את פני המימסד הישראלי במלוא כיעורו ואפסותו, ציניותו וניוונו.

■ ■ ■

לחן יאמר: מה זה נוגע לנו? אם אברהם שפירא רוצה להשתמש במיליונים הפרטיים שלו כדי לערוך חגיגת־שחיתות, איזה עניין יש כאן לציבור? למי הזכות להתערב?

לך יש.

קודם כל, מפני שהמיליונים הפרטיים של אברהם שפירא אינם כל־כך פרטיים.

הם המיליונים שלך, שאתה — הנדיב הידוע — מכרת אותם לידיו.

אברהם שפירא הוא בן־התפנוקים של המימסד הישראלי, ולא מהיום. הוא המצאה של מישטר־המערך, בדמותו של פינחס ספיר, בורא המיליונרים. כל ההטבות והמענקים, אשר מישטר נריב שפך

אברהם שפירא: המדינה זאת הוא!

אותם כמטר־ברכה בלתי־פוסק של זהב על קומץ של פרוטקציונרים, הפכו את אברהם שפירא מעשיר קטן מאוד לעשיר גדול מאוד.

לא מכבר פורסם כיצד ניצל הצדיק הזה חור בחוק כדי להעביר לארץ סחורות יקרות מכלי לשלם מכס. אברהם שפירא מומחה לחורים שכאלה. הוא הנציג הבכיר של אותו מעמד רקיק, שעלה לגדולה במדינת־ישראל, תחת ממשלות המערך והליכוד, על חשבון הציבור ובכספו, בשעה שהציבור היה עסוק בלגמור את החודש.

שרי־האוצר באו והלכו, ממשלות קמו ונפלו, אך החיוך שעל פניו של אברהם שפירא הלך והתרחב, יחד עם שאר מידותיו הטובות.

יהיה־נא הדבר ברור: א ת ה שילמת את מחיר החתונה הזאת, בצורה זו או אחרת. לא רק עבור השוטרים ומפקדיהם, לא רק עבור כל שכירי־הציבור שהיו שם, מראש־הממשלה ועד לאחרון האלופים במכוניות־השרד שאתה משלם עבורם, אלא גם עבור ערימות־הבשר והרי־העוגות. הם נלקחו מקיצבות הזקנים ומתרופות החולים, באמצעות תקציב־המדינה הקובע לאן ילך הכסף שהרווחת ביגיע־כפיך, וממי ייגבו המסים.

א ת ה הנדיב הידוע, אבי המיליונרים.

■ ■ ■

דקן יאמר: נכון, יש מצוקה. ילדים רועדים מקור. חולים מתפתלים באין־תרופה. זקנים ונכים חיים בגבול הרעב, ואף מתחתיו. הרלים עשוקים והאביונים רצוצים.

אבל מה זה נוגע לאברהם שפירא. במה אשם הוא?

הבה נברוך זאת.

בארץ שוררת מצוקה. הממשלה פושטת רגל, וחותכת בבשר החי של העניים. רבבות רבות של אזרחים הפסידו במכה אחת כמעט את מחצית חסכונותיהם, בהתמוטטות מניות־הבנקים, בעיקבות המאניפולציות של צמרת כלכלית מושחתת. הרוח הרעה של האבטלה מהלכת אימים בארץ. העובדים מבוהלים, האמהות מפוחדות.

מניין זה בא?

זה לא בא מהשמיים. זהו מעשה־ידי בני־אדם. זהו פרי מדיניות השילטון. „הכלכלה הנכונה" של ממשלת־הליכוד היא שהובילה לאן שהובילה.

עבור כל אלה נושא אברהם שפירא באחריות אישית, אולי יותר מכל אדם אחר.

הוא יושב־ראש הקואליציה, ועל פיו יישק דבר. הוא המספק את הקולות החיוניים לכל מעשה זוועה ועוול של ממשלה זו. הוא בעל זכות־וטו מוחלטת על כל החלטותיה.

הוא שלח את בני־ישראל (בניהם של אחרים) למילחמת־הלבנון, והעלה על נס את אריאל שרון אחרי זוועות צברה ושאתילא. הוא תומך בהתנחלות. הוא סוחט מיליארדים בשביל ישיבות קיימות ופיקטיביות. הוא הפורש את כנפיו על המדיניות הכלכלית של הממשלה. הוא גם מינה את עצמו כיושב־ראש הוועדה המייעצת רבת־העוצמה של בנק ישראל, וניצב בעמדת־מפתח של השילטון הכלכלי.

ר׳ אברהם שפירא אינו עובר־אורח מיקרי. הוא בעל־הבית. הוא השילטון.

אילו היה המשבר גזירה מן השמיים, גם אז אפשר היה לבוא בטענות אל שפירא, המתווך בין הממשלה ובין הקדוש־ברוך־הוא, והגובה על כך דמי־תיווך מופקעים.

אך אין זו גזירה מן השמיים. זהו מעשה ידי הממשלה, הכפופה לאברהם שפירא. אבי הכלה המהוללה.

■ ■ ■

היה אדם רחב־מידות ורוחב־לב, שהכל אמרו עליו שהוא אהוד וחביב. שמו היה הרמן גרינג.

בשיא מוראות מילחמת־העולם השניה, כאשר העם הגרמני נתבע להדק את החגורה שוב שוב ולוותר גם על הצרכים החיוניים ביותר למען „הבחורים בחזית", ערך הרמן גרינג מסיבת־שחיתות המונית ומפוארת לכל המי־ומי בלב ברלין.

עמיתו, יוזף גבלס, שר־התעמולה ומנהיג המיפלגה הנאצית בברלין, הזדעזע. ביומנו תיאר כיצד פנה לגרינג ומחה לפניו על נשף־הראווה הבזבזני, שופע המותרות, לעיני העם הרעב והסובל. איך יכול הוא לנהל תעמולה להסתפקות־במועט, כאשר העם רואה את ההוללות של מנהיגיו?

„אתה לא מכיר את הגרמנים," השיב לו גרינג. „הם מוכנים לרעוב ולסבול, אבל הם רוצים לדעת שלפחות איש אחד נהנה מכל טוב, מתהולל ומבזבז. הם יכולים להזדהות עם האדם הזה. זהו הטבע הגרמני."

נראה כי ר׳ אברהם שפירא סבור כי בגרמנים היינו. עם של כבשים סבלניים. עם הקופץ לדום והמצדיע לעושקיו ולשליטיו הציניים.

ואולי הוא צודק.

■ ■ ■

אך אל נבזבז את כל זעמנו על המארח. הוא בסך־הכל המצאה שלנו, בן־הטיפוחים של הממשלות שאנחנו בחרנו בהן.

מוטב להפנות את חיצי הבוז והזעם אל האורחים.

אותם שקיבלו את ההזמנות ובאו — באו כאיש אחד, כאשה אחת, מי ברכב ומי ברכב־שרד, מקושטים ומטופחים ומאושרים על כי כבוד רב זה נפל בחלקם.

היתה זאת אורגיה של טעם רע. כטעמו וכלבבו של אספסוף־הצמרת, מיקבץ זה של עסקנקנים מיפלגתיים שהפכו שרים ורוזנים, נובוריש הסמוכים על שולחן הממשלה, מלחכי־פינכה מכל הסוגים והמינים.

הם הזיזמנו לאורגיה של שחיתות בלב המצוקה הכלכלית, לעיני האביונים מקוצצי־הסעד. והם באו. בלי הבדל של דת, מעמד ומיפלגה.

ר׳ אברהם שפירא הזמין אותם וקיבל את פניהם, כשעל פניו חיוך רחב ובליבו — אולי? — בוז עמוק.

בוז מוצדק מאוד.

■ ■ ■

כי ר׳ אברהם שפירא הוא כיום בעל־המדינה. חג הבתולה המהוללה לא בא אלא להראות זאת בפרהסיא, למען יראו וייראו.

בעל־הבית רוצה — מגייסים את המישטרה וסוגרים רחובות. בעל־הבית רוצה — באים בריצה קלה השרים וחברי־הכנסת ומי־לא, כגדוד־צבא ממושמע. בעל־הבית רוצה — מקבלים העיתונים את הדין ומסתפקים בכמה שורות של דיווח יבש על השימחה. רוב הכותבים אף לא חתמו בשמותיהם. למה להסתכן בזעם הארון?

יתכן שזה היה העיקר:

זאת לא היתה רק תצוגה של מזון. זאת לא היתה רק תצוגה של אופנה.

זאת היתה, קודם כל, תצוגה של כוח.

באמצעות אורגיה זו רצה אברהם שפירא להכריז: אני, איש אגודת־ישראל, נציג הכוח הדתי ונציג הכסף, שולט במדינה הזאת. לא הממשלה, לא ראש־הממשלה, לא השרים, לא הכנסת, לא המיפלגות.

המדינה זה אני. אני, אברהם הגדול, אבי הבתולה המהוללה, מלך ישראל.

חתונת הבתולה המהוללה

"חתונה כשרה ויפה, אבל אם את מבינה יידיש, אגיד לך שזה פשוט, צו שיין" (יותר מדי יפה). הביע את רעתו שר־האוצר יגאל כהן־אורגד, כשנשאל מה דעתו על החתונה שאליה הוזמן.

החתונה שנערכה ביום הרביעי בהילטון נחשבת החתונה הגדולה והמפוארת ביותר שנערכה בישראל. בחתונה זאת השיא ר' אברהם שפירא, יו"ר הקואליציה, את בתו רוחל'ה. "אני הייתי מעלה לכל האנשים

הנכדים נכדיו של שפירא הופיעו בבגדים יפהפיים, שנתפרו במיוחד לחתונה. הילדים מישראל הופיעו בוורוד (תצלום תחתון בעמוד), הילדים מארצות־הברית בשחור־לבן ובכסף.

פיאות ומיגבעות מומחית מיוחדת מארצות־הברית הובאה במיוחד כדי להכין את התיסרוקות של נשות־המישפחה. הגברים התהדרו בכובעים אופנתיים

שוד ושבר ושמחה וששון קול חתן וקול כלה

קול שושנו וקול שמחה קול חתן וקול כלה

לה

נשתוקק ונודיה להשית
שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה
נתעכבנו אותנו בזה להזמין את עבורכם
לבוא ולהשתתף בשמחתו כלולות בנינו היקרים
הבתולה החתן המהולל

יהושע אליעזר נ"י

עבור
הכלה הבתולה המהוללה

רחל תח"י

שתתקדים א"ה בשעטומ"צ
ביום רביעי לסדר "ויהי בימי ר'", י"ז בכסלו שנת תשנ"ד לפק בו בעבורה 1983
בלון הילטון־תל־אביב
נשמח לקבל את פניכם משעה 6.00 עד 8.30 בערב
החופה תתנהל בשעה 7.00 בערב
ואי"ה בשמחתכם נשיב לכם כגמולכם הטוב

הורי החתן

משה דב בראקער ורעיתו

ניו־יורק

הורי הכלה

אברהם יוסף שפירא ורעיתו

תל־אביב

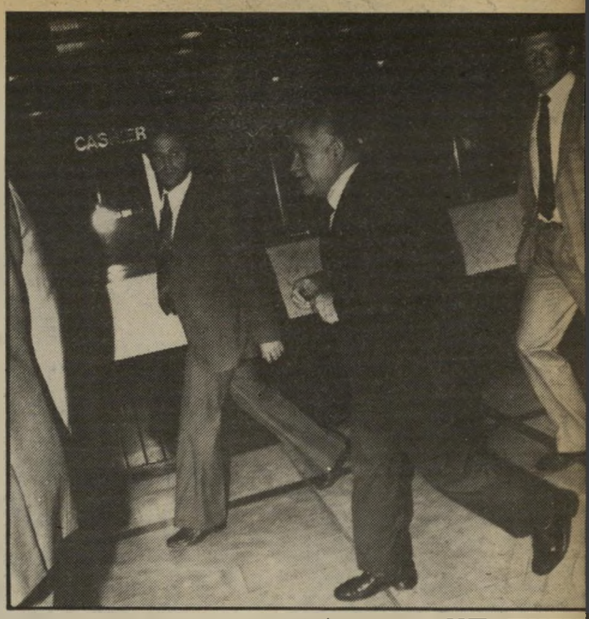
MR. AND MRS. ABRAHAM JOSEPH SHAPIRA
MR. AND MRS. MOSHE DOV BROKER
REQUEST THE HONOUR OF YOUR PRESENCE
AT THE MARRIAGE OF THEIR CHILDREN
RACHEL TO SHIYA
WEDNESDAY THE TWENTY THIRD OF NOVEMBER
NINETEEN HUNDRED AND EIGHTY THREE
THE TEL AVIV HILTON
RECEPTION FROM 6.00 TO 8.30 P.M.
CHUPA AT 7.00 P.M.

CABLE ADDRESS: SHAPIRABROKER-HILTON-TELAVIV

המיסמך הסודי העטיפה של ההזמנה היתה מבריסטול עבה, שעליה נכתבו האותיות בצבע כסף: "נעלה את ירושלים על ראש שימחתנו." זה נכתב בכתב מצוייר. המזכיר אותיות של ספר תורה, בעברית ובאנגלית. ההזמנה, כמו המפיות, נלקחה למזכרת ע"י המוזמנים.

העוגה בת 9 הקומות, בגובה אדם וחצי, סימלה את המיבצע: הרחובות נסגרו, המלון היה למיבצר, וכל פרטי החתונה נגנזו כסוד כמוס

שמיר רץ הוא הגיע לארוחה החגיגית, שאותה הפסיק כדי לקבל דיווח על שיחרור השבויים שנערך באותו לילה. בבוקר החתונה הוצבו עשרות שוטרים מסביב לרחובות המלון.

ברג הניצחי לא בלט בין האדמורים שהופיעו בקפו־תות עשויים מבד־ברוקאד. בתמונה למטה ראה הרמטכ"ל ממהר לסעודה. עשרות חיילים גוייסו לשמירת האולם.

סגור ומסוגר משעות הבוקר המוקדמות נאסרה הכניסה והחנייה ברחובות הסמוכים למלון הילטון, דבר שגרם גם להפסקת העבודה בתחנת־הדלק, בקירבת רחבת הכניסה.

(המשך מעמוד 13)

בחתונה, חוץ מאשר לעובדי־המדינה, את מיכסת המס מ־75 אחוז ל־95. כי זה ממש לא ייאמן איזה עושר רואים כאן!" אמר חיים יבין, איש הטלוויזיה הישראלית.

את דברי הביקורת האלה לא תשמעו בטלוויזיה, וגם לא תקראו בעיתונים, למרות שנציגי כלי־התיקשורת היו מיוצגים בצורה מכובדת ביותר בחתונה.

בבוקר שאחרי החתונה, שנמשכה מ־6 בערב עד 6 בבוקר, הובא עיתון הארץ לקומה ה־17 של המלון שבו התגוררה המישפחה. שפירא השתולל, הוא הודיע למנהל המלון ולאשת יחסי־הציבור עופרה בורלא, שהוא רואה אותם אחראים לכל האינפורמציה שהתפרסמה בעיתונים, ושהוא יסיק את המסקנות המתאימות.

שפירא החרים את מאות התמונות שהובאו לאישורו. אותן תמונות שצולמו על־ידי הצלמים המעטים שהורשו, אחרי אישור המישפחה, לצלם את החתונה. הטרור היה מושלם. גם אני גרמתי כאב־ראש לא קטן למישפחה. כבר בשעות אחרי־הצהריים נתבקשתי על־ידי קצין הביטחון לעזוב

אחדות לאומית בין החוגגים היו שני היצחקים, משני המחנות: ראש־הממשלה, יצחק שמיר, ומי שהיה ראש־הממשלה, יצחק רבין, הקפידו, כמובן, לחבוש כיפות.

האב המאושר בשטריימל (מיזנבת, בשמה העברי) זרח אברהם שפירא. לא כל יום הוא משיא בת. שלושה מילדיו כבר השיא. אבל הפעם זה היה, באמת, שיא. לרגל החתונה הופיע, בהזמנות, שפירא בשמו המלא: אברהם יוסף שפירא.

הבתולה המהוללה הלא וזיא ה־כלה הי"ר־אלית, רחל תח"י (כך נכתב בהזמנה, כשהכוונה ל"תחיה", אלא שאסור לחרד לצרף את אותיות שם האל, יו"ד וה"א) ממתינה למיצעד החופה עם החתן האמריקאי (למטה) יהושע אליעזר נ"י (נרו יאיר), ובשמו האמריקאי, שייה, הנראה בין אביו משה דב ברוקר (הממושקף) לחותנו בשטריימל, ח"כ שפירא.

המר נתן דוגמה חינוכית ב־נוכחותו, 120 שעות לפני שהוא לקה בליבו ואושפז. אבל שר החינוך היה מן המעטים שהופיע לא מעונב ולא בחליפה, אלא במעיל ומכנסי יומיום.

דין רחל, אלמנתו של השר המנוח, לבשה שימלה צנועה בחום ובשחור, שנתפרה על־ידי תופרת הבית שלה. היא באה עם לולה בר, בחליפה שחורה.

נבון אופירה, לבשה חליפת שני חלקים מברוקאד בצבעים שחור וזהב. ארז הבן הופיע בחליפת קטיפה שחורה. יצחק ואופירה, הזוג הנשיאותי לשעבר, הגיע ראשון.

רבין לאה, הופיעה בשימלת טאפטה שחורה וז'קט מקטיפה. לצווארה ענדה מחרוזת פנינים, שרכשה לאחרונה. את הטקס הינחה הקריין הדתי מרדכי פרימן.

את שטח המלון. מאוחר יותר התנצל אותו קצין בפני על התקרית. אבל לא עברה שעה קלה וזוהיתי על־ידי שפירא שניגש אלי כשהוא מוקף באנשי חדרו וביקש ממני לא לכתוב על החתונה. בעיתוני הצהריים הופיעו דיווחים קצרים על החתונה, ללא שמות הכותבים.

בבוקר החתונה הגיע מיכתב לעיתון, ובו התבקשה המערכת להימנע מכתיבה על החתונה.

בבוקר החתונה הוצבו עשרות שוטרים מסביב לרחובות המובילים למלון. משעות הבוקר המוקדמות נאספה כבר החנייה ברחוב הירקון, ומכוניות לא הורשו לחנות ברחבת המלון. בשל כך הושבתה העבודה בתחנת־הרלק. ככל שהתקרבה שעת האפס, השעה 6, גדל והלך מיספר השוטרים עד שהגיע ל־120. כמו כן גוייסו 10 חיילות של צה"ל שנידרשו להופיע בחצאיות, כמובן. אליהן הצטרפו עשרות אנשי ביטחון, מישמר־אזרחי והג"א, כולם חובשים כיפות. הם הופקדו על שמירת האולמות והכניסות למלון, שהפך מיבצר — מיבצרו של הרב אברהם שפירא. ב־3 אחרי־הצהריים הובאו שני מיתקני בקרה אלקטרוניים כאלה המוצבים בשדות־תעופה והוצבו כניסה של המוזמנים.

לקנות את שפירא

הכנות לחתונה החלו כבר לפני חודש וחצי. לצורך זה רכש המלון ציוד במישקל שלושה וחצי טון, שכלל בין השאר כלי־אוכל ל־800 איש.

ההשגחה על הכשרות נמסרה לידי נציגי העדה החרדית, שהכשירו את חמשת המיטבחים של המלון לרמה של כשר למהדרין.

לחתונה הוכנו כמויות אדירות של אוכל. ארבעה טון בשר־בקר, מלבד בשרים אחרים, שלושה טון סלטים, שני טון פירות וירקות. טון וחצי עוגות. 20 אלף בקבוקי יין, 50 אלף קניידלאך, וכמות אדירה של גפילטע־פיש.

3000 איש הוזמנו לקבלת־הפנים שהחלה בשעה 6. בכניסה קיבלו את המוזמנים שני אנשי ביטחון שהודו על המתנות, שנלקחו מן המוזמנים והועברו, בעזרת עגלות מיוחדות, לחדר שהיה מיועד רק לצורך איחסון המתנות.

כשהקהל נכנס למסדרון שהוביל לאולם, הוא הופרד בעזרת מחיצה מיוחדת, שקושטה בפרחים, שעליה צויין שנשים תלכנה ימינה, וגברים שמאלה.

בפתח ניצבה העוגה הגדולה ביותר שנאפתה בארץ. עוגה בגובה של שניים וחצי מטר בנויה מתשע קומות. העוגה המובחרת, שקושטה בפרחים אדומים עשויים ממרציפן, ונתרמה בסוף הערב לבית־יתומים.

המחזה שהתגלה לנשים שנכנסו לחלק הימני של האולם היה מדהים ביופיו. סמל ענק עשוי קרח, של אותיות R.S, שהן ראשי התיבות של החתן והכלה, קישט את המזנון המרכזי. בקצה האולם ניצב אפיריון בצורת חדר, עשוי מבד משי לבן ומקושט בכדורי פרחים, פירחי גן־העדן. בחדר

כלות של הגביר סוזי (משמאל), אשתו של יצחק, ו הכבור של שפירא, לבשה את אחת השמלות המהודרות ביותר שנראו אותו ערב באולם החתונה: שימלה בציבעי שחור ולבן. מימין, אשת הבן, רוזי, ומשמאל, למעלה, אשתו של הבן השלישי של שפירא.

זה קיבלה הכלה, רוחל'ה שפירא, שהגיעה רק בתחילת השבוע מארצות־הברית, את אורחיה. היא לבשה שימלה ארוכה לבנה, והיתה מוקפת בילדות המישפחה, שלבשו שמלות ארוכות יפהפיות, עשויות מעלי־משי ורודים.

רוחל'ה הכירה את החתן, יהושע־אליעזר דרוקר בן ה־21, בנו של משה דב דרוקר, מגדולי סוחרי האלקטרוניקה בארצות־הברית, באמצעות שידוך שנעשה על ידי ידיד של אביה. שיקי (יהושע) דרוקר התגלה כתלמיד מעולה של ישיבת תורה ודעת בניו־יורק, שנחשבת הישיבה הטובה ביותר בארצות־הברית. הוא בן יחיד ויש לו שתי אחיות.

רק אחרי בדיקה מדוקדקת מצד שפירא הוצג החתן לפני הבת.

שפירא נחשב איש ממולח וחכם.

הוא בדק היטב את טיבם של החתנים והכלות של ארבעת ילדיו הקודמים, שחיתן: יצחק, חיה, פנחס, ואלימלך. בין חותניו אפשר למצוא אחד שיש לו שני מיכרות יהלומים באפריקה. אחרי חתונתה של רוחל'ה, נותר רווק רק הבן שמוליק.

החתן הנוכחי בהחלט לא מבייש את הפירמה. „זה כבוד גדול לשאת את הבת של שפירא בישראל, אבל מבחינה כספית המישפחה שלנו יכולה לקנות את שפירא בלי שום בעיה," אמר החתן.

סבידור רעיה, אשתו של יו"ר הכנסת, לא נפרדה לרגע מפרוות המינק.

אוברזון גדעון בא עם אשתו, שלבשה שימלת שיפון שחורה ומעוטרת.

מסופר שהחתן העניק לכלה תכשיטים שלא היו מביישים מלכה.

בתחילת השבוע הגיעו בטיסה מיוחדת כל מישפחת שפירא, מישפחת החתן והמוזמנים הרבים מארצות־הברית. העליה לתורה נערכה בשבת שם. במטוס הגיעו גם מעצבת־פאות מיוחדת, הרב חיים מנחם מרמורשטיין חרזן־חרוזים מיוחד ביידיש, וגם שימלת־הכלולות שנרכשה על פי המינהג החרדי על־ידי החתן.

לראשה של הכלה הוכן והותאם כתר משולש העשוי פייטים לבנים. רוחל'ה לא היתה צריכה ללכת

רום בני הזוג החיפאי משה ויעל רום. יעל הופיעה בשימלה ישראלית רקומה.

פקידת מס־הכנסה חיה הוכרמן בל־טה בהופעתה. היא נראתה כדמות הלקוחה מסירטי רובין־הוד.

אבל, למעשה, כך נראו רובם של האורחים, כלקוחי מכל מיני סרטים. והשאלה רק היתה מאיזה סר טים. יש כאלה של הספרדי בונואל, למש

תצוגת־האופנה הממלכתית: פרוות יקרות, שמלות של בתי־האופנה המפוארים ברחבי העולם

הבתולה המהוללה

(המשך מעמוד 17)

מלונדון, שחלקה העליון היה עשוי פייטים לבנים ושחורים, וחלקה התחתון מבד טאפטה שחור. אחת מן האורחות מצד החתן ענדה לצווארה כמה מחרוזות עשויות יהלומים.

ראשונים מבין המוזמנים הגיעו יצחק ואופירה נבון יחד עם בנם הלבוש בחליפת־קטיפה שחורה. אופירה לבשה חליפה בפסים רחבים בזהב ובשחור. אחריהם הגיעה ח"כ שולמית אלוני, שכבר בכניסה הרגישה שלא בנוח. היא הופיעה בחצאית מידי חומה, מגפיים וסוודר והסבירה: „אני מתנהגת כמו יידישע־מאמא, כי שפירא נורא בסדר איתי. הוא רואג להעביר חבילות ומיכתבים לבן הלומד בארצות־הברית." היא הביאה לזוג הצעיר במתנה כרית רקומה בריקמה מיוחדת.

לולה בר, בחליפה שחורה, באה עם רחל דיין שלבשה שימלה רחבה בצבעי חום ושחור.

מייד אחריהן נכנס בצעדים נמרצים יוסי שריד בבטלדרס, ובמיכנסיים בהירים, ובידו מתנה לזוג. אחריו הגיעו שושנה וינר־שיף וחיים שיף. שושנה, הידועה כאחת הנשים האלגנטיות ביותר בארץ, לבשה רק שימלה של גדעון אוברזון, אבל על אחת מאצבעותיה התנוצצה טבעת יהלום ענקית. „קיבלתי אותה לעשר שנות נישואים מבעלי המנוח ואני עונדת אותה פעם ביובל," אמרה שושנה.

השגריר הגרמני הגיע כשהוא מצוייד בכיפה.

מנהיג הפועלים ירוחם ורחל משל. מנהיגי ההסתדרות, התפנו מתיכנון מאבק הפועלים לתוספת־שכר ונגד עיקור תוספת היוקר כדי לחגוג בהילולא הגדולה.

מהדק החגורה יגאל ושרה כהן־אורגד המנצחים על המערכה לקצץ את תשלומי הסעד לזקנים ולילדים, כיבדו בנוכחותם את הצגת־הראווה של העשירים.

לוחמת בכפייה גם ח"כ שולמית אלוני, הלוחמת ה־ורסמת בכפייה הדתית, הופיעה בחגיגת הגביר.

חובע הקיצוצים יקיר פלסנר, ה־מישנה לנגיד בנק ישראל, שהיה היועץ של אריידור והמסרב להתפטר.

הסוציאליסט אלוף־מישנה במילואים מאיר פעיל, ממייסדי של"י, הדוגל בציונות סוציאליסטית, חשב גם הוא שעליו להופיע בחגיגת הקפיטליסט הדתי אברהם שפירא.

למיקווה ציבורי, כי בביתו המפואר של אביה, יש, מלבד שלושת המיטבחים (ביניהם מיטבח שנפתח רק בפסח), מיקווה פרטי.

כמו יידישע־מאמא

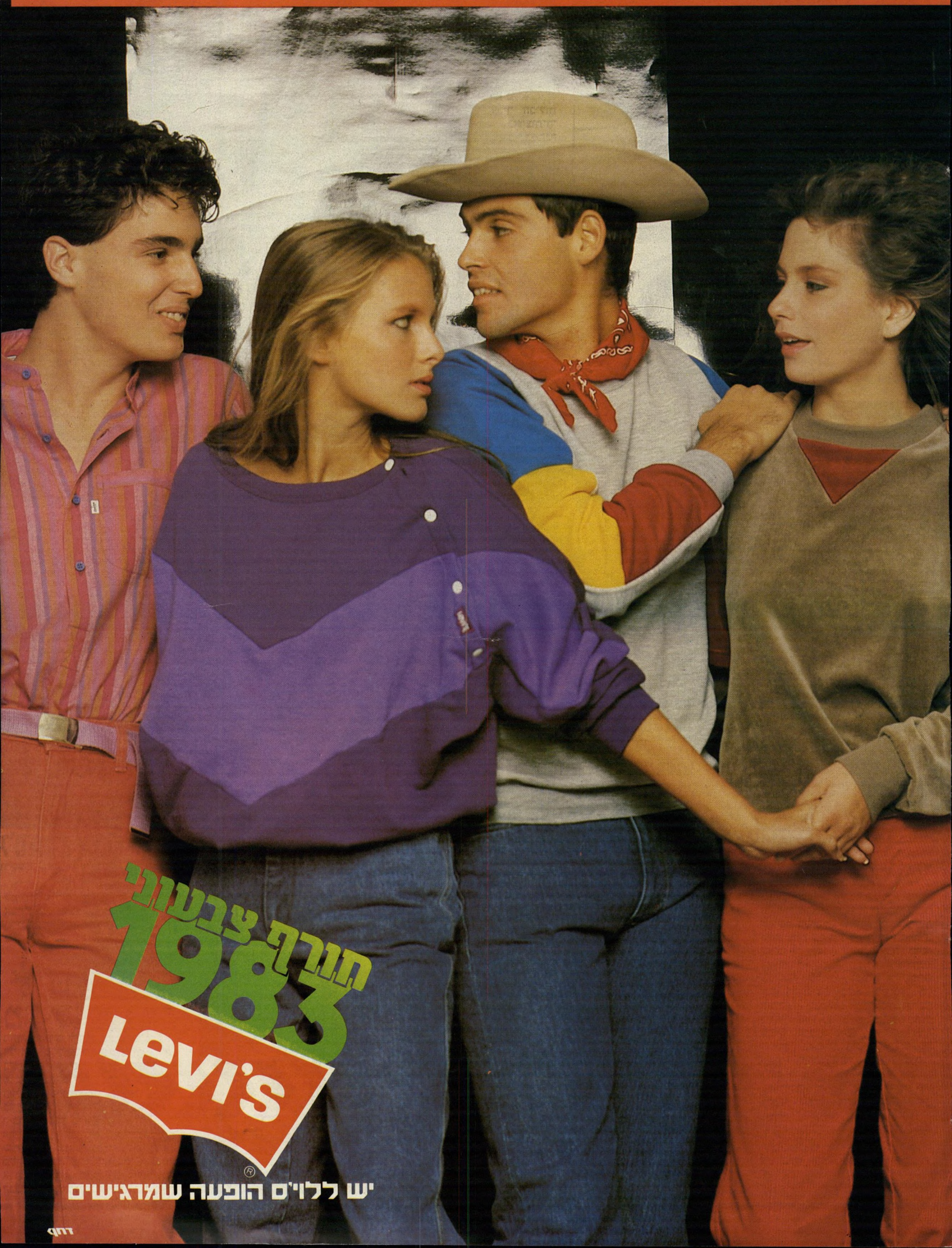
מייד אחרי השעה 6 התחילו לנהור אלפי המוזמנים. היה זה מחזה מרשים לחזות באוסף השמלות והיהלומים שהפגינו הנשים החרדיות. בין הצעירות שבהן נתגלו יפהפיות. מרבית הנשים היו לבושות בשמלות חדישות מבתי־האופנה היקרים ביותר בעולם. עלו על כולן שלוש הכלות היפהפיות של מישפחת שפירא. רוזי הופיעה בבגד ורוד, שהיה מורכב משתי שמלות — ארוכה וקצרה, היא היתה מלווה בילדות שהיו לבושות בשמלות ארוכות ורודות. סוזי, אשתו של הבן הבכור יצחק, לבשה שימלה שהובאה בין האורחים היו גם האופנאי גדעון אוברזון ואשתו. הגברת אוברזון היתה לבושה בשימלה שחורה מבד שיפון, המקושטת בנוצות בת־יענה תואמות. לאוברזון עצמו היתה סיבה טובה לחגוג: האולם היה מלא מיצירותיו שאומצו על־ידי בנות המישפחה. שעבורן עיצב כ־80 שמלות. בין לובשות השמלות השחורות בלטה ביופיה מיכל מודעי, אשת השר יצחק מודעי, שלבשה שימלת שיפון אדומה. קצת מצחיקה נראתה אשתו של מנחם סבידור, שלא היתה מוכנה להיפרד מהשיכמיה העשויה ממינק שחור־לבן, שאותה נשאה ברישול על זרועה, למרות החום הגבוה שהיה באולם.

מלתחת־המעילים בכניסה לאולם, התמלאה עד מהרה במיטב הפרוות שמרביתן היו מקושטות בסיכות־

(המשך בעמוד 59)

כל העולם מדבר על לוי'ס!

הנשים נשו צעד חשוב!

זוהי הסוליה
החשאית של מגה.
מוזרקת—כדי שתתיישב בול על
התבנית של הרגל.
בריא מאוד
מעוצבת בשני צבעים—כדי שתתרום
למראה העקב האלגנטי.
יפה מאוד.
וזוהי גברת שהולכת רחוק והרבה. היא עברה הרבה
זוגות נעליים, אבל נשארת במגה.
בגלל הנוחיות. בגלל הבריאות. בגלל שמגה מיועדת להליכה.
וכל דמיון בינה לבין נעל יפה, איננו מקרי.

מגה® mega

נעם שתי רגליים במגה

אנשים

רפול הופיע במדים של פת"ח ומדוע איחר המתנחל בני קצובר להופעה בתל־אביב?

■ ח"כ העבודה **אהרון הראל** אמור היה להתעמת בערב־ראיונות עם אחד ממנהיגי גוש־אמונים, **בני קצובר**. המנחה **איתן דנציג** היה מודאג, משום שקצובר לא הגיע. הוא החל מראיין את הראל בעניינים שאינם קשורים דווקא בהתנחלויות. הראל סיפר, שכאשר הוא היה יושב־ראש מטה הבחירות של המערך בבחירות האחרונות, היה לו רגע מפחיד במיוחד. איומים הוא קיבל אומנם יום־יום, ולא אחת אף ירקו עליו. אך יום אחד צילצל אליו תלמיד שלו לשעבר, הזדהה בשמו ואמר להראל: „אנחנו מתכוונים להניח פצצה במלון דבורה־" במקום זה, ברחוב בן־יהודה בתל־אביב, שכן מטה־הבחירות של המיפלגה. לשיחת טלפון זו התייחס הראל ברצינות, ומאותו היום הוצבה שמירה על בניין המלון ועל הראל ועל ראשי העבודה האחרים, עד אחרי הבחירות.

■ קצובר, שהוא ראש המועצה האיזורית שומרון שבגדה המערבית, הופיע באיחור של שלושת־רבעי־שעה, התנצל והסביר: „אני לא רגיל לפקקים בגוש־דן. לא לקחתי אותם בחשבון. אצלנו בשומרון הכל בישים כל־כך ריקים ורחבים, כך שאפשר לנוע בהם במהירות רבה."

■ **סנינה רוזנבלום** גיל־תה, כי מאז שחדרו לביתה גנבים באישון לילה, היא למדה את הלקח ואינה ישנה עוד לבדה. אך עתה, בשבועות אלה, היא נאלצת להיות בגפה, כי בן־זוגה משרת במילואים.

■ חוזה שמן, שכסף רב בצידו, הפסיד קריין הרדיו, **משה** („מושיק") **טימור**. הוא יצא לאיטליה כדי לתת את קולו לתיירגום העברי של זליג – שם־סירטו החדש של **וודי אלן**. באיטליה מקובלת שיטת הדיבוב, וטימור התגלה ככישרון בנושא. סוכן מקומי, **צבי שבטר**, הציע לו חוזה־עתק וחזה ממושך. טימור לא סירב, עד שהתברר לו שהוא ייאלץ לשהות באיטליה זמן ממושך. בגלל התחייבויות קודמות ברדיו, נאלץ טימור לוותר על הרעיון ועל ההכנסה הרבה.

■ ענייני עיריית תל־אביב מתנהלים בין יבשות שונות. מועמד המערך לראשות עיריית תל־אביב **דב בן־מאיר**, שעתה, אחרי ההסכם הקואליציוני הוא מועמד לתפקיד ממלא־מקום ראש־העירייה, נמצא בדרום־אפריקה בסיור הרצאות. הבא אחריו בשבוע שעבר את התושבים. בשעת־צהריים הוא נראה מטפס על עמוד חשמל ברחוב הראשי. הוא החליף מנורה שרופה במנורה חדשה, ירד למטה, סגר את ארגז־הכלים שהיה מונח על המידרכה, וחזר ללישכתו. אליו־שיב, שנבחר אוטומטית לקדנציה הנוכחית משום שבכל חירות האחרונות לא התמודד איש מולו, נוהג לבצע עבודות קטנות של חשמלאות ואינסטלציה בעיירה. לדבריו, כך הוא מחלץ את שרירי וגם חוסך הוצאות מיותרות לקופת המועצה.

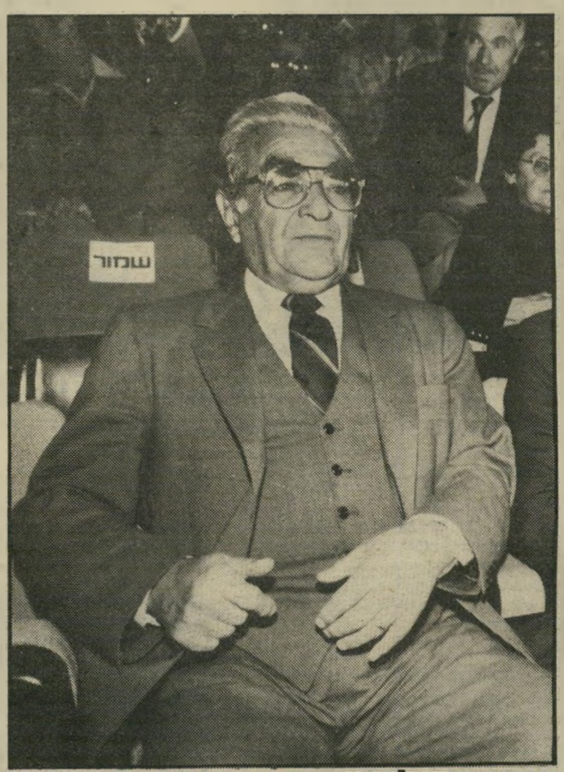
■ אליישיב הוא שחקן כדורי בנבחרת הפועל־אזור ובנבחרת ישראל. כאשר נכנסים למישרדו ביום הראשון בשבוע, מוצף שולחן־העבודה שלו בכל מוספי הספורט של אותו היום והוא מעיין בהם בעניין רב.

■ האם מרוצה הנשיא היוצא, **יצחק נבון**, מסיקרי דעת הקהל המעמידים אותו בראש רשימת המערך בהפרש ניכר לפני **שימעון פרס ויצחק רבין**? בשהותו בארצות־הברית התראיין נבון לאיגרת, ביטאון הסטודנטים והמשתלמים הישראלים בישיבה האמריקאית. ותשובתו לשאלה: „מוטב כך מאשר להיפך."

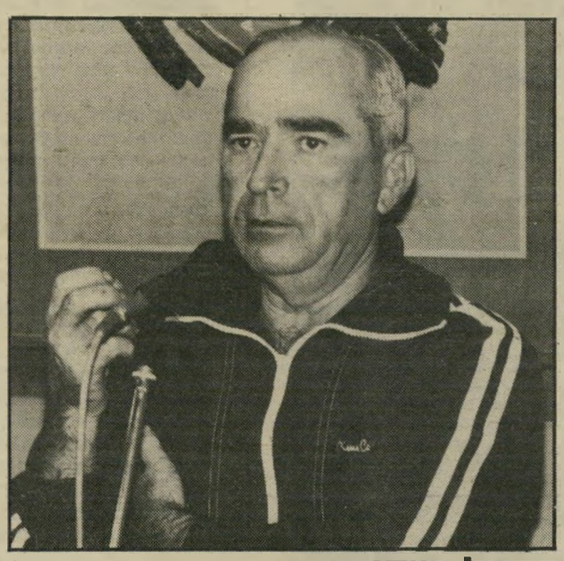
■ העיתונאי **חיים ביאור** מדבר קיבל השבוע מיכתב יוצא־דופן. הוא נכתב על־ידי עורכת עיתון פועלי ישראל, **חנה זמר** ובכותרתו נכתב: „צל"ש". זמר התכוונה לידיעה בלעדית, שפירסם ביאור ביום הראשון שעבר, על מינוי חבר רשימת תמ"י **שלמה צדוק**, שאיים בעבר לפגוע פיסית באשכנזים, לתפקיד אמרכל במישרד־העבודה בתל־אביב.

יצחק שמיר מביט בשעונו, כאשר הוא עולה במדרגות אולם תיאטרון ירושלים, שבו נערכה עצרת־זיכרון במלאות עשור למותו של דויד בן־גוריון. לצידו עולים במהירות שני אנשי־ביטחון. שמיר היה הנואם הראשון ומייד אחר־כך הוא עזב את האולם בחיפזון. אחר־כך התברר מה „בער" לו – באותו ערב נערכה חתונת בתו של אברהם שפירא, בתל־אביב.

אריה דולצין תופס את מקומו בשורת הכיסאות השמורים בעצרת הזיכרון לדויד בן־גוריון. מאחורי יושב־ראש ההסתדרות הציונית נשארו מיותמים מקומות ישיבה אחרים שהוכנו למוזמנים מכובדים ושהודבק עליהם הפתק „שמור". המוזמנים החשובים העדיפו לבלות באותו ערב בחתונת בתו של ח"כ אברהם שפירא. אחד שלא נסע למלון הילטון בתל־אביב, אלא נשאר, היה שר־התיקשורת מרדכי ציפורי. כשנשאל אם אינו יוצא לתל־אביב, לא הסתיר ציפורי את כעסו.

רפאל איתן הופיע ביום הרביעי שעבר בכינוס של תנועת צומת – ציונות מתחדשת, בבית אגרון בירושלים. הוא הופיע כהרגלו, כשהוא לבוש באימונית כחולה. באותה שעה עלו למטוסים בנמל־התעופה בן־גוריון יותר מאלף שבויי מחנה אל־אנצר בדרכם לאלג'יר. גם הם היו לבושים באימוניות כחולות, שסופקו להם על־ידי הצלב־האדום. עיתונאים וצלמים שנכחו באולם, הגדוש מפה לפה לאומנים קיצוניים וחובשי כיפות רבים, ושידעו על המתרחש בלוד, לא יכלו שלא לגחך למראה הופעתו של הרמטכ"ל הפורש, שהפכה נושא לבדיחות רבות.

■ באחד הדיונים שנערכו במליאת הכנסת בשבוע שעבר היו ספסלי המערך תפוסים חציים, בעוד שספסלי הליכוד ריקים לחלוטין. לאולם נכנס ח"כ הליברלים **בני שליטא**, ואז קראו לעברו קריאות־ביניים: „סוף־סוף מישהו מייצג את הליכוד." שליטא הביט לעבר ספסלי האופוזיציה, ספר את היושבים שם וענה: „זה רק מראה שאני שווה ל־30 ח"כים שלכם."

■ חילופין במפ"ם. הדובר של הסיעה בכנסת, **אמנון לוי**, פורש מתפקידו כדי להתמסר לסיום עבודת המאסטר שלו בהיסטוריה. יחליף אותו **ישראל שמיר**, עולה ישן מברית־המועצות, שכבר הספיק לחיות בלונדון ובטוקיו ואף להיות כתב של הבי־בי־סי.

■ שר־התיירות **אברהם** („אברש'ה") **שריר** נאם לפני מליאת הכנסת על ענייני מישרדו. בין השאר הוא ציין את ההכנסה בדולארים מתיירות בהשוואה לענפי תעשייה כבדה, אלקטרוניקה, יצוא חקלאי ואחרים. העיר ח"כ העבודה **רענן נעים**: „ארוני, אם כך המצב, בוא נבטל את כל הענפים במדינה ונעשה מדינה תיירותית בלבד." הגיב שר־התיקשורת **מרדכי** („מוטק'ה") **ציפורי**: „זה רעיון לא רע."

■ הזמרת **שושנה דמארי** תפתח השבוע תערוכת ציורים פרי מכחולה בגלריה 13 וחצי ביפו. בעלי הגלריה כבר רגילים לדמארי הציירת. זוהי תערוכה שניה שלה שהיא מציגה אצלם.

מדוע לחץ השופט המחוזי את ידו של השייח' הסעודי, מה זה נובורש ומה מסמל המיספר 30 בקרב צמרת המפד"ל?

■ השופט המחוזי **דויד זלך** השתתף בוועידה בינלאומית של מישפטנים בפאריס. אחד ממארגני האירוע היה השייח' **אחמד זכי יאמאני**, מי שהיה שר־הנפט של סעודיה. כאשר נערכה קבלת־פנים למשתתפים, ניגש השופט זלך לשייח' יאמאני, ציין כי הוא מישראל והחמיא לו על הרצאתו המעניינת. יאמאני היה חביב מאוד, לחץ את ידי השופט ואשתו ולא ניסה כלל להתחמק.

■ מה בין חשמל ומיצוות פרו־ורבו? בישיבת ועדת־ הכס־פים של הכנסת התקיים דיון בעניין העלאת תעריפי החשמל. אחת ההצעות היתה לקבוע תעריפים שונים לסקטורים שונים. ח"כ הליברלים **יצחק** („זיגי") **זיגר** טען בלהט, שהסקטור הביתי צריך לשלם כמו הסקטור היצרני: „כי גם בבית מייצרים – ילדים." התערב ח"כ לע"מ המזוקן **אברהם הירשזון**: „אבל בתהליך ייצור הילדים החשמל מפריע."

■ זיגר אינו שותה משקאות חריפים. כאשר הודמן בשבוע שעבר למסיבה רבת־משתתפים, הוא ניגש לבר עמוס המשקאות ולחש על אוזנו של הברמן: „תן לי בבקשה בראזילי כפול." הברמן הנדהם היה נבוך ושאל את הח"כ: „אינני מכיר משקה כזה – אולי תגלה לי ממה הוא מורכב?" „בוודאי," השיב זיגי, „סודה, פלוס קרח, פלוס לימון."

■ חידוד לשון מהתוכנית מיפגש ברשת א' ברדיו: „פעם דיברו על נובו־רדש. היום, כשמתרבים הפונים לעזרה ויש תופעה של העני־החדש, אפשר לקבוע מונח חדש: נובו־רדש."

■ בתוכנית הרדיו דרכים, בעריכת **אילנה צור**, הסביר הפסיכולוג **אחי יותם** ממכון אדלר את המקור לשמו המוזר: „השם אחי ניתן לי על־ידי אמי, לזכר אחיה. יותם התגלגל כך – שמי היה סירוטה, שפירושו יתום. כשקראו לי יתום, היו לי הורים. כשהתייתמתי, החלפתי את השם. בעצם, העברתי רק אות אחת ממקומה."

■ אחרי זכייתו של המח־זאי־בימאי **חנוך לוין** בפרס **לאה סורת**, סיפרו חבריו מעשיות הקשורות בו. השחקן **שלמה** („שלימל'ה") **בר־שביט** סיפר, שכאשר ראה את לוין לראשונה, הוא לא האמין שאיש זה כותב את כל הגסויות המופיעות תדירות במחזותיו. „מכל גסות שהוא שומע הוא מסמיק. אפילו מהמילה טוסיק."

■ המרצה לספרות **מנחם פרי**, עורך כתב־העת הסיפרותי **סימן קריאה**, סיפר שלווין הוא היחיד מבין הכותבים לחוברת שמוסר את החומר למערכת בזמן.

■ השחקנית **תיקי דיין** הזכירה מערכון שכתב לווין למפיק המנוח **גיורא גודיק**. המדובר היה באשה מיזרחית, הפונה לבעלה וזה אינו עונה לה. המערכון התנהל כך: „אלברט... אהה? – מה את מגרגרת?" וחוזר חלילה. לווין מסר את כתב־היד לגודיק, וזה נדהם כשפתח את הדף. השם אלברט הופיע בו 30 פעם והמילה אהה 40 פעם. שאל גודיק את לווין: „מה, ובשביל זה אתה רוצה כסף?"

■ השחקן והבימאי **עודד קוטלר** סיפר, שהוא ולווין הוזמנו להתראיין בגלי־צה"ל על מחזהו של לווין (הפסטריוט). קוטלר דיבר כל הזמן ואילו לווין ניענע בראשו להסכמה.

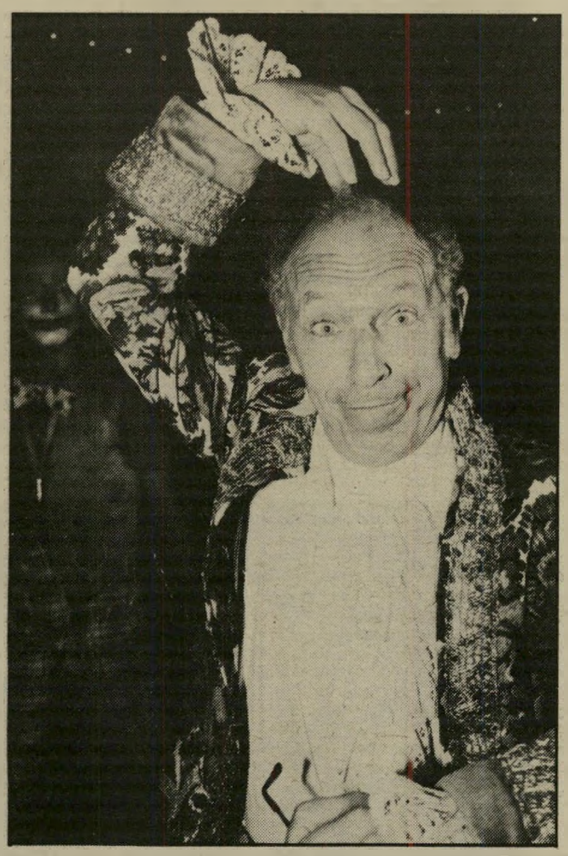
■ למרות הפירוד וחילוקי הדיעות בצמרת המפד"ל, הכל מסכימים לדבר אחד: שהשולחן שלהם, שעליו הם אוכלים אוכל סיני כשר, הוא שולחן מס' 13. אחד מבתי־המלון מציע לאורחיו אוכל מהמיזרח־הרחוק בהשגחת הרבנות. מאז נפתח המקום, פוקדים אותו אנשי צמרת המפד"ל, **מיוסף בורג ורפאל בן־נתן** מצד אחד ועד **זבולון המר ויהודה בן־מאיר** מצד שני. אפילו ח"כ האגודה **אב־רהם שפירא** ביקר שם. בדרך־כלל הם נוהגים להזמין מקום ליד החלון המשקיף אל הים, שמיספרו 13. מנהל המלון, **אלון רז**, צעיר בן 25, אינו מתרגש מאח"מים. רז, בנו של תת־ניצב **בני רז** מהמטה הארצי, נשוי ל**נאווה צבן**. אמה **ברוריה** היא אחותו של ח"כ מפ"ם **יאיר צבן**. ואם לא די בכך, הרי אביהם של בני־מישפחת צבן, **יוסף**, הוא בעל חלק ממניות מלום רם בירושלים.

■ **צבי ריימן**, יועצו לענייני־תיקשורת של שר־התיירות, נשאל השבוע בחש־דנות בתחנה הצבאית גלי צה"ל: „ריימן, חזרת לעבוד פה?" ריימן, לשעבר עיתונאי בידיעות־אחרונות ואבי רעיון הטלפון האדום ומיבזקי־החדשות בגלי־צה"ל, לא הבין מדוע שואלים אותו שאלה זו. מיהרו להסביר לו שהסיבה לשאלה היא משום שהוא מסתובב במיסדרונות ועובר מאולפן לאולפן כשבידו סירטי־הקלטה, כנהוג בקרב עובדי־התחנה. ריימון הבהיר, שוא בא להתראיין בתוכנית הרדיו היומית שעתיים משתיים של **ראובן בנזימן**. סיבת הראיון: מסע הפירסום של מישרד־התיירות הישראלי בכלי התיק־שורת האמריקאיים. הוא הביא איתו מארצות־הברית סרט־הק־לטה ממנו ביקש לעביר לסרט אחר את הקטעים שרצה לשדר בראיון.

■ המנכ"ל לשעבר של רשות־השידור **יצחק ליבני** התייחס השבוע לאיזכור יום השנה ה־20 להירצחו של נשיא ארצות־הברית, ג'ון קנדי. „הוא כל הזמן אמר: ‚יש לי חלום,' אחיו **טדי** אמר: ‚החלום לא מת.' קנדי היה מיתוס מיתולוגי מודרני כמו **ג'יימס בונד**, צעיר ומקסים. ולכן הוא היה חייב למות צעיר, כדי לאפשר את קיום המיתוס."

אביבה דקל הציירת האילתית נשענת על ציור שלה, אשה כלואה בין סורגים, ומקבלת את פניו של מי שהיה ראש עיריית אילת, גדי כץ, שבא לתל־אביב במיוחד לפתיחה. דקל קראה לתערוכתה להיות אשה ואכן התערוכה עוסקת בעולמה של האשה המשוחררת. חבריה מאילת וביניהם רפי נלסון, משה ינוקא, המלונאים אלי פפושדו ואבי אלה, נשארו לצידה גם במסיבה שערכה אחר־כך ביפו.

שלמה בר־שביט מציג תנוחה של ליצן עליז. השחקן וזווניק משתתף ב־הצגת־הילדים בת המלך והליצן מאת אוסקר ויילד, בתפקיד המלך.

נעמי שדמי מזכ"לית תנועת עם־יפה עם־אחד אירגנה אופנה שמטרתם איסוף כסף לקשישים. שדמי לא מצאה מקום ישיבה, וישבה על המדרגות לצד הבימה. היא לא התרגשה מכך והסבירה שממקום זה היא יכולה לראות מי משתתף במכירה.

אנשים

■ העיתונאי הישראלי, **עלי כהן**, היושב בקופנהגן, ידוע כטייל מושבע. עד כה הוא ביקר בחלקים רבים ושונים של העולם. אך הישגו האחרון עולה, לרעתו, על כולם. הוא שהה שבועיים בסין העממית, כאשר הבסיס לכניסה וליציאה משם היתה הונג־קונג. כהן סיפר שגילה, לתדהמתו, שהסינים הם מקבלי־פנים, אוהבי־זרים וב־עיקר אוהבים להצטלם.

פסוקי השבוע

● **הראשון לציון, מר־דכי אליהו:** „מילחמת לבנון היא מילחמת מיצווה. על פי ההלכה זו בהחלט מילחמה רצוייה."

● **הרב מנחם פורוש, ח"כ אגודת ישראל,** על נישואי ספרדים ואשכנזים: „הרי גם בני עדות־המיזרח מתחתנים בינם לבין עצמם. מרוקאי, למשל, לא יישא תימניה, ועיראקי לא ישא סורית. זאת לא המצאה שלנו."

● **הרב מנחם הבהן:** „לרפול צומת היא בדרך־כלל נקודת־מיפגש של אובדי־דרך."

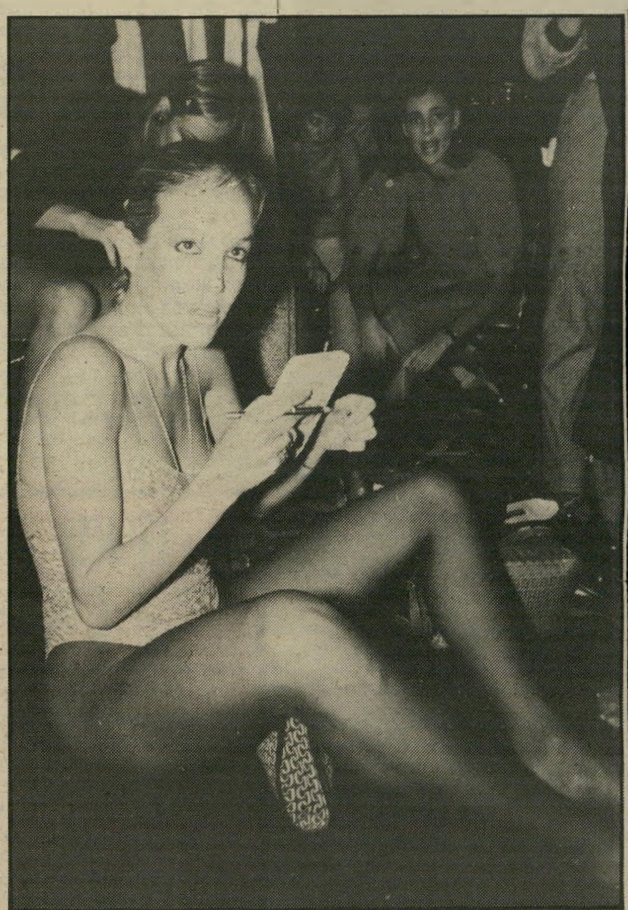
● **הזמר שלום חנוך:** „אריק שרון זה שיא־הפחד. אני פוחד ממה שהוא מייצג, הוא מזכיר לי דברים שאני לא רוצה להגיד עכשיו... אם הוא בתנופה קדימה – או אנחנו נאכל אותה. נשלם בשביל כל הטעויות שיהיו לו כמו שער עכשיו אנחנו משלמים."

● **יהושע סובול ויעקב לזר,** בחותם: „הציבור סקרן, מבקש לדעת מי גדול ממי, האינפלציה או הדלעת."

● **עורך־הדין אלכסנדר גרוס,** על העונש הראוי לרוצחי בנו אהרון, שנדקר למוות בשוק של חברון: „אני מתנגד לעונש־מוות. רק הקדוש ברוך־הוא יכול להעניש במידת החומרה המתבקשת."

● **המשורר יב"י על תוכניותיו הבלבליות של שר־האוצר החדש:** „לא עור בגד השומרוני ולא כהן שיגאל."

● **הנ"ל:** „ארץ־ישראל היא נכס אסטרטגי לאזרחיה וליושביה ואין אנו זקוקים לשותף שיאשר זאת."

פינצ'י מור הדוגמנית בעלת הרגליים הארוכות מתאפרת כמחווה לאגודת ניצן – אגודה לשיקום־ילדים קשי למידה והסתגלות. התצוגה נערכה במיסגרת ערב בנוסח וינאי, שנערך באולם הקולוסיאום בתל־אביב, שבמהלכו נאספו עשרת אלפים דולר.

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

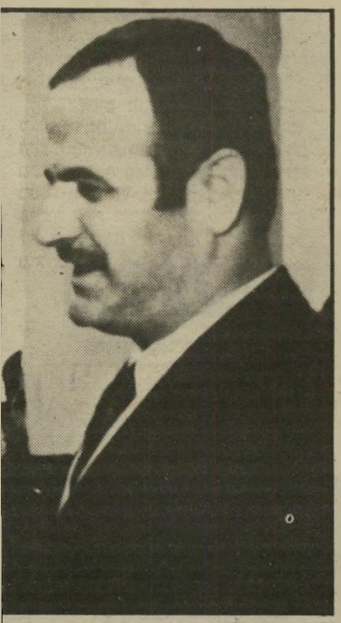

שלמה („צ'יץ") להט ודויד לוי

הפרשן הצבאי של „העולם הזה" קובע: חיל־האוויר יכול להשמיד את הטילים

הסוריים, אך לא בטוח שהטילים הסוריים יכולים להשמיד את חיל־האוויר

הטיל אינו נורא כל כך

אסד
אפקט בגודל

כנסתם של טילי הסקאד לאזור הביאה בזמנו לשינוי המצב האסטראטגי במרחב. עד הכנסתם של טילים אלה שררה א־סימטריה בין ישראל ומדינות־ערב ביכולת לפגוע במטרות־עומק. בעוד שישראל נהנתה מכוח אווירי יעיל ואמין, שאיפשר לה לפגוע בעומק שטחיהן של מדינות ערב, כפי שעשה מוטי הוד במלחמת ששת־הימים, לא היתה לחילות־האוויר הערביים יכולת אמינה מקבילה, עקב חיתותם האווירית. הכנסת טילי הסקאד לשירות במדינות העימות היקנתה להן יכולת לפגוע בשיטחי עומק בישראל, עקב השילוב של יכולת חדירה וטווח מתאים (כ־270 קילומטר).

טילי הסקאד היקנו לערבים יכולת לפגוע בריכוזי אוכלוסיה וכן במטרות זיוניות המשתרעות על פני שטח גדול חסית כגון בתי־זיקוק ונמלים. במיל־זמת יום־הכיפורים יכלו חיל־האוויר חיל־הים לתקוף בתי־זיקוק וחוות מיכליות בסוריה, מבלי לחשוש מתגו־בה סורית נגד מטרות מקבילות בישי־ראל, משום שלסוריה לא היתה יכולת אמינה לבצע זאת (שני מטוסי סוחוי 7 סוריים, שניסו, ככל הנראה, לתקוף את בתי־הזיקוק במיפרץ־חיפה הופלו על־ידי מטוסי חיל־האוויר של בני פלד באזור נהריה.) אולם עם הגעת טילי הסקאד לסוריה נשללה מישראל היכולת לפגוע במטרות־תשתית בסוריה ללא חשש של תגובה.

הצבתם של טילי ס"ס 21 בסוריה תגביר את יכולתם של הסורים, בראשות חאפט' אל־אסד, לפגוע במטרות־תשתית בישראל. דיוקם המשופר של טילים אלה יקנה להם יכולת אמינה לפגוע במטרות־תשתית קטנות יותר ובכלל זה מיפעלי תעשיה, יכולת תעשיה צבאית, הנמצאים בצפון־הארץ. כאמור, אין בהצבתם של טילי הס"ס 21 חידוש מבחינה יכולת הפגיעה בערים ובמטרות־תשתית גדולות, אולם במידה שאכן הם נושאים ראש קרבי כבד יותר, הרי שאפקט הפגיעה שלהם יהיה גדול יותר.

יש, עם זאת, להדגיש שקיומה של יכולת כזאת בידי הסורים, אין פירושה שהיא תופעל בהכרח, מפני שעל הסורים יהיה להביא בחשבון תגובה ישראלית על פעולותיהם. הכנסתם של טילי ה־ס"ס 21 תחזק את ההרתעה ההדדית מפני תקיפת ריכוזי אוכלוסיה ומטרות־תשתית, שנוצרה עקב הכנסת טילי הסקאד לסוריה.

הרתעה זו אינה מוחלטת, שכן עדיין קיימת א־סימטריה בין סוריה לישראל. דיוקם של הטילים הסוריים מתקדמים ביותר אינו מתקרב לרמת הדיוק של מטוסי חיל־האוויר, בפיקודו של עמוס לפידות, ומישקל החימוש שמסוגלים לשאת מטוסי־הקרב גדול יותר ממישקלו של הראש הקרבי הכבד ביותר שמסוגלים לשאת הטילים.

טילי ה־ס"ס 21 מכסים רק חלק משטחה של מדינת־ישראל, ומידת דיוקם פוחתת בהיותם משוגרים למרחקים המתקרבים לקצה הטווח שלהם, בעוד שלחיל־האוויר יכולת להגיע לכל מטרה בסוריה ולפגוע בה בדיוק רב. לעומת זאת, לטילים אין בעיה של חדירה בעוד שמטוסי חיל־האוויר החודרים ייאלצו להתמודד עם מערכי ההגנה האווירית ולספוג אבידות (לישראל יש טילי קרקע־קרקע מסוג לאנס. אולם טווחם קצר מדי ביחס לגודלה של סוריה. אם כי, על־פי פירסומים זרים, יש לישראל טיל מסוג יריחו שטווחו מוערך בכ־600־400 קילומטר).

הא־סימטריה העיקרית שנותרה בין ישראל וסוריה היא במידת פגיעותם של האמצעים לפגיעה בעומק. בעוד שהסתברות שחיל־האוויר יוכל להשמיד את מערך טילי הקרקע־קרקע הסוריים או רובו היא גבוהה למדי, הרי שההסתברות שהסורים יוכלו להשמיד את חיל־האוויר היא אפסית (אם כי לפי ניסיון מילחמת יום־הכיפורים הם עשויים, בתנאים מסויימים, לגרום לו אבידות כבדות). כללית ניתן, אם כן, לומר שעל אף ומה תהיה מידת השפעתם על המערכה במיקרה של מילחמה.

מאת
רוני שפיגל

פריסת טק"ק (טילי קרקע־קרקע) מתקדמים בסוריה, עדיין נהנית ישראל מעדיפות על־פניה בכושר לפגיעות בעומק.

אולם נשאלת השאלה איזו השפעה תהיה לפריסת טילים אלה על כושרם של הסורים לפגוע במטרות צבאיות של מילחמת יום־הכיפורים ובין אם בעלת מיתווה אחר — ישאפו הסורים בראש וראשונה לנטרל את חיל־האוויר

אין השפעה על חיל האוויר

מלימוד לקחי מילחמת יום־הכיפורים עולה כי שלושה גורמים חיצוניים (שאינם תלויים בסורים עצמם) מנעו מהסורים להשיג את יעדיהם, למרות שהם נהנו מגורם ההפתעה ומעדיפות כמותית מכרעת. האחד היה לחימתו של הצבא הסריר שהצליחה להשהות את הסורים ברמה ולבלום אותם בצפונה, השני — הסיוע האווירי שניתן לכוחות הבולמים והשלישי — הגעתם המהירה יחסית של כוחות־המילואים לחזית.

יש להניח כי במילחמה עתידית — בין אם תהיה בעלת מיתווה דומה לזה עשויים להשתלב טילי ה־ס"ס 21.

בחינת היערכותם של שדות־תעופה צבאיים בישראל, מעלה כי לטילי קרקע־קרקע, בנתוניהם הנוכחיים, לא תהיה השפעה רבה על כושר תיפעולם.

דרך לשיתוק שדה־תעופה היא על־ידי הוצאת מסלולי המראה שלו מכלל שימוש, אולם ההסתברות לפגיעה במסלול צר על־ידי הטילים הקיימים מועטה ביותר,

אך בשדות־התעופה של חיל־האוויר יש בדרך־כלל יותר מאשר מסלול אחד וכן מסלולים להשיב מסלול פגוע לשמישות בפרק זמן קצר ביותר. על כל פנים, במה שנוגע ל־ס"ס 21, טווחו מאפשר לו לפגוע רק באחד משדות־התעופה של חיל־האוויר כל עוד הטיל מוצב בסוריה בלבד. נראה, אם כן, כי להכנסת טילי הס"ס 21 לא תהיה השפעה על יכולת הפעולה של חיל־האוויר.

טילי ס"ס 21 ופגיעה בימ"חים

דמצב שונה כאשר באים לבחון את כושר פגיעתו של ה־ס"ס 21 בימ"חים. כל מרחב פיקוד צפון מצוי בטווח־הירי של טילים אלה, כשהם נורים משטח סוריה, ובכלל זה הימ"חים המאכסנים את ציודן של יחידות המילואים השייכות לפיקוד. דיוקם המשופר של טילי ה־ס"ס 21 נותן להם אפשרות לפגוע בימ"חים, או לפחות בגדולים שבהם, בעוד שלסקאד לא

אחרי ההיסטריה, מחשבה שניה

כל פעם שמערכת־נשק חדשה מגיעה לידי מדינה ערבית ניתן לאפיין את התגובה בישראל בש־ני גלים. בגל הראשון מ־תוארת מערכת־הנשק תוך ציון תכונותיה המ־איימות, ובדרך־כלל תוך היסטריה, הגזמה והיתפ־סות לנקודות בלתי־רלוונטיות. בגל השני באה ההתפכחות הנובעת מה־הצבעה על מיגרעותיה של המערכת ומן הידיעה כי לכל אמצעי־לחימה יש אמצעים שכנגד.

התגובה בישראל להצ־בתם של טילי ס"ס 21 בסוריה לא היתה שונה גם הפעם. עם זאת, אחרי ש־חלפו שני הגלים, עומדת בעינה השאלה האם בה־צבתם יש חידוש מבחינה אסטראטגית והאם יש לכך השפעה על מאזן־הכוחות בין ישראל וסור־יה. האיש המרכזי — בב־חינת עובדות אלה הוא, כמובן, אלוף המודיעין, אהוד ברק.

■ ■ ■

טיל הנקרא טיל ס"ס 21 הוא אחד מנציגי הדור החדש של טילים טאקטיים סובייטיים, ה־מוצבים ביחידות השדה של צבא ברית־המועצות והנועדים, על־פי הדוקט־רינה הסובייטית, להגדיל את טווח המהלומה של כוחות אלה.

במיבנה הקיים מאור־גנים הטילים הטאקטיים בחטיבות, כאשר רקטות מסוג פרוג 7 **מצויות ברמת הדיוויזיה, טילי** סקאד **ברמת הארמייה וטילי** סקיילבורד **ברמת החזית (קבוצת ארמיות). טילי**

ברק
איתור המשגרים

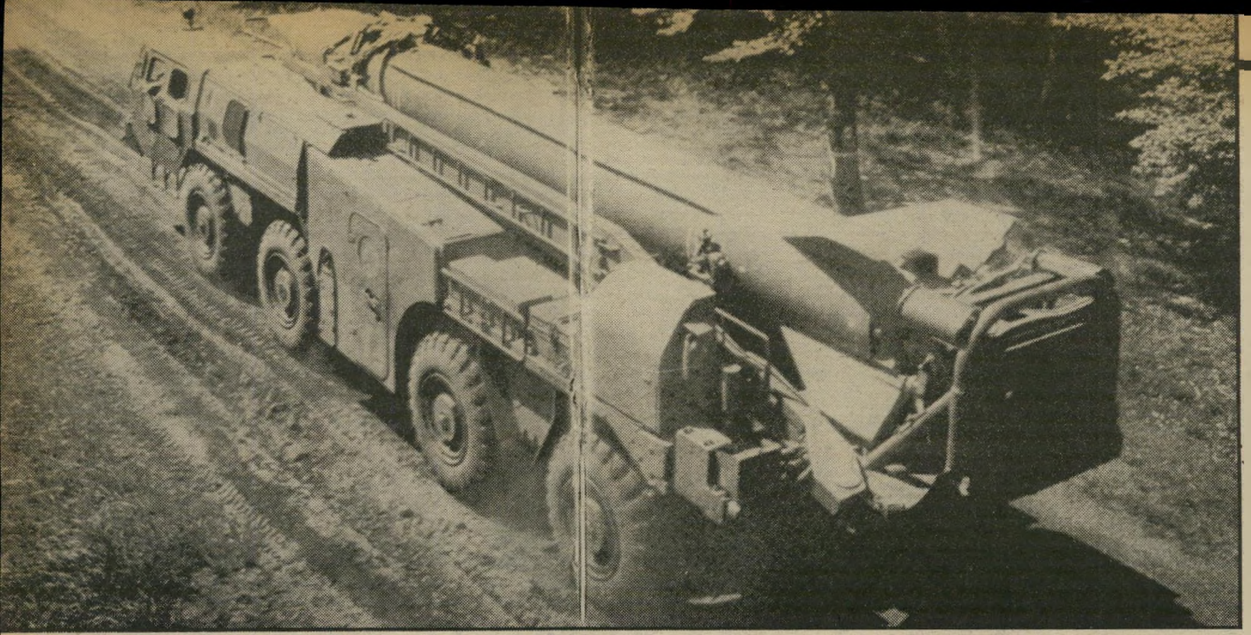
הס"ס 21 מיועדים להח־ליף את רקטות הפרוג 7 **בדיוויזיות הסובייטיות ובבדיקה שיטחית נראה כי הם עולים על** הפרוג 7 **בצורה משמעותית הן ב־טווח והן בדיוק.**

יחד עם זאת, בנתוני הזירה שלנו, יהיה זה נכון יותר להשוות את טילי הס"ס 21 לטילי הסקאד ב, **שכן טילים אלה, שהם טאקטיים בזירה האירו־פאית הם טילים אסטרא־טגיים באזורנו בשל טיוו־חם הארוך יחסית.**

■ ■ ■

כולתם של טילי הס"ס 21 לשאת ראש־חץ גר־עיני איננה חידוש בזירה, שכן הדבר נכון גם לגבי טילי הסקאד. **המצויים בידי צבאות ערביים שו־נים זה כ־10 שנים. גם טיווחם נופל מזה של טילי** הסקאד. **אולם, על־פי נתו־נים שהתפרסמו בעיתונות המערבית עולים טילי הס"ס 21 על טילי** הסקאד **במידת דיוקם ובמישקל הראש הקרבי שהם נוש־אים. על פי נתונים אלו מידת הדיוק של טילי הס"ס 21 היא 300־200 מטרים בעוד שמידת הדיוק של** הסקאד **נאמדת בכ־500 מטרים (לפי מקורות אחדים 800־700 מטר).**

מישקל הראש הקרבי של הס"ס 21 נאמד בכ־1000 קילו בעוד ש־מישקל הראש הקרבי של הסקאד **נאמד במחצית עד שלושת ריבעי הטונה. פי־רוש הדבר שיפור ניכר ב־אפקטיביות של הטיל, ש־כן גם אם רק מידת דיוקו שופרה הרי שגדל כושר הפגיעה שלו במטרות. אם במקביל גדלה גם תפוקת הראש הקרבי (במיקרה זה הקונבנציונלי) הרי שלצי־רוף שני שיפורים אלו מי־מד איכותי נוסף.**

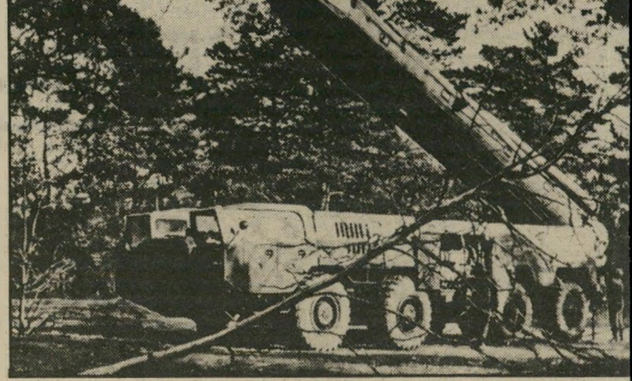
היתה יכולת אמינה לפגיעה כזאת.

יחד עם זאת, ניתן לנקוט אמצעי־מגן שיפחיתו את פגיעותם של הימ"חים, כגון פיזור ודיפון. דיוק משופר יקנה ל־ס"ס 21 יכולת פגיעה במיגוון של יעדים לוגיסטיים במרחב פיקוד צפון ובכך הוא עשוי להשפיע על התפתחות המערכה במיקרה של מילחמה.

טיל סקאד (ס"ס 1)
ברמת הדיוויזיה. ברמת הארמיה וברמת החזית

חיל־האוויר בקרב היבשה או יעכב אותה, ובכל מיקרה יגרום להסחה ופיזור של המאמץ האווירי.

כך, לדוגמה, במיקרה של פריצת מילחמה במיתווה דומה לזה של מיל־חמת יום־הכיפורים יצטרך חיל־האוויר לבחור בין ריכוז המאמץ האווירי בסיוע לכוחות־הקרקע, או בריכוזו בתקיפת מערך הטק"ק, או בתקיפת מערך ההגנה האווירית, אשר יגבה מחיר כבד

טילי קרקע־קרקע (ס"ס־12)
הגנה על־ידי מיגון נוסף, פיזור ודילוגים תכופים

עם זאת, יש לציין כי בכל המטרות הללו ניתן לנקוט אמצעי מגן שונים אם על־ידי מיגון נוסף, אם על־ידי פיזור, ובאלה שאינם נייחים, על־ידי דילוגים תכופים.

נוסף לאמצעי הנגד הפאסיביים, ניתן לנקוט אמצעים אקטיביים נגד משגרי הטילים הסוריים. דהיינו, השמדתם על־ידי מטוסי חיל־האוויר. הבעיה העיקרית שתוצב לפני צה"ל ואנשי המודיעין של אהוד ברק, תהיה לאתר את המשגרים הנהגים מניידות גבוהה. אולם הפעלה משולבת של מודיעין אדמתי, אלקטרוני ותיק־מחיל־האוויר אם יושם הדגש תחילה על שתי המשימות הראשונות.

„נגד ערך" או „נגד כוח"

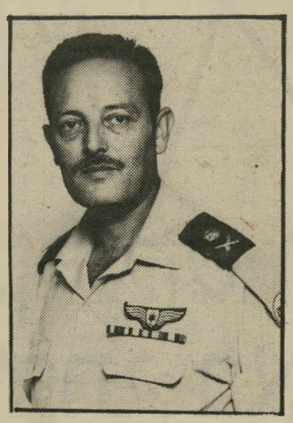
בכנסת ה־ס"ס 21 לזירה, כשלעצמה, מגבירה ללא ספק את האיום על ישראל. אולם מידת האיום תלויה בכמה גורמים נוספים. הגורם המהותי שיקבע את מידת האיום שתישקף לישראל מטיל זה הוא כמות משגרי הטילים שיקבלו הסורים.

הכנסתה של מערכת־נשק בעלת איכויות משופרות לכל זירה שהיא, משנה את התנאים השוררים בה. אולם כדי שניתן יהיה להביא את האיכות החדשה לידי ביטוי ממשי יש צורך בכמות מסויימת. כך, למשל, מהווה מטוס כמו האף־15 מערכת־נשק שאיכותה עולה על כל מקבילותיה, אולם אם היתה ישראל מקבלת רק כמות מצומצמת של מטוסים כאלה (נאמר 10 לעומת כ־40, לפי מקורות זרים) לא היה בדבר שינוי משמעותי במאזן הכוחות בין צה"ל ומדינות ערב.

באותה מידה, כמות קטנה של משגרי ס"ס 21, שתסופק לסוריה, לא תהיה בעלת אפקט משמעותי על מאזן־הכוחות בעוד שאספקת כמות גדולה של משגרים, תגדיל את מידת האיום הנשקפת מטיל זה. כך, למשל, אם יקבלו הסורים חטיבה אחת של טילים כאלה (נניח, לצורך החישוב, שחטיבה תמנה 18 משגרים) הרי שלא יהיה בכך גידול משמעותי באיום הנשקף לישראל. במידה שיקבלו הסורים שלוש, ארבע חטיבות, יהוו טילי ה־ס"ס 21 בעייה רצינית, ובמידה שתסופק להם כמות משגרים על פי התקן הסובייטי (שמונה חטיבות על שמונה דיוויזיות), יהוו טילים אלה בעיה חמורה.

גורם משמעותי: קצב האש

גורם משמעותי נוסף לבחינת מי־דת האיום הטמונה בטילים היא קצב האש שלהם. בטילים הסובייטים הישנים אורכת הכנת הטיל לשיגור זמן רב למדי מרגע הגיעו לנקודת־השיגור (בטילי הסקאד משך זמן זה הוא יותר

פלד
הפלה בנהריה

התנועה מנקודת שיגור אחת למישניה ובתיזמון מדוייק של הגעת הרכבים המובילים את הטילים לנקודות המיפגש עם המשגרים).

מידת האיום הנובעת מן ה־ס"ס 21, תהיה תלויה בגורם נוסף. עד כה הונח כי הראש הקרבי של הטיל הוא מיטען אחיד של חומר נפץ במישקל מסויים. אולם קיימת אפשרות שהטיל יצוייד בעתיד בראשים קרביים מתוחכמים יותר. ראשים קרביים אלה יכולים להיות מצררי פצצות נ"ט, עם או בלי ביות סופי, מיקוש פזיר, מצררים של פצצות חופרות־מסלולים או חודרות־ביצורים. ייתכן גם שימוש בראש קרבי של דלק־אוויר. שימוש בראשים קרביים כאלה יגדיל במידה משמעותית את אפקט הפגיעה של

הוד
פגיעה בעומק

הטילים. בנוסף לכך יש לטיל יכולת לשאת ראש קרבי כימי.

לסיכום — בניסיון לבחון את משמ־עות הכנסתם של טילי ה־ס"ס 21 לזי־רה, ניתן להשתמש במושגים שנטבעו בהקשר לאסטרטגיה גרעינית דווקא, אולם הם ישימים גם למקרה שלפנינו. הכוונה היא למושג של נשק נגד ערך לעומת נשק נגד כוח.

נשק נגד ערך הוא נשק המכוון לפגיעה במטרות כמו ריכוזי אוכלוסייה בעוד שנשק נגד כוח מכוון לפגיעה ביעדים הקשורים ישירות לפוטנציאל הצבאי של המדינה. ההבדלים בין סוגי הנשק נובעים מכך שמטרות צבאיות הן בעלות שטח קטן ביותר ולכן הן מצריכות נשק מדוייק בעוד שריכוזי אוכלוסיה (ערים) הן מטרות נרחבות שאינן מצריכות נשק מדוייק. (מובן שנשק נגד כוח יכול לשמש גם נשק נגד ערך, אם כי לא להיפך).

על פי מאפיינים אלה ניתן לומר כי בעוד שטילי הסקאד הם נשק נגד ערך בזירה שלנו הרי שטילי ה־ס"ס 21 הם נשק נגד כוח (זאת במידה שמידת דיוקם היא אכן גדולה במידה

לפידות
דיוק במטוס

משמעותית מזו של הסקאד). לפיכך, בהכנסתם של טילים אלה לזירה יש שינוי משמעותי מבחינה אסטראטגית, במידה שיגיעו בכמות מתאימה.

ככלל, ניתן לקבוע כי ככל שתגדל מידת הדיוק של טילי הקרקע־קרקע שבידי הערבים יהיה בכך שינוי משמעותי של נתוני היסוד האסטראטגיים בזירה. יחד עם זאת, תפיסה נכונה של האיום הטמון בטילים ונקיטת אמצעים מתאימים יוכלו לנטרל חלק ניכר מן האיום הטמון בהם.

כפי שהוזכר לאחרונה בהקשר לטיבוע המשחתת אילת, ידע צה"ל על קיומן של ספינות־טילים בידי המצרים, אולם משום מה לא חשב איש על המשמעויות המיבצעיות הנובעות מכך. לפני מילחמת יום־הכיפורים ידע המודיעין על פריסת אמצעי הנ"ט בצבא מצריים, אך למרות זאת לא היה

מידת האיום של הטיל החדש שהכניסו הסורים לזירה, ה־ס"ס 21, תלויה בכמות המשגרים, בזמן הדרוש להכנת הטיל לשיגור ובתיחכום של הראש הקרבי שלו

שורתי, בתיאום הדוק עם חיל־האוויר, תוכל לסייע בפיתרון הבעייה.

יחד עם זאת, פריסה מאסיוויית של טילי ס"ס 21 בסוריה תעמיד את צה"ל בפני בעייה, משום שהצורך להקצות חלק מן המאמץ האווירי נגדם יגרע מהשתתפות

גיזום השערות מדויק

קַרְנָקְס הוֹם וְמוּאָה
קו צרפתי באופנה.

מכנסי גברים. חולצות מיזע (סווטצ'רים) אימוניות ובגדי פנאי לנשים וגברים.
להשיג בחנויות המובחרות.

יומאר טקסטיל בע"מ שיווק ע"י אראן.

HOM moi

מדוע לא נסעתי לטריפולי

את הסיפור על מסירת שניים משבוייגו לידי אחמד ג'יבריל שמעתי לראשונה מפי עיצאם סרטאווי, למחרת לכידתם. לאחר מכן, כאשר נפגשנו עם יאסר ערפאת בחודש ינואר השנה, הוא סיפר לנו סיפור זה שוב.

את השמונה לכדה, לדבריהם, חוליה של אנשי פת"ח, שהיתה מורכבת מסטודנטים פלסטיניים שלמדו באירופה ושחשו ללבנון — כמו רבים אחרים — עם התחלת המילחמה שם. הם קיבלו אימונים בסיסיים ונשלחו לפעולה.

כבר אז היה נטוש מאבק בלתי רישמי בין כוחות פת"ח, שהיו שנואים על הסורים, ובין שליטי דמשק. משום כך לא אפשרו הסורים, ששלטו בשטח, לאנשי־פת"ח להצטייד במכוניות. לעומת זאת, היו כלי־רכב מצויים בשפע בידי האירגון הקטן של ג'יבריל, שאינו אלא סוכן סורי־לובי.

כאשר צעדה החוליה עם שמונה שבוייה ברגל אל הבסיס המרוחק שלה, נתקלה ברכב של אנשי ג'יבריל. הם תפסו טרמפ,

אבי קרוננפלד

ותמורת זאת גבו אנשי ג'יבריל מחיר שניים מן השבויים. אנשי־פת"ח, שהיו טירונים ירוקים, לא יכלו להתנגד.

ערפאת הודיע לנו בשיחתנו כי בוועד־הפועל של אש"ף, שבו מיוצג גם האירגון של ג'יבריל, התקבלה החלטה רישמית להתייחס לשבויים כאל שבויי־מילחמה, ולהעניק להם את כל היחס המגיע לשבויי־מילחמה. היתה זאת החלטה ראוייה־לציון, לאור העובדה שממשלת־ישראל סירבה בהחלט להעניק ללוחמי־אש"ף, שנפלו בשבי, מעמד של שבויים.

אני שואל את עצמי אם לא יכולנו לקדם את העניין במהירות הרבה יותר גדולה, אילו שותפנו בו מלכתחילה. לפעמים יש ערך רב ליחסים אישיים. כאשר הטיל יאסר ערפאת על סרטאווי לייצג את אש"ף במשא־ומתן על השבויים, היתנה זה את קבלת התפקיד בכך שמצד ישראל יופיע האלוף (מיל') מתי פלד. אולם פלד נדרש בפירוש על־ידי המוסדות הישראליים למשוך את ידיו מן העניין. במקומו נשלח לובה אליאב.

לדעתי, היתה זאת החלטה מוטעית. אליאב הוא איש טוב לכל הדיעות, בעל לב יהודי חם. אולם בינו ובין סרטאווי עבר חתול־שחור עוד בשלב מוקדם של היכרותם, וסרטאווי הסכים להיכנס עימו למשא־ומתן רק באי־רצון, אחרי שברונו קרייסקי ביקש זאת ממנו, ואחרי שיאסר ערפאת הורה לו מפורשות לנהל את ההידברות עם האיש שנשלח על־ידי ממשלת־ישראל. גם אז עמד סרטאווי על כך שיצויין בפירוש כי לובה בא מטעם המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני, למרות שאליאב כבר התרחק אז מגוף זה.

עקבתי אחרי המשא־ומתן מרחוק (סרטאווי דיווח לנו מדי פעם מה קורה בו) עד שפנו אלי הוריהם של השבויים אבי קרוננפלד ואליהו אבוטבול, בשם חבריהם, וביקשו ממני להיכנס לעובי העניין. הם סיפרו לי שהודיעו למנהם בגין בשיחה אישית שבדעתם לנקוט צעד זה, ושבגין לא התנגד לכך. הם מסרו בידי יפוי־כוח בכתב.

(הסכמתו של בגין לא הפתיעה אותי. אחרי מיבצע־ליטאני פנה אלי עזר וייצמן, שהיה או שר־הביטחון, וביקש ממני לנסות לעזור בשיחרור החייל אברהם עמרם, שנלכד בידי כוחות אש"ף. פעלתי אז יחד עם אמנון זיכרוני. לאחר מכן, באחת המסיבות, ניגש אלי בגין ואמר לי „יישר כוחו" עניין פידיון־השבויים היה כה חשוב לו, עד כי היה מוכן להעזר בעניין זה גם באנשים שהוא התנגד מאוד לדיעותיהם. תמיד התרשמתי שרגשותיו בעניין זה כנים לגמרי.)

טסתי מייד לאירופה והתראיתי עם נציג בכיר של אש"ף, איש פת"ח. דנתי עימו במשך כמה שעות על הבעיות שהתעוררו במשא־ומתן, ולבסוף יעץ לי לשלוח תזכיר אישי לערפאת עצמו.

ישבתי בחדר קטן בבית־מלון, אי־שם, ביום קיץ חם מאוד, וכתבתי את המיכתב במכונת־כתיבה שאולה על נייר־המיכתבים של המועצה, המקושט בדגלים הלאומיים של ישראל ופלסטין. עמיתיי וידידיי, וגם על ההורים בבית, ועל הממשלה שתצטרך בסופו של דבר לבצע את החילופין.

זה לא היה קל. בניגוד להרגלי, כתבתי כמה וכמה טיוטות. לפני שחיברתי את הנוסח הסופי. זה ארך כמה שעות טובות. מיהרתי ונסעתי במונית כדי למסור את המיכתב לאיש־שיחי, והוא שוגר עוד באותו יום לתוניס.

במיכתבי זה, הנושא את התאריך 14 ביולי 1981, נאמר בין השאר:

„אדוני היו"ר,

„קודם כל, ברצוני לבטא את תיקוותי שתנועת פת"ח תתגבר על המשבר הנוכחי, וכי מנהיגותך תתחזק בה. אני מאמין שזה חיוני לא רק לעניין הפלסטיני, אלא גם לעניינה של ישראל ולעניין השלום.

„...אני פועל (בעניין השבויים) מטעמים הומניטריים. אך אני מאמין גם שהצלחת השליחות הזאת תחזק את תנועת־השלום ותשפר את האקלים למען פיתרון של שלום.

„...המישפחות מודאגות מאוד מן הידיעות האומרות כי בניהן הופרדו זה מזה ומוחזקים במעצר־יחיד. הייתי מבקש ממך לשקול את מישאלתי שהם יוחזקו שוב ביחד, או לפחות בקבוצות. נוסף על השיקול ההומניטרי המיידי, הדבר גם יתבטא בדיווח שימסרו השבויים עם שובם לישראל, וזה יהיה חשוב להתפתחותה של דעת־הקהל הישראלית בעתיד.

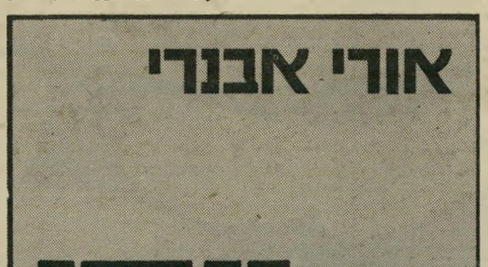
„הדבר נכון, כמובן, לגבי כל שיפור בתנאי־החיים שלהם, האפשרות להרבות בכתיבת מיכתבים, ועוד.

„אשר לשאלות הכרוכות בשיחרור ובהחלפת השבויים, אשמח לתרום כל תרומה שאוכל.

„...אני מוכן להיפגש איתך בעניין זה בכל מקום ובכל עת. אני מוכן גם להגיע לטריפולי כדי להיפגש עם השבויים, אם אתה רואה אפשרות לכך."

זמן קצר לאחר מכן, כאשר שהה מתי פלד במוסקווה, הוא נפגש שם עם שגריר אש"ף ודן איתו על אותו הנושא. גם הוא התבקש לשגר לערפאת תזכיר בכתב. נמסר לו כי התזכיר שלי כבר הגיע לתוניס, ונדון שם.

בפגישות הבאות עם אנשי אש"ף נדונה ההצעה שלי לנסוע לטריפולי. היה לכך תקדים, מכיוון שביקרתי בביירות המערבית בימי הקרבות ונפגשתי שם עם השבוי אהרון אחיעז. אולם לבסוף החליטו הפלסטינים שלא כדאי לעשות זאת. „בביירות היית

בשטח שהיה נתון כולו לשליטה שלנו, ויכולנו לערוב לביטחונך. בטריפולי אתה עלול להימצא בשטח שהוא נתון לשליטת הסורים או סוכניהם. גם אם אתה מוכן לקבל על עצמך את הסיכון, אנחנו לא יכולים להסכים לכך. אם יקרה לך משהו, תוטל האחריות עלינו, ועניין השלום יינזק קשה." נכנעתי לשיקול זה.

לפחות דבר אחד השגנו. בכל החודשים הארוכים היו ראשי אש"ף מודעים לחשיבות הרבה שמייחסת תנועת־השלום הישראלית לשלומם של השבויים. אחרי שראיתי מקרוב את היחס לאהרון אחיעז בביירות, לא היה לי ספק שגם השבויים בטריפולי זוכים ביחס טוב. אך הבאת הדבר למודעותם של ראשי אש"ף בוודאי לא יכלה להזיק.

ערב צאתו לטריפולי, קיבל ערפאת את מתי פלד ואותי לשיחה קצרה בז'נבה. עוררתי את העניין בכמה מישפטים, והוא אמר שוב שהוא מודע לחשיבות העניין בעיני תנועת־השלום הישראלית. לפני כן דיברתי במשך חצי הלילה עם עוזרו של ערפאת, עימאד שקור, האיש שהתיידד עם אחיעז בביירות. גם עימו ביררתי ארוכות את בעיית השבויים. שקור ליווה את ערפאת לטריפולי.

קיבלתי גם מידע מוסמך מאחד האישים הבינלאומיים שמילא תפקיד חשוב בחילופי־השבויים.

איני יודע אם כל זה תרם משהו לעניין. אני מקווה שכן.

חיוכה של מונה־ליזה

שר־המדינה המצרי לענייני־חוץ, בוטרוס בוטרוס־ע'אלי, שהוא גם מדען והוגה־דיעות אמר לי עליהם: „הם יודעים את הכל ואינם מבינים מאומה."

הכוונה היתה ל„מיזרחנים" הישראליים, ה„ערביסטים" המהוללים. הם קראו את כל הספרים ואת כל המאמרים, אך מעולם לא היו בארץ ערבית. הם דומים לעיוורים בתערוכת־ציורים: מישהו הסביר להם כל פרט ופרט. הם יודעים שיש חיוך מסויים למונה־ליזה ופרצוף מעוות לגברת של פיקאסו. אך הם לא ראו את הציורים מעולם.

הם ידעו תמיד את כל התשובות, והם טעו תמיד בכל תחזיותיהם. (אני יודע: אני שוגה בהכללה. פה ושם יש מיזרחן היודע על מה הוא מדבר, ושחזה מראש תהליך זה או אחר. אך אני מדבר על הקהילה המיזרחנית בכללותה.)

עכשיו הם מופיעים שוב על המירקע, ועל גלי־האתר, ובעמודי העיתונות. פרופסורים מכובדים. בעלי חיוך עדין של עליונות, שנודף מהם ריח של חשיבות וביטחון־עצמי, כריחו של בושם יקר.

הם יודעים. הם יודעים שיאסר ערפאת גמור, או שהפך „תופעה שולית". חוסיין חוזר. יחול מיפנה אצל „תושבי השטחים". אש"ף חדל מלהיות גורם חשוב. וכן הלאה.

מניין הם יודעים? הם קראו את הספרים. אך הם לא דיברו מעולם עם אישי־אש"ף רציני. אין להם מושג מה מתרחש בין המנהיגים, בינם לבין עצמם. הם לא ישבו בישיבות. הם לא נפגשו עם הלוחמים הפלסטיניים בשדה־הקרב או בעיר נצורה. צעירים בגדה לא פתחו לפניהם את סגור־ליבם. תושבי עין־חילווה לא אימצו אותם אל ליבם.

הם יודעים את הכל, מלבד דבר אחד: מה מתרחש בליבו של פלסטיני. מה טיבם של גאווה לאומית, זעם ותיקווה, נאמנות ועקשנות, אהבה ושינאה. ואיך יידעו? אפשר לקרוא על כגון אלה בספרים, אך אי־אפשר לחוש אותם שם. אבל זהו חומר־הגלם שממנו קורצה ההיסטוריה.

וכך הם מופיעים שוב לפני המצלמה ומשמיעים שוב את נבואותיהם חסרות־השחר, הנובעות מעומק הבורות המלומדת.

מחר יתגלה שכל אלה היו דיברי־הבל, אבל מי יזכור? אז כבר יהיה משבר אחר, והם יהיו עסוקים בהשמעת נבואות חדשות.

אלף לילה ולילה

אחרי שהעליתי בשבועון זה לפני שבוע כמה תמיהות לגבי חלקו של מרדכי בן־פורת בפרשת העסק־ביש בבגדאד, עשה כך גם מתי פלד במיכתב למערכת הארץ. לילי גלילי, כתבת הארץ, מיהרה לראיין על כך את בן־פורת עצמו. היא הציגה כמה מן השאלות שמאיר שלו לא שאל אותן בראיון השערורייתי בטלוויזיה.

תשובותיו של בן־פורת לתמיהותינו גרועות אף מן התמיהות עצמן. הן מעוררות צרור שלם של שאלות נוספות.

העובדות הפשוטות הן אלה: בן־פורת, שנשלח מן הארץ כדי לעמוד בראש הרשת בבגדאד, נתפס שם בחברת מחליפו, יהודה תג'ר. פליט פלסטיני, שהכיר את תג'ר בעכו, כשזה כיהן שם כמושל צבאי, ראה אותו בחנות כל־בו בבגדאד והזעיק את המישטרה. בן־פורת ותג'ר נעצרו ביחד. המישטרה העיראקית חשדה בהם שהם פיקדו על פעולת הרשת, שהניחה פצצות במוסדות יהודיים, כדי לזרז את עליית היהודים ארצה. לאחר מכן נתפסו כל חברי־הרשת. תג'ר נדון למאסר־עולם ושוחרר כעבור עשר שנים. בן־פורת שוחרר כעבור ארבעה ימים.

איך מסביר זאת בן־פורת?

„זה לא בדיוק כך. נתפסתי למעשה ארבע פעמים: פעמיים ברחום־עיראק ורק בפעם השלישית בבגדאד עם יהודה תג'ר. בפעם הזאת הייתי בבגדאד תחת השם נסים משה, כשמו של צעיר שכבר היה בישראל, ובבית מישפחתו. בי לא חשדו כלל, רק ביקשו להוציא ממני, בעינויים, מיהו איסמאעיל סרחון, שהיה כינוי של יודקה (תג'ר). שימשתי להם כתורגמן לעדות שנמסרה באנגלית."

מוזר. מוזר. מוזר. מוזר.

מישפט לא נדבק למישפט. לא חשוב מה היה אז שמו. לא חשוב גם אם נעצר קודם לכן או לא. חשוב שנעצר בחברת תג'ר, שהתגלה מייד כסוכן ישראלי, וששוחרר כעבור ארבעה ימים.

בארבעה הימים האלה הוא עונה, לדבריו, כדי להוציא מפיו מידע על הסוכן הישראלי. מדבריו יש להסיק שלא גילה דבר בעינויים, ולמרות זאת שוחרר.

יתר על כן, בין עינויים לעינויים — או אחרי העינויים — גם הופעל על־ידי מישטרת־בגדאד כמתורגמן.

שאלה: „האין זה מוזר להפקיד תרגום עדותו של חשוד אחד בידי החשוד האחר?"

תשובה: „באמת היה מוזר שנתנו לי לתרגם."

מוזר? יותר ממוזר!

איך זה צריך היה להיראות בעיני החוקרים העיראקיים? הנה נתפס יהודי בשם משה נסים, בחברת מרגל ישראלי מסוכן. מעניין אותו כדי להוציא ממנו מידע. ובינתיים מבקשים ממנו לתרגם מאנגלית לערבית את עדותו של החשוד השני.

בבגדאד אין כל מחסור באנשים היודעים לתרגם מאנגלית לערבית. יש להניח שגם במטה־המישטרה בבגדאד היו כאלה בשפע.

שאלה: „אין שיחררו אותך בתום ארבעה ימים?"

תשובה: „לא היה להם נגדי שום דבר. כמה עורכי־דין יהודיים... פנו לעורך־דין כורדי בתלונה על מה שעוללה לי המישטרה העיראקית. לא היתה להם ברירה, אלא לשחרר אותי בערבות של 500 דינר..."

מוזר? לא. זה פשוט מגוחך.

לפי תיאור זה, מישטרת בגדאד דומה למישטרת־לונדון. אין הוכחות, משתררים. עורך־דין מתלונן, הקצין נבהל, משחררים.

„לא היה להם נגדי שום־דבר... לא היתה להם ברירה..."

נו, באמת! נעצר יהודי בחברת מרגל ישראלי, אחרי פרשה של פצצות. אבל מכיוון שלא היתה הוכחה נוספת נגדו, שוחרר אחרי א ר ב ע ה ימים. לא ארבע שנים. ארבעה ימים!

מוסיף בן־פורת: „פשוט היה לי מזל... שיחררו אותי תוך חריקת שיניים."

בן־פורת טוען כי העסק־ביש לא היה ולא נברא, הרשת הציונית לא הניחה את הפצצות. הכל הומצא על־ידי העיראקים, ונתלו שני יהודים מקומיים. משמע, השניים הורשעו לשווא ונתלו לשווא, אף שלא היתה נגדם שום הוכחה. (שהרי אם פרשת־הפצצות הומצאה, איך יכלו להיות הוכחות?) או שההוכחות נגדם פוברקו.

בן־פורת

אבל לבן־פורת היה מזל. נגדו לא פוברקו הוכחות. הוא לא הועמד למישפט, לא הורשע ולא נתלה, כמו שני האחרים, שגם נגדם לא היו (לדבריו) שום הוכחות.

יתכן שבן־פורת עצמו מרגיש שמשהו כאן אינו מסתדר. על כן כתב למוחרת היום מיכתב נוסף להארץ, ובו טען כי „התשובה לתמיהתו (של מתי פלד) תינתן בכנס פעילי ההעפלה מעיראק, שייערך בתל־אביב ב־8 בדצמבר... בהשתתפות ראש־הממשלה."

מדוע? מדוע לא לכתוב פשוט מה שיש להגיד ולפרסם זאת בעיתון? האם כינוס חגיגי של פעילים (שהם חבריו של בן־פורת) בנוכחות ראש־הממשלה (הזקוק לקולו) הוא מוסד מתאים לבירור פרשה, המחייבת חקירה מדוקדקת?

העניין אינו יכול להסתיים בסיפורים של בן־פורת, המתאימים יותר ליציירה עיראקית אחרת: אלף לילה ולילה.

כאשר
ישראכרט אלא מה.

אורי עמית האלמוני, שחולל את המהפך ברמת־גן, מספר על חוסר־האמון של מיפלגתו בסיכוייו לנצח, על מאבקו במישרדי־הפירסום שסירבו לטפל בו, על חייו הפרטיים ועל ילדותו בעיראק

„ההבדל ביני ובין פלד הוא שפלד רכב בפארק הלאומי על סוס, ואני הלכתי ברגל ולחצתי ידיים לאנשים"

„קבעתי את הסיסמה: הירדן לא עובר בביאליק. המערך רצה שאשנה את הקו לקו של מערך מול ליכוד"

„אומרים שאלה היו בחירות עדתיות. עובדה שבשכונות שבהן יש עיראקים ועדות־מיזרח פלד קיבל יותר קולות"

„אני חי בנפרד מאשתי, ויש לי בן בגיל 30. אף פעם לא הסתרתי את הפרטים האלה"

„כשנולדתי היה לי שם ערבי שפירושו בעברית עבד אלוהים היפה. בערבית זה עבד־אל־לטיף"

„חברי לא האמינו בי. כשאמרתי שאני מעמיד עצמי למירוץ, הם גילגלו עיניים למעלה ולמטה"

ראיינה שרית ישי

„לא אהיה האיש על הסוס!"

אי־לו אורי עמית לא היה קיים צריך היה להמציא אותו!" אמר לי אדם הבקיא היטב בנפתוליה של הפוליטיקה הישראלית וברזיה של מיפלגת העבודה.

אורי עמית, האיש שחולל את המהפך החשוב ביותר בבחירות המוניציפליות, האיש שהביא את המערך לשילטון בעיר הגנים אחרי 59 שנים, הוא אדם שאיש לא האמין ביכולתו. לא רק שלא זכה לגיבוי חבריו למיפלגה, אלא זכה לשמוע בכל דקה את המישפט הבא: „אורי, אתה השתגעת? אין לך סיכוי!"

איש לא האמין כי הגבר כסוף־השיער בשנות החמישים לחייו, ינצח את ד"ר ישראל פלד, האיש שעל הסוס ברמת־גן. איש לא האמין – פרט לאורי עמית עצמו.

נדמה גם, כי מיפלגת העבודה עצמה לא ייחסה חשיבות לבחירות ברמת־גן, והתייחסה אל שכונתה של תל־אביב כאל מקום שבו היא עומדת לנחול מפלה בטוחה. לכן אולי גם לא הוקדשו תשומת־לב, משאבים ומאמץ מוגזמים לקראת הבחירות שם.

במיפלגה התמודדו שני אנשים על המועמדות. נאווה ארד, חברת־כנסת תושבת רמת־חן, ואורי עמית, מזכיר מועצת פועלי רמת־גן. עמית הוא עסקן אפור ולא כאריזמטי, שלמרות פעילותו בת 27 השנים במפא"י ובמיפלגת־העבודה לא התבלט מעולם, לא זכה בתפקידים מיוחדים, לא הרגיז איש ולא זכה באהדתו או הערצתו של איש.

אורי עמית, יליד עיראק, קיבל אותי בלישכתו שבמועצת פועלי רמת־גן. התמונה בפלקאטים, שיש הטוענים כי הביאה לו לפחות 10.000 קולות, עושה לו עוול – הוא נראה במציאות צעיר מכפי גילו.

הוא עדיין שיכור מהצלחתו הכפולה: הוא גם זכה בבחירות, וגם הוכיח לכל אותם שלא האמינו בו, כי טעו. רמת־גן רצתה להחליף את הסוסים ובחרה בסוס חדש. אותנטי יותר, ארצי יותר, עם אובר־דראפט בבנק, עם בעיות פרנסה. רמת־גן רצתה להחליף את הסוסים ובחרה בעמית.

כשאנחנו יורדים במדרגות המפותלות על מועצת־הפועלים, פוגש בנו עבריין נודע מרמת־השיקמה. הוא ניגש אל עמית, לוחץ את ידו. אורי עמית מכיר אותו בשמו, מכיר את בעייתו.

הוא למד. הוא הכין שיעורי־בית.

יורדים לרחוב. תלמידות בית־ספר מחייכות אליו. כמו מועמד אמריקאי הוא

(המשך מעמוד 29)

לוחץ ידיים, מניף ידו לשלום. הוא למד. לדבריו, הכין שיעורי־בית במשך שנים ארוכות. התכונן לרגע הזה, שבו יהיה ראש עיריית רמת־גן.

אורי עמית הוא דמות לא ידועה לקהל הרחב, כמעט אלמוני לאמצעי־התיקשורת. הוא הצליח להסתיר פרטים מחייו האישיים מעיניה הבוחנות של התיקשורת ומעיניהם הבוחנות של מתחריו שחיפשו בנרות נקודות־תורפה במועמד שהצליח להפתיע אותם. עמית חי בנפרד מאשתו, ומתגורר מזה שנים רבות עם חברתו לחיים, גם היא פעילה במיפלגת העבודה.

אורי עמית גם הצליח להסתיר את שמו המקורי. הוא ניסה להסתיר אותו גם ממני. בעוד שעל השאלה בדבר חייו הפרטיים ענה לי בלי ויכוחים, הרי שכאשר שאלתי אותו כיצד קראו לו הוריו כשנולד, הוליך היתי אותי סחור־סחור. בסוף נתגלה מדוע אינו רוצה לגלות לי מה היה שמו: הוא נולד בעיראק בשם ערבי.

אורי עמית, שבחר בשם ישראלי מאוד, צברי מאוד, עדיין נושא בתוכו את הסיבות שהביאו אותו להחליף את שמו. הוא עדיין מתבייש בשמו הערבי.

עסקנים במיפלגתו אומרים, כי כל חולשותיו פעלו, בעצם, לטובתו: הוא היה בלתי־מוכר, פנים חדשות לבוחר. מנהיגי המערך זילזלו בו ולא באו לעזרתו. אילו היה עסקן ידוע, אולי היו הבוחרים פונים לו עורף. אילו מנהיגי המיפלגה היו באים לרמת־גן, לשכנע את התושבים להצביע למענו, אולי היו מרגיזים את הרמת־גנים. „אין ספק," אמר לי מומחה ותיק למיפלגות, „שאילו היה המערך בתל־אביב מציב בראשו מועמד אלמוני כמו ברמת־גן, הוא היה זוכה בקולות רבים הרבה יותר מדב בן־מאיר."

האם אורי עמית זכה רק מן ההפקר, או שכישרונותיו ותכונותיו שיחקו תפקיד מכריע בבחירות? הדבר יתברר מהר מאוד. אנשי העבודה, שלא שמו לב אליו קודם, משוכנעים גם היום שהוא זקוק להרבה הרבה יועצים מנוסים סביבו. אם יצליח להתנער מהם ולנהל את העיר בדרכו האישית – סימן שיש בו משהו.

אורי עמית, ראש־העירייה החדש של רמת־גן. האיש שהצליח להפתיע, האיש שתושבי רמת־גן נתנו בו את אמונם. כעת, אחרי שנבחר, בא הזמן לפרוע את השטר, למלא אחרי ההבטחות. ימים יגידו אם האיש שהבטיח – גם יצליח לקיים.

■ ■ ■

● אתה אדם כמעט אלמוני. של מי היה הרעיון להעמיד אותך בראש רשימת המערך לבחירות ברמת־גן?

חשבתי לרוץ לרשות העירייה באישהו שלב בדרכי הפוליטית. לא האמנתי שזה יקרה בקדנציה הזאת. אני בן 50, תיארתי לעצמי שהציבור הרמת־גני קצת שמרן, ובעיר הזו יש ממוצע גיל גבוה. לכן האמנתי שיש לי זמן עד גיל 57—58.

כשהתברר לי שיש מחשבה אצל חברים במרכז המיפלגה להציב מועמד שלא הייתי בטוח שיש לו סכוי לנצח, החלטתי שזה הזמן להירתם למערכה. אחרת זו תהיה שוב מערכת בחירות מוניציפאלית שמקדישים לה משאבים וכסף, ושוב יוצאים ממנה עם כמה מנדטים ומסיימים באופוזיציה עקרה או כגלגל חמישי בקואליציה.

„אבי הוא הדמות שהשפיעה עלי הכי־הרבה, למרות שנפטר לפני הרבה שנים. עצם האישיות שלו עדיין נוחתת בי את אותותיה"

● כלומר, אתה החלטת להציע את עצמך. איש, בעצם, לא סנה אליך שתה־יה מועמד המערך לרשות העירייה.

כן, זו היתה החלטה שלי. הבנתי שברמת־גן המאבק יהיה הקשה והמורכב ביותר בארץ.

עמית בלישכתו, במועצת פועלי רמת־גן
„אנשים חשבו שאני לכל היותר מתאים להסתדרות!"

אמרתי לחברי: אם יש סיכוי שהמערך יצא נכבוד בבחירות המוניציפליות, זה ברמת־גן.

● כיצד הגיבו חבריך כשהצעת את עצמך?

הם לא האמינו בי. הם גילגלו עיניים למעלה ולמטה, ולא האמינו בי.

● מדוע?

קודם כל, מפני שהם לא מכירים את רמת־גן. וחוץ מזה, חלק לא רצה להאמין בי. למה? זה כבר קשור בהרבה דברים בתוך המיפלגה. אני איש עם דיעות עצמאיות, אני איש שיש לו תפיסה מסויימת איך המיפלגה צריכה להצטייר מבחינה מדינית, חברתית וכלכלית. אני מחזיק במושגים שהמיפלגה אינה מחזיקה בהם, ולדעתי — אני לא מאמין בדרך שבה המיפלגה הולכת כעת.

יחד עם זאת, הייתי כל השנים חבר מפא"י, מעולם לא עזבתי את המיפלגה־האם.

● איך לדעתך צריכה מיפלגתך להצטייר ביום בעיני הציבור?

כפטריוטית. היא צריכה להציג קו פטריוטי, לא קו יוני. קו האמצע.

● תוכנית אלון?

זה המינימום.

● מה דעתך על יחסה של מיפלגתך לעדות־המיזרח?

המיפלגה הפסידה בעבר מצביעים פו־טנציאליים. שכונות, עיירות־פיתוח התחילו להרגיש שהמיפלגה לא פנתה לרחשי־ליבם.

חוץ מזה, אני חושב שהמיפלגה התחייבה לכל מיני מושגים ולא ידעה לטפל בהם נכון. דובר על מיזוג־גלויות. האם מיזוג־גלויות משמעותו טמיעה של כל גלויות־ישראל? הרעיון אולי היה יפה, אך הביצוע בשטח היה מנוגד לרעיון.

המיפלגה אמרה שיש לתת „יצוג לעדות־המיזרח. מי רוצה שהם יתנו „יצוג? אף אחד לא רוצה נדבות. „יצוג הם רוצים לתת — איזה מין דיבור הוא זה?

המיפלגה הציעה פיתרונות מלאכותיים לבעיה העדתית. הקפיצה לתפקידים ממלכתיים אנשים שהם ברוב המיקרים יס־מנים או סתם נוחים. היא לא חיפשה שותפים לדרך אידיאולוגית, אלא נתנה „יצוג במושגים של שנות החמישים. לכן הפסדנו את השילטון. ולמרבית הפלא, עדיין יש אנשים המאמינים שבאותה מתכונת אפשר לחזור לשילטון.

הנסיון הרמת־גני הוכיח לי, שלא די שהציבור אינו רוצה את השילטון הקיים, לא מספיק שהציבור רוצה שהסוסים יתחלפו. צריך להחריר לו לראש כי האלטרנטיבה היא בראש וראשונה פטריוטית, ללא חישובים מיפלגתיים, וצריך לשכנע את הבוחרים כי המדובר בהנהגה שבאה מתוכו, הנהגה משלו, ולא הנהגה הנמצאת מעל הבוחר והנוהגת בו באדנות.

רק אם יתנו לבוחרים את ההרגשה הזו, אפשר יהיה ליצור מהפך.

● אתה חי ונושם פוליטיקה כל־כך הרבה שנים. מדוע, בעצם, לא הצלחת לבלוט יותר מהאחרים?

הייתי שונה במיקצת משאר החברים הפעילים במיפלגה, שחיפשו פירסום, שרצו ששמם יופיע בעיתון, ושדאגו ליחסי־הציבור שלהם.

אני האמנתי יותר בעבודה. אף פעם לא רציתי שיתנו לי מתנות, רציתי להגיע להישגים משל עצמי. אף פעם לא רציתי שיקדמו אותי מפני שאני יס־מן או מקבל קו מסויים המונחת עלי.

אני טיפוס לוחם. לא מתפשר בדברים החשובים לי ולא חושש מקשיים. במיטבחים הפוליטיים מכירים אותי מצויין. יתכן שמזה נובע היחס הלא־חם של החברים אלי, יתכן שאמונתי והתנהגותי הם שלא קידמו אותי עד עתה.

„כשהייתי במחתרת בעיראק קראו לי אור. כשהגעתי ארצה ושאלו אותי לשמי, אמרתי אורי — וכך זה נשאר"

■ ■ ■

● מי בכל זאת האמין שאתה מסוגל לנצח בבחירות ברמת־גן, מי במיפלגה נתן לך גיבוי ועמד מאחוריך?

בני גאון, מנכ"ל קו־אופ. האמין בי ועמד מאחורי, למרות התקופה הקצרה של ההיכרות בינינו. בני גאון עמד על טיבעי והתרשם מההגיון שבו אני חושב על הרבה נושאים. הוא היה בין המאמינים הראשונים שלי.

הוא האמין בי, בניגוד להרבה אנשים, ובהם חברי הטוב — ואני לא רוצה להזכיר שמות. אם אזכיר שמות, זה ירגיז אותם.

בני גאון עמד מאחורי והאמין ביכולתי.

● כשאתה אומר „חברי הטובים", אתה מתכוון לחבורת האנשים שאתה עובד איתם בסניף המיפלגה?

אני מתכוון לחבורה שאני עובד איתה הרבה שנים, שהשתתפתי ביחד איתה בהצבעות קשות, אנשים שמכירים אותי היטב. הם האמינו שאין לי שום סיכוי, למרות שאני האמנתי שיש לי סיכוי.

● מאין נבעה התחושה שיש לך סיכוי, כשבולם סביבך אמרו לך שאין סיכוי כזה?

הלכתי בהצבעה חשאית ברמת־גן. קיבלתי 99 קולות, ונאווה ארד קיבלה 77 — זו היתה ההתחלה.

אחר־כך, הדבר הקשה ביותר אחרי שנבחרתי כמועמד, היה להחדיר בקרב חברי את התחושה שיש לי סיכוי.

אם חייל הולך למילחמה בלי ביטחון שיחזור הביתה בשלום, הוא לא צריך לצאת למילחמה. כך הרגשתי אני, וזה היה קשה. הם לא האמינו בי, וזה היה קשה.

לאט־לאט הדלקתי אותם, לאט־לאט הש־תכנעו שאולי־אולי יש סיכוי. לאט־לאט, כשפתאום הוצפתי בגל אהדה, בעיקר מקרב הצעירים, הקובעים את דעת־הקהל.

אני באמת חושב שלא צריך לדבר על זה. אני עליתי ארצה פעמיים: פעם בסוף 1939, כשהייתי ילד, עם הורי. אחרי כמה חודשים ירדנו חזרה לעיראק, כי המישפחה שלי חששה ממילחמת העולם השנייה.

בפעם השנייה עליתי ב־1948, במיסגרת עליית־הנוער. התחנכתי בבן־שמן ובקיבוץ יגור, ואחר כך שרתתי בצה"ל בצבא קבע, כבעל מיקצוע אחראי על קו מטוסים.

בסוף שירותי הצבאי עברתי בחינות לקורס־טיס, אך כשנתבקשתי לחתום על חמש שנות־קבע, ויתרתי ויצאתי לשוק החופשי.

עבדתי קשה מאוד בסדום ובתימנע, חסכתי פרוטה לפרוטה ורכשתי דירה אצל צבי סבירסקי, קבלן ידוע.

אחר־כך הלכתי ללמוד במכון להשכלה ומחקר בבית ברל, ולמדתי כלכלה והיסטוריה באוניברסיטה אכסטרנית.

אני חי, פועל ונושם פוליטיקה. עם כל הצניעות, אני יכול לקרוא מצבים בפוליטיקה עתידית.

יש אנשים שחשבו שההצלחה שלי היא שליפה מהמותן, הם לא ידעו עד כמה ההצלחה שלי היתה דבר מאוד מתוכנן, שנים עבדתי על זה, שנים הכנתי את עצמי לקראת הרגע שבו אתמודד על ראשות עיריית רמת־גן. לכן אף פעם לא רציתי להיכנס לרשימה כחבר מועצת־העירייה. ידעתי שאני עוד אפתיע, ולכן הכנתי טוב־טוב את שיעורי־הבית.

הערכתי שאגרוף את ישראל פלד לסיבוב שני, אבל חשבתי שלקראת הסיבוב השני הוא יוביל באחוזים בודדים. חשבתי: אולי אנצח אותו בסיבוב השני, למרות שהוא יוביל.

אחרי הסיבוב הראשון נתקפתי גם אני בייאוש, כמו חברי. המאבק הזה היה בין פלד ואורי עמית. ופלג פיתאום קיבל פחות מנדטים מאורי עמית. הופתעתי. פיתאום הבנתי שהמאבק הוא אישי, בינינו, ובמיפלגה הציעו שאשנה את הקו שלי למערך מול ליכוד.

התנגדתי. אני מאמין שאני מושך קולות לא פחות ממנהיגי מפלגת העבודה. גם פלד הבין שזה מאבק אישי, ושינה את קו־ההסברה והתעמולה שלו ב־180 מעלות.

„החיים הפרטיים של עסקן ציבורי הם רכושו הפרטי. אני לא מסכים שיגעו ברכושי הפרטי"

לא ישנתי לילות. שקלתי. החלטתי להמשיך באותו קו א־פוליטי. התוויתי את הסיסמה: „הירדן לא עובר ברחוב ביאליק." הסברתי שכאן לא עומדים לבחירות משה ארנס, דויד לוי או יגאל כהן־אורגד. כאן עומדים אורי עמית מול ישראל פלד.

הסיסמה הזו עשתה הרבה עבודה, זו סיסמה שלי, אני המצאתי אותה — שאף אחד לא יספר לך אחרת. כל הרעיונות היו שלי. קראו להם שליפה מהמותן, אבל כולם היו פרי תיכנון ואחרי מחשבה שנייה.

● מה ההבדל בינך ובין ישראל פלד? מדוע אתה חושב שתהיה ראש־עירייה טוב ממנו?

אני חייב להגיד, שפלד הוא פחות־או־יותר ראש־עירייה לא רע. קשה למצוא בו פגם. אבל כשידידי ישראל פלד, שבועיים לפני הסיבוב הראשון, טייל ביחד איתי בפארק הלאומי, הוא טייל רכוב על סוס. אני הלכתי ברגל ולחצתי ידיים.

כשאמרתי את זה פלד נפגע, אבל זו אולי דוגמה קולעת להבדל ביני ובינו. רק אחרי שאמרתי את זה הבנתי איזו השפעה יש לי על התושבים. אני לא הייתי צריך להסביר להם שאני משלהם. הם ידעו את זה.

אז גם הבנתי שהבוחרים רוצים מישהו מתוכם. אחד שיש לו אובר־דראפט בבנק כמו להם, אחד שיש לו בעיות ושבקושי יכול לשלם את החשבון בסופרמרקט, אחד שהולך ברחוב כמו כל אחד אחר, לא רוכב על סוס או חי במיגדל רחוק ואי־אפשר להגיע אליו. אחד שיש לו איתם מגע ישיר, כמוני.

● אמרו שהבחירות ברמת־גן היו בעצם עדתיות — שהעיראקים שמיספרם ברמת־גן הוא רב, בחרו בנציג משלהם.

זה לא אמת.

● זה סוגע בך?

זה פוגע, אבל זו לא אמת. בסיבוב הראשון, בחלק מהשכונות שבהן יש ריכוז רציני של בני עדות־המיזרח ועיראקים, לא קיבלתי הכי־הרבה קולות. היו כמה שכונות שבהן הפער היה לטובתו של פלד, ותמיד בשכונות של עדות־המיזרח. עבורי הצביעה האוכלוסיה השורשית מרמת־חן, מקריניצי, ממרכז העיר ומשיכונ־ותיקים.

פלד זרק את הדבר האומלל הזה שנבחרתי

„אני לא מחפשר בדבר שאני מאמין בו, ולא חושש מקשיים. במיטבחים הפולי־טיים מכירים אותי מצויין. יתכן שמזה נבע היחס השלילי, כשהצגתי את מועמדותי"

מטעמים עדתיים, וזה הדליק את רוב הציבור. הציבור לא אהב לשמוע שזו הצבעה עדתית ושהקול העיראקי השפיע. זה הרגיז הרבה אנשים, והרבה מצביעים של הליכוד והתחיה החליטו שהפעם לא יבחרו לליכוד וילכו אחר הסיסמה: „הירדן לא עובר בביאליק."

■ ■ ■

● נחזור ברשותך אל אחת השאלות ששאלתי אותך בתחילת הראיון: מה שימך המקורי?

בזמן שעליתי ארצה קראתי לעצמי אורי, זה השם שניתן לי כשהייתי חבר במחתרת בעיראק, ביחד עם מרדכי בן־פורת, יודקה תגר וירחמיאל אסא.

אבי היה הדמות שהשפיעה עלי הכי־הרבה מכל הדמויות. הוא היה ציוני ונפטר לפני כמה שנים. הוא היה אדם בעל אופי חזק, שעיצב את האישיות שלי. למרות שנפטר לפני שנים, הוא עדיין יקר לי מאוד.

● מה היה שימך לפני שקראו לך אורי?

בשרה־התעופה שאלו אותי איך קוראים לי. אמרתי: אורי. השם של אבי היה יצחק, אז אמרתי: אורי יצחק. והוספתי את שם הסבא, עבורי, ואת שם מישפחתנו, פשה. וכך השם שלי היה: אורי יצחק עבורי פשה. אבל ביום שהשתחררתי מצה"ל החלטתי ששם־המישפחה שלי יהיה עמית.

„אם חייל הולך למילחמה בלי ביטחון שיחזור הביתה בשלום, הוא לא צריך לצאת למילחמה!"

● ואיך קראו לך כשהיית ילד בעיראק, איך קראו לך בבית הוריך?

כשנולדתי היה לי שם ערבי. זה באמת נמצא אצלי עמוק, אני לא יודע למה את רוצה לחשוף את זה. אף אחד לא הצליח להוציא ממני את זה עד היום.

היה לי שם ערבי שפירושו בעברית „עבד־אלוהים היפה", ובערבית זה עבד־אל־לטיף.

אני לא חושב שזה מעניין, אני חושב שאת גולשת לקיטש כשאת שואלת את השאלה זו.

● אני אמשיך, ברשותך, לגלוש לקיטש. יש לי עוד שאלה אישית לשאול אותך: ביצד הצלחת להסתיר ממתחרך את מצבך המישפחתי?

אני חי בנפרד מאשתי ויש לי בן בגיל 10. מזה שנים רבות שאני חי עם חברה שלי לחיים.

עמית יוצא ממועצת־הפועלים
„היחיד שנתן בי אמון היה בני גאון"

אף פעם לא הסתרתי את זה ואף פעם אני לא מסתיר.

אני רואה את זה בעין יפה שהליכוד לא ניצל את זה נגדי. אני מתאר לעצמי שבימינו זה לא דבר יוצא־דופן. ובכלל, החיים הפרטיים של עסקן ציבור הם רכושו הפרטי. אני חושב שהציבור מבוגר דיו כדי להבין שבחיים יש כל מיני בעיות. מצבי המישפחתי עומד להיפתר מאוד בקרוב, על הצד הטוב ביותר.

■ ■ ■

● אתה נוטר לאותם שלא האמינו בך?

לא, אני לא נוטר. אמרתי לך שאני מבין אותם. הם לא ידעו עד כמה אני מתוחכם. אני חשתי בגל אהדה כזה, שחשבתי לעצמי: אם התושבים אוהבים אותי, אני מנצח.

הלכתי ברחוב עם שניים־שלושה חבר'ה והרגשתי שאנשים אוהבים אותי. פלד הלך עם צבא סביבו. נפגשנו במיקרה והושטתי לו יד. כשלחצתי את ידו, הרגשתי שאני לוקח אותו. אמרתי זאת לחברים. הם אמרו לי: „אורי, אתה השתגעת."

השתגעת־השתגעת, אבל לי היה רגש.

● מדוע מנהיגי מיפלגת העבודה לא באו לרמת־גן לעזור לך, כשם שעזרו ליוסף נבו בהרצליה?

הייתי הרבה שנים מקורב לשימעון פרס. בשנים האחרונות חלה התרחקות בינינו, מפני שהוא הוקף בחבורה של אנשים המרחיקה אותנו מהשילטון — כך אני מאמין. לכן חלה התקררות ביחסים בינינו.

יש לי יחסים מצויינים עם יצחק רבין, אבל קשה להגיד שיש לי מישהו מהמנהיגים שהוא מועדף. אני קובע את יחסי לאיש לפי הקו שלו, לא לפי החבורה הסובבת אותו.

ביקשתי מהמנהיגים להשאיר אותי לבד ברמת־גן, הרבה אנשים רצו לחבק אותי ולעשות איתי דברים ביחד, אבל אני חששתי שזה יהיה חיבוק־דב.

בצוות־ההיגוי שלי היו אנשים ממיפלגות שונות. היו מהתחיה, היו משלום עכשיו, מחרות, משינוי ומהמערך. אלה היו בחירות אישיות לגמרי. ביקשתי ממנהיגי המערך שישאירו אותי לבד.

● ואחרי שנבחרת — גם אז הם השאירו אותך לבד?

או! אז התקבלתי בלישכת מיפלגת־העבודה במחיאות־כפיים, וזה נגע לליבי למרות שאני יודע שכך זה בדרך־כלל: אוהבים לחבק את המנצחים. אגל הרגשתי שבמחיאות־הכפיים האלה יש גם קצת כנות, יש הערכה אמיתית

„הניצחון הזה אינו שלי. הניצחון הזה ישנה את המפה הפוליטית. רמת־גן תהפוך לנקודת־הכובד של הבחירות לכנסת!"

לניצחון. כי אחרי הכל, איש לא האמין שאני אנצח.

ואני בטוח: הניצחון הזה אינו שלי, הניצחון הזה ישנה את המפה הפוליטית. רמת־גן תהפוך לנקודת־הכובד של הבחירות לכנסת.

● העיראקים ברמת־גן שמחים על כך שאחד משלהם נבחר לראשות העירייה?

כל עיראקי חושב את עצמו מינימום ללורד או לרוזן. הם ככה מסתכלים עלי ושואלים: איך זה שהוא נבחר, למה דווקא הוא, מה יש בו שאין בנו? אבל את זה אל תכתבי.

שידור

צל"ש

בלי שמאלץ

לאיתן אירן על כתבתו על מישפחת השבוי **רפי חזן**, שתיארה את חוויית המישפחת בלי שמאלץ וסנטימנטליות מתקתקה. כתבה זו בלטה בין הכתבות רבות על פרשת השבויים. שאחרות מהן התעלו מעל לרמה הכללית, לפחות בדבקות לאמירת האמת. לא פעם בלטו מראיינים בשאלות מטופשות ומרגיזות. אדברך־כלל החומר הטלוויזיוני על יום השיחרור ההדדי יכול לשמש חומר־רקע למחקרים רבים. למשל: ההבדל בין קבלת־הפנים הסוערת שנערכה לשבויים הישראליים ובין קבלת־הפנים המאופקת שנערכה לחוזרי־אנצאר על־ידי נשותיהם, הוריהם וילדיהם. או: השפלת המשוחררים הערביים בדרכם מן הכלא, שכאילו נועדה להזריק להם זריקה אחרונה של שינאה בטרם הישלחם לחופשי. במאורעות כאלה יכולה הטלוויזיה למלא תפקיד חיוני בעיני הציבור — והיא אכן עשתה זאת, במסירות ובדבקות כפי שעשה גם הרדיו.

אגב, הכתבה עם רפי חזן נקטעה באמצע

כתב אירן
מישפט באמצע

המישפט. ברגע שעמד להביע ריעה חיובית על אש"ף.

פרס על המוקד

לעורך מבט, **יעקב אחימאיר**, על תוכנית מוקד המוקלטת, שבה ריאיין, ביחד עם עמיתו **ניסים מישעל**, את מנהיג האופוזיציה **שימעון פרס**. ראיון זה, שבלט בקשיחותו לעומת הראיון, שבוע קודם לכן, עם ראש־הממשלה **יצחק שמיר**, התמקד בעיקרו בעירעור מעמדו של פרס כמועמד מיפלגת־העובדה לראשות־הממשלה. במהלך הראיון יצא פרס כמה פעמים מכליו, ביקש את המראיינים לעבור לשאלה הבאה, כאשר השאלות מול פני האומה העלו את חמתו של פרס. גם גילויי העולם הזה על האפשרות שנשיא־המדינה לשעבר, **יצחק נבון**, עשוי להתמודד על מקומו של פרס, יצרו רושם בעיני הציבור שמנהיג האופוזיציה מועלה על המוקד.

לקראת סיום הראיון הוצג אחד האבסורדים של הפוליטיקה הישראלית. כאשר שאלו המראיינים את פרס על עמדתו לגבי החימוש הגרעיני במרחב, יצא פרס נגד חימוש קטלני שכזה, תוך שהתעלם מהעובדה, כי בתקופה שבה כיהן כמנכ"ל משרד־הביטחון וכסגן שר־הביטחון בשנות ה־50 ובראשית ה־60, בנקודה זו הוכיחו המראיינים חולשה, כאשר השאלה המתבקשת, בנושא זה, לא נשאלה.

מאחורי המירקע

משבר "מבט"

בשיחות שערוך מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, עם מקורביו, הוא שב ומעורר את "מילכור קרפין" שבו הוא מצוי.

בעוד תקופת־זמן קצרה עומד להתכנס הוועד־המנהל של רשות־השידור, לאשר או לא לאשר סופית את מינויו של קרפין כעורך מבט. בוועד־המנהל עשוייה להתגבש חזית רחבה של מתנגדים, כאשר הבולטים בהם, המישנה ליו"ר **מיכה יגיון** (בגלל סידרה של כתבות "אנטי־דתיות" ששודרה בטלוויזיה), **אהובה מדין, אהרון פאפו** ושאר נציגי הליכוד המגדירים את הקו־הדיווחי של קרפין כ"סיגנון מערכי".

מרכיב נוסף ב"מילכור קרפין" נוגע בסידרת איומי־התפטרות, שהטיח קרפין בתקופת־הניסיון שלו בתפקיד. הדברים נגעו לשאלות שבהן אין הסכמה בין קרפין לממונים עליו.

הסיבה האחרונה: הקרע במבט. כאשר ניסה קרפין לפטר את **יורם רונן** מתפקידו כראש הרוכנה (דסק) המדינית.

בשיחות הנערכות בצמרת רשות־השידור מועלים ארבעה שמות של מועמדים לתפקיד. **שימעון טסלר**, העומד לשוב בקרוב מעמדת־לונדון, **יאיר אלוני**, ששימש בעבר כמנהל חטיבת החדשות של קול ישראל, **יורם רונן** ועורך כותרת לילה, **דן רביב**.

גורם נוסף העשוי לזרז את ההחלטה בנושא: אווירת־המשבר הפוקדת את מערכת מבט.

פורום דהיישה

הישיבה האחרונה של פורום החדשות עסקה ברוב זמנה בנזיפה של מנכ"ל רשות־השידור **יוסף** ("טומי") **לפיד** בחטיבת החדשות של קול ישראל, שדיווחה על מסיבת־עיתונאים של הוועד לסולידאריות עם אוניברסיטת בירזית. נושא המסיבה: ההתרחשויות במחנה־הפליטים דהיישה.

לפיד אמר לאנשי הרדיו, בנימה נוזפת: "מה אתם נותנים להם זמן־שידור... מי זה **אבי עוזי**?"

יומיים קודם לכן, בישיבת הוועד־המנהל, שאל נציג המערך **ישראל סלע**: "כמה פעמים הופיע האזרח רפול בטלוויזיה?" ונענה על־ידי מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**: "... הכתבה האחרונה בהשבוע - יומן אירועים שודרה מכיוון שהוקמה תנועה חדשה, שנקראת 'צומת' וזהו אירוע חדשותי והטלוויזיה חייבת להתייחס אליו, כמו שהיא מתייחס לפעולות 'שלום עכשיו' ו'גוש אמונים' שאף הן אינו מיוצגות בכנסת..."

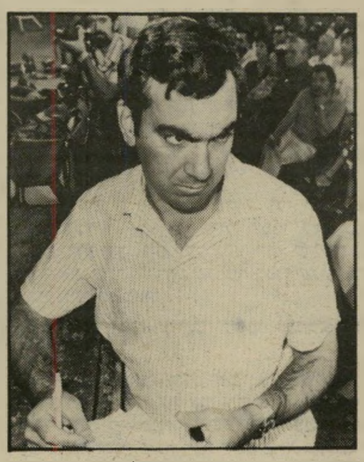
סער לא הסביר מדוע לא סיקרה הטלוויזיה את הקמת המיפלגה החדשה "אלטרנטיבה".

אבסורד "דימוקרטי"

מצב אבסורדי: בישיבה האחרונה של הכנסת הנוכחית נערכת השבעת הממשלה שנועדה למשול בימי הכנסת הבאה.

אבסורד כזה עשוי להתרחש בחודש מארס ברשות־השידור. בעוד השר־הממונה על הרשות, שר־החינוך־והתרבות **זבולון המר**, יערוך את רשימת מינוייו לתפקידי החברים במליאת רשות־השידור, וחברי הוועד־המנהל החדש (מהוועד־המנהל הישן יישאר רק **מיכה יגיון**, נציג המפד"ל, שהשר המר עומד למנותו כיו"ר, במקומו של הפרופ' **ראובן ירון**, למרות שהמפד"ל מייצגים פחות מ־5% באוכלוסיה), תמנה המליאה הנוכחית, בשיתוף פעולה עם הוועד המנהל הנוכחי, את המנכ"ל הבא של רשות־השידור, או שתאריך את מינויו של המנכ"ל הנוכחי, **יוסף לפיד**.

את האבסורד הדמוקרטי הזה ניתן יהיה

כתב מישעל
כאשר המערך יגיע לשילטון...

להקרין בטלוויזיה־הלימודית, במיסגרת שיעורי־האזרחות.

מישעל על הכוונת

מזה כמה חודשים עובר חתול שחור בין ראשי מיפלגת־העבודה, ובעיקר שימעון פרס, לבין הכתב לענייני מיפלגות של הטלוויזיה, **ניסים מישעל**.

מקורביו של פרס טוענים שמישעל מתאנה בכול הזדמנות אפשרית לפרס, באמצעות שאלות פרובוקטיביות והצגת נושאים שאינם נראים לפרס.

השיא בא, לדעת אנשי־המערך, בתוכנית מוקד האחרונה (ראה לעיל).

כמה ממקורביו של פרס הבהירו, אחרי התוכנית, שאם המערך יגיע לממשלה בבחירות, או דרך ממשלת־אחדות־לאומית, יהיה מישעל הראשון מעובדי הטלוויזיה שיימצא על הכוונת שלהם.

מאחורי המיקרופון

נגד הקיצוצים

איום חסר־תקדים בתולדות קול ישראל הציג ועד־העובדים של התחנה מול הכוונה של הנהלת רשות־השידור לקצץ קיצוץ משמעותי במיכסת השעות הנוספות של עובדי הרדיו.

בחוור שהפיץ הוועד ברדיו, הוא מזהיר את הנהלת רשות־השידור שכל פגיעה משמעותית במיכסת השעות הנוספות יביא להשבתת כל רשתות־השידור של קול ישראל.

משבר הסוני" חוזר"

זה נשמע כמו אגדה לילדים מפגרים: אחרי שכתבי הרדיו ניהלו במשך שנים רבות מאבק טכנאי קול ישראל כדי לבטל את הצמדת הטכנאים לכתבים בשטח ולהביא לחלוקת מכשירי סוני לכתבים, הביא המישנה־למנכ"ל הרשות, **נחמן רון**, הצעה שאיפשרה לטכנאים להסכים לשינוי עמדתם.

אלא שכן צצה התנגדות מכיוון בלתי־צפוי: כתבי הרדיו. עכשיו טוענים כתבי־הרדיו שהפעלת הסוני על־ידם היא שינוי במעמדם, המצריך תוספת־שכר בהתאם.

במחנה" פאר

פיטוריו של עורך במחנה אחרי פירסום הדו"ח על האסון בצור החזירו לחדשות את מנהלת מחלקת־התוכניות של גלי־צה"ל, **עדנה פאר**.

פאר, הנהנית מחסות־לא־ברורה של הרמטכ"ל **משה לוי**, ממשיכה לקבל שכר כמנהלת מחלקת־התוכניות בגל"ץ, למרות שמפקד התחנה, אלוף־משנה **רון בן־ישי**, עובר שעות נוספות כדי לטפל בניהול מחלקת התוכניות של התחנה.

פיטורי עורך במחנה יצרו הזדמנות לפיתרון

בעייה פאר
פיתרון סופי

סופי של פרשת עדנה פאר: הפקדתה על שבועון המטכ"ל.

הרמטכ"ל טרם נענה להצעת יועציו ברוח זו.

פסקול

פורת + גילעדי?

ידיעות שפורסמו במדור זה, שהתייחסו לקידומו המתוכנן של **חנן עזרן** בידי מנהל חטיבת־החדשות של הטלוויזיה, **יאיר שטרן**, תחילה כעורך־מישנה של מבט והלאה כעורך מבט, הוכחשו בידי שטרן. כאשר נשאל שטרן לסיבה שהביאה את עזרן להתגורר בירושלים, השיב: "הוא יכול להתגורר בכל מקום בארץ־ישראל! אבל אין זה מעיד על כוונה לקידומו..." ●● על האפשרות שיועץ ראש־הממשלה לענייני־תיקשורת לשעבר, **אורי פורת**, עשוי להתמנות כמנכ"ל הבא של רשות־השידור, מצטרפת שמועה הטוענת בעקשנות שפורת מתעתד להביא איתו את **אלכס גילעדי** לתפקיד מנהל־הטלוויזיה.

היום של מחרתיים

הלהיט האחרון בעולם־הטלוויזיה של העולם המערבי הוא סירטה של חברת אן־בי־סי האמריקאית הבוקר שלמחרת. המתאר תוצאות של התקפה גרעינית של העיר קאנזאס־סיטי בארצות־הברית.

למחרת הקרנת התוכנית באמריקה מחוץ־לחוף ריווחו הכתבים הישראליים בארצות־הברית שהטלוויזיה הישראלית עומדת לרכוש אותה להקרנה.

אלא שהטלוויזיה הישראלית אינה מתכוונת לרכוש בשלב זה את הסרט. הפירסום על כוונתה הוא תוצאה של שאלה בטלקס לבירור מחיר הסרט ולא לרכישתו. השאלה לא הובנה כהלכה במחלקת ההפצה של חברת אן־בי־סי.

אין זה סוד שהטלוויזיה הישראלית אינה רוכשת סרטים חדשים בעלי תפוצה עולמית. זו הסיבה, למשל, לכך שבשבוע שעבר, במלאת 20 שנה להרצחו של הנשיא ג'ון קנדי, היתה הטלוויזיה הישראלית אחת מתחנות־השידור המעטות שלא שידרה את הסידרה החדשה על הנשיא קנדי. הטלוויזיה רוכשת רק עותקים משומשים מיד שניה (עותקים מהדפסה משומשת, שכבר שודרו) במחיר מוזל, בתאריך־הקרנה מאוחר, כדי לחסוך בהוצאות.

מחיר הקרנת הבוקר שלמחרת הוא 20 אלף דולר (כ־1,8 מיליון שקל) ואין בכוונת הנהלת הטלוויזיה, לשלם סכום זה עבור הקרנת סרט אחד.

למרות איכות הסרטים הזולים, המאוחרים והמשומשים, שהטלוויזיה מקרינה למשלמי־האגרה שלה, החליט הוועד המנהל של רשות־השידור, בשבוע שעבר, לקבוע תוספת אגרת טלוויזיה בסך 580 ש'. אחד מכבירי העובדים בטלוויזיה קבע: "אם הטלוויזיה אינה מקרינה עכשיו את הבוקר שלמחרת, היא הופכת את עצמה לטלוויזיה של קבצנים, תמורת אגרה של עשירים!"

קווים אל הלא־כלום

באחרונה קיבלה רשות־השידור ממישרד־התיקשורת, בקשה לתשלום 200 מיליון שקל עבור הטלפונים של הרשות וקווי־השידור השונים.

בדיקה שערכה הנהלה גילתה שקיימים עשרות קווים שאינם ברשותה, ושהיא נאלצת לשלם את הוצאותיהם ורמי־השימוש שלהם.

בולטים ביניהם שלושה קווי־טלפון לשידור־ישיר, שהותקנו לפני יותר משלוש שנים במלון אכדיה עבור שיחות האוטונומיה עם מצריים. הרשות אינה משתמשת כהם מאז תום השיחות.

עכשיו מתכוונת רשות־השידור לתבוע ממישרד־התיקשורת את החזר הוצאות השימוש בקווים אלה ובקווים האחרים שאינם בשימוש, בתוספת של ריבית הצמדה.

תוכניות מועדפות

יום רביעי

30.11

● **סרט קולנוע: הלילה האמריקאי (10.05 — מדבר צרפתית).** סיפורו של הבימאי הגודע פרנסואה טריפו, שבו מתחלפים מציאות ודמיון זה בזה ולפעמים הופכים לאחד, כאשר חברת־סרטים פריסאית תיעודי של שירות הסרטים הממשלתי, העוסק בכיתם ומעונם של צעירים מפגרים בשיכלם. הסובלים מהחברה הנורמאלית. מטרתו של הכפר היא להביא חלק מהחניכים למצב, שבו יוכלו לעמוד בעתיד ברשות עצמם. את הסרט ביים ארן פטינקין, העוקב בעזרת מצלמתו אחר הטיפול בחניכים בכפר שבו מטופלים יותר ממאה חניכים.

טלוויזיה: סידרה חדשה.

ביסט: הלילה האמריקאי
יום רביעי, שעה 10.50

סמית והווארד: זעם המלאכים
יום חמישי, שעה 10.20

עוסקת בהפקת סרט. הבימאי הוא פראן (פרנסואה טריפו) והכוכבים, אלפונס הצעיר (ז'אן פייר לאו). אביו בסרט אלכסנדר (ז'אן פייר אומון), ואחרים. בסיטואציה הפותחת, כולם מרכלים על כולם. ג'ולי עברה התמוטטות־עצבים שנתיים קודם לכן והתחתנה עם ד"ר נלסון (דייוויד מרקהאם) שטיפל בה. אלפונס מבקש את ידה של חברתו ליליאן (ראני) נערת התסריט. אלכסנדר, השחקן המבוגר יותר, מנסה לשמור על חייו האישיים, אהבותיו ונישואיו בסוד, שעה שהוא ממתין בנמל־תעופה, לבוא מאהבו הצעיר. כפיל אנגלי מגיע, כדי להשתתף בסצינה של תאונה קטלנית וליליאן מתאהבת בו ונוטשת את אלפונס. אלפונס רוצה לעזוב. אך ג'ולי מנחמת אותו ואף מגיעה למיטתו.

יום חמישי

1.12

● **טלוויזיה: סרט תעודי — כפר תקווה (9.30 — מדבר עיברית).** סרט **זעם המלאכים (10.20 — מדבר אנגלית).** סידרה המבוססת על רב־מכר מאת שאלדון ג'יימס. בתפקיד הראשי מופיעה אחת מכוכבות המלאכים של צ'ארלי.

יום שישי

2.12

● **טלוויזיה: סרט קולנוע — הרוזנת מהונג־קונג (10.15 — מדבר אנגלית).** מרלון בראנדו וסופיה לורן מככבים בקומדיה רומנטית ומאוחרת של צ'ארלי צ'אפלין. בקומדיה זו, שב צ'אפלין לעולם הסרטים, אחרי היעדרות בת תריסר שנים. לורן, היא רוזנת רוסיה גולה, שאחרי כילוי בהונג־קונג, היא מתגנבת לתאו של בראנדו, שגריר אמריקאי עשיר, כנוסעת סמוייה באוניה המפליגה לניויורק. כאשר היא ניתפסת, מתחילות ההסתבכויות המשעשעות.

● **רדיו: רשת ב' — בין שישי לשבת — שיחה בשניים (11.05 — מדבר עברית).** שיחה של יצחק ליבני עם התעשיין סטף ורטהיימר, על תוכניותיו המהפכניות להקמת ערי תעשייה, דוגמת עיר־הוורדים, שעל הקמתה הוא שוקד בשנים האחרונות.

שבת

3.12

● **רדיו: קול המוסיקה — יהודית של המצורעים (12 — מדבר עברית).** תסכית חדשה מאת משה שמיר, המביא גירסה חדשה לסיפור יהודית והולופורנס. הפקה רבת משתתפים של הרדיו.

● **טלוויזיה: קומדיה — בנסון (8.30 — מדבר אנגלית).** והפעם: קראוס אשת לפידות.

● **טלוויזיה: מותחן — מטרותיו של אנדרוס (10.30 — מדבר אנגלית).** בפרק היכן מנהיג הפועלים עוקב העיתונאי מייק אנדרוס אחר מנהיג־פועלים שנעלם.

ברנדו ולורן: הרוזנת מהונג־קונג
יום שישי, שעה 10.15

יום ראשון

4.12

● **טלוויזיה: לפני עמוד האש (9.40 — מדבר עברית).** בפרק בארצנו בוזן יגאל לוסין שאלות בנוסח: האם הציונות היא תנועה קולוניאליסטית? האם בריטניה תמכה בה מתוך מניעים אימפריאליסטיים? ומדוע התעקשו היהודים לשוב לארץ־ישראל? פרק זה בוחן את ההיבט האחד־עמי של הציונות, וההיבט ההרצליאני. בדיון משתתפים הסופר עמוס איילון והעסקן הרוויזיוניסטי יוסף נדבה.

יום שני

5.12

● **טלוויזיה: מותחן — זרים (10.50 — מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרת המותחנים המעולה, רצח ברכבת התחתית במוסקבה. שבו מנסים הסמל בולמן ואנשיו, לפענח רציחות מסתורית.

יום שלישי

6.12

● **טלוויזיה: רוחות מילחמה (10.10 — מדבר אנגלית).** פרק עשירי בסידרה הבלתי־מסתיימת (עוד שמונה פרקים נוספים ומייגעים לצופה), בכיכובו של רוברט מיצ'אם.

גבי גזית חוזר

בראשית חודש דצמבר, שבה לגלי־האתר, תוכניתו היומית של השדרן גבי גזית יש עניין, ברשת ב', בשעות 2 עד 4.

יש עניין תחזיר לחיים את מישבצת השידור המיותמת, על־אף פעלולי גלי־צה"ל להשיב לעצמם את הבכורה בשעות שידור אלה. בתוכניתו של גזית, תשובנה הפינות המרתקות ושאר המרכיבים, שהפכו תוכנית זו לתוכנית רדיו מובילה.

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 30.11.83

● **לילדים: החבריה העליזה (5.45 — ערוץ 3 — 20 דקות — מדבר אנגלית).** סידרת אנימציה על חבורת ילדים ועל הרפתקותיהם השונות. הסידרה משלבת גם מסר חינוכי, בהציגה בעלי מיקצועות שונים, התורמים את תרומתם לחברה.

● **סידרה קומית: שלושה בדירה אחת (8.30 — ערוץ 6 — 25 דקות — מדבר אנגלית).** לאלה בינינו, שלא הזדמן להם לצפות בסידרה הקומית החביבה מעל מסכינו, ניתנת להם האפשרות לצפות בה בערוץ 6 הירדני. הסידרה מספרת על קורותיהם של שתי בחורות וגבר הגרים בדירה משותפת. השייכת לשכניהם השמרנים.

יום חמישי 1.12.83

● **חידון: חשוב וזכה (7.00 — ערוץ 3 — 60 דקות — מדבר ערבית).** שעה של חידונים ושעשועונים בהפקה עצמית, המבוססים על שילוב של ידע ומזל. לזוכים — פרסים יקרי ערך, שביניהם גם כרטיסי־טיסה לאירופה. בהנחייתו של המגיש המוצלח: ריפעת שאהין.

● **סידרה רומנטית: ספינת האהבה (9.10 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית)** פרקים חדשים מתוך הסידרה הפופולרית, שחזרה לאחרונה גם למרקענו. קפטן סטיובינג ושאר אנשי הצוות מארחים בספינתם נופשים, ומסיירים איתם באתרי־תיירות שונים.

יום ששי 2.12.83

● **כדורגל: (3.00 — שני העורזים — מדבר אנגלית).** תחרויות כדורגל נבחרות מן הליגות הלאומיות באנגליה וגרמניה.

● **קולנוע: סרט קולנוע צרפתי (5.30 — ערוץ 6 — מדבר צרפתית).** מדי יום ששי בשעה זו מקרינה הטלוויזיה הירדנית סרט קולנוע צרפתי באורך מלא, להנאתם של יודעי צרפתית בירדן ובישראל.

● **בידור: שבועון הטלוויזיה (10.10 — ערוץ 3 — 50 דקות — מדבר ערבית).** מגזין בשידור ישיר, המארח מפיקים, בימאים, אנשי טלוויזיה קולנוע ותיאטרון, המספרים על עבודתם, ואף מציגים קטעים מתוך התוכניות המתבשלות באולפנים.

יום שבת 3.12.83

● **לילדים: קשת בענן (6.10 — ערוץ 3 — 20 דקות — מדבר ערבית).** תוכנית לגיל הרך, המשלבת בתוכה סיפורים, ריקודים ושירה.

● **קומדיה: מ*א*ש (8.30 — ערוץ 6 — 25 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה קומית שזכתה לפופולריות רבה בארצות־הברית. הסידרה מתרחשת בבית־חולים שדה של הצבא האמריקאי בעת מילחמת קוריאה, ומתארת בהומור "שחור" את המתרחש מאחרי הקלעים בין רופאים ואחיות, ובין מפקדים ופיקודיהם בארץ הזרה והרחוקה. מככבים בסידרה: אלן אלדה, מייק פרל, הרי מורגן, דיוויד סטירס ולורטה סוויפט.

יום ראשון 4.12.83

● **לילדים: סרטים מצויירים (4.45 — שני הערוצים — 20 דקות).** מיבחר סרטים מצויירים חדשים תוצרת ארצות־הברית.

● **סידרה דרמתית: המצודה (9.10 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** דרמה אנושית המתרחשת באנגליה בראשית המאה ה־19 על המאבק המתחולל בקירבו של רופא מתחיל: המאבק על הקיום מחד, ועל שירות הרפואה מאידך.

יום שני 5.12.83

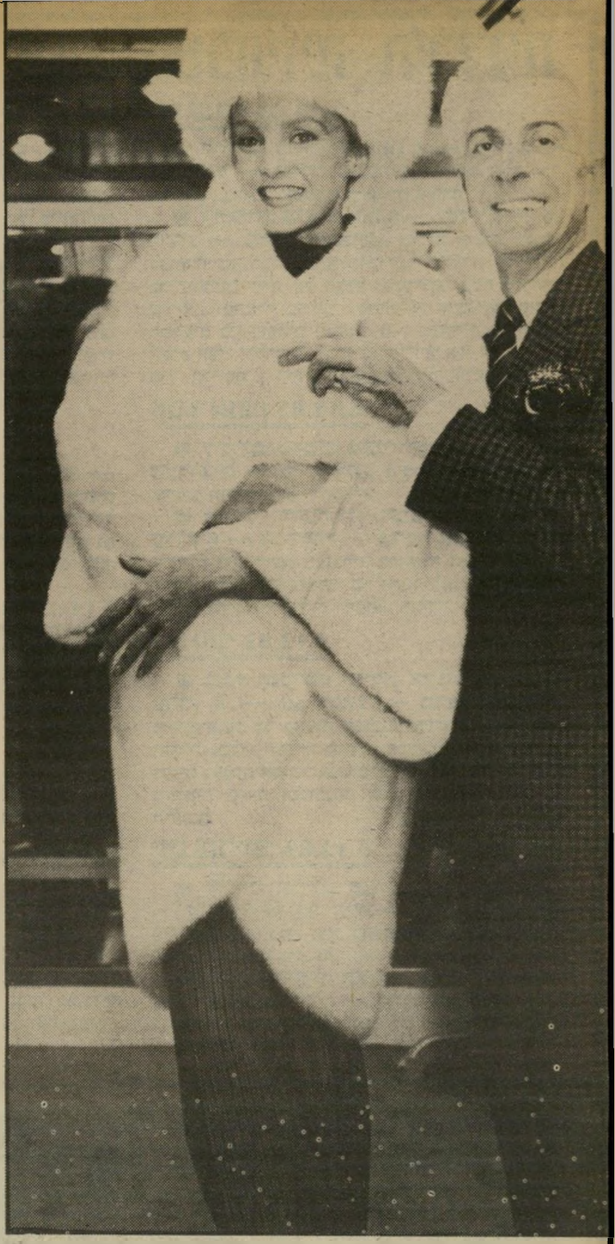
● **מתח ופעולה: יחידת הצלה (10.15 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרת־מתח על קבוצת קומנדו ששירתה בוויאטנאם, וחבריה נכלאו, הצליחו לברוח מהכלא וירדו למחתרת. הם נענים לפניותיהם של אנשים שונים ומקבלים על עצמם משימות קשות ומסוכנות, המצריכות מידה רבה של תיחכום.

יום שלישי 6.12.83

● **סידרה לילדים: כפר מעל לעננים (6.00 — ערוץ 6 — 30 דקות — מדבר צרפתית).** סידרה לילדים בגיל הרך, בהפקת הטלוויזיה הצרפתית, שבה בובות ממלאות את תפקידי השחקנים.

● **מתח וריגול: הצבא הסודי (9.10 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה בהפקת הבי־בי־סי, המבוססת על מיקרים שקרו בימי מילחמת־העולם השניה. בזמן הכיבוש הנאצי.

אנשים בעולם

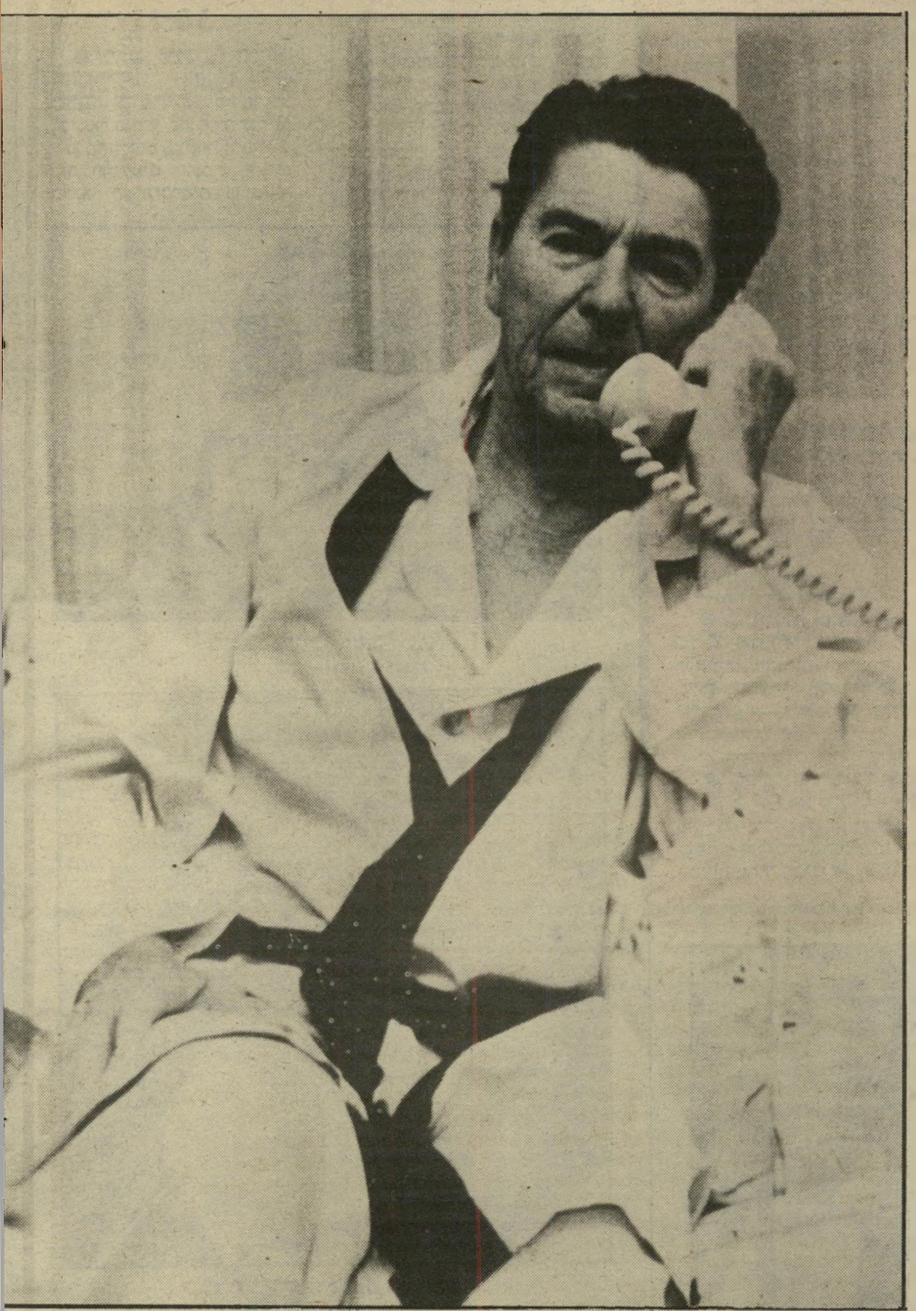

אריאל דומבאל: גברות מעדיפות פרוות

„יהלומים הם ידידיה הטובים ביותר של הנערה," נהגה לשיר מרילין מונרו. מסתבר שגם פרוות — אם כי המחירים הם בכמה ספרות פחות. אריאל דומבאל, אחת היפהפיות הזוהרות ביותר של הבד הצרפתי (פאולין על החוף), הוזמנה לסיור חורפי בין רגמיו החדשים של בית כריסטיאן דיור, ואין לדעת עד עצם הרגע הזה, כמה שילמה (אם שילמה) עבור פרוות־שועל לבנה זו וכובע תואם מאותה הפרווה, שהיו החביבים עליה ביותר.

למעשה, מן ההיגיון הוא שהגברת דומבאל תיזכה ללבוש החם היסודי הזה חינם אין כסף ועור בתודה מבית דיור על שנאותה להיכנס לתוכו. כי הגברת המוכשרת הזו, שנולדה בארצות־הברית וגדלה עד גיל 18 במכסיקו, החלה עוסקת בתיאטרון מגיל 14 כשהיא כותבת מחזות, מארגנת להקות תיאטרון ומשחקת בעצמה על הבימה.

משנת 1975 בחרה לגור בפאריס כשהיא לומדת בקונסרבטוריון ריקוד וזימרה, ובתוך זמן קצר מסגלת לעצמה תכונות צרפתיות כמו מלידה. אחרי מישחק־בימה החל הקולנוע מחזר אחריה במרץ, והיום היא אחת הנשים המחוננות והמבוקשות ביותר בעולם הבד הצרפתי.

רונאלד רגן: מישחקי הפיז'מה של נשיא ארצות־הברית

אי־אפשר לומר שהנשיא רונאלד רגן אינו עובד קשה. הנה, תמונה זו צולמה בשעה 05:58 בבוקר. בעודו בפיז'מה ובחלוק־בית, מתקשר הנשיא בטלפון אל סגנו ג'ורג' בוש, כדי להודיע לו על תחילת מיבצע „בהילות וכעס", הלא הוא מבצע גרנאדה הידוע. התמונה צולמה ב־22 באוקטובר שלוש שעות לפני מסיבת־העיתונאים הרישמית. אין ספק שניסיון הקולנוע משמש עדיין נר לרגליו — אחרת, איזה נשיא היה מוכן ל„פוטו קול" בשעה כזאת בבוקר?

בית־האופרה הפאריסי „בנה על־ידי אדריכל מקנדה ★ ראש ממשלת קנדה מתגרש רישמית ★ רחוב לך ואלנסה נמצא בניצה ★ איך הצדיע ניומן לקינגסלי

●●● ארבעה פסנתרנים אמריקאים זכו בתחרות השגרירים, שנערכה בפעם השניה בארצות־הברית על־ידי סוכנות האינפורמציה האמריקאית. הרעיון העומד מאחרי תחרות זו הוא בחירת ארבעה פסנתרנים לא־ידועים ושליחתם להופעות מעבר לים לתקופות של ארבעה עד ששה שבועות. הזוכים: נגסי וימס, דין קרמר, סטיב ואריצקי ומייקל גולדוול — כולם בשנות ה־30 שלהם. הוגה הרעיון הוא רוברט נולנד מג'וליארד ●●● בכיכר הבאסטיליה בפאריס יקום בית־האופרה החדש, לפי תוכנית של ארכיטקט קנאדי. קארולס אוט, בן ה־37, זכה במיכרז מבין 744 מתחרים מן העולם כולו, ועל בחירתו הכריז הנשיא פרנסואה מיטראן. התוכנית כוללת שני אולמות: אולם חזרות גדול ואולמות לסדנאות. עבודת ההריסה במקום תתחיל בשנה הקרובה והפרוייקט עתיד להיות מושלם ב־1988 ●●● מארגארט טרודו הגישה תביעת גירושין נגד בעלה ראש ממשלת קנדה, פייר אליוט טרודו. למעשה, הכריזו השניים על היפרדם במאי 77' (לאחר שנישאו ב־1971) ומאז החזיק האב בשלושת ילדיו, ז'סטין, סאשה ומייקל ●●● מזכיר המדינה לשעבר בארצות־הברית, סנאטור אדמונד מאסקי (69), מחלים מהתקף־לב קל ●●● איך ייראה הדבר בעיני לך ואלנסה? מועצת־העיר ניצה החליטה לכנות את אחד מרחובותיה הראשיים שלאורך חוף־הים בשם „רחוב לך ואלנסה"; המשכו של הרחוב הוא בולבארד דה־סטאלינגרד ●●● תלמידה חדשה התקבלה לסמסטר האביב, בלימודי המישחק באוניברסיטת פרינסטון. הלימודים במגמה זו תוארו כ„סדנה בסיסית להכרת כמה מושגים יסודיים במישחק". שם התלמידה: ברוק שילדס ●●● תרומה נדירה בשווי של מיליון דולר הורמה לטובת המוסיאון של קארנגי בפיטצבורג, על־ידי איש נכה בשם ויליאם ר. סקוט. האיש, מנהל־עסקים בדימוס, הציע את הסכום הגבוה ביותר במכירה פומבית לציור של אדוארד מאנה משנת 1880, שבו נראים שני אגסים, עוגה ועליה פרח וחתול המציץ מתחת לשולחן. כששאלו מי התורם הנכבד ענה סקוט: „הם יהיו מאוכזבים כהוגן כשיראו שאני פשוט אדם פשוט" ●●● העיתון לוס אנג'לס טיימס פירסם את הפרסים הספרותיים שלו: פרס לספרות יפה העניק העיתון לתומאס קינילי על רשימתו של שינדלר — סיפור על אוסטרי־קאתולי, שניסה להציל אלפי יהודים בימי מילחמת־העולם השניה; לוולקר פרסי, במיסגרת ספרות עכשווית, על סיפרו אבוד בקוסמוס – הספר האחרון להצלה עצמית; בתחום הביוגרפיה — לסיימור מ. הירש על נסיך העוצמה – קיסינג'ר בבית הלבן של ניכסון ●●● למרות שזוכה האוסקר כ„שחקן הטוב ביותר של השנה" היה בן (גנדי) קינגסלי, הוכיח מועמד מתחרה שלא זכה, רוח אביזרית: פול ניומן בא לראות, יחד עם אשתו ג'ואן וודוורד, את הופעת הכבורה של קינגסלי על בימת ברודווי באדמונד קין. ניומן אומנם לא היה בין אלה שקפצו על רגליהם וקמו לכבוד ההדרן הראשון לקינגסלי, אבל כשיצא קינגסלי להשתחוות בפעם השניה, קם ניומן על רגליו, אחרי צביטה קטנה מג'ואן, ולא הפסיק למחוא כף, עד שראה סימן קטן מצד השחקן שעל הבימה שאכן קלט אותו בעיניו ●●● יוקו אונו מחפשת מיפלט לה ולבנה מג'ון לנון, שון. בסן־פראנציסקו. למרות שהיא אומרת שאין בדעתה למכור את דירתם בדאקוטה, הבניין המפואר שלמרגלות סנטראל פארק, היא מעדיפה ששון יהיה קרוב יותר

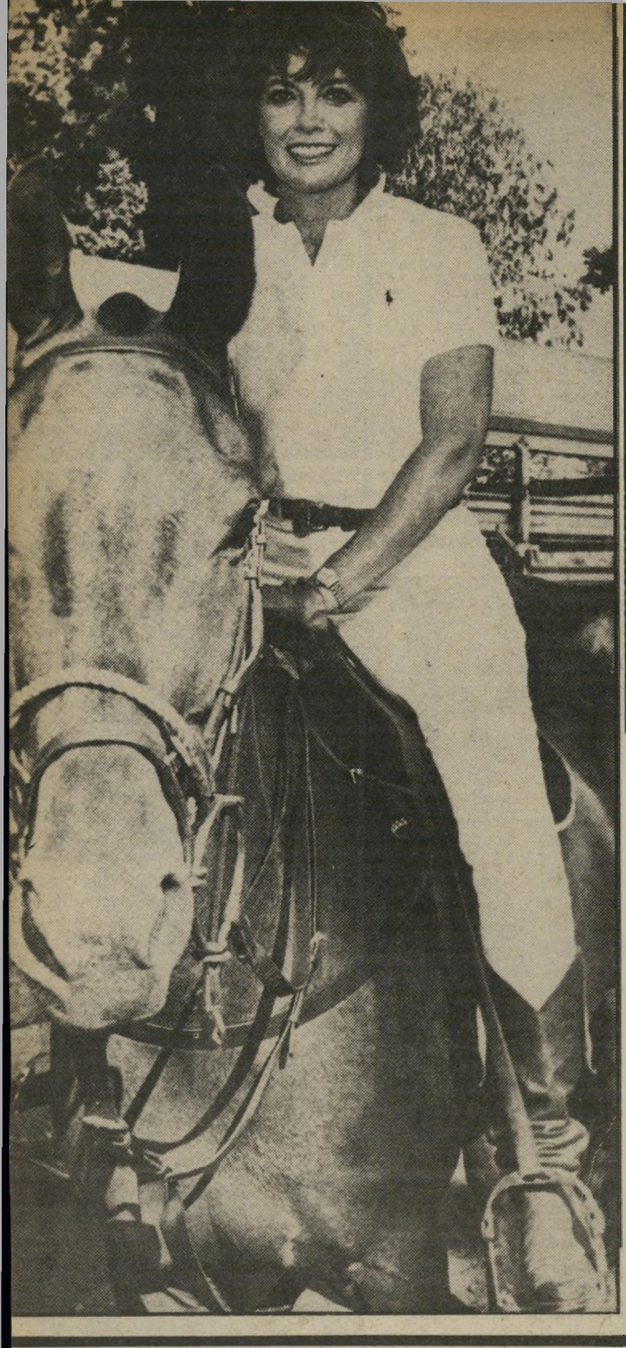
לינדה גר": לאהוב אותו כמו אמא

אפשר בהחלט לקנא בלינדה גריי. לא רק שהיא גבוהת־קומה ודקת־גיזרה (בעיקר בגלל עיסוקיה הספורטיביים הרבים, ביניהם רכיבה, בתמונה משמאל), עד כדי כך שהיא מסוגלת להדגים את יצירותיהם של מעצבי־אופנה מן העילית שבאמריקה, ויכולה להיכנס למידות שהן בגדר חלום לבנות 43, אלא שגם הסיפור שבהמשך דאלאס פשוט מביא לה חסדי־שמיים: עליה להסתבך בפרשת־אהבים עם מדריך־צופים הצעיר ממנה ב־20 שנה. ויתרה מזאת: גזרו עליה שהנ"ל יהיה, לא פחות ולא יותר, מאשר אליל־הנוער כריסטופר אטקינס (בתמונה למעלה). אבל, כדי למנוע ממיחלק־המוסר להתערב לרעת סו־אלן, התנגדה הגברת למהלך העלילה: „אני נלחמת כדי שינהגו בנושא בכבוד ובאצילות."

האמת היא, שרגליה של הגברת גריי התקררו מעט, כאשר ראתה את חברתה למיקצוע ז'אקלין ביסט בסרט הכיתה, יוצאת ממעלית אחרי ש„ידעה" את חברו של בנה בין שתי הקומות. ללינדה פשוט אין חשק להיכנס לקטגוריית האמהות החשקניות. יש לה שאיפות שונות לחלוטין: „הייתי רוצה שהרומן שלי עם כריס יהיה שונה. סוף כל סוף אנחנו נפגשים עם אנשים בסאלון"; השבח לאל שעדיין רק דרך המסך הקטן.

בינתיים יודעים לספר על מילחמות ממשיות בין המפיקים של סידרת דאלאס ובין הכוכבת היפהפיה. הם רוצים שתיכנס עם כריס למיטה בסצינת פיתוי גדולה ורעשנית עם כל ההתנשפויות המתבקשות במעמד אינטימי שכזה. אבל היא פשוט אינה מוכנה לרדת לרמתם של אלה. אמנם אין לה שום דבר רע נגד כריס, הוא באמת מתוק, אבל היא בעצמה אומרת שהוא נראה כאילו היה בנה הצעיר.

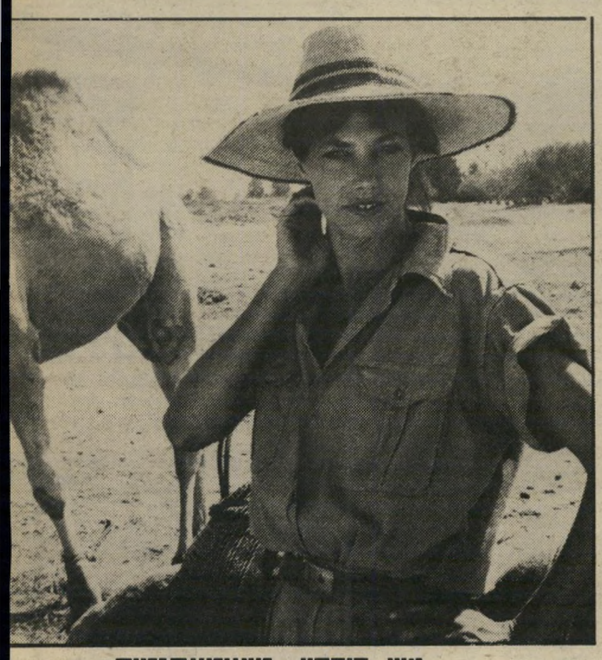
ואכן, ללינדה גריי יש בן בגיל 19 הלומד בקולג', וגם בת בגיל 17 הלומדת בבית־ספר תיכון. כריס אטקינס אומנם בן 22, אך לדעת לינדה „הוא נראה בן 14!"

שארלוט דה טורקנהיים וז'אק ובר: האף הנבחר

מאז ניצחונו של סיראנו דה ברז'ראק על הבימה בפעם הראשונה (28 בדצמבר 1897) זכה גיבורו של אדמונד רוסטאנד בתירגומים שונים מקצה העולם ועד קצהו, עם טובי השחקנים ובשלל שפות. המשותף לכולם היה, כמובן, האף: מכוער וגדול. ככל האפשר. אבל בהפקת הקירקס הקסום של הבימאי ז'רום סאבארי הופכים השחקנים הצעירים, שארלוט דה טורקנהיים וז'אק ובר, את המחזה לחינגא צבעונית עליזה ברוח הימים האלה ולא ברוח המסורת שבה היה פעם כבול, כחבר הקומדי פראנסז. „אני אוהב את סיראנו," אומר ובר, „איש זה שאפו אינו מום, אלא תסביך, נוגע לי. מי יכול עוד להתגאות שהוא אוהב את עצמו?"

ג'ין בירקין: מישמעת־מים

לא תמיד זוכים כוכבי הקולנוע באמבט קצף עם כוס של שאמפניה ורוד
לפעמים הם מחליפים את האמבט ביובש המידבר, נכנסים למישמעת־מים צבאי
ומחליפים את הרולס־רוייס בגמל. זה מה שקרה לג'ין בירקין בהסרטת סירט
האחרון שומר הראש, שנערכה במידבר מארוקו. הרחק מנוחיותם של בת־מל
מהודרים, הוכיחה ג'ין בירקין שהיא מסוגלת להתמודד אפילו עם 000
קילומטרים על גבו של גמל מבלי להויל אפילו דימעה אחת של חרטה.

לאט־לאט, בשקט־בשקט, התחוללה בתל־אביב מהפכה: השאבעס הפך לשבת

נוער צוהל הקהל המגיע לבילוי בלילות־שבת בתל־אביב הוא צעיר יותר מהממוצע בימים אחרים. על פאטנט סירטי־חצות עטו בעיקר הצעירים. הקהל המבוגר מעדיף תיאטרון. אך התיאטרון שתל־אביב מציעה לו הוא רק תיאטרון מיסחרי, קליל ושיטחי.

מחפשי השעשועים של לילות־השבת בעיר תל־אביב הם בעיקר תושבי ערי הלוויין של תל־אביב: מרחובות ונס־ציונה, מאור־יהודה ומפתח־תיקווה, מבת־ים ומראשון־לציון באים הכל וטוענים, שתל־אביב היא פתח־הצלה.

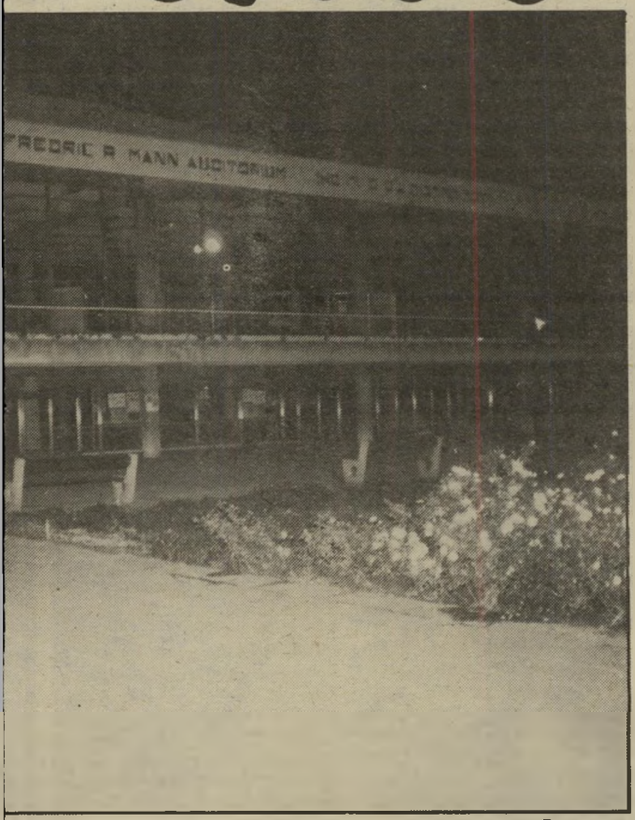
"סטריפטיז הסריח" הפריע להם פחות מאשר בתי־קולנוע", טוען יעקב בוארון, איש־קולנוע תל־אביבי ותיק על הדתיים שבעירו. "הם מעולם לא ניסו להילחם נגד מועדוני־לילה ביפו." וזה, למרות שמופעי החשפנות נערכו במועדונים שפעלו שלא כחוק.

הצגות הקולנוע של ערבי־שבת — "ימי שישי בלילה" — הם שהצליחו לנקר את עיניהם של השותפים הדתיים בקואליציה העירונית. אלה היו, לדעתם, חילול־השבת האמיתי. הצגות אלה שימשו מאז ומתמיד יעד להסתערות של הציבור הדתי בתל־אביב.

פורמאלית, הגן אומנם ההסכם הקואליציוני העירוני על הציבור המסורתי מפני חילול־השבת בפרהסיה.

לפי הסכם זה, חל איסור חוקי מפורש על עריכת הצגות, הופעות־בידור והקרנות בבתי־קולנוע.

אך כוחו של החוק המקומי במיקרה המיוחד הזה הלך והתמוסס, בעיקר מאז שנכנס לתפקידו שלמה להט, לפני עשר שנים.

שכנים דתיים קולנוע גת בתל־אביב, השוכן ברחוב איבן־גבירול, הוא אחד מבתי־הקולנוע מחוסרי־המזל. שכנים דתיים בסביבתו מנעו את פתיחתו בערב־שבת. מדיניות העירייה, למרות ההסכמים הקואליציוניים, היתה פתיחת בתי־הבידור, בתנאי שהדבר לא יפגע באיכות־חייהם של השכנים.

איש לא חלם אז, שאורות בתי־הקולנוע של העיר יבהיקו גם בערבי־שבת, עד השעות המוקדמות של האשמורת האחרונה.

למרות שהחוק העירוני מעולם לא שונה, החלו להיפתח בזה אחר זה, כמעט ללא הפרעה, לא רק בתי־קולנוע ובתי־תיאטרון מיסחרי אלא גם עשרות רבות של בתי־אוכל (מיסבאות, בתי־קפה ופאבים למיניהם), שפרחו בעיקבות הנהירה העצומה של תושבי־מרכז הארץ לעבר העיר הגדולה.

הדתיים לא אהבו. להט לא איפשר לכל בתי־הקולנוע להיפתח ביום אחד. הוא נהג בזהירות. הוא טיפל ביד קשה במיקרים רגישים, כמו המיקרה של קולנוע גת שצרמו לציבור הדתי. כך הוא זכה בשקט מצד עמיתיו בכניין העירייה.

בחסות השקט הזה, התחילו חיי־הלילה של תל־אביב ללבוש צורה חדשה.

סינמה 1 שכן אז במרתף צנוע במרכז תל־אביב. הוא נשא תואר של מועדון, והיה הגוף הראשון שהירשה לעצמו להקרין הצגות־חצות. הצטרף

הקולנוע פתוח

היכל־התרבות עומד בלילות־שבת חשוך, נעול, גלמוד וריק. כמוהו יתר התיאטראות הממוסדים של העיר וזתרבות סגורה. זה המצב וזנוכחי בתל־אזביב. בניין אנשים. מאז בונוס: הקרנ אולמות־הקו תל־אביב. ל

הומה ונטוש בית ליסין (מימין) וקולנוע לימור בפסאג' צוותא, מלאים בשבת. לעומתם, ההצגות בתיאטרון הבימה (משמאל) מושבתות בשבת־קודש.

העירוני. הדתיים לא אהבו את פתיחתם של בתי־הקולנוע פאריס, גת, לימור ובן־יהודה, והחלו נלחמים בשבירת הסטאטוס־קוו. כל בית־קולנוע שנפתח גרם לגל של מילחמות ציבוריות והפגנות של הדתיים.

על קולנוע גת נערכה המילחמה הכי גדולה. הציבור הדתי, שהתגורר בבתים הסמוכים לגת, לא ויתר מאז ועד היום. דבר דומה קרה לבתי־הקולנוע מקסים ודקל.

צ'יץ' הצטרף למהומה, רק כשלדעתו הדברים חרגו מההתפתחות ההדרגתית, שאליה הוא חתר מלכת־חילה. התחסדות בענין היתה מושלמת. למרות שהקרנות הסרטים היו בלתי־חוקיות, בדרך־כלל העלימה העירייה עין ולא נקטה בצעדים מישפטיים כלשהם נגד מפירי החוק.

גם בתי־התיאטרון המיסחרי כמו צוותא, בת־דור ובית־ארלוזורוב החלו פורחים ומשגשגים. התיאטראות הממוסדים הבימה והקאמרי ניסו להעלות הצגות בערבי־שבת, אך נסוגו מחוסר־קהל.

התל־אביבים שתקו. בתי־הקולנוע לא היו חופשיים לחלוטין. הם נזקקו אז להמצאות שונות ומשונות כדי לבצע את עבודתם. כי למרות העלמת העין, לא התירו פקידי העירייה לפתוח את הקופות שפנו לכיוון הרחוב. הם נאלצו למכור כרטיסים בשולחן שעמד בכניסה לאולם.

דבר דומה קרה במוזיאון תל־אביב ובתוכנית שבתרבות שבמיסגרתו. „מכרנו כרטיסים. מה זה חשוב איך ואיפה מוכרים?" הסביר סמנכ"ל המוסיאון, יעקב תלמודי, באי־רצון.

התל אביבים הערימו לשתוק, כדי שלא לחמם את הנושא הרגיש.

בתקופה מאוחרת יותר החליטה העירייה להטיל מס חילול־שבת. „רוצים לחלל את השבת — לפחות תשלמו," אמרו הדתיים, כשהבינו

ממלכת העירום משתתפת ליד גלגל־הרולטה, מקווה לזכות בנקודה נוספת. שבע נקודות יזכוה בכרטיס־טיסה זוגי לאירופה. לפני כל סיבוב של גלגל הרולטה עליה להסיר פריט־לבוש נוסף. המתפשטים אינם מתביישים כלל וכלל.

הורים וילדים הבדרן דודו דותן מוקף בילדיו ובילדי ידידיו שאותם ליווה להצגת־ילדים בקולנוע שחף ביום שבת בבוקר. דותן טוען, שזה הזמן האידיאלי עבורו לבוא עם ילדיו, ושהם מרוכזים יותר בהצגה בבוקר מאשר ביום חול אחרי הצהריים.

שהעסק נשמט משליטתם.

כך הוליך צ'יץ' את שומרי־השבת בקואליציה שלו באף לאורך כל הדרך, עד לבחירות האחרונות.

ואז, אחרי שהכושי עשה את שלו, הוא אומנם לא הניח לו ללכת, אך כרת את כוחו באחת.

אחרי הקואליציה של צ'יץ' עם

המערך, שוב אין לדתיים אותו כוח־הסחיטה כפי שהיה להם בעבר.

הכוונה החדשה בבניין העירייד היא: להרחיב בעתיד, כמעט ללא הגבלה, את הפעילות בשבתות.

הילדים בריכוז. אין זה סוד שאחוז ניכר מהמבלים של ערבי־השבת

(המשך בעמוד 60)

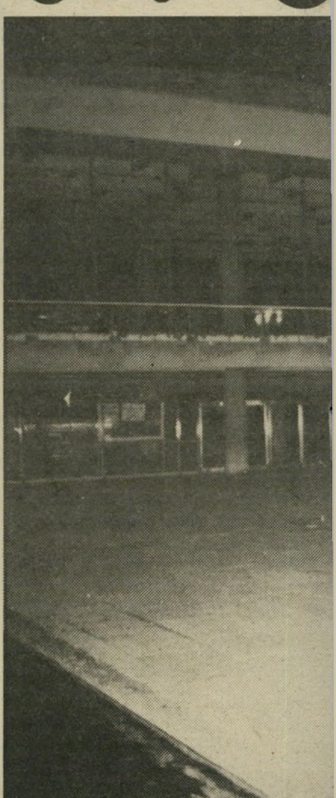

סיפור הפרברים נורית רייטר וחברה (מימין) באו מרחובות, כדי לחזור במופע־העירום וההימורים של מאיר רמז בקולנוע תל־אביב. גם יהודה גנון בן ה־20, חייל מבת־ים (משמאל), סבור שמופעי הבידור שתל־אביב מציעה לו בלילות־שבת הם „ממש הצלה".

שבת

...ם, רוב בתי־הקולנוע שוקקים והומים ...י קולנוע רב־חן, העניקה העירייה לבעליו ...טים בלילות־שבת. חן, השוכן על חמשת ...שלו בכיכר דיזנגוף, הוא סמל המהפכה.

אליו מאוחר יותר מועדון פרס־פקטיבה. שניהם הקרינו סרטים ברוחב 16 מילימטר לקהל מאוד מיוחד. היו אלה סרטים ישנים שלא הוקרנו במשך השבוע בבתי־הקולנוע. הקהל הפרובינציאלי, הזורם היום בהמוניו תל־אביבה להצגות חצות של ערבי־שבת, לא היה מוצא בהם עניין רב.

שני מועדוני־הקולנוע החלוצים לא הופרעו במלאכתם, בעיקר בגלל אופיים השונה שהבדיל אותם מבתי־הקולנוע מן השורה.

אחרי הבחירות המוניציפאליות של 1973, שבהן נבחר צ'יץ' בפעם הראשונה, תפסו כמה בתי־קולנוע עוז ופתחו את שעריהם לקהל הרחב גם בערבי־שבת, למרות איסור חוק־העזר

קריסטל מקפיאה את המחירים!
אנו ממשיכים למכור במחירי אוקטובר*

מוצרי קריסטל טובים יותר מדולרים

קריסטל

* המבצע בתוקף עד 30.11.83
או עד גמר המלאי
קנו עוד היום!

$23.5

לינה וארוחת בוקר, לאדם בחדר זוגי.
50% הנחה לילד עד גיל 12 בחדר ההורים.
המחיר בשקלים, בתוקף עד 18.12.83, עפ"י
שער הדולר ביום התשלום ואינו כולל מע"מ.

הכן אישתך לחורף!

עכשיו, כשהחורף מתחיל, קח את האישה (אפשר גם את הילדים)
לחופשת חורף מיוחדת במלון הסלע האדום באילת.

מחכה לך שם קבלת פנים חמה: שמש זורחת,
צוות חייכני, ארוחות טעימות ושפע של בידור והנאה.

עם התחלה כזאת - יהיה לכם חורף שגעון.

מלון הסלע האדום • אילת

מרכז ההזמנות בתל-אביב: 03-455241.
מלון הסלע האדום אילת: 059-73171.

בפעם הראשונה הוזמנו מעצבי־אופנה ידועים לתכנן תילבושות אופנתיות להצגה

מישחקי אופנה

דמשבר הכלכלי בעיצומו, האינפלאציה חוגגת, המיתון בפתח, אבל קרנם של מעצבי־האופנה ממשיכה לעלות. אומנם, המכירות הרגילות פחתו קימעה, וגם הלקוחות הקבועות חושבות לפני שהן שולפות את פינקס־הצ'קים. מסתבר כי קרן־אור מאירה, בכל זאת, לכמה מהמעצבים, אם כי מזווית אחרת. הראייה לכך הם ביגדי השחקניות מירב גרי, חנה מרון וליה קניג במחזה התשוקה (בתיאטרון הבימה).

את בגדי השחקניות עיצבו ותפרו במיוחד מעצב־האופנה הצעיר עודד גרא (31) וג'די מליץ, בעל 20 שנות מוניטין.

איך מתחיל מעצב־אופנה לעצב פיתאום לתיאטרון? „פשוט מאוד," מספר עודד. „בוקר אחד צילצלה אלי מירב גרי לסטודיו ואמרה לי: תשמע,

שימלת־גופיה בגד זה עוצב על־ידי עודד גרא למען השחקנית מירב גרי. היום מעוניינים בתיא
רון להלביש את השחקנים בבגדים שייראו עכשוויים. הבימאי מנסה לגרום לצ
הזדהות. בכך שהשחקניות ילבשו ביגדי יום־יום או ביגדי־ערב, שאפשר לראות גם בחיים, ולא רק בתיאט

מקסי לבית „זוהי שימלת־מארחת, הבאה למלא גם את מקומו של חלוק־הבית." אומר האופנאי ג'רי מליץ. „חנה מרון וליה קניג מרגישות בה נוח ולבושות בה יפה, וכך צריכה להיראות בביתה אשה בגיל 50, המרגישה את עצמה עדיין חושנית."

אני משתתפת בהצגת התשוקה בהבימה והחלום שלי זה ללבוש את בגדיך. התיאטרון הסכים שמעצב"

גרא עיצב למפתה הצעירה, באחת הסצינות, חצאית לבנה ונשית, המתנפנפת עם כל תנועה, וחולצת משי אדומה ולוה" טת. הנראית נהדר על עור שזוף.

אופנה יעצב את תלבושתי להצגה. אתה מוכן?

„אני מוכן, בכיף גדול — עניתי לה."

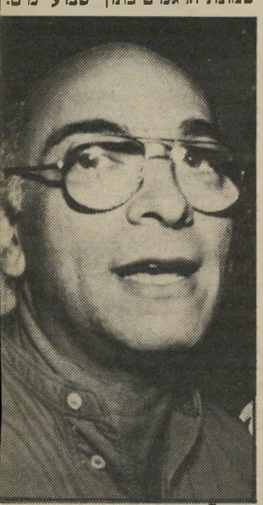
למחרת הופיעו מירב ואדריאן, אנגלי שחי בארץ, והאחראי להופעתם ולבושם של השחקנים. השניים ציירו את דמותה של מירב בהצגה, קטי, בת־תפנוקים צעירה וסכסית, בת לאב עשיר, ברוקר בבורסה של לונדון.

קטי אוהבת גברים המבוגרים ממנה. תפקידה בהצגה הוא לפתות את הבעלים, להיכנס, לשבור, ולהרוס את חייהם של זוגות נשואים. קטי היא המפתה והיא התשוקה.

אדום זה אלמנט חושני

מירב ואדריאן הסבירו מה הן הסצינות ומה היא הסיטואציה שבה צריכה מירב ללבוש בגד זה או אחר. גרא מדד כמה מערכות־בגדים, כדי להבין את גופה של גרי ולראות

מליץ עיצב לפי הסצי
בגדים נוצצים וב
חזות חגיגית למסיבות ה
החדשה – שמלות מקסי מ
סגול, מנוקד בנקודות כסו

כמה היא נראית יותר טוב. הוא נ
להילוך מהיר, ישב, תיכנן ועיצב
שמונת הדגמים בתוך שבוע ימים.

החוט המקשר בכל הבגדים שע
עבור מירב גרי הוא הצבע האדום, א
נשי ולוהט. גם אם היא לובשת חל

(המשך בעמוד

רפי רוימי, קצין בבית־המעצר באבו־כביר, נאשם בקבלת שוחד מיני מיצאניות, בגניבה מקרנות היחידה, במעשים מגונים בשוטרות ובהדחה לעדות־שקר. שוטרים נוספים יואשמו במעשים מגונים בקוקסינלים כלואים

סדום בבית המעצר

"הוא אוהב אורגיות." העידה בפני השופט דויד ולך הפרוצה בלה. היא העידה נגד מפקח רפי רוימי, הנאשם בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב במכלול של עבירות, החל מקבלת שוחד של משקאות חריפים ושוחד מיני מפרוצות, וכלה במעשים מגונים בשוטרות שהיו נתונות לפיקודו. הוא נאשם גם בגניבה מקרן היחידה והדחת עדים בחקירה.

התובע עוזי שרטר הגיש נגדו כתב־אישום רב־ממדים על כל העבירות הללו. רוימי הוא גבר נאה בן 45, תושב קיריית־מלאכי. הוא נשוי ואב לילדים. במיקצועו הוא אח רפואי. לפני שמונה שנים התגייס לשירות בתי־הסוהר ושימש בתפקידו כאח. כאשר הקים רוני ניצן המנוח את הצוות שלו, לקח את רוימי והפך אותו ליד ימינו. רוימי היה האיש שביצע בפועל את החוקנים הגרועים לשימצה בכלא של ניצן.

אחרי שנרצח רוני ניצן, פורק כל הצוות שעבר איתו, ומישמר מיוחד הוצב על רוימי. במישטרה חששו כי הוא עומד להיות הקורבן הבא. הוא הועבר משירות בתי־הסוהר למישטרה והתחיל לעבוד, בחודש דצמבר 1982, בבית־המעצר באבו־כביר, כראש מישמרת.

אין מגע, יש מכות

רוימי קיבל את דרגת הקצונה בלי שעבר אפילו קורס אחד במישטרה. בתפקידו בבית המעצר באבו־כביר היה ממונה על 20 שוטרים ושוטרות. כמה מהשוטרות שהיו תחת פיקודו התלוננו, כי הציק להן מבחינה מינית וניסה לעשות בהן מעשים מגונים.

הוא נאשם כי שכב עם הפרוצה סמיה (שם בדוי, השם האמיתי נאסר לפרסום) פרוצה ערביה צעירה יפה ועם בלה (שם בדוי גם שמה נאסר לפרסום) פרוצה ממוצא רוסי, גבוהה, שמנה וכברת־חזה. הוא נאשם בכך שקיבל מהן ארגזי בירה לבית־המעצר וחולצה. תמורת זאת נתן להן להביא מתנות ומיצרכים לחבריהן שהיו אסירי־עבודה בבית־המעצר שלו.

הוא נאשם גם כי כפה שוטר בשם עוזאם אריב, ללכת איתו לבנק ולחתום, כדי שיוכל להוציא כספים מקרך היחידה ולגנוב אותם לעצמו. פרוצה נוספת האשימה אותו בכך שניסה לבוא אתה במגע מיני בבית־המעצר, וכי כאשר סירבה, גרר אותה החוצה והיכה אותה באלה.

שוטרת שנשאה מכשיר הקלטה סמוי הקליטה אותו בביתו, אחרי שהחלה החקירה, כאשר ביקש להדיח עדים מקרב חבריו במישטרה.

כתפקידו החדש באבו־כביר נהג רוימי בעצירים ביד קשה ונודע כמפקד קשוח. לחבריו השוטרים התנהג בידידות והפגין חברמנויות. הוא הנהיג כי כל השוטרים יאכלו איתו ארוחת־ערב במישמרת שלו. לשם כך, היה גובה כסף מכל שוטר, עבור המיצרכים, והיה מארגן קומזיצים. את המשקאות והבירה היו מספקים לו אסירי־עבודה מבית־המעצר.

שוקולד־אגוזים לקצין, ארגז־בירה למפקח, קומזיצים לכל השוטרים, ואורגיות בבית־המלון

"הוא עלה גם עלי"

סניגוריה, ברמלה חנוך, טוענת כי חלק ניכר מהדברים הוא עלילה. רוימי פוטר מהמישטרה ללא פיצויים, ובכך, לדעתה, כבר קיבל את עונשו. היא טוענת, כי לא עשה כל מעשה מגונה בשוטרות, וכי הפרוצה אשר טענה כי הוכתה על ידו, הוכתה בעצם בידי סרסורה, שהוא נרקומן והעלילה זאת על רוימי.

עורכת־הדין חנוך גם טוענת, כי הפרוצה סמיה טמנה מלכודת לרוימי, ורצתה להתנקם בו, כיוון שבראשית שירותו באבו־כביר היכה אותה. היא עשתה אז שיטפון בבית־המעצר ושלא בא לי עליו. אדון רפי וסמיה היו במיטה ערומים. הם הזמינו אותי להיכנס איתם למיטה. סמיה אמרה לי: "לאן תלכי בלילה? אל תתביישי!" ואני לא התביישתי. סמיה ביקשה שאשאר כי כאבו לה הרגליים (אני לא יכולה להגיד מילה כזאת כאן לפני כל הקהל.) כי אתם יודעים כמה הוא עשה לה במשך חצי שעה? שכבתי על ידם וחשבתי שאולי לא בא לו עלי. כי סמיה קטנה ורזה וחשבתי אולי הוא לא רוצה שמנה וגדולה. סמיה שכבה באמצע, ואז הוא עלה גם עלי. אז בא לי בראש גם האינטרס שלי.

בשש בבוקר אדון רפי הלך ואנחנו נשארנו לישון עד עשר. כמובן שלא קיבלנו תשלום, אפילו שילמנו עבור החדרים. ידעתי שאדון רפי לא ישלם לי, חשבתי שאני צריכה לשלם. רפי הוא לא קליינט, הוא ידיד שלנו.

היא שילמה הוא שילם

חרי כמה ימים ישבנו במיסעדה באלנבי, ארבע בנות. פיתאום סמיה קפצה ויצאה וחזרה עם אדון רפי. הוא ישב איתנו כמה דקות. קמנו אני וסמיה וקצין רפי, ואמרתי שלא נלך למלון באלנבי, כי שם מכירים אותנו וזה לא יפה. החלטנו שנלך לבת־ים. נסענו למלון בוספורוס. אמרנו לפקיד שרק סמיה ואני נגור בחדר, ורפי רק בא לביקור אצלנו. אני שילמתי למלון.

סמיה הלכה להביא קפה ואני התפשטתי ושכבתי במיטה והוא עשה מה שצריך לעשות. סמיה חזרה ואני הלכתי להתרחץ. אחרי כמה זמן דפקתי בדלת וסמיה יצאה ואמרה לי "גם אני עשיתי ולא בא לי יותר, אני רוצה שיצא." בכל פעם שהוא שכב עם סמיה הוא שכב גם איתי. הוא אוהב אורגיות.

אמרנו לו שאנחנו לא מרגישות טוב וצריכות ללכת לעבודה. הוא אמר "תתקשרו" ונסע. זה היה בצהריים, לא ביום עבודה שלו.

אחרי יומיים סמיה צילצלה לאדון רפי. הוא ביקש לפגוש אותנו וקבענו והשתוללה, והוא סטר לה על פניה ומשך בידיה. סמיה היא צעירה נאה בעלת עיניים צחקניות. היא הודתה בעדותה כי שכבה עם רוימי כיוון שהוא "בחור יפה ולא חסר לו כלום."

בפעם הראשונה נפגשו בלה וסמיה עם רוימי, כאשר יצא מאבו־כביר במכונית יחד עם השוטר עוזאם אריב שפוטר גם הוא בינתיים מן המישטרה. הוא פוטר בגלל מעשים מגונים שעשה בקוקסינלים בבית־המעצר. כתב־אישום על כך עומד להיות מוגש נגדו ונגד חמישה שוטרים אחרים תוך ימים ספורים.

העידה בלה:

נסענו לדירה שלי ברחוב בן־יהודה ושם הקצין רפי התחיל להתמזמז עם סמיה. אמרתי להם שלא יפה לעשות את זה בדירה, כי בעלת־הבית היא אשה קשישה ונמצאת בדירה. החלטנו ללכת לבית־מלון. נסענו יחד למלון נורדאו, בנחלת־בנימין. אדון רפי הוציא תעודת־שוטר שלו ונרשם בשמו. השוטר עוזאם פחד. אבל רפי אמר לו שלא יפחד. הוא מסר שמות לא נכונים לי ולסמיה, ואני שילמתי את הכסף בעד החדרים. שניהם היו במדים בזמן העבודה במישמרת.

פקיד־הקבלה נתן לנו שני חדרים, 3 ו־4. קודם עלינו לחדר של אדון רפי, אבל הוא אמר לנו "תלכו לחדר שלכם." נכנסתי עם עוזאם לחדר מס' 3, והוא אמר שהוא מפחד ולא רוצה לעשות כלום. אמרתי לו שיצא, אבל הוא חשש שרפי יכעס עליו אם ילך, בלי לעשות כלום. לכן החלטנו שהוא ישב עשר דקות אתי בחדר ויעשן סיגריה, ואחר־כך נצא. הוא דפק בדלת של חדר 4, ואמר "אני נוסע לאבו־כביר כי אין שם אף אחד," אבל רפי הרגיע אותו דרך הדלת ואמר שאין מה לדאוג. כאשר ראה כי עוזאם החליט לנסוע, ביקש ממנו אדון רפי שיחזור בשעה שש בבוקר לקחת אותו.

אחר־כך דפקתי גם אני בדלת של חדר 4, ואמרתי להם שעוזאם מתבייש אליו לאבו־כביר. הוא אמר שיבוא למלון. סמיה אמרה לי: "מה אני אעשה עכשיו? הוא יבוא למלון?" שאלתי אותה למה היא מטלפנת אליו, אם היא לא רוצה אותו, אבל היא כואת מבולבלת, לא יודעת מה היא רוצה.

אחרי שעתיים בא רפי עם שוטר שאני לא מכירה. סמיה אמרה שהיא מרגישה לא טוב. היא אמרה שיש לה כאב־ראש ואולקוס. רפי הציע לקחת אותה לרופא, אבל היא אמרה שיהיה בסדר וזה יעבור לה. הם שתו קפה והלכו.

אחרי כמה ימים שוב התקשרה אליו סמיה וקבעה ללכת לסרט ביום שישי בערב. אדון רפי בא בפוסטה (מכונית המישטרה המשמשת להעברת עצירים) עם שוטר מרוקאי רזה שאני לא מכירה. הם היו בבגדים אזרחיים. אחרי הסרט ביקשנו שיקחו אותנו לבית־קפה ללכת יחד לסרט. באתי עם סמיה לקולנוע תל־אביב ורפי הגיע עם עוזאם. הם היו בבגדים אזרחיים. שאלתי אותם אם הם לא מפחדים, כי לקולנוע הזה באים שוטרים שמכירים אותנו, אבל הם אמרו שלא מפחדים. רפי קנה כרטיסים ושילם. ראינו סרט מעניין מאוד. היה בסרט ארס זרוק כזה ואני אמרתי לאדון רפי: "אתה דומה לו קצת, אתה צריך ללמוד ממנו." לא התכוונתי שרפי הוא ארס, אלא רק שהוא אכזרי כזה לאסירים.

כשיצאנו מהקולנוע, אני וסמיה התקדמנו ופגשנו שני שוטרים ממיחלק־המוסר, שמכירים אותנו. הם הציעו ללוות אותנו למלון שלנו. כדי שלא יעצרו אותנו בדרך. סמיה אמרה שזוהי ההזדמנות שלנו לא ללכת עם רפי למלון. אחרי חצי שעה שהגענו למלון בל, שם היינו גרות, אדון רפי קרא לנו מלמטה. אבל סמיה אמרה שהיא לא מרגישה טוב.

לא עם כל אבו־כביר

חרי יומיים היתה שוב מישמרת של אדון רפי וסמיה התקשרה

באלנבי וסמיה אמרה לי שהיא לא רוצה ללכת איתו. „אם את לא רוצה אז למה את כל הזמן מתקשרת?" שאלתי אותה, אבל בדיוק הגיעה מונית, ועד שהם החנו את הפוסטה ברחנו להם.

ארון רפי רצה שכולם יעשו את זה יחד וכל פעם היה מביא לי שוטר אחר. אני לא צריכה לשכב עם כל אברכביר. וזה היתה יוזמה שלי להסתלק.

אחרי שבוע ראינו פוסטה של בית־סוהר עוברת. מישהו מבפנים קרא לסמיה, בפנים היה ארון רפי. הוא ביקש שהיא תעלה. אבל סמיה אמרה לו: „מה שהיה, נגמר" וסגרה לו את הדלת בפנים.

היא ערביה הוא יהודי

ב אותה תקופה היה לסמיה חבר עיסא, ולי חבר כץ, שהיו אסירי־עבודה באברכביר. פעם התקשר אלי כץ ואמר לי אוכל להיכנס בשעות הערב ולהביא לו ביקורים (להכניס מזון וסיגריות). הוא אמר לי שאביא שוקולד־אגוזים בשביל הקצין רפי, שאוהב מאוד שוקולד. אז הבאתי חמש, שיאכל הרבה. אחרי יומיים, שוב באותה מישמרת, ביקש ממני כץ שאכניס בירה. אמרתי לו שבירה אסור להכניס לבית־המעצר, אבל הוא אמר שהקצין עושה קומזיץ וזה בסדר.

הכנסתי לו שני ארגזים בירה, 48 בקבוקים. ואני שילמתי. אחרי שבוע שוב ביקש כץ בירה לקומזיץ וקניתי. הבאתי את הבירה, ואז בא עזאם ולקח את הארגז. ראיתי שלא יוצא לי מזה כלום. חשבתי שיצא לטובתו ואוכל לדבר איתו, אבל כשראיתי שלא יוצא לי מזה כלום, אמרתי שאני לא רוצה יותר. אמרתי לכץ שאני לא רוצה להכניס ביקורים בערב יותר, אלא לבוא בבוקר, בשעות שמותר, ולהביא רק דברים שמותר.

לא דיברתי עם רפי אף פעם על נושא הביקורים, רק רמזתי לו פעם: „אתה כל־כך אוהב שוקולד־אגוזים," כדי שידע שאני יודעת הכל. הייתי גם מכניסה שני קרטונים סיגריות בכל פעם ולמחרת כבר כץ היה מבקש עוד. שאלתי את כץ „אתה אוכל סיגריות?" אבל הוא אמר לי שמחלק קצת לקצינים.

כשנתפסה הבירה האחרונה שהכנסתי, כץ ביקש שאגיד שקיבלתי כסף מרפי. החוקרים באו לחפש אותי בבית ולא מצאו אותי, אז הם הלכו לחפש אותי בעבודה. שם הם פגשו את סמיה והיא פתחה את הפה שלה. בהתחלה הכחשתי, אבל אחר־כך לא היתה לי ברירה וסיפרתי. לימדו אותי בבית, ברוסיה, לא לשקר, בחיים שלי לא שיקרתי. אני לא משקרת, אף אחד לא עשה לי בכוח, לכל אני הסכמתי.

איתו, חברה שלנו היתה עצורה אצלו, אז ביקשנו שישחרר אותה והיא שוחררה. אבל היא לא ידעה למה.

פרוצה אחת עקבה אחרינו ואחרי רפי כשהלכנו לקפה. והיא אמרה לראש מיחלקת־המוסר פריש, שאנחנו שכבנו עם רפי. רפי היה מאוד עצבני ואני אמרתי לו „אתה רואה, אל תבוא עברה במקום מכונית אחרת, החביא אותם השוטר, כדי שלא ייתפסו. שוטר זה לא היה רפי.

גם עזאם אישר את סיפורן של הפרוצות, והוסיף כי ביום שהלכו עם הפרוצות לקולנוע תל־אביב, ביקש ממנו רפי שיבוא איתו לבנק. שם משכו יחד סכום כסף מקרן־היחידה. הכסף, שאמור היה להינתן כפרסים לשוטרים מצטיינים, נלקח על־ידי רומי לבילוי בקולנוע עם הפרוצות. עזאם גם הודה כי גורש השנה מהמישטרה, כיוון שנכנס עם שוטר אחר לחדר הקוסקינלים באברכביר וביקש מאחד מהם כי ימצוץ את איבר מינו. הוא עשה מעשה מגונה נוסף בקוקסינל אחר.

נראה כי באווירה שבה התרועעו הקצינים והשוטרים עם אסירי־עבודה ופרוצות שהיו בבית־המעצר, נשחקו האיסורים ותקנות המינהל של בית־המעצר. מכאן היתה הדרך להידרדרות מוסרית קלה ומהירה.

אילנה אלון ■

איסורים ותקנות נישחקו באווירה של התרועעות קצינים ושוטרים עם אסירים ופרוצות והדרך להידרדרות היתה קלה ומהירה

סמיה רצתה להתנקם ברפי, כי הוא הרביץ לה פעם בבית־המעצר. ביום הראשון שרפי יצא עם סמיה אני הזהרתי אותו, אמרתי לו „יהיה לך לא טוב כי סמיה היא בחורה שמדברת," אבל הוא לא שמע בקולי. לסמיה היה אינטרס להתנקם בו, כי היא ערביה והוא יהודי.

פרוצות בקולנוע

כ ל הענייין עם רפי נמשך חודש ב־הפסקות. בפעם הראשונה ששכבנו כשכולם רואים, ואנחנו נגיד לפריש שזה לא נכון."

אחרי שהפסקנו עם רפי, הבחורה הזאת באה וסיפרה לי שרפי רוצה לשכב איתה, והיכה אותה. אמרתי לה שהיא משקרת. אני חושבת שהסרסור שלה היכה אותה.

עד כאן סיפורה של בלה.

סמיה סיפרה סיפור דומה מאוד. אולם היא גילתה כי באחת הפעמים שבהן ביקרה את עיסא, אהובה, שהיה אסיר־עבודה באברכביר, הביא להם שוטר אחד שמיכות ואמר להם שהם יכולים לשכב בתוך הפוסטה. כאשר

(המשך מעמוד 39)

לבנה, יש לה חולצה אדומה או חגורה אדומה. אדום תמיד היה אלמנט חושני בלבוש כמו אצל כרמן, למשל. את הבגדים הדגיש באורך מיני ובשסעים. רק בסצינה אחת, של פתיחת תערוכתה בגלריה, בחר בשימלת־ערב שחורה, עשויה בד ז'ורז'ט, כאשר החלק הקידמי של השימלה מכסה את כל גופה של גרי ומאחור מתגלה גב חשוף כמעט עד עצם־הזנב, כשהאימרה מסתיימת בחוסר־סימטריה.

בסצינה שבה היא נמצאת בביתה עם מאהבה, המבוגר והנשוי, ברגע שאחרי — תחת להלביש אותה כותונת־לילה שקופה או חלוק סכסי, עיצב עבורה גרא חולצת טי ענקית, עשויה משי ג'רסי בצבע שחור, שעליו תפורים פסי־קטיפה אדומים בסיגנון גיאומטרי. גרא בחר בסיגנון הטי־שירט כי הוא מרושל, וגורם לאשה להיראות צעירה ומינית.

בד הג'רסי־משי הוא מאוד רקיק וכמעט חסר־משקל, והוא מגלה את החמוקיים בצורה עדינה וחושנית.

צימוק מחניף

א יך יודע מעצב־אופנה מה לעצב לתיאטרון ומה לתפור לכל סצינה? „יש נתונים," אומר עורד גרא. לדוגמה, אמרו לו שבסצינה מסויימת היא חוזרת מקליפורניה שזופה מאוד, עם הרגשה קיצית. הוא רצה שתהיה הרגשה שלגוף קורה הרבה, שעם כל תנועה שלה הבד ינוע, יתנופף ויגע בסובבים אותה, במאהבה ובאשתו. לכן עיצב לה חצאית לבנה וקיצית מבד־כותנה בסיגנון קומותיים, עם הרבה בד וכיסי־ענק, ולשימלה צמודה חולצת טי אדומה ממשי סאטן דקיק, עם מחשוף נדיב ביותר.

הופעתה האביבית והרגשת הקיץ והשמש של קליפורניה הם ההיפך הגמור של לונדון האפורה, והחיים האפרוריים בביתו של הזוג הנשוי. היא נראית מלאת אור ואביבית, הם נראים מדוכדכים וסגריריים.

וכמה עלה התענוג לתיאטרון? עורד אינו מוכן להשיב. הוא רק אומר שהם שילמו מחיר מיוחד, עבור קולקציה המונה שמונה דגמים.

עד היום עיצב עורד בגדי־דיקור ללהקת בת־דור, לרקדנית רינה שיינפלד ולמקהלת רינת. זוהי הפעם הראשונה שהוא מעצב לתיאטרון. למה פונים למעצב־אופנה שיעצב להצגת־תיאטרון? שיגרה מסויימת בעיצובים של מתכנני־התילבושות של התיאטרון. חוץ מזה, זאת הצגה עכשווית, אקטואלית, לא הצגה היסטורית, כך שהבימאי חיפש כנראה מימד נוסף ליצור הזדהות אצל הצופה.

בבגדים כאלה ההזדהות חזקה יותר, אלה בגדי יום־יום או ערב, שנלבשים ונראים אצל הקהל הרחב, ולא רק על בימת התיאטרון. גם כשנשים שבאות למעצב לקבלת יעוץ של מה מתאים להן, לגופן, לאופיין ולאירוע כמו חתונה, בת־מצווה, בר־מצווה — יש בזה משהו תיאטרלי. גם את הופעתה של אותה אשה צריך לבנות, ולהלבישה בבגד המסויים, בהתאם לנתונים.

איך הרגיש גרא כשמירב פנתה אליו? הוא מאוד שמח. הוא אוהב אתגרים ודברים בלתי־שגרתיים, והוא מוצא שעיצוב לתיאטרון מוסיף מימד לשיגרת העיצוב הרגילה של קולקציה לפרוות, לביגדי־ילדים ולסטודיו.

העיצוב למחזה היה עבורו צימוק בעוגה, וזה בהחלט החניף לו.

סגלגל־כחול עם חריגות

„אבל לי זה לא החניף," אומר מעצב־האופנה ג'רי מליץ. „למה זה צריך להחניף? זאת היא עבודתי וזהו זה. אני לא מופתע שפנו אלי. אני נחשב לבעל מיקצוע טוב, ואין סיבה למה שלא יבואו אלי."

זאת אופנה שהוא עושה כרגיל.

המעמד התיאטרלי קיים בחיים כאשר אשה אלמונית לובשת שי ובעניין הבימה והתאורה הוא שתי קולקציות בשנה, והן מוצגו בימה בתאורה מלאה ועם מוסיקה. חי את המעמד התיאטרלי כל ה אומר מליץ.

ג'רי מליץ הכין שש מערכות לשחקניות חנה מרון וליה שבמחזה מגלמות דמות אחת, כ היא האלטר־אגו של השנייה. הן כפילות, הנראות זהות בלבושן. היא זאת האומרת במילים את מה חושבת.

כשחנה מרון צילצלה ואמרה למ שעומדים להעלות את התש ושהיא רוצה שיעשה לה וללי התילבושות הוא הסכים, אך ב לקרוא קודם את המחזה, כדי לו איזה טיפוס מגלמת אותה אשה במ

הוא ניתח כל סצינה והבין ש במחזה היא אשה בת 45—50, ב אינטלקטואלית גבוהה, העו במוסיקה. בעלה עוסק באמנות. במצב כלכלי טוב ובעמדה חבר גבוהה. זוהי, בעצם, הגדרה של ל של מליץ. זה סוג הנשים שבאות ולכן זאת הסיבה שהבימה פנתה א

הנתונים הנוספים שרצה ל לדעת היו הדרקוריציה, מה צבע ה ואיזו תאורה, עמומה או שונה, סצינה.

לפי זה קבע מליץ את גווני הבג

אדום הוא הצבע החושני קבע גרא למירב ג המבקרת בבית המאהב (יהו אפרוני) כשלגופה חולצה ממע

סגלגלים־כחולים עם חריגות לאפ הוא עיצב שש מערכות לבוש זד כלומר 12 דגמים.

חנה וליה הן שחקניות נהדרות ו מעריץ אותן. הן שיתפו איתו פע לאורך כל הדרך, בכל מה שהיה ק לקולקציה שלהן. ליה היא גם לק של מליץ בחייה הפרטיים, ואת מ הוא מכיר מזה שנים רבות.

כמה עלה התענוג להבימה? „מה מעניין," משיב ג'רי, „תשאלי הבימה. הם קיבלו הנחה גדולה, מ מיוחד, את זה אני יכול להגיד."

ג'רי מליץ למד אומנות בבית־ה בצלאל, התמחה בציור ופיסול, ו בתחילת דרכו בעיצוב טכסטיל. הגיע לעיצוב־האופנה. עד היום הוא עיצב לתיאטרון, אבל עבד עם לה בת־שבע ועיצב שמלות־הופעה לג אלמגור, לריבקה מיכאלי, לנעמי ש וליהודית רביץ.

אורנה גלזן

נמר של עיר

מוות בסיגנון האירופי ★ הבו משורר ל"גוש אמונים" ★ סימון דה לזר וז'אן־פול ברנשטיין ★ בשוויס־זינגר במאה שערים ★ אבי הספרות העברית המודרנית ★ על סופר עיראקי

תרגום

מוות קל

ביום החמישי, 24 באוקטובר 1963, היתה סימון דה־בובואר בחדרה, במלון מינרווה, רומא. הטלפון צילצל ובישר לה: „לאמך קרתה תאונה."

את סיפור כניסת האם לבית־החולים ודעיכתה ההדרגתית עד למותה מתארת דה־בובואר ביבושת תיאורית בסיפרונה מוות קל מאוד(*), שתרגומו ראה־אור באחרונה לעברית.

האם הוחשה לבית־החולים והבת מיהרה לפאריס. הבת מתארת את אמה הנכה והחלשה באשה שנאחזה בפראות בחיים „ותיעבה את המוות תיעוב חייתי."

דה־בובואר עוקבת אחר חיוניותה הפגועה של האם, אחר הפיסיותרפיסטית המעסה את גופה, לעור האם „הציגה באדישות את ביטנה הקמוטה, צפורה בקמטים זערערים, ועירוותה הקרחת."

בכדיקה שיגרתית, שאינה קשורה בשבר באגן־הירכיים שבו לקתה האם, מתגלה שלאם יש סרטן במעי הדק, סרטן שאותו מגדירה דה־בובואר כך: „מוכר למדי: ההורים הינם האחרונים להודות שבנם משוגע, והבנים — שלאמם יש סרטן". מצב האם הולך ומידרדר, היא נשלחת מייד לניתוח: „את היית ריצה שישאירו לה את כל זה בקיבה? אמר לי ג', בנימה תוקפנית, והצביע על בקבוק מארך דרש חומרים צהבהבים..." מתברר, שבבטן־האם היה גידול עצום־ממדים, וכל שדה־בובואר אחותה תבעו היה לצמצם את ייסורי האם מכאבים.

המוות המתקרב גורם לדה־בובואר לשחזר את מערכת היחסים בינה ובין אמה, את מערכת יחסי האם עם האב המת: „אינני מאשימה את אבי. מן הידיעות שהחרגל ממית בגבר את התשוקה. אמא איבדה את רעננותה הראשונית והוא את תלהבותו..." הבת בוחנת את יחסה של האם אליה ואל אחותה: „היא הסגינה כלפינו לעיתים מזומנות ריישעות מבולבלת, יותר מאשר סאדיסטית; לא באומללותנו רצתה. אלא להוכיח לעצמה את עוצמתה..."

מוות קל מאוד הוא מסע מאופק אל החיים והמוות האירופיים. יש בו מישפטים קצובים, הגדרת מצבים ותחושות, ובעיקר — מימוש ספרותי למהדרין של השקפת־העולם האכזיס־טנציאליסטית, שדה־בובואר ושותפה לחיים ז'אן־פול סארטר התחלקו בה.

הכרתה של האם הגוססת שבה אליה. היא מתמודדת על חייה. מספרת על מילון לארוס חדש, שאותו רכשה לעצמה כמתנה אחרונה, כדי להתמודד עם התשבצים. כאשר האם עושה את

סופרת דה־בובואר
תרגום באיחור רב

צרכיה בין הסדינים, היא אומרת לדה־בובואר: „הרי המתים עושים צרכיהם בסדיניהם."

מצב האם מתייצב מעט. האם מסייעת לבת, לצאת ביחד עם שותפה לחיים (שאותו היא מאוכזת בשם „ד"ר פ' סארטר") לנסיעה קצרה לפראג. משם שומרת הבת על קשר טלפוני עם בית־החולים. בשבת מתחילה האם הנאבקת על חייה לקרוא רומן של **זורז' סימנון**. ביום הראשון אוכלת מחית תפוחי־אדמה. דה־בובואר שבה מפראג. בוחנת לנוכח פני האם הלאה את מערכת היחסים של שתיהן, בעיקר בנושא החיים „הלא־מוסריים" של הבת ואופי ספריה: „היא היתה מזועזעת לעיתים קרובות מתוכן ספריי. אך הצלחתם החמיאה לה..."

הימים עוברים חולפים, והאם ממשיכה בגסיסתה: „המעבר מאמי לגוויה חיה נעשה סדסי. העולם הצטמצם למימדי חדרה..." האם מתארת לבנותיה את חלומותיה: „בשאני רואה שרוול גדול ולבן, אני יודעת שאני עומדת להתעורר. כאשר אני נרדמת, אני נרדמת בתוך חצאיות..." בינתיים מתמלא גופה בסמים נגד מכאובי הסרטן. גופה מתכסה בפצעי־לחץ.

דה־בובואר לא נכחה כאשר האם מתה, סוף־סוף, אבל שומרת־הלילה אמרה לה, כאשר היא באה לבית־החולים: „אני מבטיחה לך שזה היה מוות קל מאוד."

בפרק הפוסט־מורטום פותחת דה־בובואר בהודעה: „כל חייה סחדה אמא מסרטן..." ומעוררת הלאה שאלות כמו: „מה היה קורה אילו גילה רופאה של אמא את הסרטן החל מסימני־המחלה הראשונים? מן הסתם היה נלחם בא באמצעות הקרנות, ואמא היתה חיה שנתיים או שלוש נוספות. אך היא היתה מבירה את טיב מחלתה, או לפחות חדשדת בה, והייתה חיה את שארית ימיה באימה מפני המוות..."

באותה מונוטוניות אירופית בוגרת, שבה תיארה דה־בובואר את מהלך מחלת האם, היא ממשיכה ומתארת את פרטי הטיפול שאחרי המוות: „באתי למירסאה בשעה 4 בקירוב, כדי לשלם את החשבון..." את חלוקת רכושה, את חלקת הקבר שהמתינה לה שלושים שנה, את חצית פאריס עם מסע הלוויה והקבורה.

מוות קל מאוד הוא ספר נוגע ללב, שתורגם לעברית באיחור של 20 שנה (מלבד סיפרה של דה־בובואר המנדרינים, שראה־אור בעברית בראשית שנות החמישים, אף אחד מספריה לא תורגם לעברית). הדבר מפריע לקורא הישראלי, שאינו אמון על אחת השפות הגדולות, להבין כמה מהטכניקות הספרותיות של דה־בובואר ואת ראייתה הפילוסופית את נושא המוות. לא ברור מדוע לא הטריח עצמו המתרגם להביא בעברית את המוטו מתוך שיר של **דילאן תומס**: „אל תצא בעדנה לתוך לילה טוב זה. / על הזיקה לבעור ולזעוק לנעילת היום; / סער, סער כנגד גוויעת האור..." מלבד הערה זו, הרי שתרגומו של **מיכה פרנקל** נקי ועניני.

(*) *סימון דה־בובואר – מוות קל מאוד; עברית: מיכה פרנקל. הוצאת כתר. 89 עמ' כריכה רכה).*

מקור

לזרוס פרזיטיקוס

האימרה העממית הקובעת: „לא בכרי הלך הזרזיר אצל העורב," יש לה תוקף גם בחיינו הספרותיים. דוגמה לכך, משמשים הצמד הבא: התעשיין **אורי ברנשטיין** ורעייתו **הדרה לזר**, המכונים בטרקליני הספרות והשירה של תל־אביב בכינוי המלגלג „סימון דה לזר וז'אן פול ברנשטיין".

בעוד שברנשטיין התעשיין, שזמנו מוגבל, מתמסר לחרזנות שאותה הוא פורק בסיפרון חרוזים דק אחת לשנה־שנתיים, הרי שרעייתו **הדרה ברנשטיין**, המפרסמת תחת השם **הדרה לזר**, מנצלת את זמנה הפנוי הרב לחיבור פרוזה.

באחרונה ראה־אור סיפרה השני של הדרה לזר, תחת הכותרת מכאן והלאה(*). במקביל לפירסום הספר, מילאו ראיונות עמה עמודים רבים בעיתונות היומית, כמו היו מודעות למוצר תעשייתי מהמודל האחרון.

דעתה של לזר על עצמה ועל כתיבתה היא טובה מדעת הביקורת. בראיון עם קופירייטרית אלמונית־למחצה בשם **יעל ברזילי** בדבר השבוע, פירטה לזר את האני מאמין שלה: „אני לא מאמינה שיש סוג ששמו ספרות נשים. נכון, יש בכתיבה של נשים משהו שאיננו בכתיבתם של גברים. רוב הסופרות הגדולות לא היו נשים רגילות. את הספרות הגדולה כתבו נשים

מחברת לזר
עדיף – מניות בנקאיות

פריקיות' שהיו קצת בשוליים. ג'ודג' אליוט. זורז' סאנד, וירג'יניה וולף, ג'ין אוסטין. עול המישפחה לא הכביד עליהן וגם לא מעורבות יתר בעולם הזה" — ממש כהדרה לזר, המצוייה קצת בשוליים, בעוד עול־המישפחה מעיק על המשרתות בארמונה המתועש.

ברומה לבעלה, המייבא שורות שירה קפואות מתרבויות אחרות. מלבישם מחלצות מילוליות בעבריית, כך עושה גם היא: מטפטפת טיפה אחרי

(*) *הדרה לזר – מכאן והלאה; סימן קריאה – הקיבוץ המאוחד; 205 עמ' (כריכה רכה).*

החוויה הישראלית

הלל וייס מחפש שירה ימנית

מזיווג של עכבר וחתול בא לאויר העולם צורכלאים שניתן לכנותו: עכתול. מזיווג בין וירה אקדמית לאומית של אוניברסיטת בר־לן עם רוח גוש־אמונים צמחה תופעה אקדמית עונה לשם: ד"ר הלל וייס.

את מאמריו של ד"ר לספרות עברית הלל וייס א תמצאו בכתבי־העת המובילים בארץ. את אמריו תמצאו בכתב־העת נקודה, ביטאונם של תנועלי השטחים־הכבושים ואנשי גוש אמונים.

בגליון האחרון של נקודה, תחת הכותרת ציפיה לשירה עברית אחרת. הוגג לו פאשיסט והד"ר לספרות עברית הלל וייס מכריז מילחמה מגוחכת על השירה העברית, חסרה מאחז כלשהו בקרב המתנחלים מעבר קו־הירוק.

חמתו של ד"ר וייס יוצאת כנגד האנתולוגיה הגרועה) ואין תכלה לקרבות. שבה קובצה שירה פוליטית על מילחמת לבנון. אלא שוויס, פלילות כליו הביקורתיים עוברת כחוט השני כל רשימתו. אינו מסוגל להכות אנתולוגיה זו נקודת־התורפה שלה.

משורר אורי־צבי גרינברג
„זבובי־הזוה מבאישים..."

ויס אינו מסוגל להתמודד עם טיעונו של ד"ר מנחם פרי על כך שמתי מידבר של ח"נ ביאליק חוזים את אחרית הציונות, הנמחקת על־ידי המדבר, הוא מצפה לשידה עברית אחרת, שתצמח על הקרקע הלאומנית והפשיסטית של גוש אמונים — ציפייה חסרת כל שחר, שהרי את מקום המשוררים תופסים במעוזי גוש אמונים ספסרי־קרקעות במסווה של אידיאליסטים.

את חוסר־הכישרון הביקורתי שלו ממיר ויס, בתחתית רשימתו המבולבלת, בשיר מפרי־עטו, הנפתח בחיקוי בלתי מוצלח של סיגנון אורי־צבי גרינברג, על הפגנת שלום עכשיו בכיכר מלכי־ישראל: „אי־כם מאות אלף נביאים / מת־גודדים בכיכר עיר זובם..." והוא ממשיך ומכנה אותם: „זבובי חוזה מבאישים..." תוך שהוא ממשיך בהתוות של איוולת נטולת־כישרון, המבהירה הבהר היטב לקורא מדוע אין לימין שירה.

לימין אין שירה מפני שאין לו נפש, ואין בו ניצוץ של אנושיות.

מי מריבה

החוזר בתשובה

באחרונה ראה־אור בניו־יורק הרומן החדש של הסופר היידי וחתן פרס נובל **יצחק בשוויס־זינגר** החוזר בתשובה. במהדורה ראשונה בת 75,000 עותקים.

סופר בשוויס־זינגר
עוד מעצמה קטנה

החוזר בתשובה הוא סיפורו של יהודי־אמריקאי, יליד פולין, הנושט את יד־הבשר של ניו־יורק למען חיי פרישות במאה־שערים, ירושלים. גיבור הרומן, **יוסף שפירו**, המגלה שאשתו ופילגשו לא שמרו לו אמונים, מוצא ניחומיו בדת. במאה־שערים הוא נושא לו לאשה את בתו של רב.

החוזר בתשובה הוא ספר של ציניקן זקן, הבז לאשה, ליהודי החדש, לאמונה הדתית.

הפרק המעניין סביב החוזר בתשובה מצוי בראיון שאותו העניק בשוויס־זינגר לסנדי טיימס. בראיון הוא ביקה את תכונותיה של מדינת ישראל, ואמר בין השאר: „ישראל רוצה להיות אומה בכל האומות, עוד מעצמה קטנה. אין בכך הירואיות. ההירואיות היא בדיוק על הכוח. מדינת ישראל עדיין אינה הגשמת האידיאל היהודי."

הייתי רוצה לקרוא רומן ישראלי על „חוזר בתשובה". רומן על איזה **אורי זוהר** או אחד מחקאוי, רומן שמחברו יאמר בכלי־התיקשורת, לרגל צאת הרומן, דברים קשים על ההתמצה של ישראל את היהדות וערכיה, על מדינה החפצה להיות „עוד מעצמה קטנה".

מה יש — אסור לרצות?

טיפה את סיגנון הרומן החדש הצרפתי, קוסמופוליטיות תוך פזילה להיתרגם ולהתפרסם באיזה מגאזין ספרותי, מסובסד בידי גינרל מוטורס.

מכאן והלאה (במיסגרת לקיחותיה של לזר, גם כותרת הרומן בנויה על הלא מעכשיו. לא מכאן של **יהודה עמיחי**) הוא סיפור בנאלי על ישראלית יהודיה בשם **גבי**, בשנות השלושים שלה, הנקשרת בעבותות אהבה ל**גיון סאלים כורי**, בעוד היא מעומתת עם **נרי**, בעלה פליט־השואה.

במילים אחרות: סלט של יהודיה + ערבי + שואה + זיונים זה לא הכול, שבו נוטלת לזר נושאים של **הארולד רובינס**, דוחקת אותם לתוך סד ספרותי של **נטאלי סארוט**, ועל העטיפה קובעת ציור של **דייוויד הוקני**. נוסח הכתיבה של לזר הוא אינפנטילי, לשון כתבות השבוע – יומן אירועים: „שמה לב שהיא נהגת בתוך תנועה כבדה, בדרום העיר, ברחוב ששמו לא ידוע..."

גבי, גיבורת הספר, מנותקת מהחיים האמיתיים. יש לה מכונית, כסף, זמן — בדומה למחברת. היא אינה אמינה, אינה מעורה ברחוב האמיתי, עוסקת בנשיותה המאוד־דוחה, כמו היתה בת־טיפש־עשרה שלא בגרה. היא גם משלמת מס־שפתיים לליכוד, בצורת איזכור ספר שיריו של **אברהם** („יאיר") **שטרן**.

השורות המתמשכות של מכאן והלאה הן בבחינת שיעמום מונוטוני מתמשך, שהוא עונש־קולקטיבי לקוראיו, אם ישנם כאלה. אי־האמינות התיאורית בספר, מהשורה הראשונה ועד לאחרונה, היא מעלתו הגדולה — שהרי מעולם לא נכתב בעברית ספר כה בלתי־אמין. אי־האמינות מגיעה לשיאים חסרי־תקדים, כאשר מדובר ברמותו המפוברקת למדי של הערבי ג'ון סאלים כורי, המביא את לזר לספוג לעמודי סיפרה מהזיותיה של גיבורת מיכאל שלי **לעמוס עוז** ואת הדימויים הצרפתיים שלה.

מאפיין אחד, שאותו נושאים עמודי סיפרה של לזר, מוכר עוד מסיפרה הראשון שישה פרקים על איה: השינאה התת־הכרתית שלה לנופי ארץ־ישראל, והשאיפה הבלתי־פוסקת לנופים אירופיים, אי־שם בין שלגי שווייץ. דומה כי הסטריליות השווייצית הופכת לערך הספרותי החשוב ביותר במכאן והלאה. כאשר הדבר האמין ביותר בתיאוריה את חוץ־לארץ הוא תעתיק נייר בית־המלון, שבו שוהה גבי.

מיזמוזי הלשון והלהג הבלתי־חדל נמשכים כמו מסטיק של אותיות, הנדבק לעיני הקורא האמיץ דרך השואה, יובש בושתה של גבי ופירוט ממיין של המישפחות הערביות הנוצריות של חיפה, ועד למשולש האינפנטילי, שבו כותבת לזר: „**והעבירה יד על הראש המתולתל, לא מבחינה בנרי שהתבונן בה, ראה במדוייק כמה רבה היד שהעבירה...**" אך הילד הוא סטריל, ככל שאר הדמויות במיקבץ מילים זה, המכונה רומן.

אין ספק שהדרה לזר היא תופעה ספרותית, כפי שאורי ברנשטיין הוא תופעה בעולם החרונות בעברית. במכאן והלאה ניתן לאתר את כל האבות והאמהות, המזינים את רוחה היוצרת של לזר, בחינת לזרוס פרזיטיקוס — את הרומן החדש הצרפתי, את הצד הנשי של **עמוס עוז**, את הריקנות ואת אי־האמינות.

בימי אינפלציה אלה לא מומלץ לקורא להשקיע שקלים במכאן והלאה. יותר כדאי לו להשקיע כספים אלה במניות בנקאיות. למניות יש סיכוי טוב יותר לגרום לו הנאה או סיפוק.

קלסיקה קלה

ברדיצ'בסקי

מיכה יוסף ברדיצ'בסקי הוא אחד התופעות הנדירות בתולדות הספרות העברית החדשה, ואבי הכתיבה המודרנית בה.

סופר ברדיצ'בסקי
„מדוע קובלים אנו?"

במקביל לכתיבתו המודרנית עסק ברדיצ'בסקי בכינוס מקורות התרבות והרוח של היהודים, באגדות ובמאמרות.

בשנים האחרונות החל רנסנס בגילויו המחודש של ברדיצ'בסקי. לרנסנס זה הצטרפו באחרונה עוד שלושה כתבים.

מחברות חזון. בנו של מיכה יוסף ברדיצ'בסקי, **עמנואל בן־גוריון** (שעודנו חי), פירסם מהדורה חדשה של מחברות חזון, ובהם ספר חסידים משנת תר"ס ומאמרות משנת תרס"ג(*). שני מרכיבים אלה שבמחברות חזון מגלים לקורא את שורשי ספרותו הגדולה של ברדיצ'בסקי, שורשים שבהם מיזג את קרקע התרבות היהודית, שאותה השביח בכתביו בזרעי־הרוח האירופית ההומאנית (היה מרתק לראות את ברדיצ'בסקי חי בעידן גוש אמונים).

בספר חסידים מביא ברדיצ'בסקי אגדות, פרצופים וחזיונות. בעוד שבמאמרות הוא חושף את השקפותיו, את הגינונתיו ואת הירהוריו. באחד מהמאמרות באל תרגזו ניתן למצוא את ברדיצ'בסקי הכואב והחרד, הפותח את המאמרה בתיאור: „איני יודע, מדוע יאשם יהודה, וזנה ישראל, יתאבל כל אדם? — איני יודע, מדוע קובלים אנו ואבותינו, אנו ובנינו ובני בנינו? — מדוע רק רע אנו מוצאים, רק דיבה אנו מחשבים, רק קלימה תכסה כל אשר ניתן לנו?"

מחברות חזון אינם ולא יהיו רב־מכר, אבל אותם שהעברית ותרבות־האנוש היהודית יקרים להם, ימצאו בקובץ צנום זה הנאה מרובה — מה עוד, שלשונו של ברדיצ'בסקי, היא מלאכת מחשבת.

„מרים" — באנגלית. בימים ספרותיים טרופים אלה, שכל־כך הרבה זבל בספרותי ישראלי רואה־אור בתרגום קלוקל בעולם הרחב, טוב עשה המכון לתרגום הספרות העברית, שפירסם מהדורה מתורגמת של הרומן מרים מאת מיכה יוסף ברדיצ'בסקי באנגלית. רומן מעולה זה, שהוא רומן חברתי יהודי, המתאר את תעלובות הגולה, תוך שהוא חושף עולמן המרוכא של נשים יהודיות במיזרח־אירופה, תורגם בצורה מניחה את הדעת בידי **א"ש סופר**.

מרים הוא אחד הרומנים העבריים היחידים שיש בכוחם להתמודד מול יצירות של ספרויות אחרות מראשית המאה. הנפשות־הפועלות ברומן הן תלת־מימדיות, המירקמים התיאוריים בעלי איכות.

אם יש לכם קרובים בחוצלארץ, השואלים על ספר עברי טוב המתורגם לאנגלית — תשלחו להם את מרים. הם עשויים לגלות עולם מרגש, שאותו גם אתם עשויים לגלות באותה הזדמנות, למקרא המהדורה המקורית־עברית, הניתנת עדיין להשגה (בסידרת מיבחר ספרותנו לעם – יחדיו).

מאגדה לסיפורת מודרנית. במיסגרת הסידרה עיון/מסה/מחקר, שבהוצאת הקיבוץ המאוחד, ראה־אור באחרונה, סיפרה של **ציפורה כגן**, תחת הכותרת מאגדה לסיפורת מודרנית ביצירת ברדיצ'בסקיו(**), ספר המבוסס על עבודות הדוקטוראט של כגן, שכותרתה היתה: האגדה ביצירתו של מ"י ברדיצ'בסקי (בן־גוריון).

בסיפרה מפרטת כגן את מיונו של ברדיצ'בסקי את מקורות הספרות העברית הישנה, ושימושן בכתיבתו החדשנית. עבודתה של כגן מתבהרת, לאור העובדה שברדיצ'בסקי נחשב לאחד ממלקטי מקורות התרבות היהודית הנודעים ביותר (כותב שורות אלה היה בנעוריו קורא־חסיד של סידרת כרכי ממקור ישראל של ברדיצ'בסקי). הוא אף תירגם כמה מבחרי ליקוטיו לגרמנית (ורק בשנים האחרונות ראו אלה אור מחדש במיזרח־גרמניה).

בסיפרה בוחנת כגן את נושאי התולדה והאגדה בפואטיקה של ברדיצ'בסקי, את מאפייני הז'אנרים בסיפורי האגדה שלו, וכן הז'אנרים שבסיפוריו הספרותיים. בהמשך בוחנת כגן את הנובלה מחניים והפיכתה מסאגה מיקראית לנובלה לירית, וכן את בין החיים והמתים, והפיכת הלגנדה המידרשית לנובלה רומאנסית, ובעמק – שהוא היפוך אגדה לנובלה בעלת השלכה חברתית.

אין ספק, שהמעטים האוהבים את יצירת ברדיצ'בסקי ואת עיבודיו לאגדות־ישראל, ימצאו עניין רב בסיפרה של כגן. בספר זה מצויים יהודיות במיזרח־אירופה, תורגם בצורה מניחה את הדעת בידי **א"ש סופר**.

מרים הוא אחד הרומנים העבריים היחידים שיש בכוחם להתמודד מול יצירות של ספרויות אחרות מראשית המאה. הנפשות־הפועלות ברומן הן תלת־מימדיות, המירקמים התיאוריים בעלי איכות.

אם יש לכם קרובים בחוצלארץ, השואלים על ספר עברי טוב המתורגם לאנגלית — תשלחו להם את מרים. הם עשויים לגלות עולם מרגש, שאותו גם אתם עשויים לגלות באותה הזדמנות, למקרא המהדורה המקורית־עברית, הניתנת עדיין להשגה (בסידרת מיבחר ספרותנו לעם – יחדיו).

מאגדה לסיפורת מודרנית. במיסגרת הסידרה עיון/מסה/מחקר, שבהוצאת הקיבוץ המאוחד, ראה־אור באחרונה, סיפרה של **ציפורה כגן**, תחת הכותרת מאגדה לסיפורת מודרנית ביצירת ברדיצ'בסקיו(**), ספר המבוסס על עבודות הדוקטוראט של כגן, שכותרתה היתה: האגדה ביצירתו של מ"י ברדיצ'בסקי (בן־גוריון).

בסיפרה מפרטת כגן את מיונו של ברדיצ'בסקי את מקורות הספרות העברית הישנה, ושימושן בכתיבתו החדשנית. עבודתה של כגן מתבהרת, לאור העובדה שברדיצ'בסקי נחשב לאחד ממלקטי מקורות התרבות היהודית הנודעים ביותר (כותב שורות אלה היה בנעוריו קורא־חסיד של סידרת כרכי ממקור ישראל של ברדיצ'בסקי). הוא אף תירגם כמה מבחרי ליקוטיו לגרמנית (ורק בשנים האחרונות ראו אלה אור מחדש במיזרח־גרמניה).

בסיפרה בוחנת כגן את נושאי התולדה והאגדה בפואטיקה של ברדיצ'בסקי, את מאפייני הז'אנרים בסיפורי האגדה שלו, וכן הז'אנרים שבסיפוריו הספרותיים. בהמשך בוחנת כגן את הנובלה מחניים והפיכתה מסאגה מיקראית לנובלה לירית, וכן את בין החיים והמתים, והפיכת הלגנדה המידרשית לנובלה רומאנסית, ובעמק – שהוא היפוך אגדה לנובלה בעלת השלכה חברתית.

אין ספק, שהמעטים האוהבים את יצירת ברדיצ'בסקי ואת עיבודיו לאגדות־ישראל, ימצאו עניין רב בסיפרה של כגן. בספר זה מצויים

---

* *מיכה יוסף ברדיצ'בסקי – מחברות חזון; הוצאת רשפים; הדפסה מצולמת מהמהדורות המקוריות; 46 + 64 עמ' (כריכה רכה).*

** *ציפורה כגן – מאגדה לסיפורת מודרנית ביצירת ברדיצ'בסקי; הוצאת הקיבוץ המאוחד + אוניברסיטת חיפה; 128 עמ' (כריכה רכה).*

כתבי־עת

המיזרח הח

המיזרח החדש. ריבעון החברה ה
הישראלית, אינו רואה אור לעיתים
באחרונה ראתה אור חוברת 1־4 (117־20
תשמ"א/1981 (*). במבוא מודיעים
לחברי־החברה שעדיין לא שילמו אר
בית־הדפוס — עובדה מצערת מאו
כתב־עת חשוב שכזה.

החוברת העבה מוקדשת כולה ל
גבריאל בר המנוח (1982־1919),
החברה המיזרחית. החוברת נפתח
מאמריו האחרונים של בר שרבינ
בני־דורנו: לוחם למען הפלאחים
המימסד העות'מאני, ובו סיפורו ש
שנויה במחלוקת במצריים של המאה ה־
המשורטטת מתוך מאות פריטים ואיזכו

קווי־יסוד ותשתית לאחד מהערכים הכס
הסיפורת העברית המודרנית.

סטיריקון

הכלכלה הנכונה של כהן־או

כל מי שחושב, שלשר־האוצר החדש **יגאל בהן־אוריך** אין תוכנית־כלכלית ראויה
אינו יודע דבר.

ה„כלכלה הנכונה" של כהן־אוריך היא פשוטה מאוד: להעביר את כל הקאפיטל הי
התעשייה והדולארים לשטחים הבבושים, שתושביהם היהודיים משוחררים מתשלום מס־
ולהביא את ארץ ישראל של הקו הירוק לפשיטת־רגל כלכלית.
חכו ותראו.

יוסף ששון בוחן את ההת
התעשייתית בעיראק. 1968־1958
בעשור הראשון מאז ההפיכה בבגדאד.
מוליך למסקנה בדבר הפוטנציאל הכלכלי
של מדינת־נפט זו. **רבקה ידלין**
ברשימתה האזרח המצרי משיח או
אינדיקטורים חברתיים ותר
בראיונות עם תושבי קאהיר וכפרי מ
זו רשימה הפורשת לעיני הישראלי
נושאים מצריים, החייבים לעניין אותו, כ
האשה בחברה מצרית, עיצוב דמותו
העתיד, ניכור חברתי ושאר נושאי
התבססות על ראיונות שערכו מראיינים
גדעון מ' קרסל בוחן את נושא
האחות / הריגת הבת: רצח לשם כב
המישפחה בקרב ערביי המזרח.
לצרוס־יפה סוקרת את השיעה
הפוליטית של חומייני, נושא בעל
עבורנו, אחר הפיגוע השיעי בצור. בסס
בוחנת **רחל סימון** את שליחותו של מ
כמאל בלוב, 1908 ו**אריאל דן** בוחן את
העיראקי אחרי עשר שנות שלטון.
ביגר בודק את בעיית קביעת הגבול
של ארץ־ישראל אחרי מילחמת
הראשונה, כאשר מסקנה אחת מתוך מחק
שחוף טאבה באילת הוא מחוץ ל
הישראלית. **אורי שטנדל** בוחן
ההצבעה לכנסת העשירית בקרב
ישראל.

מדור תרבות, ספרות ואמנות
לסיפור האוטוביוגרפי של הסופר העיר
אנ־נון איוב ילדות. מדור ספרים
ביקורות מאירות עיניים על ספרים
האיסלאם ותרבות האיסלאם שראו אור
האחרונות בעולם, סידרת ביקורות
לישראלי הממוצע עד כמה שהוא בור בס
השונים של החוויה הימתיכונית,
והאיסלאמית.

לסיכום, המזרח החדש הוא
מיקצועי מעולה, ויחד עם זאת קריא
מצער לגלות, שבישראל של 1983
עורכיו להידפק על דלתות ולפרסם את
באיחור של שנתיים. האוצרות שבין
המיזרח החדש נועדו להירכש
מישרד־החינוך, לחלוקה בכל בתי־הספר
ובכל הספריות והמוסדות למיניהם
שהמידע אודות המרחב, על כל מרכיב
חשוף לעיני כל.

המיזרח החדש – עורך: אהרון ליש; החברה המיזרחית הישראלית; הו
סיטה העיברית, הר הצופים, ירושל
עמ' (כריכה רכה).

מאת בן עמ

סובל מעצירות?

אקס - לאקס

השוקולד המשלשל

להשיג בכל בתי המרקחת

שגיא

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272

טל. 790114-5-6 רש' מס' 20 עסק 481/75

שמירה על בריאותך ורכושך

איתן עמיחי - הדברת מזיקים

מודעות בטלפון

לכל העתונים

בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD

ויזה

ישראכרט

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל

אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף

03-227117/8

"סזמי" — תמי פינץ

בן־יהודה 192 תל־אביב

דברים יפים,

חפצי אמנות ומתנות

בשבוע חנוכה

מחירים מיוחדים **מאוד**

טְשוּלְנְט שְׁחִיתוּת★ בְּשַׁבָּת בַּצָּהֳרַיִם בְּדִיזֶנְגוֹף 110 (מֵאָה וְעֶשֶׂר)

★בְּיִידִישׁ זֶה מְצֻלְצָל יוֹתֵר טוֹב.

הוא רצה בחיים הטובים בגרמניה — ובנו מת שם בנסיבות מיסתוריות. האב טוען: הוא נרצח על־ידי ניאו־נאצים, והמישטרה מחפה עליהם

מדוע מת עזרא־אוסקר?

האב פיינקוכן

הנריק פיינקוכן לא היו חלומות גדולים. אחרי שניצל מן השואה, ואחרי 25 שנים תחת מישטר קומוניסטי, הוא, בסך־הכל, ביקש קצת חיים טובים לו, לאשתו קתרינה, ולבנם היחיד, עזרא־אוסקר.

חודשים אחדים אחרי הברי־מיצווה של הבן נפתח הפתח להגשמת חלומותיו. הוא קיבל רשיון יציאה מרומניה. לקח את אשתו ואת בנו והגיע בסתיו 1970 לישראל.

אולם המזל לא האיר פנים למישפחת פיינקוכן בארץ. האב, הנריק, רופא־טוראינאר במיקצועו, אמן נם נקלט במיפעל לעיבור בשר־עוף, אבל בזה הסתיימה הצלחת הקליטה. דירה, מכונית, עתיד ורוד, לא נראו באופק.

כאשר זכה פיינקוכן בציון־לשבח על שהצליח להכניס למיפעל שבו עבד את התקנים הדרושים לייצוא בשר־עוף לאירופה, בא לו הרעיון הגואל: לצאת, בעצמו, עם מישפחתו, לאירופה, שם אולי יוכל להגשים את חלומותיו.

צו של אדולף היטלר

זה בדיוק מה שפיינקוכן עשה. הוא החליט לרדת מן הארץ. הוא הקדים ושלח את אשתו ואת בנו, כי לו לא ניתנה תעודת־מסע כל עוד לא שילם את חובותיו, על כל מה שקיבל מן הסוכנות כעולה־חדש.

זה לקח לפיינקוכן שמונה חודשים, ובקיץ 1973 הצטרף סוף־סוף למישפחתו, שחיכתה לו במחנה־פליטים, דרומית לפרנקפורט הגרמנית.

פיינקוכן, אז בן 46, שיכנע את עצמו שהוא, יליד אראד הרומנית אשר בגבול הונגריה, נולד, למעשה, באזור תרבות גרמנית ולכן זכאי לפי הסעיף המתאים בחוקה הגרמנית, לאזרחות גרמנית. אך יקבל אזרחות זאת, יוכל להגשים את כל חלומותיו.

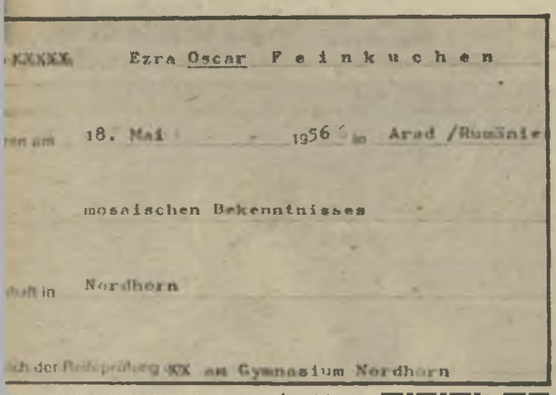
רופא־הבהמות היהודי־רומני פעל במרץ ופנה בעת ובעונה אחת לשני מוסדות: אל הלישכה לתעסוקת אקדמאים — למציאת מקום עבודה ואל רשות הפליטים הגרמניים מבוקשו: דירה נאה, מכונית חדשה ובנו היחידי גם סיים בהצטיינות את לימודי־הרפואה. הוא אפילו זכה באזרחות הגרמנית.

במשך עשר השנים האלה הלך השני לא הזיז העניין כלל והשליש השלישי נשאר כמו שהיה — נאצי. פיינקוכן ניקלע, כנראה, לרוע מזלו, אל השליש הזה דווקא.

עד מהרה הפך שם־דבר בסכסוניה

פרובוקציה השלט האומר „עיר זאת תהיה בקרוב נקייה מיהודים" נתלה על־ידי עיתונאי יהודי בכיכר־השוק בנורדהורן. הוא ביקש להסב, בדרך זאת, את תשומת־לב אמצעי־התיקשורת לרדיפות אחרי פיינקוכן. שראה בכך פרובוקציה.

Ezra Oscar Feinkuchen, Arzt. -/-

wohnt in Nordhorn, Deegfelder Weg 88 a -/-

ist am zwischen dem 19. September 1983 19 Uhr 10 Minuten

und dem 20. September 1983 17 Uhr 00 Minuten

in Karlstadt -/- verstorben

Der Verstorbene war geboren am 18. Mai 1956 -/-

in Arad, Rumänien. -/-

תעודת מוות ההודעה הסתמית משילטונות עיירה קטנה בבאווריה מודיעה, ללא כל הסבר לסיבת־המוות, על מותו של הרופא היהודי בן 27 השנים וארבעה החודשים, שנמצא מת בתוך מכוניתו, בשדה שומם, במרחק של 90 קילומטר מביתו.

XXXXX Ezra Oscar Feinkuchen

ren am 18. Mai 1956 in Arad /Rumänie

mosaischen Bekenntnisses

wohnt in Nordhorn

ch der Reifeprüfung am Gymnasium Nordhorn

דת יהודית בין 50 אלף תושבי נורדהורן היו האם, האו פיינקוכן שלושת היהודים היחידים. ו בית־הספר התיכון ציינה, בניגוד למקובל, את דתו של התלמיד המ

קורבן פיינקוכן

התחתית, שר האספקה, החל והיערות, את רשיון העבודה כרופא־ וטרינאר.

פיינקוכן הפעיל כל־כך עורכי־דין ופתח בכל־כך הרבה מישפטיים, עד שפרשתו להתפרסם ברחבי גרמניה, וגם לגבול. הטלוויזיה ההולנדית מישדר מיוחד על מעשה מנורדהורן. הטלוויזיה המערב־ הלכה בעיקבותיה. טובי העי כתבו בהרחבה כיצד הגיע פי מ„רצח־אופי עד לחיסול־הקיום"

עתה כבר היה ברור שאי צירופי־מיקרים סתמיים. היתו רדיפה נאצית, אנטי־שמית, מכון המילה. ההצקות

ונדחף למבוך קפקאי ללא־מוצא, נרדף על־ידי ניאו־נאצים ועל־ידי נאצים ותיקים, איבד את פרנסתו, הגיע לפת־לחם, נלחם שוב על שיקום מעמדו, הצליח זמנית, וכמו מתאגרף, שאין לו דרך חזרה — נפל לקרשים, התרומם, היכה, הוכה, נפל לקרשים, וכשיכור התרומם שוב וחוזר חלילה, עד לנוק־אוט הסופי.

שליש נשאר נאצי

ד"ר יהודי הנריק פיינקוכן נלחם על שלו. במיכתב התשובה של המוסד המרכזי לרישום גרמנים בדרום־מיזרח־אירופה, צויין כי אין הוא מופיע ברשימת בני העם הגרמני באראד. עוד היה כתוב שם כי ביום הקובע, ה־1 בספטמבר 1939 (יום פרוץ מילחמת־העולם השניה) היו באראד 77,181 תושבים, מהם 6,130 גרמנים ו־7,057 יהודים. „כך שאפשר לומר שהיהודים היו, למעשה, מיעוט לאומי בפני עצמו" ומה עוד שלפיינקוכן לא היתה בילדותו, כמו לבני העם הגרמני האחרים בעיירות־ספר רומניות מסויימות, מטפלת גרמנית, והוא עצמו אפילו לא היה חבר בתנועת־צופים גרמנית. כשקרא פיינקוכן את מיכתב התשובה החל מנחש עם מי ועם מה יש לו עסק.

כבר אז היתה לו תיאוריה, כי אחרי השואה ביקשו הגרמנים להוכיח כי הם מתחרטים על מעשיהם ואכן שליש מהם היה כן בחזרתו בתשובה, לשליש ממיזרח־אירופה, כדי שזאת תנפיק לו תעודת עקור (פליט).

בלישכה היפנו אותו לעיירת־הגבול נורדהורן, אשר בצפון־מערב גרמניה (בקירבת הגבול ההולנדי). שם קיבל עבודה בבית־המיטבחיים המקומי, ואשר לתעודות, טחנות הביורוקרטיה התחילו לטחון.

אחר חודשים רבים הגיעה התשובה מן הרשות לפליטים: אין לראות בפיינקוכן פליט גרמני, ובוודאי לא לפי סעיפי החוק הנוגע. ואז גילה פיינקוכן, לתדהמתו, כי מדובר בצו שהוציא אדולף היטלר, עת נכבשו ארצות אירופה, בראשית מילחמת־העולם השניה, ובו נקבעו ההגדרות להשתייכות לעם הגרמני.

ברור שהיטלר הכליל את בני המיעוטים הגרמניים שישבו בצ'כיה, בפולין, ברומניה, בהונגריה, אבל הוא, כמובן, לא הכליל בצו יהודים. פיינקוכן, שראה את חלומו נמוג, פתח במילחמת עשר־שנים על עתידו. במשך שנים אלה השיג אמנם את הטיטרטורים לא פסקו. אחרי שו רבים התקיים על קיצב מתת־יום של כוהנים פרוטס חסידי אומות־העולם — מפרא פרטית, שבה סייר בחוות־ה לאורך הגבול, ערך בדי לחזירים; חיסן עדרים; נלחם הפה והטלפיים, עוד הצליח פ בשנים אלה לחיות את חלומו

הוא גר עם אשתו ובנו ארבעה חדרים בבית חדיש באופל־אסקונה חדשה וירוק בבת־עיניו, עזרא־אוסקר, עש בלימודים. קיבל תעודת

(המשך בעמ

התחתית, המדינה הגרמנית שבה מצויה נורדהורן. הוא הגיש עירעור על הדחייה, ועירעור על דחיית־העירעור, פנה לבית־המישפט המחוזי, לבית־המישפט המינהלי, לבית־המיש־פט התחוקתי ולבית־הנבחרים הבונ־דסטאג.

פיינקוכן עמד על כך שציידקו ייצא לאור. וכמה שהצליח יותר — הסתבך יותר. כאשר הערכאות הגבוהות הורו לבצע את מתן האזרחות, החליטה העירייה המקומית לפטר אותו מעבודתו; כאשר בית־הדין לעבודה הורה להחזיר אותו לעבודה, שלל השר האחראי לכך, במדינת סכסוניה

פסטיבל בסימן מדע בידיוני ★ השחקנית שהחליטה להיות זמרת

אשה, אשה

בן־גוריון הזמר ישראל גוריון מאכיל את בנו, מתי. ישראל מופיע בפסטיגל בחיפה. כל מישפחת גוריון הגיעה לארוחת־הצהריים – הם לא שיחקו במחבואים, כפי ששר האבא בפסטיגל, ואבא גוריון ישב והאכיל את הילדים. ישראל גוריון מופיע בתוכניות לילדים בטלוויזיה.

דגשות בגמר התוכנית שלה הודתה השחקנית גילה אלמגור לאותם שעזרו לה בהכנת הערב. בצילום גילה הנרגשת, לפני שבעלה עלה לבימה והדביק לה נשיקה.

ך מחמרוקים מנכ"ל חברת רבלון, יוסף שטיין. החברה השקיעה כספים בתוכנית של גילה אלמגור. במשך רוב הערב ישן המנכ"ל שנת־ישרים.

קרני לייזר עם סופגניה מלאה ריבה

ג ילה אלמגור ידועה כשחקנית. אבל במשך השנה האחרונה היא עבדה על תוכנית יחיד. היא לא תיכננה שום הצגה, אלא אספה שירים שהיא אוהבת, הזמינה להם לחנים.

גילה תרגמה גם שני שירים של הזמרת האמריקאית **דורי פרבין**. השירים עוסקים באשה בוגרת החושבת שהיא חזקה דיה, על יחסים בין בעל ואשה ועל אהבות עצובות ושמחות.

השבוע עמדה גילה אלמגור בפעם הראשונה על בימת המרתף העליון של בית לסין, ושרה בהתרגשות את השירים. לחלק מהשירים נעשו עיבודים חדשים, במיוחד לערב זה.

במרתף העליון של בית לסין הצטופפו כל אלה שלקחו חלק בהפקת הערב. היו שם המלחין **סשה ארגוב** ואשתו, החרזן **חיים חפר**, היועץ המוסיקאלי **רפי קדישזון**, המנהלת המוסיקאלית **סנדרה ג'נסן**, האיש שהלביש את הזמרת בשחור, האופנאי **עודד גרא**, ואפילו מזכ"ל ההסתדרות, **ירוחם משל**.

יוחר יפאנית מיפאנית הזמרת רחלי חיים תופיע בפסטיגל. רחלי אוכלת אוכל סיני, למרות שאולי היתה מעדיפה מאכלים יפאניים כמו שושי.

פ עם ידעו הילדים שבחנוכה אוכלים סופגניות ולביבות, מדליקים נרות ומשחקים בסביבונים. היום יודעים הילדים שבחנוכה יש מופעי בידור.

גם הסופגניה הכי מלאה בריבה והלביבות הטעימות ביותר לא יפטרו אף אם יהודיה מן החובה לקחת את ילריה לצפות באלילים שלהם.

על ילדי חיפה ינחתו שני אנשים

שה ראשים איצ'ה ממבוש, ־מוכ־ תר" קריית־האמנים ־ מציץ בראשו של המלחין סשה ארגוב. ארגוב הלחין כמה שירים לגילה אלמגור, לטכס־ טים שכתבה העיתונאית הדה בושס. מאחור: מפיק הערב והבעל ומנהל בית־לסין, יעקב אגמון.

דיאטה הזמרת חווה אלברשטיין היא מהצד התל־אביבי. היא תגיע לגובה של גלגלי־המטוס. אין היא רוצה לטעום מהשיפוד המוצע לה על־ידי מלצר המלון, כי היא לא מוכנה לגדול.

מאוד מרשימים, אשר ישהו במחיצת הילדים במשך שמונת ימי החנוכה. הם יבואו באמצעות קרני־לייזר.

זהו החיזיון שמבטיח מפיק הפס־טיגל **מיקי פלד**, לילדי העיר חיפה. הוא מבטיח להעיר את העיר הרדומה משנתה, באמצעות הדלקת מיליוני נורות באולם, וכולן יופעלו על־ידי קרני־לייזר. מחירי הכרטיסים הם בין 600 ו־850, אבל לא מן הכרטיסים יעשה האמרגן את עיקר רווחיו, אלא מכירת המוצרים הנלווים למופע. „הילדים אוהבים כל מה שקשור במדע בידיוני ואנחנו מוכרים להם את זה, הם אוהבים סרטים מהסוג הזה, או החלטנו לבנות את כל המופע על מדע בידיוני, והכל יהיה בצורת סיפור." שני האנשים שינחתו על ילדי החיפאים: הזמר **ששי קשת**, ואשתו השחקנית, **יונה אליאן**.

עבור התל־אביבים, שאוהבים לרוץ ואין צורך להעיר אותם מתרדמה, יכינו עורכי הפסטיבל מטוס ענק, שישבו בתוכו ילדים ויציצו אל הצופים הקטנים. המטוס יכסה את כל בימת היכל התרבות. גלגליו יהיו בגובה ארם. מארגני הפסטיבל בתל־אביב התכנסו השבוע במלון קרלטון בתל־אביב. כל הזמרים ישבו בשקט והאזינו לתקליט שכבר הספיק לצאת. הם לא התרגשו במיוחד, כי הם כבר ילדים גדולים ומנוסים. אמר אחד הזמרים שמשתתף בפסטיבל: „את הריגוש אני משאיר לילד הקטן, שיופיע על הבימה בשיר שאני שר."

משתתפי הפסטיגל, האמור להת־

הוגה הדיעות האופנאי יובל כספין ישב בניו־יורק במשך חודש ימים, חשב על חזיונות מהעולם החיצון, תיכנן איך להקסים את ילדי־חיפה. הוא חזר עם הר רעיונות ותיכנן את כל התילבושות לזמרי הפסטי כספין תמיד מפתיע – אצלו כל יום הוא פסט

על השיפוד שלוש מתוך חמשת בנות סקסטה – הן מוכנות לא־כול על השיפוד. הן שייכות לפסטיבל התל־אביבי ויופיעו בו בהרכב מלא. מימין לשמאל: אירית שמי, רותי בן־אברהם, פנינה בריק. בתמונה משמאל: הזמר גידי גוב, אשתו ענת, ובימאי הפסטיבל צדי צרפתי.

קיים בחיפה, התאספו ביום שבת לארוחת־צהריים עם ילדיהם.

הזמר **צביקה פיק** הגיע לחמש דקות ועוב את המקום. ששי קשת ויונה אליאן לא באו, אך לעומתם הגיעו לארוחה **שולה חן** עם בנה ובעלה, **מוני מושונוב** ואשתו השחקנית **סנדרה שדה**, שהשאירו את ב **עלמה** בבית ובימאי הפסטיגל **א פסטר**.

אחרי שטעמו את החמין והע את המאכלים הסיניים, התמו הזמ על התקליטים, לבקשת ילדים ש במקום.

קולנוע

סרטים

תופעה ושמה כרמן

פרופסור מרימה, סופר צרפתי מן המאה העברה, היה בוודאי המום, אילו נודע לו איזה ניין עצום מעורר סיפור קצר שכתב, בשנות 80 של המאה ה־20. מרימה, פירסם את כרמן אמצע המאה ה־19. למזלו, עובד הסיפור אופרה שהלחין ג'ורג' ביזה. היתה זו אחת אופרות הפופולאריות ככל הזמנים.

מה, בכל זאת, יש לצועניה — העובדת בית־חרושת לסיגריות ליד סביליה, ומאמינה אהבה חופשית — להציע למיטב קולנועני מאה ה־20? ז'אן־לוק גודאר ראה בתולדותיה סר חברתי המתאים לתקופתנו. הוא החליט התעלם כליל מן המוסיקה של ביזה, להעביר את עלילה לימינו, להשתמש רווקא ביצירות של טהובן בפס־קול הסרט, והתוצאה היתה פרס אשון בפסטיבל ונציה. פרס ראשון שאליו צריך הוסיף הערה: בינתיים, איש אינו שש לקנות את סרט להפצה, לא בישראל ולא בשאר ארצות עולם. גודאר כדרכו, גם כשהוא משתמש בחומר וכר כל־כך, ממשיך להיות ספק־תרבות לאניני עם בלבד.

אופנת האופרה. לעומתו, פראנצ'סקו רוזי, חד הבימאים המעניינים ביותר שקמו לאיטליה, טל את כרמן מן האופרה של ביזה כמו שהיא. א שמר על המוסיקה, והוא משתמש בזמרי ופרה. הוא מצלם בספרד, באותם המקומות בהם מתרחשת העלילה המקורית. זה יכול

לאורה דל־סול בתפקיד כרמן וחברותיה בבית־החרושת לסיגריות ב„ברמן" של קארלוס סאורה
הצועניה והאהבה החופשית

אנטוניו מקנא לכרמן

אנטוניו מקנא בפאקו (פאקו דה לוציה)
סיפור בתוך סיפור שבו כל דמות מגלמת שני תפקידים שהם אחד

היות המשך לאופנת האופרות המצולמות, פושטת באחרונה על הבד (לה טראוויאטה ל זפירלי, זכה להצלחה גדולה). אבל, מי שמכיר ת סרטיו של רוזי, יודע בוודאי כי אין הוא האיש יסתפק בחוויה אסתטית בלבד, ומובן שלתוך אופרה הקלאסית מתגנבים מסרים חברתיים וליטיים, כמו בכל מה שעשה רוזי עד היום.

בין שני אלה, נמצא מי שהוציא לאור את גירסה הקולנועית הראשונה של כרמן בשנות 80. זהו גדול בימאי ספרד כיום, קארלוס אורה, שכמו פסח על שתי הסעיפים — עיבוד ל כרמן לתקופתנו או שמירה על המקור היסטורי, שימוש במוסיקה של ביזה או שינוי ראסטי של האווירה והגישה. הפתרון שהוא צא, מכיל, למעשה, את כל האפשרויות גם יחד. אינני אוהב לספר סיפור־עלילה פשוט. אני עדיף לנצל את האפשרויות הטמונות ברמזים עלילות מישנה." עירוב תחומים אופייני סאורה.

לצורך הסרטת כרמן חזר סאורה לעבוד עם בוריאוגרף והרקדן הספרדי הגדול אנטוניו ארס, שעימור עשה קודם לכן גירסה מוסרטת ל חתונת הדמים. אלא שהעיבוד של השניים מחזה של לורקה היה פשוט יחסית. להקתו של ארס ערכה חזרה על הבאלט שעיצב לפי המחזה, תוך אולם ריק ועירום. תוך כדי ההסרטה הפכה חזרה ליישות בעלת עוצמה אדירה, ומצלמתו ל סאורה ניצבה מן הצד וצילמה את כל מתרחש ברגישות ובחריפות בלתי רגילים.

מחפשים כרמן. הפעם, החליטו השניים להתחכם. סאורה מספר סיפור. סיפור על אנטוניו גאדס המכין גירסה משלו לסיפור של מרימה, ומחפש את הרקדנית האידיאלית לתפקיד הראשי. העלילה מתארת את מערכת־היחסים בתוך הלהקה של גאדס, ועל רקע זה גם את החיפושים אחר התגלית החדשה. אחרי שהרקדנית האידיאלית נמצאת, מתפתח בינה ובין ראש־הלהקה סיפור הדומה מאוד לזה שבין כרמן ובין דון חוזה, אצל מרימה.

כל מה שעשה סאורה בשנים האחרונות מעיד על המבוכה האוחזת ביצירתו. מצד אחד — מסוגננת ומעוצבת להפליא; מצד שני חסרה אותה החיוניות העצומה שהיתה לו קודם לכן. עם אנטוניו גאדס נידמה כאילו מצא פתרון, פחות זמני, למשבר. הוא עוסק בשטח קרוב ללבו, אמנות, הנושא את הצביון הלאומי הספרדי שהוא חשוב לו, ומביע אותו בעצמה רבה הנישמרת בהעברה מן הבימה אל הבד.

גאדס נחשב בדרך־כלל לרקדן הראשון שהצליח לרתום את מחול הפלאמנקו, שהוא אינדיווידואליסטי ומבוסס ביסודו על אילתורים של הרגע, למיסגרת אמנותית מתוכננת מראש, שבה תנועה משותפת של רקדנים רבים נותנת תנופה אדירה ומחשמלת את הקהל.

נועז מאוד. זאת הפעם הראשונה שהספרדים מגישים את גירסתם שלהם לסיפור של מרימה, שהוא למעשה סיפור ספרדי באופיו," מציין סאורה בגאווה. בעצם, לא זאת היתה הסיבה לשיתוף־הפעולה בין השניים. "אחרי תחנות

לאורה דל־סול ואנטוניו גאדס
התכונות והכאריזמה שחיפש כל הזמן

הדמים חיפשנו נושא משותף שנוכל לעבוד עליו, וכרמן נראה לנו מתאים מכל הבחינות," מסביר גאדס, מצידו.

השניים מסכימים שהאופרה של ביזה מהלה את הסיפור של מרימה במיורדים, וגם אם זה נחשב בזמנו כנועז מאוד, לבימת אופרה, אין מה להשוות עם הכוח, העוצמה והלהט שיש למקור. ומשום כך, מצאו לנכון להוסיף למוסיקה של ביזה, הנשמעת בסרט, (בגירסה המוקלטת של ג'ון סאתרלנד ומאריו דל־מונאקו), את מיקצבי הפלאמנקו הטהורים של ספרד עצמה, הממריצים את הרקדנים כמו זריקות אדרנלין.

לתפקיד כרמן, מצאו השניים רקדנית בת 21 בשם לאורה דל־סול, שרבים בפסטיבל קאן ראו בה את הדמות הסכסית ביותר בעיר. יפהפיה להטה שכאשר עברה ביקף באולם־הכניסה של מלון קרלטון משכה אליה את כל העיניים, גם כשכוכבות גדולות ומפורסמות ממנה בהרבה הסתובבו לידה בלבוש מינימלי. אותו חשמל הקורן ממנה על המסך, זורם גם במציאות, וזו תופעה נדירה למדי. כי מה שקורה לאנטוניו גאדס בסרט, כאשר הוא נתקבל בה לראשונה ומגלה את כל התכונות והכאריזמה שחיפש כל הזמן, קורה גם לכל מי שפוגש את הגברת הצעירה בחיים. מעניין שלצידה, בסרט, מופיעה הרקדנית הראשונה הקבועה בלהקתו של גאדס, כריסטינה הויוס, אחת הרקדניות הגדולות בסיגנון הפלאמנקו שיש היום בעולם (היא מגלמת את כרמן על הבמה). העימות שקיים בעלילת הסרט בין הרקדנית הוותיקה ובין הבימאי שטוען כי אין בה כל הנתונים הדרושים לתפקיד הראשי, יכול להדגים במידה רבה את ההבדל שיש בין נוכחות על הבימה מול נוכחות על המסך.

להביע במחול. „אני מוקסם מן הכפילות שיש בסרט, מן ההקבלה שבין הסיפורים, מן העובדה שכל דמות מגלמת, למעשה, שני תפקידים שאינם אלא אחד," אומר סאורה. ואילו גאדס, שרואה בסאורה ובצלם שלו, טאו אסקמייה, את המנציחים הנאמנים ביותר של הפלאמנקו („היחידי שיכול באמת להביע דראמה במחול," אומר סאורה), אינו חדל להמטיר שבחים על הבימאי.

ההצדקה האמיתית לסרט היא העובדה שכרמן, בעיני השניים, הוא „סיפור על אשה מודרנית, שעברה כבר את שלב הפמיניזם, אשה חופשיה באמת, בלי תסביכים, שמתפרנסת בעצמה למחייתה, דורשת חופש מוחלט באהבה, רגישה לגברתנות מופגנת, אבל גם לרגישות גברית, אשה בעלת אופי שאפשר אולי לכנות כאנארכיסטי במקצת," מסביר סאורה. ואולי זה מסביר את המשיכה של סאורה עצמו ושל כל הבימאים האחרים אשר מצאו לנכון לחזור, היום, אל הגיבורה של פרוספר מרימה מן המאה הקודמת.

סרטים

ילדי הבוץ

קשה להאמין שנהר של בוץ הוא סרט ראשון של בימאי צעיר. לא רק משום שזכה בפרס בפסטיבל מוסקווה והיה מועמד לפרס אוסקר (בשני המקומות הללו מעדיפים יוצרים בשלים), אלא משום שהוא מצטיין בשליטה, בביטחון וביד אמונה של מי שעוסק בקולנוע כבר הרבה זמן. ראשית, צריך אומץ כדי לעשות היום סרט שחור־לבן, שעלילתו מתרחשת באמצע שנות ה־50, וסגנונו מזכיר מאוד את הניאו־ריאליים האיטלקי. ליתר דיוק, הוא מזכיר משהו שנקרא ביפאנית „שומין ג'קי", הכינוי שניתן לסרטים העוסקים בדמויות מן המעמד הנמוך.

נהר של בוץ הוא סיפור על ידידות בין שני ילדים. אחד הוא בנו של בעל בית־אוכל עלוב, על שפת הנהר, בפרברי קיוטו. השני הוא בנה של אלמנת מילחמה שהפכה יצאנית, וחיה על סירה העוגנת על שפת הנהר, מול בית־האוכל. הידידות נרקמת עם בוא הסירה, ומסתיימת כאשר הסירה ממשיכה לנוע במורד הנהר, אחרי שהילד הטוב שעל החוף, לומד את האמת על חברו, על אמו ועל חייהם.

שמו של הסרט מתייחס לנהר עצמו, שסביבו מתרחשת כל העלילה, אבל יש לו גם משמעות סמלית. „פלג מים טהורים מן ההרים הופך בהדרגה לנהר גדול, ככל שהוא מתקרב אל הים, אבל ככל נהר, הוא מורכב ממים ומבוץ," מסביר הבימאי קוהאי אוגורי. „גם בן־אנוש נולד טהור כמו מי מעיין. נסיון החיים, החוויות, רגעי האושר והצער מעשירים אותו. זה הבוץ האנושי שרציתי לתאר בסרט שלי."

חיצונית, שייך סירטו של אוגורי לאותן הדרמות השלוות, הרגועות והמסודרות ששום דבר גדול או חשוב אינו קורה בהם כביכול. לא במיקרה הוא רואה ביאסוג'ירו אוזו, מגדולי הבימאים של יפאן, את מורו הרוחני. אולם מתחת לפני השטח, רוחשת תכונה בלתי־פוסקת, החודרת עמוקות לתוך הנשמה האנושית. זכר המילחמה וזוועותיה מצד אחד, המגמדים בעצם את כל מה שקורה אחר־כך בחיי מי שעבר אותה על בשרו, הפאראדוכס של אומה שהובסה והושפלה על־ידי אוייב במילחמה אחת, וקמה על רגליה ומתאוששת בזכות אותו אוייב שהופך בן־ברית במילחמה שנייה (הכוונה, כמובן, לארצות־הברית, שהשפיעה רוב ברכה על יפאן, מבחינה כלכלית, במילחמת קוריאה), הריקמה החברתית המעמרית המפרידה בין אנשים, ההתמוטטות של מבנה המישפחה שבא בעיקבות המילחמה, ואשר שום שיגשוג כלכלי אינו יכול לתקנו, ובני־אדם פשוטים המנסים בצורה אנושית ונכונה להתמודד עם הבעיות הללו.

אוגורי נוגע בכל זה, מבלי לחרוג אף לרגע מן הקצב האיטי והמדוד שהוא מכתיב לסיפור שלו.

הטרגדיות הגדולות מתרחשות דווקא בשיגרה. החיים נמשכים וזורמים הלאה, כמו מי הנהר הבוצי, וכל אחד חייב ללמוד, בדרכו, כיצד לעמוד מולם. בהחלט לא סוג המסר שמצפים מאיש צעיר או מסרט ראשון.

ילדי הנהר בסרטו של אוגורי „נהר הבוץ"
החיים נמשכים –

אלמנת מילחמה שהפכה ליצאנית ב„נהר הבוץ"
– כמו הנהר הבוצי

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — יול, חג שמח מר לורנס, דאנטון, גיבור מקומי.

ירושלים — חג שמח מר לורנס, נערתו של גרגורי, שבוע סרטים ארגנטיניים. (שבוע זה נערך גם באשקלון, באר שבע, והרצליה; כדאי לעקוב אחריו).

תל־אביב:

★★★★ **דאנטון** (גורדון, צרפת) — העימות בין מנהיגי המהפכה הצרפתית משמש את הבימאי הפולני, אנדז'י ואידה, כדי לדבר על המכשלות הצפויות לכל תנועה מהפכנית ולאסונות הנובעים מהשקפות קיצוניות המאמינות שהמהפיכה חשובה יותר מן האנשים שאותם היא צריכה לשרת.

★★★ **חג שמח מר לורנס** (פאר, יפאן/אנגליה) — שבויים אירופיים מול שוביהם היפאנים. במאבק של תרבויות המובילות כולן לאותן מסקנות סופיות, אבל בדרכים שונות. סרט מרתק של נגיסה אושימה.

★★★ **גיבור מקומי** (לב 1. אנגליה) — כפר סקוטי שמח למכור את עצמו לחברת־ענק אמריקאית. הרוצה להקים במקום נמל לקידוח נפט. אבל היא מקווה לקבל בתמורה את המחיר המתאים. סאטירה חברתית שנונה וקלילה.

★★ **משנה מקום משנה מזל** (רב־חן, ארצות־הברית) — קומדיה פרועה על סוכן־בורסה, ההופך קבצן ועל קבצן ההופך סוכן־בורסה. נוסכת רעל על ערכים אמריקאיים מקודשים. עם דן אקרויד ואדי מרפי, במסורת צעירים. פרועים ושובבים.

ירושלים:

★★★ **מישחקי מילחמה** (אדיסון, ארצות־הברית) — נער חריף מצליח לפצח את הקוד של מחשב הפנטאגון ומתחיל לשחק עימו במשחקים מסוכנים. אזהרה מפני הנטיה של המימסד המערבי לסמוך על מכונות חושבות ולזלזל בגורם האנושי.

★★★ **פסטיבל סרטים ארגנטיניים** (אורנע, ארגנטינה) — ששה סרטים המציגים, מנקודות מבט שונות, ובנימה ביקורתית מאוד, את המציאות שבה הם נוצרו. כדאי לראות.

אסקימו רק לילדים גדולים

סטפני פטש ויפתח קצור: בנצי וגילי

רומן זעיר (חוד, תל־אביב, ישראל) – **בעצם, אין שום משמעות לציון השעון הניילוה כאן. פרק חמישי זה בסידרת אסקימו לימון אינו שונה במהותו מן הקודמים. ברור שאין בו הרבה כדי למשוך לבו של מבקר, אולם ברור עוד יותר, שלקחל, במיקרה זה, לא איכפת כלל מה חושבת הביקורת.**

מומו, בנצי ויודל"ה ממשיכים לרכב בעוז ובמרץ, הפעם על אופנועים. בנצי מתאהב בגילי, אחותו של מומו. מומו מתעסק עם רותי החברה של גילי. יודל"ה כמעט וגומר עם פרידה, הקוזינה של בני. וכן הלאה. אין צורך לבנות יותר טיפוסים, כי את שלושת הגיבורים מכירים כבר היטב, מכל הבחינות, מן הסרטים הקודמים. כל הנערות מיובאות, כי בנות תוצרת־חוץ, כנראה משוחררות יותר במחשופים, ואלה הפעם שופעים על פני המסך בנדיבות רבה מאוד.

העובדה שזו הפעם הראשונה שמישהו אחר, ולא בועז דויד־זון, מביים את מעללי שלושת המוסקטרים הישראלים, אינה משנה הרבה את התוצאה. המדקדקים יוכלו אולי להגיע למס־קנה שדן וולמן, הבימאי המחליף במיקרה זה, הוא קצת פחות תוקפני בהומור שלו, או מנצל, במצבים מסויימים, טוב יותר, בדיחות חזותיות. זה לא משמעותי אבל קיים. אפשר עוד לציין שזו הפעם הראשונה שמומו לוקח את עצמו כמעט ברצינות, בתור האח הדואג לבתוליה של אחותו, אבל גם זה אינו חמור. במילים אחרות: אפשר להבטיח לכל מי שנהנה מן הפרקים הקודמים בסידרה, שיבוא על סיפוקו גם כאן. אשר להחלטה המגוחכת של תצנזורה, להגביל את הסרט לבני 18 ומעלה, זה פשוט ניסיון להוציא פסק־דין מוות לסידרה כולה. כי אין שום ספק שקהל היעד כאן, הן בשל סוג ההומור והן בשל אופי הגיבורים, הוא קהל צעיר מאוד, הרבה מתחת לגיל 18, ונקשה למצוא משהו בסרט הזה שילדינו החמודים אינם מגלים כבר בגן. אבל כהרגלם, אבירי המוסר מעיר־הקודש ממשיכים לחיות בימי־הביניים ומשתדלים להחזיק שם את כולנו.

גבורה בצבע שחור

אפרופו חנוכה, שהוא חג הגבורה — אתם זוכרים שכל השנה הזאת היא שנת־הגבורה? מישהו הכריז עליה ככזאת. ואפילו עשו פלקטים ציבעוניים של שנת־הגבורה ותלו אותם על חלונות־ראווה בערים, שכל אחד יזכור שהוא גיבור, שחי בשנת־הגבורה ובדור של גיבורים.

אצל אחד מידידיי מצאתי תלוי על הקיר פוסטר אחר, שגם הוא נעשה במיוחד לשנת־הגבורה. עשה אותו המעצב דויד טרטקובר ב־200 עותקים וחילק בין חבריו. לא יכולתי להתאפק וקילפתי אותו מהקיר של ידידי, כדי שתיראו גם אתם שלגבורה יש עוד צד אחד. הנה הפוסטר ואסור לי להוסיף אפילו מילה אחת.

ביזבוז של דמי חנוכה

מסורת היא לתת לילדים דמי־חנוכה. כמה נותנים — זו בעיה רצינית מאוד. זה לא נכון שכל אחד נותן לפי יכולתו. אני, למשל, לפי יכולתי הייתי נותנת לכל ילד 100 שקל. אבל אני לא יכולה להרשות את זה לעצמי. איך אני אראה בעיני ילדיי, פרי ביטני? מה יגידו החברים שלהם, מה יגידו השכנים? כבן־אדם שבא מאירופה, ששם שיעור ראשון בהתנהגות זה „מה יגידו" אני לא אעשה דבר כזה ואתן רק לפי יכולתי.

או אני נותנת 500 שקל. טיפשי, אבל זה מה שיש. הילד מאד שמח ב־500 שקל, מספר על זה לסבתא שלו ולסבא שלו ולדוד שלו ולדודה שלו, וכל אחד מהם נותן לו 500 שקל (הם הרי לא יכולים להיראות יותר קמצנים ממני, ו„מה יגידו") וככה פיתאום יש לילד יותר כסף ממני. ומה אתם חושבים הוא עושה עם כל הכסף הזה? מבזבז אותו! ואולי אתם רוצים גם לדעת על מה הוא מבזבז אותו? על מידבקות פופאי, על תמונות של תהילה על מחקים בצורת עיפרון ובצורת טלפון, על מחדד בצורת חציל ועל עטיפות פלסטיק לכל מיני דברים, ועל חמש חוברות טרזן ושתי חוברות טאקס ועל שלושה ופלים מצופים.

או שישכח מזה שהשנה אני נותנת לו כסף. אני קונה מתנה. בטח שמתנות עולות יותר מ־500 שקל, אבל לי מותר לבזבז כמה שאני רוצה. אני בן־אדם מרוויח.

רוצים לדעת מה קניתי לילדי לחנוכה?

לילד הגדול, בן ה־8, קניתי את סיפרה של צביה גולן כרים על הראש, בהוצאת זמורה־ביתן. הספר מספר על התקופה שקדמה להקמת המדינה, על ההכרזה באו„ם, על עוצר, על בריטים ועל ילדים שחיו אז. חשוב לי שהילד ידע מאין הוא בא, ופחות או יותר לאן הוא הולך. אי־אפשר שילד בן 8 יחשוב שהמולדת שלו נולדה בין ההופעות של רוד סטיוארט.

לילד הקטן, בן ה־5, קניתי את סיפרה של נירה רוסו יום הולדת מפתיע, שיצא בהוצאת כתר (אני מדגישה את שם ההוצאה, כי כבר העירו לי על זה, ואני לומדת מהר).

נירה רוסו היא הבשלנית של עיתון „הארץ", ועכשיו היא מתגלה גם כסופרת מוכשרת. הספר מיועד למה שהמומחים קוראים „הגיל הרך", והוא מספר על דני ששלח הזמנות ליום־הולדתו, וההזמנות עפו ברוח, וביום־ההולדת באו אליו יצורים משונים מעולמות אחרים, אשר במיקרה הגיעה לידיהם ההזמנה. הגיעה צוללת רטובה והגיע סרטוס, הגיע מעיל בלי איש, ואווירון עם מיפרש ועוד המון יצורים יפים ומשונים, שעשו לדני יום־הולדת כמו שיש לילדים קטנים רק בחלומות. כשהראתי את הספר לגננת אחת היא אמרה לי, שהוא (הספר) מפתח את הדימיון של הילדים.

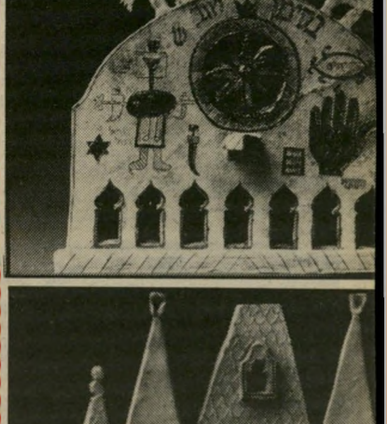
נו, החלטתם כבר כמה כסף תיתנו לילדים שלכם השנה?

„ויהי אור" אמיתי

אני מקווה ששמתם לב, שאף פעם אני לא כותבת על תערוכות ועל אמנות בכלל. זה לא מפני שאני לא מבקרת בתערוכות או מפני שאין לי דיעה, חס וחלילה. זה פשוט מהרצון שלא להיכנס לוויכוחים סוערים עם מבקרי אמנות מיקצועיים, שטעמם הרבה יותר מתקדם מטעמי, הרבה מאוד פעמים. רק ממש כשאני לא יכולה להתאפק, אני כותבת וממליצה לכם לרוץ ולראות משהו. והנה בדיוק מיקרה כזה.

השבוע נפתחה בגלריה אלף ברחוב גורדון בתל־אביב תערוכת חנוכיות של הקרמיקאית הירושלמית מאירה אונא.

מאירה מצליחה לעצב את החנוכיות שלה בגישה אישית ועכשווית, ויחד עם זאת, כשרואים חנוכיה של מאירה, אתה יודע שלפניך חנוכיה

ולא איזה גוף פיסולי אנונימי עם תישעה חורים לנרות. האלמנטים הצורניים המעטרים את החנוכיות מעידים, למרות ההומור העדין שבהן, כי מאירה בעצמה גדלה ברקע דתי.

זה מתחיל להישמע כמו ביקורת אמנותית, ולכן אני מפסיקה מיד. אל תלכו לראות את החנוכיות. תרוצו לשם!

שיר לשוק

נכון שתיכף אחרי שירד הגשם הראשון ונהיה קצת קר, רצתם לארון והוצאתם את כל ביגדי־החורף מהשנה שעברה? נכון שראיתם פיתאום שכל הבגדים של הילדים נעשו קטנים עליהם ואין להם מה ללבוש, המיסכנים? נכון שעשיתם תיכף „אוי" ענקי והתחלתם לחשוב כמה אלפי שקלים הגידול הנוראי הזה של הילדים יעלה לכם?

בטח שנכון. אני הרי יודעת מה קורה בבתים שלכם. אתם מאכילים את הילדים בצורה היסטרית כל הזמן, או מה אתם רוצים — שלא יגדלו?

טוב, מה איכפת לי בעצם מהילדים שלכם. לי יש מספיק צרות משלי. אני לא יודעת, כמובן, איפה אתם גרים. אבל אם אתם גרים ליד כיכר המדינה בתל־אביב, או בשכונת דניה בחיפה או ברחביה בירושלים, יש לכם בעיה מעניינת, ובאמת שאני לא יכולה לעזור לכם בעניין המחירים של הבגדים באזור שלכם. אני למשל, גרה ממש במקום טוב. זאת אומרת, במקום שממנו אפשר להגיע, בתוך חמש דקות, לשוק־הכרמל. אז לקחתי את הילד, הבטחתי לו עוגת־קצפת, והוא הסכים שאני אקנה לו קצת בגדים לחורף.

אם אי־פעם אמרתם משהו רע על השווקים בארץ ישראל, קחו את המילים שלכם בחזרה, דחוף! בשעה אחת של סיבוב הספקנו לקנות שלוש חליפות טריינינג, חולצה פלנל יפה וזוג מגפי גומי יפים. הכל ביחד: 4,800 שקל. וזה, לידיעתכם, בלי לעמוד על המקח, כי לפני היציאה מהבית הוא העמיד לי תנאי: שלא אתמקח על מחירים, כי זה לא נעים לו, לדוכס הצעיר מדרום־תל־אביב.

כל מה שאומרים לכם על הארץ, אל תאמינו. יש עתיד והוא יבוא במהרה בימינו. אמן.

במקום סופגניות

חשבתם שהגה אני הולכת לכתוב לכם מירשם אדיר של סופגניות חמות ומתוקות? תדעו לכם שממש לא עלה בדעתי. זה מהסיבה הפשוטה, שאין לי מושג קל שבקלים איך עושים סופגניות ומאז שהמציאו את הקונדיטוריות, גם הפסקתי להתעניין בנושא. קונים לכל ילד סופגניה (הגדולים יכולים להשיג פטור מהדבר השמן והמשמין הזה), אחרי שהם אוכלים אותה מנגבים להם את הידיים טוב־טוב, ונגמר סיפור החנוכה.

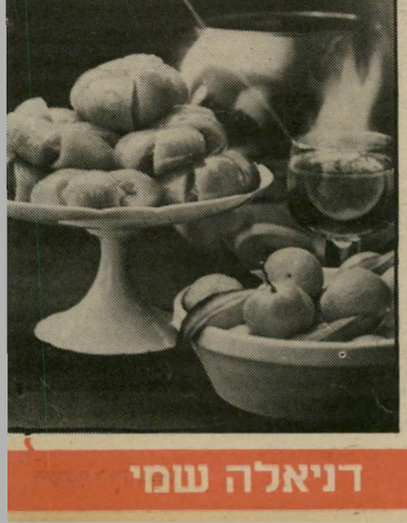
אבל בלי שום דבר טוב לחג, אני הרי לא אשאיר אתכם. מה שצריך לעשות זה לדאוג שיהיו בבית שישה תפוזים כתומים ויפים בעלי קליפה רקה, חלקה ומוצקה (כמו הגופות שלנו לפני 10 שנים), ליטר מים, חצי ק"ג סוכר ומקל וניל אחד.

רוחצים את התפוזים, מנגבים וחותכים כל תפוז ל־4 חלקים אבל לא עד הסוף, כדי שלא להפריד את הרבעים זה מזה (הסתכלו בתמונה ותיכף תבינו על מה אני מדברת).

חתכתם? טוב מאוד! עכשיו לוקחים סיר, שמים בתוכו את ליטר המים, את חצי ק"ג הסוכר ואת מקל הוניל. מבשלים ובוחשים, מבשלים עד שנהיה סמיך, מה שנקרא בלעז סירופ.

עכשיו מכניסים לתוך הסירופ את התפוזים ומבשלים אותם על אש קטנה מאוד שעה וחצי עד שעתיים. כשהתפוזים מבריקים והסירופ נעשה סמיך מאוד, סימן שגמרתם. מוציאים את התפוזים ושמים אותם על צלחת יפה. כשהם כבר קרים ואפשר לגעת בהם חופשי, לוקחים כל תפוז ביד ומועכים אותו קצת, שיקבל צורה של פרח. זה מפני שלדבר הטעים הזה קוראים פירחי־תפוזים.

שיהיה לכם חג אורים שמח ומתוק ומלא בוויטמין סי.

זקוק דחוף למודעה?

מודעפון

לשרותך 24 שעות ביממה

03-622828, 623311

לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

ה"וילאג'" של איזור השרון

הוילג', דרך הרצליה 199, רמת השרון, טל' 491873 (תחנת הדלק טופז, לפני צומת הכפר הירוק בנתיב הדרומי)

עם היה שמה של המסעדה "המושבה", שם שנישא על גלי נוסטלגיה של אותם הימים. גם עיצוב הפנים הותאם לרוח התקופה – שולחנות עץ יפים, קירות מצופים טיח גס, תקרות ספונות עץ ותמונות המראות את הווי חיי המושבה, בחום ובז', כמו פעם. גאוותה של המסעדה הייתה, ועדיין, על הגן הנאה המקיף אותה ושבו ניתן לסעוד בימים שמזג האויר מרשה זאת. היום נקרא המקום "הוילג'" אולם למרות הייחוס הלועזי נשארה התפאורה כשהייתה.

הגענו למקום בעקבות המלצה של אחת הקוראות. בליל שבת היה המקום ריק כמעט מאדם. אומרים לנו שבצהריים ואף בימי השבוע, המקום הומה. אנחנו נוטים להאמין, שכן כל מה שאכלנו כאן הצדיק נהירה למסעדה זו, ולו גם במחיר יציאה אל מחוץ לעיר, הרחק ממרכזי הבילוי. התישבנו ליד שולחן ערוך יפה, עם מפה בהירה ומפיות בד כהות, וכלי אוכל נאים שעליהם מוטבע שם המוסד וסמלו. המלצרית האדיבה הציעה אפריטיף ובחרנו בקלוהה, שהוגש בכוסית רחבה ומהודרת, עם קרח וחלב. הצצה בתפריט גילתה לנו כי אנו במסעדה בעלת אוריינטציה צרפתית. הזמנו חסילונים מוקרמים ומנת דיונונים (קלאמרי) וחסילונים בחמאה ושום כמנות ראשונות. לפניהן הגיע לשולחן לחם צרפתי, מטוגן בחמאה ובשום ונתון בסלסלת קש נאה. המנות שהגיעו היו טעימות להפליא והלחם עזר לקנח את הרוטב. המנות העיקריות – אומצת מותן (פילה) ושניצל עגל ברוטב פטריות וגבינה היו טעימות אף הן. האומצה היתה עשויה כהלכה, מנתח בשר משובח. גם השניצל בושל מבשר עגל נכון, אך לטעמי היה הרוטב תוספת מיותרת. עם המנות העיקריות הגיעו גם נתחי תפוחי אדמה מטוגנים – טעים מאוד. היין בו בחרנו, בהמלצת המלצרית החביבה, יין מתאיוס פורטוגלי (200 ש', לבקבוק בן 370 מ"ל) תרם לאווירה ולמצב הרוח שהיו מעולים ממילא בשל האוכל הטעים. ביקשנו מהמלצרית לדעת כיצד מכינים את השניצל, כבקשת אחת הקוראות (ראה מדור "טעם של עוד"). נעגינו באדיבות ובפירוט. לקינוח הזמנו אגס ממולא בשקדים. טעים. חתמנו בקפה.

החשבון, שהגיע בלווית שוקולד ממולא – 2480 כולל מסים ושירות. הוספנו תשר נאה למלצרית – הגיע לה!

בדקנו את המקום ההוא – נקי, כמצופה.

לורין קיש

טעם טוב" גליון אוקטובר 83

כוי זה אריק שחף?

אריק שחף מוכר מכשירים אלקטרוניים ומכוניות לישראלים במינכן – **במחירי הנחה מדהימים!** כדאי לך לטלפן כבר מנמל־התעופה 365095/6 (089)

מודעה זו תזכה אותך בבונוס נוסף!

לא למלחמה נוספת!

עכשיו — לפני שירד עלינו החורף השני בלבנון, ארץ בה אנו שקועים עד צואר, בליבה של עוינות גוברת והולכת –

עכשיו — דווקא משום שבשקט־בשקט, תוך לחישות הרגעה ובלא נימוקים, נבנית בבלי משים ההסכמה שבשתיקה לכינונה של „הגדה הצפונית" על האוואלי, על מליון תושביה הכבושים, ואין פוצה פה ומצפצף –

עכשיו — כשמליון הדולר המבוזבזים מדי יום על החזקת הכיבוש בלבנון מכרסמים באיכות חיינו בארץ: בחינוך, בשיכון, בבריאות, ברווחה, בכל –

עכשיו — כשהולכים לשפוך את דמנו במלחמה נוספת, בשורות אינטרסים זרים –

עכשיו — אסור לאיש לשבת מן הצד!

בוא/י אתנו להפגין לפני המלחמה הבאה למען החיים והתקוה בארץ הזאת.

בוא/י אתנו לקרוא ביחד:

לא למלחמה נוספת!
לצאת מלבנון עכשיו!
החזירו את החיילים הביתה!

ההפגנה תצא במוצ"ש 3.12.83 בשעה 18.30 מכיכר מלכי ישראל בת"א. העצרת בשעה 19.30 ברחבת מוזיאון תל־אביב. הסעות בתשלום: מחיפה — 16.30 פינת דרך הים, מרכז הכרמל. מירושלים — 17.00 בניני האומה.
האירוע יתקיים בכל מזג אויר.

תנועת „יש גבול"
ת.ד. 4172 ת"א

מינוי נכבד,

נשלחה אליך הודעת חידוש — אנא שלם בזמן.

הודעה נוספת לא תישלח

מחלקת המנויים

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

★ **קורסים**
ספרות נשים – קוסמטיקה – פדיקור מניקור הוצאת שיער בחשמל לצמיתות (אפילציה)

★ **סלון ומכון יופי**
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הצאת שיער לצמיתות (אפילציה) ובשעוה

★ **הכנת כלות**
• מחירים עממיים • שרות מעולה

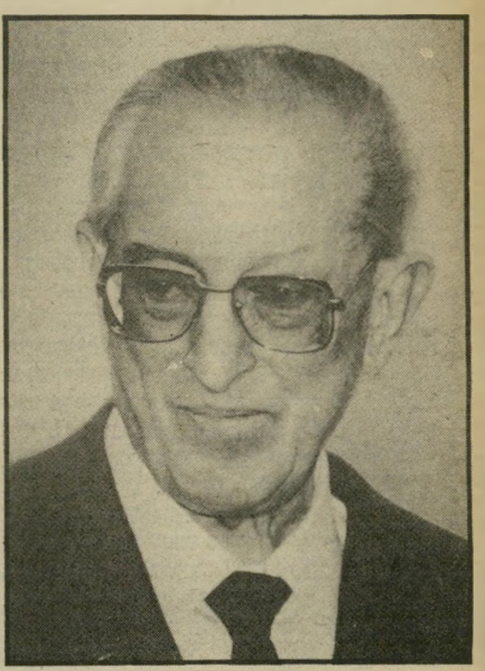
1983

ת"א, דיזנגוף 190 (יחפת 4) 226066, 229388

ברית־המועצות: מאבק ירושה במושב הזקנים

פרשנים ציניקאים נוהגים לכנות את הנהגת ברית־המועצות בכינוי הבלתי־מחמיא, „מושב הזקנים" — בשל הגיל הממוצע הגבוה מאוד של מנהיגי המיפלגה והמדינה. ערב דעיכתו, ואולי מותו, של המנהיג הנוכחי יורי אנדרופוב, מתארגנות הסיעות השונות למאבק שקט, סופר־דיסקרטי, על השילטון. הכל נעשה בשקט, בלשון רזים מיוחדת, המעניקה פרנסה טובה למאות סובייטולוגים בכל רחבי־העולם, המנסים לפענח אותה. פירסום צנוע על יום הולדתו של עסקן, או העלמו של פוליטיקאי מבימת־הגואמים בהזדמנות אחרת, מהווים מקור בלתי־נדלה למאמרי פרשנות. שיטור הניחוש בהם הוא בדרך כלל ניכר מאוד.

בעיקר נוהגים הפרשנים לשגות במאמרים, המנסים להעניק גוון אידיאולוגי, או אסטראטגי, למאבקי־הכוח. הנוסחה היא

מנהיג אנדרופוב
משהו על הפרופיל הפסיכולוגי

בדרך־כלל פשוטה, ולפעמים גם פשטנית. אם המועמד החדש לתפקיד בכיר כלשהו בא משורות הצבא או המישטרה הפוליטית (ק־ג־ב), הוא משובץ אוטומטית ברשימת הניצים, החותרים להגברת העימות עם המערב. אם, לעומת זאת, מגיח האיש החדש משורות הכלכלנים, הוא נחשב לאיש פרגמאטי, המבין שמצבה הכלכלי־תעשייתי־חקלאי של ברית־המועצות הופך את היריבות הקשה עם ארצות־הברית ומערב־אירופה לבלתי משתלמת.

מזכיר את בגין. ההבחנות האלה אינן תמיד מדוייקות. העובדה שיורי אנדרופוב, למשל, בא מק־ג־ב, אינה הופכת אותו לנץ. הוא עמד בראש מישטרה חשאית הידועה במסורת האכזרית והאנטי־דימוקרטית שלה, ועובדה זאת יכולה לומר משהו על הפרופיל הפסיכולוגי של אנדרופוב. עם זאת, דווקא אנשים בעלי רקע כזה עשויים להפתיע בזהירותם המירבית, בשמרנותם הקיצונית, ובחוסר־רצונם להגיע למשברים דראמאתיים כלשהם. אין כל ספק שאנדרופוב עצמו שייך לקאטגוריה זו.

למעשה, אין כל הבדל אידיאולוגי בין השליט הנוכחי (בינתיים) ובין קודמו, ליאוניד ברז'נייב. עם זאת, עשה אנדרופוב כמיטב יכולתו לסלק את אנשי ברז'נייב מעמדות בכירות, למנוע את איזכור קורמו בכלי־התיקשורת המלכתיים והמיפלגתיים. הסיבה לכך איננה, כמובן, אידיאולוגית, אלא כוחנית. אנדרופוב שיבץ בכל מקום את אנשיו, הנאמנים לו במשך שנים רבות, וכך יעשה גם מחליפו.

העיתונות הצהובה באירופה עשתה מטעמים מיוחסו של אנדרופוב לקודמו, ואף פירסמה שמועות באילו בנו של ברז'נייב, יורי, ניסה להתנקש בחייו של הנשיא החדש. מומחים מבטלים, אומנם, את סיפור המעשה עצמו, אבל מייחסים חשיבות מסויימת לעצם הפצתו. סובייטולוגים באירופה טוענים, שתומכי ברז'נייב „שתלו" את הסיפור בכלי־התיקשורת במערב, כדי להעלות על סדר היום את הפגיעות בהם ובזכר מנהיגם. אין ספק שכיום, כשאנדרופוב חולה מאוד ונעלם מעיני הציבור בצורה המזכירה את סיפורו העגום של מנחם בגין, התחילו פראבדה ואיזוסטיה לספר מחדש בשיבחו של ברז'נייב.

לא יהיו שינויים. שלוש הסיעות הנאבקות עתה על הבכורה במוסקווה אינן חלוקות באורח עמוק במיוחד בנושאים פוליטיים־בינלאומיים, או כלכליים־חברתיים. האיש החזק בסיעה רבת הסיכויים ביותר הוא שר־הפנים, הגנראל ויטאלי פדורצ'וק, שהיה גם הוא ראש הק־ג־ב. פדורצ'וק מחזיק בידו עוצמה רבה, ולאחרונה אישר הפוליטביורו שורה של תקנות, שהבטיחו לו שליטה רבה גם במנגנון המיפלגה. הוא תומך כיום, למרות קשריו בעבר עם אנדרופוב, דווקא בקונסטאנטין צ'רננקו, 72, שהיה איש מובהק של ברז'נייב. כתב טיימס במוסקווה מציין, שחרף גילו הגבוה, נהנה צ'רננקו מבריאות מצויינת, והוא מהווה כיום מועמד רציני ביותר להחליף את אנדרופוב. צ'רננקו מכהן כיום כיו"ר הוועדה של הפוליטביורו לענייני חינוך.

לסיעה השנייה אפשר לקרוא „סיעת הצעירים", שכן בראשה עומדים גריגורי רומאנוב, 60, ומיכאיל גורבאצ'וב, עוד ימים בן

50. רומאנוב, מזכ"ל המיפלגה, שלט במשך 13 שנים בלנינגראד ונחשב מינהלן מעולה. גם גורבאצ'וב עצמו הוזכר על־ידי פרשנים כמועמד להחליף את אנדרופוב, אך בשיחות עם עיתונאי־חוץ רמז על תמיכתו המוחלטת ברומאנוב.

קשה לדעת כיצד יסתיים המאבק, אך ניתן לציין, כאמור, שלצ'רננקו יש עדיפות־מה. ברור לחלוטין שירידתו של אנדרופוב לא תביא לשינויים מרחיקי־לכת במדיניות הסובייטית. היא תמשיך להתבסס על שמרנות וזהירות מירבית בענייני־חוץ, על נסיונות לתמרן בין אירופה ובין ארצות־הברית. הדיכוי בפולין והכיבוש האפגאני יימשכו. שינויים בברית־המועצות יהיו מטיבעם תגובתיים, ותלויים הרבה מאוד במדיניות האמריקאית, שהיא כיום מאופיינת במגמות של הסלמה ו„אקטיביזם", הן בתחום הגרעיני והן ביחסים הבינמעצמתיים בכללם.

ארצות־הברית: התאום הרוחני של שרון

מי שהטיל ספק במעורבותו הישירה של שר־החוץ המודח של ארצות־הברית, אלכסנדר הייג, ביוזמת אריאל שרון לפלוש ללבנון, למד אולי קצת לקח מתמימותו היתרה בראיון שפורסם עמו בשבוע שעבר בידיעות אחרונות. הייג חלק שבחים רמים לשרון, הפגין הזדהות ריגשית ופוליטית עם האיש ששילם, כמוהו, „את מלוא המחיר". הייג תומך עד היום בכל מהלכי שרון בלבנון, מטיף למיבצע צבאי אמריקאי נגד סוריה, וחרף ביקורתו על ממשלתו הנוכחית של רונאלד רגן — בשל „מתינותה" המופרזת — הוא חולק לה שבחים על הפלישה „הנועזת" לאי גרנאדה, שבו חיים 110 אלף אזרחים מסוכנים של ארצו.

מעניין לציין, שבנושאים מסויימים היה הייג עצמו מתון יחסית בתקופת כהונתו כשר־החוץ, בעיקר בשל קשריו ההדוקים עם

מרואיין הייג (וראש־ממשלה שמיר)
כיסוי אוהד וסיוע פוליטי

המועמד השלישי הוא טכנוקראט מובהק, גיידאר אלייב, שכמו צ'רננקו הגיע לתפקידים מרכזיים חרף מוצאו מהמחוז המוסלמי בארבייג'ן. אלייב מנהל את הוועדה למוצרי צריכה, נחשב לאיש מתון ונעים הליכות.

בריטניה: מחאה רטובה

שר־התחבורה בממשלת־הצללים של הליבור מצא דרך מקורית לבטא את מחאתו נגד מדיניותה של הגברת מארגרט תאצ'ר. ג'ון פרסקוט, שהוא גם חבר־פרלמנט מוכשר ובולט, ישחה השבוע במימיו הקרים של נהר התמזה עד לבניין הפרלמנט של וסטימנסטר. פרסקוט יישא עימו מיכתב, המוחה באורח חריף על העובדה שהממשלה השמרנית בארצו מוזמת את הים בפסולת גרעינית, ובכך מסכנת את בריאותם של בני־אדם רבים. החיים לאורך חופי האוקיאנוס האטלנטי.

פרסקוט נתמך על־ידי ארבעה איגודים מיקצועיים גדולים, והמחאה הרטובה שלו תיזכה, כמובן, בסיקור מידבי בכלי־התיקשורת הבריטיים והאירופיים.

מערב־אירופה, שהיוו עבורו נכס פוליטי ממדרגה ראשונה. היתה סיבה נוספת לשמו הטוב, יחסית, של הייג. הוא באמת היה שפוי, לעומת כמה עוזרים אחרים של הנשיא, שפעלו מתוך מוטיבאציה אידיאולוגית־ימנית פונדאמנטליסטית, והתעלמו לחלוטין מכל שיקול מציאותי.

צמאדם. עם זאת, התייחסו כל העיתונאים הליברליים בארצות־הברית בחשדנות רבה אל הייג. הוא נכנס לתפקידו כשהוא נושא על גבו קופת־שרצים כבדה. הייג היה מעורב, יחד עם הבוס שלו הנרי קיסינג'ר, בכל פישעי המילחמה שבוצעו בוייטנאם, ובעיקר בקאמבודיה.

ישראלים הפוסלים את יאסר ערפאת מכיוון שהוא „אחראי להרג אזרחים", מעוררים ממש גיחוך בחיזורם הנלהב אחרי פוליטיקאים כמו הייג וקיסינג'ר. השניים אשמים, באורח אישי, ברצח מאות אלפי בני־אדם בהפצצות מהאוויר, תוך התעלמות מכל החוקים הבינלאומיים, ותוך עקיפת המוסדות הדמוקרטיים בארצות־הברית עצמה.

בעיתונים מכובדים וממוסדים, כמו וושינגטון פוסט, הוגדר הייג כ„צמא דם", המסתיר את האלימות הבסיסית הטבועה בו בעגה ביורוקרטית מיוחדת במינה, שהיתה הסמל המיסחרי שלו. תכונותיו אלה של הייג בלטו שוב ביוני 1982, ומשקיפים רבים הצביעו עליו כ„תאומו הרוחני" של אריאל שרון.

בארצות־הברית נחשב הייג ככישלון, כאיש ציבור שאיבד כל־כך הרבה מאמינותו, עד שאפילו נץ קיצוני כמו רגן נאלץ לפטרו. בישראל הוא מקבל כיסוי אוהד, ממש כמו מנהיג „הרוב המוסרי" ג'די פולוול (הנחשב בארצו גזען ואפילו אנטי־שמי), ותמיכתו באיש כמו שרון מתקבלת כסיוע פוליטי ממדרגה ראשונה.

BROADWAY 80

בבדיקה של MONDE SELECTION, המרכז הבינלאומי לבדיקת איכויות בבריסל, זכתה BROADWAY 80 במדליית זהב לשנת 1982 על איכותה המעולה.

טעם אמריקאי. תערובת אמריקאית.

מתאים לי.

B16 מוכר

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

בלאופונקט

חיים ארוכים-אפס תקלות.

טלוויזיות צבעוניות 16", 20", 22", 27"-עם או בלי שלט-רחוק.

שני דגמי ווידאו VHS- עם שלט-רחוק.
חידוש בלעדי !! הוראות ההפעלה בעברית מוקלטות על קסטה ווידאו. חינם.

BLAUPUNKT

היבואן הבלעדי: טרכף יבוא בע"מ, רח' בוגרשוב 70, תל-אביב.

TEDELEX

הווי

ח"כ של שבת

סיאול, קוריאה, הזמין הרב הצבאי של הכוחות האמריקאים במקום את מישלחת הכנסת לוועידה הבינפרלמנטארית לארוחת־שבת עם החיילים היהודים בבסיס המקומי. הוא גדהם לגלות כי את בירכת הכנסת ליום השבת הביא חבר־כנסת ערבי, מכיוון שראש המישלחת, חבר־כנסת מפר"לי, לא הסכים לנסוע בשבת לבסיס, המצוי בפרברי הבירה.

★ ★ ★

חשופים בצריח

צה"ל גילה אגף־האפסנאות כי עד כה אברו, במילחמת לבנון, בלי הסבר סביר ובלי להשאיר עיקבות כל־שהן פריטי הציוד הצה"לי הבאים: 120 אלף בגדי־עבודה; 25 אלף כובעי־עבודה; 18 אלף שכפ"צים; 2000 מכשירי־קשר וטנק אחד.

★ ★ ★

בקומה זקופה

תל־אביב דיווח חוקר מהחוג לאנטומיה של הפקולטה לרפואה, כי מחקר שערך בין ילדיהם, ילידי־הארץ, של הורים יוצאי ברית־המועצות ופולין, הראה, כי קומתם של הילדים גבוהה, בצורה ניכרת מקומת הוריהם ילידי־הגולה.

★ ★ ★

ולוא היו לו נוצות

תל־אביב הסביר קצב, שהובא לבית־המישפט העירוני באשמת החזקת עוף מקולקל במקרר איטליזו, כי צבע העוף, שהיה כחול־ירוק, אינו מוכיח כי היה זה עוף מקולקל, מכיוון שהוא „רגיל לעבוד עם עופות זקנים, ולהם יש צבע אחר מאשר לעופות צעירים."

★ ★ ★

הקץ להפלייה הערתית

ירושלים ניסו חוקרים לברר מאיין נלקח דיוקנו של הרמב"ם, המופיע על שטר אלף השקל החדש, והגיעו למסקנה שלמרות שדיוקן זה מופץ שנים רבות בבתי חרדים, כדיוקנו של מורה־ההלכה והרופא מהמאה ה־12, אין זה דיוקנו, אלא דמותו של חכם יהודי מן המאה ה־19, או אולי דמותו של סוחר תורכי־מוסלמי מן המאה ה־17, או אולי דמותו של סוחר יהודי שחי בוונציה במאה ה־16. בכל מיקרה, זה הדיוקן היחיד של יהודי ספרדי על שטרות הכסף של מדינת ישראל.

★ ★ ★

במלוא העמל

ניר־יצחק ניתח חבר את נושאי הדיונים ב־85 אסיפות־החברים שהתקיימו בקיבוץ הנגבי ב־18 החודשים האחרונים. הוא גילה כי עניין הנסיעות לחו"ל תפס את המקום הראשון (20 אסיפות); עניין השיפוצים בשיכון־הוותיקים — שבע אסיפות, ועניני פוליטיקה — ארבע אסיפות.

★ ★ ★

לצ'ק אין כיסוי

נצרת פשטה חוליית שוטרים על ביתו של אדם כדי לעצרו, מכיוון שצ'ק שלו, על־סך אלף שקל, חזר מן הבנק ללא כיסוי. אך השוטרים חזרו בהם מכוונת המעצר, כאשר אותו אדם חש למיזרן בחדר־השינה שלו, הוציא מתחת לציפוי המיזרן 100 אלף שקל במזומן, ופרע את חובו.

* * *

כדי שיוכלו לראות „שעה טובה"

תל־אביב. פורסמה מודעת־עזרה למיש־פחת־מצוקה, ביקשה ארון ארבע־דלתות, ספה זוגית וגם טלוויזיה במצב טוב.

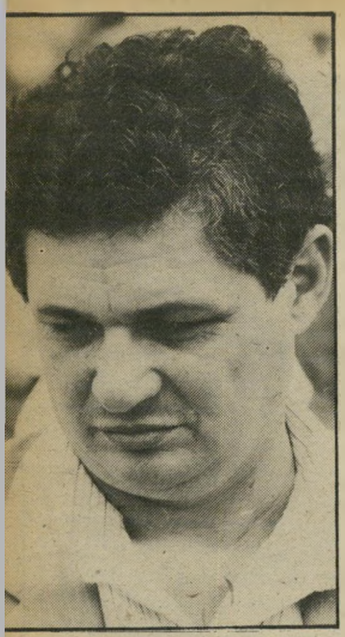
★ ★ ★

אור למיזרח

תל־אביב. גילו מבקרי תערוכת חנוכיות כי הוצגו חנוכיות עם עיטורים הלקוחים ממוטיבים יהודיים כשופרות, חמסות ובתים ירושלמיים וגם כאלה שנלקחו ממיניאטורות הודיות ופרסיות.

מאת מאיר תדמור

חסון בחסדי האוצר ונדפק

יוזם תוכניות־חיסכון אריזור
מי שהצביע ליכוד, הפסיד

אחת השערוריות האוספת תאוצה בשבועות האחרונים נקראת תוכניות־חיסכון. עוד לפני מפולת הבנקאיות הפסיקו הבנקים לפרסם בשיבחן של תוכניות החיסכון והיתה לכך סיבה טובה: מי שחסך נדפק.

עכשיו צריך לחפש את האשם. מהר מאוד התבררה הכתובת — הרשות לחיסכון באוצר, שמבית־היוצר שלה יוצאות כל תוכניות החיסכון במיקרה, לא אשמים. הם המתווכים ביניינו, החוסכים הקטנים, ובין האוצר הדואג לנו ו„מאכיל" אותנו בתוכניות־חיסכון, שכל החוסך בהן מפסיד.

כל העניין התחיל עוד באפריל השנה, כאשר הגיעו לפריון תוכניות־החיסכון בנות השנתיים של אריזור. כדי למנוע חוסכים מלפדות את החסכונות, הציע האוצר לחוסכים שלא למשוך את הכסף ובתמורה הבטיח להם הצמדה מלאה של הכסף עד ששה חודשים — בקיצור עו"ש צמוד לחצי שנה.

עכשיו מתברר שמי שהאמין לסיתויי האוצר „אבל" אותה בגדול. הנה למשל, מי שמשך את כספו באוגוסט הפסיד 6.3% מכספו (שיעור עלויית המדד ביולי), מי שבכל זאת המשיך להאמין ומשך בספו בספטמבר, הפסיד 7.2% (האינפלציה של אוגוסט), ואלה שהצביעו ליכוד ומשכו כספם בתום ששת החודשים, הפסידו 9% מכספם (עליית המדד בספטמבר).

אנחנו סבורים, למשל, שלחוסכים הנאמנים לחסדי האוצר והממונה על החיסכון במישרד זה, מגיע לפחות מה שניתן לבעלי מניות הבנקים, אך מתברר שמה שאנחנו חושבים אינו מעניינו של האוצר.

בשבוע שעבר התפרסם סיפורו של חוסך שלפני שש שנים הפקיד בתוכנית חיסכון 2000 דולר וכשהגיע מועד הפרעון, באוקטובר השנה, קיבל סכום בשקלים השווה ל־1500 דולר. מתברר שגם הפעם השודד הוא הממונה על החיסכון באוצר שקבע בזמנו הצמדה בשיעור של 70% לדולר בלבד ולא טרח לפצות את החוסכים. אחרי הפיחות הגדול של אוקטובר.

עשירים באמת

שלושים העשירים הגדולים של אמריקה הם באמת עשירים. כך מסתבר מהנתונים ומה־סיפורים של כתב־העת האמריקאי פורבס, המפרסם מדי שנה את רשימת האנשים העשירים ביותר. כל רשימה מכילה 400 שמות של מיליונרים (בדולארים). ברשימת־העל מופיעים 30 העשירים שבין העשירים: העני ביותר ברשימה זו הוא בעל נכסים, הון או סתם כסף ונייירות־ערך, של 50 מיליון דולר. וכדי שזה יישמע יותר טוב, נהפוך את זה לשקלים — ארבעה וחצי מיליארד שקלים. נכון לשבוע שעבר. שכן, בארץ גדלים המיליארדים אוטומטית, מדי יום, על פי השער היציג של בנק ישראל. אבל לענייננו מוטב שנחזור לארצות־הברית.

העשיר בין העשירים הוא המיליארדר רוקפלר, שרכושו נאמד במיליארד ומאתיים מיליון דולר. כדי להבין ברדיוק כמה הוא באמת שווה, חישב מי שחישב שההכנסה שלו, של הרוקפלר הזה, היא: הכנסה יומית — 2,739,726 דולר; ההכנסה לשעה — 114,155 דולר, לדקה — 1902 דולר ולשניה — 31.70 דולר. זה, כמובן, אם הוא נמנע מלהשקיע את כספו בתוכניות חיסכון של ממשלת־ישראל.

ולסיום נביא את אימרתו של אמריקאי, שלא הצליח לעשות הרבה כסף: „תמציתה של אמריקה היא התיקווה לעשות כסף — אחר כך לעשות כסף מהכסף — ואחר כך לעשות הרבה כסף מהרבה כסף." על כך אמר מייסר שושלת רוטשילד, מאיר רוטשילד: „צריך הרבה העזה וזהירות כדי לעשות הרבה כסף. צריך עשרת מונים יותר מאלה, כדי לשמור עליו."

מיליארדר רוקפלר
הכנסה יומית: 2.739.726 דולר

העיתונות בחסדי הבנקים גוססת

כששמעתי לראשונה על הכוונה להוציא ל
רשת של מקומונים המבוססים רק על מוד
ואשר צריכים להתחלק חינם, שאלתי מייד
המפסיד. התברר של„פרוייקט" יש אבא עם ה
כסף — חברה שבבעלות דנות ובנק לאומי
איטן תיקשורת. אז גם נודע לי, שנע
מחקר־שוקים שלפיו צפויה לרשת הכנסה
לפחות חמישה מיליון דולר לשנה. המחקר
„מבוסס מאוד": אם ההוצאה לפירסום בישי
היא 200 מיליון דולר לשנה, אז מה הם
חמישה מיליון דולר, שהם כ־2.5 אחוזים בי
(החינמון רחוב ראשי הלך בינתיים לעולמו,
גם איגרת העורך).

אבל, אם אנחנו עוסקים כבר בתיקש
כתובה, ראוי להזכיר תופעה המיוחדת לישר
יומונים „כמו־כלכליים" מעוטי עמודים ועו
קומוניקטים, החיים להם בצילם של עצמם ו
מאות מנויים במיקרה הטוב ביותר, רובם מוס
פינגסיים שמתוך הרגל ממשיכים לחתום על
לעיתים זה עוזר גם ליחסי־הציבור של ה
בבחינת לא יועילו, גם לא יזיקו.

עכשיו כשהבנקים מנסים לקצץ בהוצאות
עשוי מיספר הקוראים של שער ויום
היוצאים לאור בארבעה עמודים, חמש פע
בשבוע, במחיר של 15 שקל, להגיע לשניים
סדר המכונה המסדר את החומר לעיתון והמ
המתקן את השגיאות.

יומון נוסף העוסק בענייני כלכלה הוא מ
אך הוא בן שמונה עמודים ומחירו עולה על זו
עיתון יומי רגיל, 55 שקלים. גם עיתון זה י
בפני קשיים עם הירידה הצפויה במנויים בתד
השנה, שמיספרם קטן כבר כמה חודשים.

**הנה, לקראת השנה החדשה עשו
להיעלם מנוף העיתונות כמה עיתו
בחסדי הבנקים. לא רק מניות הבנ
נפלו. גם כמה עיתונים שהתחז
לאורם וסיסרו נפלאות על הבנ
זנפלאותיהם, ייעלמו.**

ישראל לאו:

„ההלכה לא מתירה פידיון שבויים במחירים מופקעים!"

בכל פעם שמתבצעים חילופי שבויים בינינו ובין שכנינו, מתעוררים ויכוחים – כמה נתנו להם תמורת כל שבוי שלנו, אם כדאי הדבר ובכלל מדוע אנחנו כל־כך ותרניים וחסרי כוח מיקוח, כאשר זה נוגע לפדיון שבויינו. מישהו אמר לי שזה פשוט מפני שלפי ההלכה היהודית פידיון שבויים הוא המיצווה החשובה ביותר. שאלתי את הרב ישראל לאו אם נכון הדבר.

יש ביטוי האומר „שקולה מיצוות פידיון שבויים כנגד כל המיצוות." כלומר, אם אתה צריך לבחור איזו מיצווה לקיים קודם, תמיד צריך לבחור בפידיון שבויים. על פידיון השבויים הראשון מסופר בספר בראשית פרק י"ד. לוט, אחיינו של אברהם שהתחבר עם אנשי סדום נפל בשבי בעיקבות מילחמת כדרלעומר. אברהם אינו מהסס לרגע ורץ לסביבות דמשק, כדי להילחם ולהציל את שבויי סדום. בחוזרו, מציע מלך סדום לאברהם „תן לי את הנפש והרכוש קח לך." אברהם מסרב. מכאן אנו למדים שאסור לקחת שכר עבור מיצוות פידיון־שבויים. זה לעומת מיצוות שתמורתם אפשר לקחת שכר, כמו מילה, חזנות ועוד.

● **האם מותר לפדות את השבויים עצמם תמורת כסף?**

ההלכה אינה מתירה לפדות שבויים תמורת מחירים מופקעים, כדי לא לעודד את החוטפים לחזור על מעשיהם. ידוע הסיפור על המהר"ם (מורנו, הרב מאיר מרוטנברוג) שחי בימי־הביניים, אשר נאסר ותמורת שיחרורו ביקשו מהקהילה היהודית כופר־נפש עצום. הקהילה אספה את הכסף, אבל המהר"ם, בהקרבה, סירב להשתחרר כדי לא לעודד מיקרים דומים בעתיד, והוא גווע למוות בבית־הסוהר.

● **האם שבוי אחד שלנו לעומת 670 שבויים שלהם, כמו במיקרה הנוכחי, אינו מחיר מופקע?**

כן, אבל זה שונה. אלה הם שבויי מילחמה ואף אחד לא יפתח שוב במילחמה, כדי לתפוס עוד שישה שבויים שלנו, כדי לשחרר את שלהם. זה לא כמו במיקרים של שוד וחטיפה.

עמירם ניר:

„תהליך יציאת צה"ל מלבנון נמצא בקיפאון!"

חלק גדול מאיתנו מאמינים שאילו מצאה ממשלת־ישראל דרך מכובדת לצאת מלבנון, היתה יוצאת. עמירם ניר, חוקר במכון למחקרים אסטרטגיים של אוניברסיטת תל־אביב מנסה לעזור. בתזכיר שחיבר ניר ואשר הפיץ השבוע בין 400 מכותבים, מראש־הממשלה ומטה, מציע עמירם ניר מודל אפשרי ליציאת צה"ל מלבנון. ביקשתי שיספר לאלה שלא קיבלו את התזכיר, מה כתוב בו.

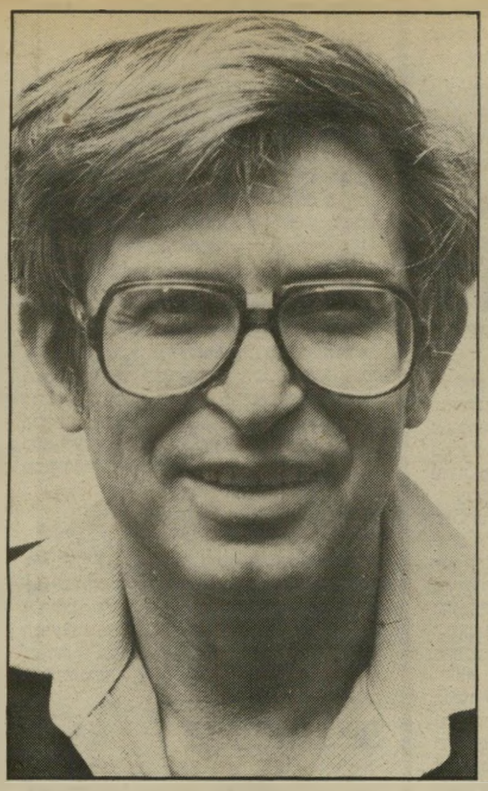
המיזכר מנתח את גורמי היסוד של הבעיה הלבנונית, קובע שסוריה היא גורם של קבע במציאות הלבנונית ותמשיך להיות כזאת, שיכולת ההשפעה של ארצות־הברית על המציאות שם היא מוגבלת, וישראל הפגינה הלכה־למעשה, שהיא לא מתכוונת להישאר שם, בכך שהיא יצאה מהשוף ועברה לקו האוולי. כתוצאה מזה, מעריך המיזכר, כי למעשה כבר יש הכרה בישראל באי־הייתכנות של המטרות „הנרחבות", כלומר יציאת סוריה מלבנון, כינון שילטון מרכזי וחזק בביירות, אשר יהיה מסוגל להבטיח אותנו מפיגועים משטח לבנון וכן חיסול מוחלט של תשתית המחבלים בכל מרחב לבנון. לאור אי־ייתכנות זו, המיזכר מצביע על מטרה אחת, שיש להצטמצם בה, והיא ביטחון־נטו לגבול הצפוני.

● **כיצד?**

יש דרך אחת ויחידה להשיג הישג זה במינימום של עלויות בתחום הצבאי, הכלכלי והבטחוני והוא לארגן את השטח הנמצא היום בידי צה"ל במתכונת של שתי רצועות בטחון. הרצועה הדרומית תשתרע עד 27־30 ק"מ מגבול ישראל, ועליה יופקדו כוחות מקומיים, כמו צבא חדד. מאחוריהם תעמוד הרתעה ישראלית אמינה, שתבוא לידי ביטוי אפילו בנוכחות סימלית של יחידות קטנות בשטח. רצועה צפונית, שבה תהיה עדיפות להצבת כוחות בינלאומיים עד שישוקם צבא לבנון.

● **מה מסוגל לעשות הנייר הזה? מה מטרתו, וכמה זה יכול להשפיע על המשפיעים על המדיניות?**

הרבה מדברים על הצורך לצאת מלבנון ועל הצורך ליצור סידורי ביטחון חליפיים ולכאורה כולם מסכימים עם זה. למעשה, הנוסחה מטשטשת חילוקי־דעות בסיסיים בין התפישה שצה"ל יכול לסגת רק אם יתקיימו תנאים כמו יציאת סוריה ואש"ף, ובין התפישה שצה"ל צריך ליצור את סידורי הביטחון בעצמו, ובכך לנתק את יציאת צה"ל מגורמים שאין לישראל שום שליטה עליהם. המיזכר הזה מנסה להניח על השולחן תוכנית של תפישה מגובשת וברורה. אבל גם אם לא תתקבל תפישה זו, אלא תפישה אחרת, אני אראה הישג חשוב בעצם ההתייחסות לעניין ובפתיחת דיונים עליו, כדי שהתהליך שנמצא, לפי דעתי, בקיפאון עמוק, יתחיל לזוז.

ברוך מודן:

„חובתנו להבטיח שמערכת הבריאות לא תתמוטט!"

כבר כמה שבועות מדובר על משבר חמור בבתי־החולים בארץ, שנגרם עקב חוסר במלאי התרופות. חברת־הכנסת נאווה ארד, הצהירה לפני כשבועיים שלפי בדיקה שערכה יש בבתי־החולים מלאי תרופות לכמה ימים בלבד. מי שלא עקב יום אחרי יום אחר ההתפתחויות שואל את עצמו אם הגענו כבר למצב קריטי. שאלתי את מנכ"ל מישרד־הבריאות, פרופ' ברוך מודן, מה המצב כרגע.

עד לפני שבועיים היתה בעיה. זה נגרם מכך שהזרמת הכספים לבתי־החולים היתה חלקית. כלומר, כל החישובים נעשו לפי אינפלציה יותר נמוכה ממה שהיא במציאות וחלק מבתי־החולים נכנסו לקשיים בקניית תרופות. אגב, לא בתי־החולים של קופת־חולים, שבהם הצליחו לתמרן בין הרזרבות.

● **אתה אומר לפני שבועיים, מה המצב כרגע?**

מישרד־האוצר הורים כסף למישרד־הבריאות ואנחנו מייד הזרמנו את הכסף לבית־החולים שיקנו תרופות.

● **לכמה זמן?**

אני לא יכול לענות במדוייק, אבל לפי דעתי, לא צריכה להתעורר בעיה לפני עוד כחודשיים.

● **ומה אחר־כך?**

עכשיו אנחנו נמצאים בדיונים עם מישרד־האוצר. אנחנו דורשים שההתייחסות לבתי־החולים מבחינה תקציבית תהיה שונה מאשר למישרדים אדמיניסטראטיביים. אני אפילו מוכן שיתייחסו לבתי־החולים באופן שונה מאשר לחלק האדמיניסטרטיבי של מישרד־הבריאות עצמו.

● **נראה לי די ברור שמדינה, במיוחד בשלנו, לא יכולה לתפקד בלי מלאי של תרופות. האם אתה חושב שתפתור את הבעיה באופן סופי?**

מלאי שעת־חרום למאורעות חרום יש מספיק, וכמעט לא נוגעים בו. פה ושם נעזרים בו. במיקרה של הפיגוע בצור הזרמנו מיידית לבית־החולים רמב"ם תרופות מיחידת שעת־חרום. לגבי השאר, אנו נמצאים במילכוד. אם כל המשק יתמוטט גם מערכת־הבריאות תתמוטט, אבל חובתנו להבטיח שזו לא תהיה המערכת הראשונה.

שאול ביבר:

„מה לעשות? באין חזון התפרע העם!"

חבורת הנערים הצופים מירושלים, שעברה בשבוע שעבר „אש לילה" בנוסח התפוז המכאני, עוררה התרגשות רבה מאוד. הורים התלוננו במישטרה, הילדים רואיינו בכלי־התיקשורת וקמה צעקה גדולה. האם זו היא תופעה חדשה או המשך לתופעה שהתחילה בארץ לפני שנים רבות בבית־הספר החקלאי „כדורי", שבו ניסו להקשיח את החברה. שאלתי את שאול ביבר, תלמיד „כדורי" לשעבר, מה דעתו.

אל מה את מדברת בכלל? בכדורי נגעו בבן־אדם? אני לא יודע מה היה אחרי התקופה שלי, אבל בתקופה שלי נעשו מעשי קונדסות. לא יותר מזה. היו תופסים איזה עירוני ואומרים לו ללכת לחלוב את הפר. היו אומרים לקטנים שצריך ללכת ולכופף את הבננות. עברו על ה„אליפים", אבל מי שמע שהכריחו אותם לאונן על עצים או שעקרו להם שיניים?

● כלומר, גם לך נראה הדבר מוגזם?

זה לא רק מוגזם, זה גם מטומטם. אבל מה לעשות? „באין חזון התפרע העם". חוץ מזה, אל תשכחי שלכדורי באו ילדים בני 14 ומעלה, חניכי תנועות־נוער שהתרגלו לחיות במחנות, ולא ילדים עירוניים בני 10, שמדריכים בני 15 עושים עליהם שריריים. כל העסק הוא תפל, מטומם ונעשה ללא הומור. זה לא דומה בכלל למה שהיה בכדורי.

אורי עופר:

„שאנשים יצעקו שאי־אפשר בלי תיאטרון!"

תור המועמדים לסגירה הולך וגדל כל שבוע. השבוע פניתי אל מר אורי עופר, מנהל „התיאטרון הקאמרי", ושאלתי אותו מה קורה בתיאטרונים בכלל וב„קאמרי" בפרט.

למישרד־החינוך יש הסכם עם התיאטרונים, שההקצבה, שהם מקציבים לנו, צמודה לעלות השכר במשק הציבורי. וגם בהסכם הזה הם לא עומדים מזה 18 חודש, בכל מיני תירוצים והסברים. כך הגענו ב„קאמרי" לגרעון של 25 מיליון שקל. אני לא יודע מה גודל הגרעונות של האחרים, אבל לכולם יש.

● ולמרות הגרעון הזה ההצגה חייבת להימשך?

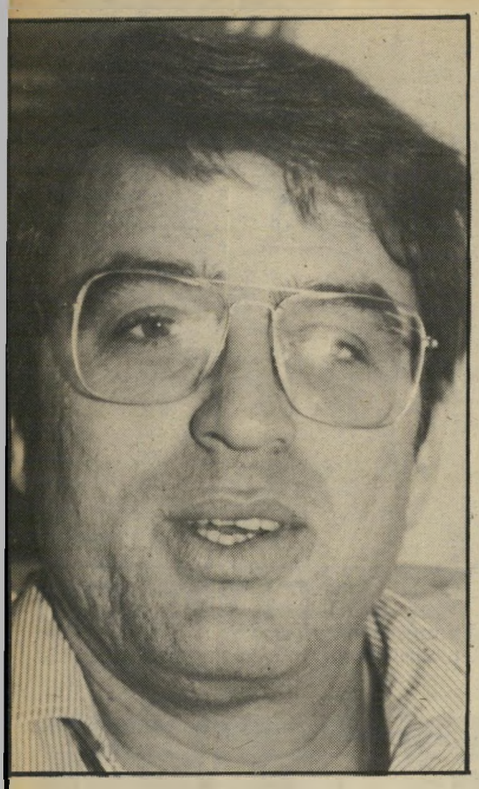
אם הגרעון ילך ויגדל, כלומר אם לא נגיע איתם להסכמים כספיים שהם יכבדו, נאלץ בסופו של דבר לסגור. אבל מנסיון העבר, ברגע האחרון ייעשה משהו ולא ייסגרו בתי־חולים, לא אוניברסיטות ולא תיאטרונים.

● כלומר, אתה לא ממש דואג?

אני מזכיר לעצמי את הסיפור על הזאב, שבסוף אכן הופיע. אני מקווה שהזאב אצלנו לא יופיע.

● מה אתם עושים כדי שהזאב לא יופיע?

אחרי שניהלנו מו"מ ענייני ושקט שניכשלנו בו, אנו יוצאים אל הציבור במטרה לשתף אותו במאבקנו. אם יהיה לחץ ציבורי ואנשים יצעקו שאי־אפשר בלי תיאטרון, אולי יזוז משהו. סדר העדיפויות של הממשלה נקבע לא מעט על־ידי רחשי ליבו של העם וחובתי כמנהל תיאטרון להודיע לציבור מה המצב האמיתי ולבקש שיצעקו.

דוד גרבורג:

„כשאין בורסה, אנשים ירצו להמר בקאזינו!"

ממש ארץ במצור. מאות מיסעדות פאר, מלונות־פאר מועדוני־חברים אקסקלוסיביים, מכוניות חדישות אמבטיות עם ג'קוזי, מכוני־בריאות ופינוק. הדבר היחיד שחשבנו שחסר לנו בשביל לחיות ממש במצור הוא קאזינו אמיתי. אבל יש! ולא סתם קאזינו, אלא קאזינו צף ע אוניית פאר גדושת תענוגות. הלכתי לראות את האיש שהמציא את העניין, דוד גרבורג מבעלי סוכנות „מלחי ושאלתי אותו אם קאזינו כבר מותר לפי החוק בארץ?

לא. לפי החוק הישראלי אסור. אבל הקאזינו שלנו ממוקם ע אונייה, והוא יתחיל לעבוד רק כאשר האוניה תעזוב את המי הטריטוריאליים של ישראל ויפעל עד שנגיע למי הטריטוריאליים של מצריים. כלומר, כחצי שעה אחרי ההפלג ועד כחצי שעה לפני העגינה.

● מה עוד יהיה על האוניה מלבד קאזינו?

תאים מפוארים, מיסעדות, חמישה בארים, חנות פטורה ממכס תיזמורת, להקת קברט, צוות בידור ואמנים מחו"ל.

● כמה יעלה התענוג הזה?

ההפלגה לוקחת יומיים. יוצאים מאילת, עוגנים בשארם וחוזרים לאילת. הכל ביחד 200־150 דולר לאיש.

● ברור שגולת־הכותרת שלכם הוא הקאזינו עצמו. האם זו בריוק התקופה המתאימה להימורים

זה בריוק הזמן. כשאין בורסה, אנשים ירצו להמר בקאזינו.

● בזמנו, כדי לשכנע אנשים לבוא ולהמר בלאס־וגאס, הטיסו בעלי הקאזינו את המהמרים, ע חשבונם, מכל רחבי ארצות־הברית. האם גם אתם תטיסו אנשים מתל־אביב ומירושלים לאילת?

מדברים על זה. אולי אפילו נטיס מחו"ל. אנחנו חושבי שלפחות 50 אחוז מלקוחותינו יהיו תיירים.

● האם קיבלתם איזו עזרה ממישרד־התיירות האם תתחלקו איתם ברווחים?

הרשי לי לא להגיב בקשר למישרד־התיירות.

בין האלפים ששוחררו השבוע מן הכלא בישראל בלטה תרז האלסה, חוטפת מטוס ה"סבנה" ב־1970. מה עבר על מישפחתה עד השיחרור?

האלוף והפידאית

האלוף (מיל') רחבעם "גאנדי" זאבי, שהיה אלוף פיקוד־מרכז בעת חטיפת מטוס סבנה מבקר בבית־החולים את תרז האלסה, שנפצעה מתחת לבית שחייה. בסמוך לתרז האלסה שכבה באותו בית־חולים מרי יורגנסן, חברת קיבוץ לוחמי־הגיטאות. שנפגעה מכדור אנשי הביטחון שפרצו למטוס. תרז המשיכה לקבל טיפול גם בכלא.

נרשמה לבית־הספר לאחיות בנצרת, כדי להתרחק מההורים. היא היתה ילדה שקטה, סיפרה אותה חברה, אך כשהיתה מדברת על פוליטיקה היו לה דיעות עצמאיות.

הסתבר, שלא רק בפוליטיקה היו לתרז דיעות עצמאיות. גם במה שנוגע ליחסים שבינו ובינה לא היתה תרז נערה ערביה אופיינית. כל זמן ששהתה במחיצת הוריה היא היתה כלואה במישטר קפדני ופוריטאני — מהצד האחד הנזירות בבית־הספר טרה סנטה, מהצד השני האב הקפדן, המחמיר בכבוד המישפחה.

חץ האהבה פילח את ליבה במיבצר הסגור של בית־הספר לאחיות, תחת עיניהן הפקוחות של הנזירות. תרז התיידדה עם מורתה בבית־החולים, חתונה. הוא אסר על תרז להיפגש עם עראל.

לילה אחד גמלה ההחלטה בליבם: הם ברחו, גנבו את הגבול ללבנון. יחד אתם היתה גם האחות היבאת, שהיתה מאוהבת בערבי מכוויית ונדברה להיפגש איתו בביירות, למרות הוריה שייעדו אותה למישהו אחר.

פרס כספי

במשך שיבעה חודשים לא ידע איש מה עלה בגורלה של תרז האלסה.

לא קשה לתאר מה קרה באותם הימים בבית המישפחה השמרנית.

הצד השני של המטבע

הנאשמות בבית־המישפט

תרז האלסה וחברתה ריטה טאנוס, חוטפות מטוס סבנה בבית־המישפט שהרשיע אותן. רימה שוחררה בפעם הקודמת כשבוצעו חילופי שבויים. תרז נדונה למאסר־עולם. הצעירה בת ה־18 הפכה בכלא למנהיגה. היא היתה ממנהיגות שביתת העבודה של האסירות הביטחוניות בכלא נווה־תירצה.

תרז האלסה סירבה לחתום על מיסמך הוויתור על אזרחות ישראלית — כפי שדרשו ממנה בעת שיחרורה. אחרי 11 שנות ישיבה בכלא רצתה תרז לחזור הביתה, לבית הוריה בחיפה. אך השילטונות הישראליים העמידו תנאי: ויתור על האזרחות תמורת החופש.

תרז בחרה בחופש.

זעם של רגע

במשך 11 שנים היתה תרז האלסה יפת־התואר כלואה מאחרי סורג ובריח. היא התבגרה בכלא, הפכה מנערה צעירה בת 18 לאשה בת 31. 11 שנים בחברת נשים בלבד היו עונשה של האשה שעזבה את בית אביה ועברה את הגבול ללבנון, למען גבר.

מישפחת האלסה לא רוותה נחת במשך 11 השנים. איסחאק האלסה, אביה של תרז, ערבי אמיד שמוצאו ממישפחה ברווית שהמירה דתה לנצרות, נולד בירדן והוא בוגר האוניברסיטה האמריקאית של ביירות. בשנות בחרותו הגיע לחיפה, שבה נשא לאשה את נדיה, פלסטינית במוצאה. עד היום אומרים בוואדי־ניסנאס: "הוא לא פלסטיני, אשתו — כן."

אחרי שנפצעה תרז ונתפסה על־ידי אנשי־הביטחון המחופשים כטכנאי־מטוסים, שהשתלטו על מטוס סבנה, עברו שיבעה חודשים מורטי־עצבים עד שזכו איסחאק ונדיה לראות את בתם. עד אז לא ידעו מה עלה בגורלה של תרזה.

תגובתו הראשונה של האב היתה זעם — לא רק בגלל מעשה־החטיפה, אלא גם בשל התיסכול הנורא כי בת הטובים של מישפחת האלסה הידועה הגיעה לאן שהגיעה.

את רגע הזעם הראשון שלו שידרה השבוע הטלוויזיה, בסרט־ארכיון. כמובן, שמייד אחרי שהתבטא כפי שהתבטא בטלוויזיה, חזר בו מדבריו כי "יקרע אותה לחתיכות" וכי "היא לא הבת שלי יותר." הוא השתתף בכל ישיבות בית־המישפט, שדן את בתו למאסר־עולם, הקפיד לבקר את תרז, ביחד עם אשתו ויתר בניו ובנותיו, בנווה־תירצה. שידור סרט הארכיון מלפני 11 שנים גרם מבוכה ונזק למישפחת האלסה ברחוב הערבי. משום כך הסתגרו להם בני הבית בבית המשותף שבו הם מתגוררים בשכנות למישפחות יהודיות בהדר שבחיפה, וסירבו לראות פני איש.

דיעות עצמאיות

איסחאק האלסה, המכונה אבו־מאלק — בא שם בנו הנגר, מאלק — בא ארצה אחרי גילגולים שונים. האלסה, נוצרי אורתודוכסי, עזב את מישפחתו שבעיירה כרך (היא קיר־מואב) שבעבר הירדן המיזרחי, כדי להשלים את לימודיו התיכוניים בעמאן הבירה. משם נדד עד לביירות, שם זכה בתואר בוגר בספרות ובהיסטוריה. לפרנסתו עבד כפקיד בחברות־ספנות.

ערב הקמתה של ישראל עבד בחברת־ספנות חיפאית ונשא לאשה את נדיה, בת למשפחה נוצרית חיפאית. ב־1952, שנתיים לפני הולדת תרז, עקרה המישפחה לעכו והתיישבה במרכז העיר העתיקה, בדירה שנעזבה בידי תושביה הקודמים. היתה זו דירה מרווחת למדי, בת חמישה חדרים. שם נולדו להם שבעת ילדיהם — ארבע בנות ושלושה בנים. תרז היפה היא הבת השלישית.

תרז למדה בבית־הספר הנוצרי טרה סנטה בעכו והיתה תלמידה מצטיינת. היא היתה ילדה עצמאית מהרגיל. חברה לילימודים סיפרה בתקופת המישפט, כי באה מישפחה שמרנית וחיפשה הזדמנות לעזוב את הבית. לכן האחות היבאת עבד־אל־רחמן גרנה בת ה־25, בת הכפר המוסלמי הקטן מוקייבלה, השוכן בצד הכביש עפולה־ג'נין.

כשהיתה היבאת יוצאת לחופשות בכפרה, נהגה לקחת את תרז עימה. שם, בכפר, פגשה תרז את עראל זידאת, בן הכפר, תלמיד־תיכון ומבוגר ממנה בשנה.

בתחילה היו רק מבטים גנובים. אחר כך שוחחו. בסוף, כשניצתה אש־האהבה, הם התחילו נפגשים בתכיפות. עראל, שלמד בנצרת, היה מרבה לבקר את תרז בבית־החולים.

אך לאהבתם לא היה סיכוי. תרז היתה נוצריה, אהובה היה מוסלמי. לא היה טעם לשכנע אותם כי אסור להם להיפגש. אביה של תרז, שנודע לו על מערכת־יחסים זו, לא רצה לשמוע על איסחאק ונדיה האלסה גילו כי בתם נעלמה, כשקיבלו מיכתב מבית־החולים הנוצרי בנצרת. איסחאק לא האמין. היה בטוח שזו טעות. "אולי שלחו את המיכתב לכתובת לא נכונה," סיפר.

"נסעתי לנצרת, שם סיפרו לי הכל, יום־יום הייתי הולך למישטרת עכו, עד שאחרי שבועיים מסרו לי כי הבת שלי ברחה ללבנון. לא האמנתי שהבת שלי תעשה מעשים כאלה.

"כתבתי לקרובים בלבנון. הם חיפשו אותה ולא מצאו. הם פירסמו מודעות בעתוני ירדן ולבנון, הבטיחו פרס בסך 10,000 דינאר. אבל אף אחד לא בא לקחת את הפרס.

"הייתי מיואש. הלכתי למגידי־עתידות יהודים, ערבים, שומרונים וצ'רקסים. אצל עשרים כאלה הייתי.

שותתת־דם על כנף המטוס

תרז האלסה מורדת מהמ־
טוס החטוף על־ידי איש ביטחון ישראלי כששימלתה הארוכה מוכתמת
בדם. היא נפגעה מכדור מתחת לבית שחייה, הובהלה לבית־חולים, שם
ניצלו חייה. תרז ברחה מבית־ספר לאחיות בנצרת, אחרי שאביה אסר
עליה להינשא לאהובה המוסלמי. השניים עברו את הגבול ללבנון.

כל אחד אמר דבר אחר. אחד אמר שהיא באמריקה, אחד אמר שהיא מתה.

„האחים שלי בסוריה ובירדן כתבו שהחיפושים שלהם היו לשווא. חיפשתי אותה בגדה המערבית. לא האמנתי שברחה ללבנון, הרי תמיד התביישה כל־כך מאנשים."

כך מתאר אבי־המישפחה את מה שעבר עליו כשנודע לו שבתו נעלמה.

לפתע נפלה עליו הידיעה כרעם ביום בהיר: תרז הקטנה שלו, שבגדה בו פעם אחת כאשר ברחה ללבנון, גרמה לו הלם פעם נוספת, כשהתברר שנמנתה עם חוטפי מטוס סבנה.

מאוחר יותר, כאשר פגש אותה בבית־הסוהר, סיפרה תרז לאביה כי בילתה שלושה חודשים עם חברה ליד ביירות. אחר־כך, כשאולו מקורות פרנסתם, הצטרפו לפת"ח.

במשך שלושה חודשים בילתה תרז במחנה־אימונים של פת"ח ליד צידון. אחר־כך נשלחה למשימת חטיפת המטוס, כשהיא נושאת דרכון ישראלי מזוייף על שם מרים חסון.

בביתו בעכו נקרע איסחאק האלסה בין אהבתו לבתו לבין רגש הכבוד. תגובתו הראשונה היתה להתנער ממעשיה, כדי שלא יזהו אותה עימם. אך משנרגע, התעוררה בו תשוקה עזה לראות את הבת האהובה.

איסחאק ביקש לראות את בתו. „אני האבא שלה," אמר.

האם, נדיה, עור קיוותה כי ניתן יהיה לשחרר את הבת תמורת כופר־כסף.

מנהיגה בכלא

כאשר עמדה תרז, ביחד עם חברתה רימה טאנוס, על דוכן־הנאשמים בבית הדין הצבאי בצריפין, מול הרכב שכלל את השופטים נריה, אלפרן, והגנב יהושע בן־ציון, היא כפרה באשמה. ההורים עדיין קיוו. אך כשנדונה למאסר־עולם, הבינה מישפחת האלסה כי גורלה של בתם נחרץ.

האב, שהיה מורה לאנגלית בבית־ספר לקציני־ים בעכו, התפטר מעבודתו. יש הטוענים, כי נרמז לו בעדינות להתפטר. הוא קיבל פיצויים ועקר ביחד עם בני־מישפחתו לחיפה.

במיסגד העתיק של עכו לא ידעו השבוע לאן נעלמה מישפחת האלסה. היו שאמרו כי נסעו לשכם, היו שאמרו: הם בעמאן. מישהו סבר כי הם בטורנטו. רק המואזין הזקן של המיסגד אמר, כי המישפחה נמצאת בוואדי ניסנאס.

בוואדי ניסנאס מכירים כולם את מישפחת האלסה. האח מאלק עובד בנגרייתו של ואליד חנא. ביחד בנו את ביתו של אחד מאלופי צה"ל וגם התיידדו אתו.

האח גאסאן נרשם ללימודי־מחשב בטכניון. לדבריו, הופתע שהתקבל. הוא חשש שמא עברה של אחותו ירדוף אותו גם בטכניון.

אחות אחרת, ופעת, עובדת במישרד־החינוך־והתרבות.

ההורים חיים חיים שקטים בבית הצופה על הנמל ומסרבים לחשוף את עצמם, מסרבים להיכנס מחדש למערבולת הפירסום שכל־כך פגעה בהם. השידור בטלוויזיה של סרט־הארכיון גרם להם עוול, ובעיקבותיו היו ברחוב הערבי של חיפה שכינו את אבי המישפחה בשמות גנאי.

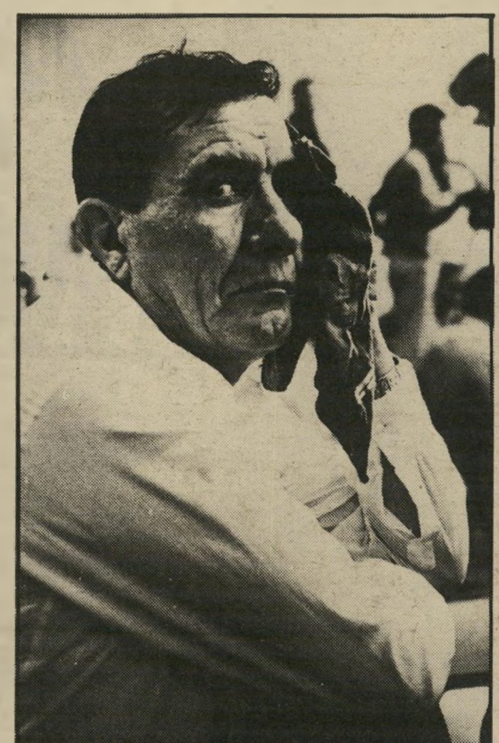
כשהלך איסחאק האלסה בשוק של ואדי־ניסנאס, למחרת שיחרורה של תרז, אמרו לו: חמדוללה. אך הדיעה הרווחת בוואדי היא כי תרז לא היתה גיבורה פוליטית. „לא כמו לילה חאלד," יאמרו לך, „סתם ילדה טיפשה, שהתאהבה בבחור ועשתה שטויות."

כך מדברים בשכונה. אך בכלא, מסתבר, הפכה תרז לדמות דומיננטית בין חברותיה, אחת ממנהיגות שביתת־העבודה הנמשכת מזה חודשים בכוונה־תיזרצה.

תרז האלסה הוטסה עם יתר האסירים המשוחררים לטוניס. „לוא היתה הבחירה בידיה," אומר אחיה, מאלק, „היתה מעדיפה להישאר בחיפה." ובינתיים ביקשו בני־מישפחת האלסה מבני־מישפחתם בסוריה ובירדן ליצור קשר עם תרז, לנסות לשכנע אותה לחיות בירדן.

רעייה אפשטיין, המפקדת לשעבר של כלא נווה תרצה, אומרת כי אינה בטוחה כלל שתרז האלסה לא תמשיך בפעילותה בפת"ח. היא רק מקווה שתעסוק בדוברות וביחסי־ציבור.

■ שרית ישי

ילדה ואבא

תרז האלסה בגיל 3. לידה אביה איסחאק האלסה, יליד ירדן ובוגר האוניברסיטה האמריקאית של ביירות. האב נאלץ לעזוב את עבודתו כמורה לאנגלית בבית־ספר לקציני־ים בעכו ועבר להתגורר בחיפה עם מישפחתו העניפה. הוא חזר בו מהת־ נכרותו לתרז. במשך כל תקופת ישיבתה בבית־הכלא הקפיד לבקר אותה ביחד עם שאר בני המישפחה.

הבתולה המהוללה

(המשך מעמוד 18)

יהלומים וזו" היתה סיבה מספקה לנוכחותם של אנשי הביטחון.

אימונים מפרכים לצוות

את הטקס הנחה מרדכי פרימן, שדרן הטלוויזיה בתוכניות הדתיות. לקראת הטקס התבקש הקהל לעזוב את האולם ולעבור לרחבה הגדולה שמאחרי הכניסה למלון. ברחבת החופה היו עשרות שולחנות עם כיבוד. המלצרים הראשיים שבידיהם מכשירי־קשר הקפידו לדווח ישירות למיטבחים על מצב השולחנות. צבא מלצרים דאג שלא יחסר דבר.

רק מעטים הבחינו, שברגע שהחל טקס החתונה נסגרו דלתות האולם שבו

המנה העיקרית כללה לשון־פר וברווז. הקינוח: תותים ועוגות

נערכה קבלת־הפנים. שם החל מרוץ מטורף נגד הזמן, שכן האולם היה חייב להיערך תוך 45 דקות ל־800 המוזמנים לארוחה החגיגית. אימונים מפרכים עברו על צוותות המלון, כדי להצליח ולהרכיב בזמן את השולחנות שעמדו בחדר סמוך אחד על גבי השני.

המלון עמד במשימה. בריוק כשנגמרה החופה, נתבקש הקהל הרחב לעזוב את שטח המלון ורק אותם 800 המאושרים תפסו את מקומותיהם לידי השולחנות.

גם כאן הופרדו הנשים מהגברים. בכל אחד מהאולמות הוכן שולחן מיוחד לממשלה. בראש השולחן הזה, באגף הנשים, ישבה השרה היחידה בממשלה, שרה דורון. לידה ישבו הגברות מיוריאל ארנס, מינה שוסטק, רחל לוי, רות ניסים, ואת השר שריר ייצגה בתו, הנמצאת בהריון מתקדם. בראש שולחן הכבוד באולם הגברים ישב ראש־הממשלה יצחק שמיר, ולצידו השרים דוד לוי, משה ארנס, יצחק מודעי, משה ניסים, אליעזר שוסטק, אברהם שפירא.

כמנה ראשונה הוגשו רגים. המנה השניה היתה מרק עם קרפלך. והמנה העיקרית היתה מורכבת ממיבחר בשרים, ביניהם לשון וברווז. לקינוח הוגשו תותים ועוגות.

עם תום הארוחה אי־אפשר היה למצוא אף מפית על השולחנות. כל המפיות שהוכנו במיוחד לחתונה ושהיו מקושטות בראשי התיבות של החתן והכלה נעלמו כמזכרות.

את הארוחה ליווה בשירה זמר שנחשב אליל הנוער החסידי, מורדכי ורציגר, שהוא גם חברו של החתן.

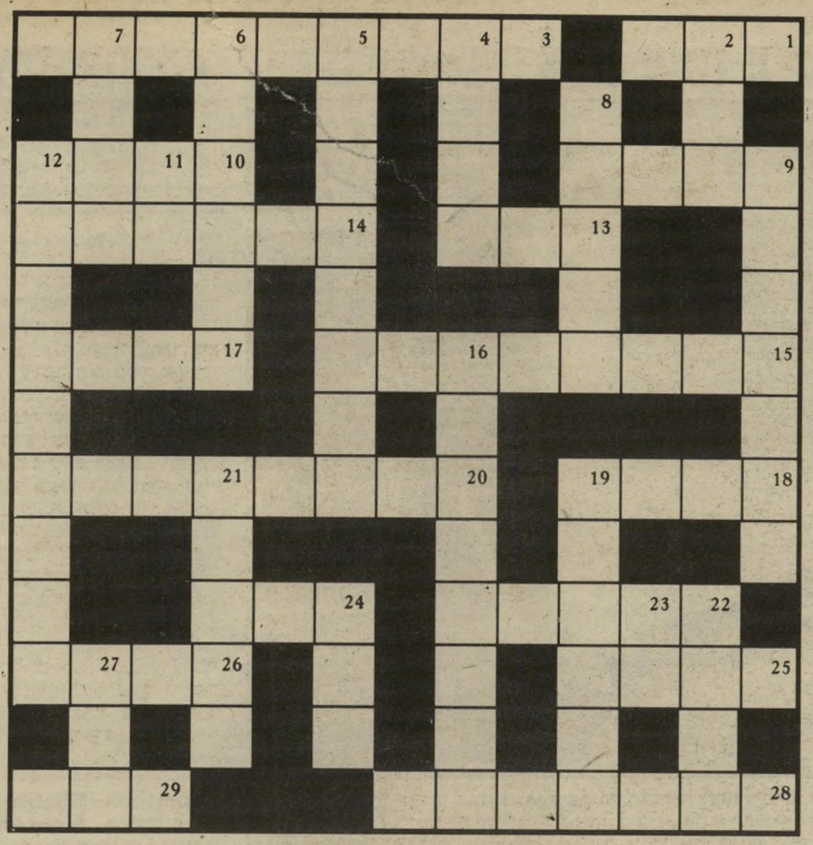
באמצע הארוחה נראה הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי, כשהוא עוזב את מקומו בין חסידי גור חבושי השטריימלים ומצטרף לדוד לוי ולמשה ארנס, שהתכנסו בחדר מיוחד שהועמד לרשותם על־ידי הנהלת המלון, שם הם עודכנו באשר לשיחרור השבויים שבוצע בדיוק באותו לילה.

החגיגה נמשכה עד לשעות הבוקר. המיטבחים של המלון לא חדלו מלספק אוכל. האירוע נסתיים בארוחת־בוקר מיוחדת שהוכנה לאורחים. למחרת הוזמנו שאר האורחים, שלא נכללו בין ה־800, לארוחה נוספת.

ביום השישי עברה כל הכבודה למלון קיסריה, כדי להמשיך את שבעת ימי הברכות.

כשנשאל אברהם שפירא האם במצב הכלכלי הנוכחי מתאים לאדם כמוהו לערוך חתונה בסיגנון כזה, ענה: „אני לא חושב שאני צריך לעשות לבת שלי חתונה קטנה משום שאנשים מסויימים טעו בדרכם הכלכלית."

שולמית יריב ■

פתרון תשבצופן 2411

מאת

אביגיל ינאי

מאוזן:

1. מי אחראי כאן לטעם? (3)
3. אחרי ההבקעה הראשונה, פנה המזל עורף (5,4)
9. דרושה כאן יד חזקה פי אלף (4)
10. התכנית תוצא אל הפועל (4)
13. באה בגפה (3)
14. משפט שלמה במהדורה פטרניסטית (4,2)
15. אם כל כך טוב, אז למה רע? שתעזוב! (4,4)
17. פחד להכנס לצרה הזאת (4)
18. מוכרת נצה לאומה (4)
20. אלו מלים חזקות! (4,4)
22. איזו אורגיה דשנה היתה שם (4,2)
24. קופירון מחזיק בשני (3)
25. קצין זוטר מוסיקלי (4)
26. למרות הבקורת שספגה, הגיעה לשיא ההצלחה (4)
28. שאלה רטורית בדרך כל (2,3,2)
29. משאלתו של כנר (3)

מאונך

2. שיח נביאים דו צדדי (3)
4. אש מהלכת ואין פרצה להמלט (4)
5. איש עם טנא בפנטומימה (4,4)
6. ירידה צורך עליה מעל ומעבר (3,3)
7. מלך מורם מעם (4)
8. אנטי פמיניסטית היא זו הכופרת בעיקר (5)
9. היא נשארה עמו בלילה, למרות שידעה שהוא לא יכין לה דבר (4,3)
11. הרב עשה את דרכו בעמק ועד לחופו של הנהר הגיע (2)
12. הגיע הזמן למקל ההליכה, ואכן זה סוף מר (5,4);
16. זהו פסל „אנו נתגבר" (4,4)
19. ככל שתרחק ממנו כן ייחם לך (3,3)
21. יש חור בדלי פה (5)
22. התחרט בחצי הדרך אך הגיע לקצה (4)
23. המלאך הזה (איוב ל"ז י"א) עובר עתה במלוא הקיטור (2)
24. עוף שעלה על שולחן היחידה (3)
27. מה לשכמותו בביבים? (3)

שעשועי שבת

(המשך מעמוד 37)

העליזים של תל־אביב הם אנשי־הפרברים. תושבי נס־ציונה ופתח־תקוה, אור־יהודה ובת־ים ממלאים את הרחובות וסותמים את הכבישים של העיר הצפופה ביותר במדינה. הם נוהרים לעיר הנחשבת מזה שנים למוקד בתחום השעשועים.

האמרגן ניסים זיטו, שישב במישרד בת־דור ובחן את הקהל המגיע להצגתו אותות ומופתים, נמנה עם האנשים שעיקר פרנסתם בערבי־שבת: „זה היום היחיד שטוב להצגות. בתל־אביב משתלם להציג רק ביום שישי. כבר מזמן לא מצליחים למלא אולם בהצגה באמצע השבוע.

„לנו יש בעיה," אמר זיטו, „לא מסכסדים אותנו. אם צ'ק' יסגור, יישאר התיאטרון הממוסד בלבד. אנחנו ניגמר."

„בקולנוע שחף תמיד יש לחץ," הסביר ויקטור לוי, הסדרן במופע הבידור־לילדים של יום שבת בבוקר עם דודו טופז. יגאל שילון, צלם הטלוויזיה הישראלית, שבא עם אשתו, זהבה, ושלושת ילדיהם, ירון, אייל ותמר, הודה בכניסה לאולם: „זה היום היחיד שאני יכול לבוא עם הילדים, העבודה לא מאפשרת לי אחרת. זאת גם האפשרות היחידה לנתק אותם מהווידיאו."

חמש סעמים בעירום. גם הגזירות הכלכליות לא הרתיעו. הסבירה נורית רייטר מרחובות, קוסמטיקאית בת 31: „החיים מספיק קשים."

גם איציק עוזרי (28) מתל־אביב יוצא באופן קבוע בערבי־שבת: „אין לי זמן כל השבוע, וזה ירגיז אותי אם יפסיקו עם הבידור בימי שישי. בגלל זה לא הצבעתי לדתיים. אני רוצה שיהיה פה כמו בכל העולם ושאף אחד לא יכפה עלי לשמור על השבת.

יהודה גנון, חייל בן 20 מבת־ים: „תל־אביב זה הצלה בשבילי, בבת־ים הכל סגור ביום שישי, הטלוויזיה לא משכנעת. אז לפחות מופע רציני."

גם תמרה שמואלוב (53), עובדת אל־על תושבת אור־יהודה, בין הבאים למופע המפורסם של מאיר רמז בקולנוע תל־אביב: „אמרו לי שזה מופע טוב ושיש הרבה מה לראות, מה ללמוד וליהנות. בדרך־כלל אנחנו יוצאים לכיכר אתרים ושותים משהו.

לעומת מופעי־הבידור, שאליהם מגיעים בעיקר בני ה־30 פלוס, ממלאים בני הטיפש עשרה והעשרים את הצגות סירטי־החצות. זוהי השעה האידיאלית עבורם לחזות בסרט הגון. צעירים אלה מחפשים גם אקשן. בזה כלולים בין־השאר מועדוני ההומו־סכסואלים.

אין שם הגבלה של גיל. „בדרך כלל מבלים כאן מעשר עד חצות, הולכים למועדון."

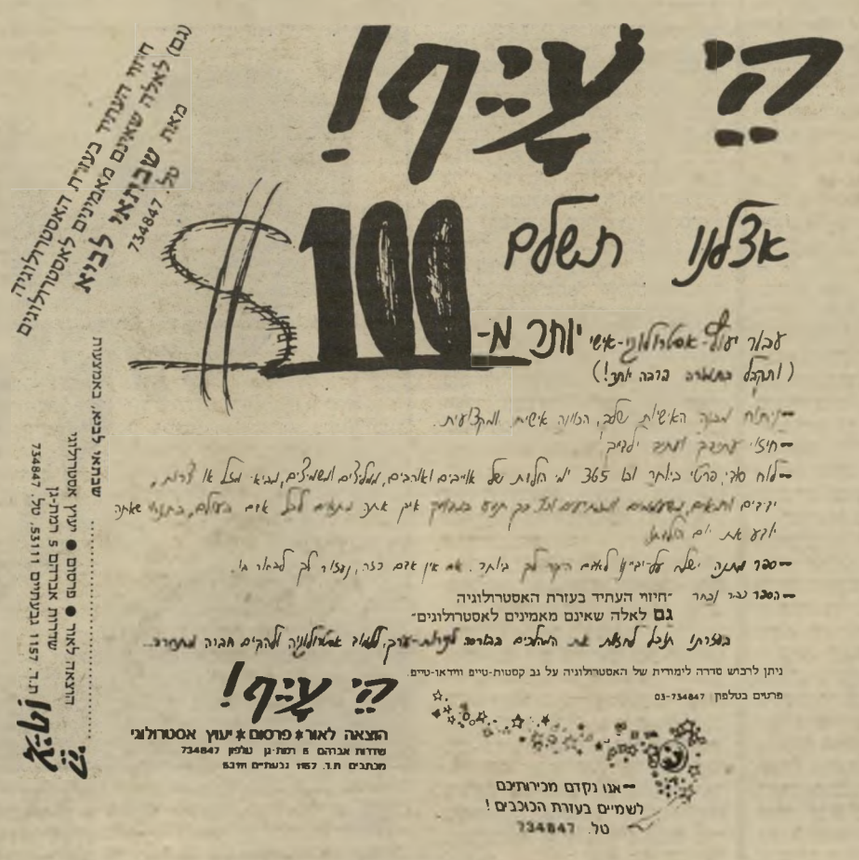
אחר־כך ממהרים דני וחבריו מגימנסיה הרצליה למופע החדשני המערטל של מאיר רמז. „זה המופע הכי־מדליק שיש כיום בעיר," מסביר חברו, גילי בנין (16), וכל ששת חבריו מסכימים איתו. „יש שם ערימות של מתפשטים, באלאגן, יורדים שם על האנשים." גיל, דני וחבריו ביקרו במופע־העירום של רמז כבר חמש פעמים, ועוד לא שבעו.

תל־אביב היתה ריקה. מה אומר שלמה להט על הפרות החוק בעירו ועל חיי הלילה התל־אביביים בערבי־שבת?

מכיוון שלהט נסע להביא כספים מאמריקה, עונה על השאלה יועצו, חנן בן־יהודה: „בסך הכל החיים יותר חזקים מכל הסכם קואליציוני. מה שקורה במציאות הוא מה שקובע. דובר כבר מזמן על המגמה לפתוח בתי־קולנוע ומופעי בידור.

„אנחנו בעד מדיניות של פתיחת כל אלה, בתנאי שזה לא יפריע לאיכות חייהם של הדיירים בעיר. פירוש ההסכם לגבינו — לנהוג לפי קריטריונים של המציאות, של מה שקורה. זה מה שבסיכומו של דבר מתבצע.

דינה ונון ■

עזרא־אוסקר

(המשך מעמוד 45)

כמסיים מצטיין בכל העיר נורדהורן לשנת 1976, בציון ממוצע של 1.5 (כמעט טוב־מאוד) ועתה אפילו החל את לימודי־הרפואה שלו באוניברסיטת מינסטר הקרובה.

בחברת שיכורים

פיינקוכן הסתדר עם הכנסה חודשית של 2,000 עד 3,000 מארקים (יותר מ־70 אלף שקל), הנחשבת בגרמניה נמוכה למדי וכבר ביקש לשבת בשקט, כששוב קמה סערה. עיתונאים, שרצו בטובתו, ערכו הפגנה בעיר ונשאו כרזות בגנות נורדהורן, הרוצה להיות נקייה מיהודים.

הרדיו קלט את תגובת התושבים בכיכר־העיר. בקול רווי־שינאה, אמר אחד מהם: „צריך לרצוח את היהודים!"

פיינקוכן, שהיה אותה שעה כבר כמעט שוב למעלה — אחרי שהעירייה נאלצה להשיבו לעבודתו בבית־המיטבחיים בעיקבות צו בית־המישפט ושר האספקה, החקלאות והיערות נאלץ לחדש לו את רשיון־העיסוק — קיבל שוב מהלומה אחרי מהלומה. שוב פוטר מעבודתו. בעל־הבית שלו דרש, ללא סיבה, שיפנה את הדירה, שבה גר שבע שנים, וסרב אפילו לשוחח איתו על העניין. עורכי־דין שאליהם פנה לסיוע מישפטי דחו אותו בקש ומתווכי־דירות התעלמו מפניותיו.

היה נדמה שהרדיפות אחרי פיינקוכן הגיעו לשיא. אחרי שהוא לא הגיח לפקידים, לשופטים, לחברי בונדסטאג, החליט מי שהחליט בנורדהורן, על צעד דראסטי נגד פיינקוכן. ביקץ שעבר פרצו שני שוטרים לדירתו, עצרו אותו, ללא צו־מעצר וללא הסבר והביאו אותו לבית־חולים בעיר המחוז אוסנאברייק, לבדיקות פסיכיאטריות.

עשרה ימים, בחברת מסוממים ושיכורים, לא שברו את פיינקוכן. כשם שעצרו אותו ללא הסבר, כך גם שיחררו אותו ללא הסבר. אבל גם תביעתו על מעצר בלתי־חוקי נדחתה על־ידי פרקליטות המחוז.

פיינקוכן הבן
מבוך קפקאי ללא מוצא

כל אותן שנים היה, כאמור, האור בחייהם של הנריק וקתרינה פיינקוכן הבן היחיד, עזרא־אוסקר. עתה, בקיץ 1982, כבר לא היה סתם עזרא־אוסקר, אלא ד"ר פיינקוכן, גבוה (1.82 מטר) ונאה, כחול־עיניים ובעל בלורית שיער שאטני, שהלך מחיל אל חיל.

אחרי שסיים את לימודי הרפואה, התמחה במשך חצי שנה כרופא־נשים בבית־חולים עירוני בדלמנהורסט, אשר בצפון גרמניה. הוא ביצע 49 לידות, זכה בשבחיו של הרופא הראשי („בזכות נכונותו לעבודה והתנהגותו החברית ואורחו הצנוע היה אהוד מאוד..."), אך החליט שאת עתידו ימצא כרופא־מנתח רווקא.

הוא עבר לבונן בדרום־גרמניה והחל את ההשתלמות כרופא־מנתח. שוב הוכיח את עצמו, שהיה מקובל על הכל, מילא את מיכסת־עבודתו במהימנות וגם שמר, מכל מישמר, על הקשר עם ההורים. הוא היה מתקשר שלוש־ארבע פעמים בשבוע בטלפון ומבקר פעם בשבועיים.

לקראת ראש־השנה התפנה קצת. באחד הביקורים בבית־ההורים התעכב ליותר מסופשבוע, נסע עם אמו לאמסטרדם, אשר מעבר לגבול ורכש שם סיפרי־רפואה באלף מארקים.

אחרי כמה ימים אף ביקש מאימו לבוא לבונן, לסייע לו בבחירת רהיטים לדירה שאותה עמד לשכור. הוא הסביר לה שיש לו תקציב של 7000 עד 10 אלפים מארקים למטרה הזאת.

כלפי חוץ נמשכו הדברים במסלולם הרגיל. פיינקוכן הצעיר הלך והתבסס. ביום השישי של השבוע מיהר לקופת־הגמל של הרופאים. הפקיד את התשלום התקופתי של 650 מארק. וביום השישי של אותו שבוע עוד ניסה האב לפגוש בבון הבירה, חבר בונדסטאג אחד. הוא שיטח לפניו, במיבטאו ההונגרי הכבד, את צרותיו, וביקש ממנו שיפעיל את השפעתו כנגד הרדיפות האנטי־שמיות אחריו.

עניין עם נאצים ותיקים

דאז, למחרת, לפני עשרה שבועות, היכה הברק. בשעת־ערב מאוחרת צילצל הטלפון בביתם של הפיינקוכנים. בגסות גרמנית, ללא הקדמה, הודיע איש־מישטרה מעיר באוואריה מרוחקת, כי ד"ר עזרא־אוסקר פיינקוכן התאבד וכי גופתו נמצאה במכוניתו בשדה שומם. הנריק וקתרינה פיינקוכן לא קלטו את הנאמר להם.

לבן לא היתה כל סיבה להתאבד. כל חייו היו לפניו. מעולם לא היו לו, עוד ניסה האב לפגוש בבון הבירה, חבר בונדסטאג אחד. הוא שיטח לפניו, במיבטאו ההונגרי הכבד, את צרותיו, וביקש ממנו שיפעיל את השפעתו כנגד הרדיפות האנטי־שמיות אחריו.

עניין עם נאצים ותיקים

דאז, למחרת, לפני עשרה שבועות, היכה הברק. בשעת־ערב מאוחרת צילצל הטלפון בביתם של הפיינקוכנים. בגסות גרמנית, ללא הקדמה, הודיע איש־מישטרה מעיר באוואריה מרוחקת, כי ד"ר עזרא־אוסקר פיינקוכן התאבד וכי גופתו נמצאה במכוניתו בשדה שומם. הנריק וקתרינה פיינקוכן לא קלטו את הנאמר להם.

לבן לא היתה כל סיבה להתאבד. כל כבר היה לו ברור לגמרי שאין לו עניין עם ניאו־נאצים, אלא עם נאצים ותיקים השורצים, לדעתו, עדיין בכל מקום בגרמניה.

הוא כבר לא נסע למישטרה, שהודיעה לו על מות הבן, השאיר להם את המכונית של הבן, השאיר להם את החפצים של הבן שהיו במכונית, ארז כמה מיזוודות, נטל את אשתו, נעל את דירתו ועלה למטוס הראשון לארצה.

עתה כבר אין לו עניין בגרמניה. אמנם היה רוצה מאוד שרוצחי בנו ייחשפו ויבואו על עונשם. אבל אם אי־פעם יחזור וידרוך על אדמת גרמניה, יהיה זה רק כדי להעלות את עצמות בנו ארצה.

עתה החליט להישאר בארץ. אולי יצטרף לאחד הקיבוצים. השגריר הישראלי בבון הבטיח לו פעם, כי לכל יהודי יש מקום בארץ. עתה, אין לו ברירה והוא היה רוצה לממש את ההבטחה הזאת.

בלי התראה מוקדמת, בחצות הלילה, באו ניידות המישטרה כדי לקחת את הילדה בת ה־4 מזרועות אמה ולמסור אותה לאימוץ

אמהות*: האם מותר לנתק אותה?

„ש בידי צו־אימוץ לבתך הקטנה, באנו לקחת אותה," הכריז פקיד מישרד־הסעד. האיש הגיע מלווה שתי ניידות מישטרה וג'יפ של מישמר־הגבול בשעה עשר וחצי בלילה לביתה של אסתר חזן באור־יהודה. „כך לא באים אפילו לעקל טלוויזיה," ציין עורך־הדין תומס פרירשטיין, סניגורה של האם, בבית־המישפט.

היתה זו הפתעה גמורה לאסתר. היא איבדה את עשתונותיה. פקיד מישרד־הסעד חשש להתנגדותם של האם ושל בני־המישפחה, ולכן הכין איתו, מבעוד מועד, גדוד של שוטרים. אבל גם זה לא הספיק. האם ביקשה, התחננה, ולבסוף, על פי דברי מפקח דויד כדורי, נציג המשטרה, תפסה האם סכין ואימה להתאבד. השוטרים הוציאו מידה את הסכין, והבטיחו לה כי תוכל לבוא איתם לתחנת־המישטרה ולדבר על ליבו של מפקד התחנה.

כאשר הגיעו לתחנת מסובין, ביקשה אסתר לקחת את הילדה לשי־רותים. השתיים נכנסו לשם, ואז לדברי השוטרים, נשמעו צעקות, ראו כי האם הסתגרה עם הילדה בתא וכרכה מטפחת סביב צווארה. כאשר ניסו השוטרים לפרוץ לשירותים, צרחה האשה כי היא תהרוג את הילדה ותתאבד: „איש לא יקח אותה ממני," צווחה בהיסטריה.

השוטרים הצליחו לפרוץ את הדלת, נטלו בכוח את הילדה ועצרו את האם. בית־המישפט שלח אותה להסתכלות בבית־חולים לחולי־נפש. הסניגור, עורך־הדין פרירשטיין, עירער על האישפוז. הוא פנה לשופט דויד ולך האחרון בעת החופשה בגן, אמרה הגננת של הילדה הקטנה, כי ההורים אינם באים לקחת אותה מן הגן, ומתוך רחמים ודאגה מצאה הגננת לילדה מישפחה, שטיפלה בה בחודשי הקיץ. אסתר טוענת כי היוזמה למישלוח הילדה למישפחה זו היתה שלה, וכי זוהי מישפחת ידידים. אולם בסוף הקיץ הודיעה לה האשה שטיפלה בילדה, כי משרד־הסעד החל מתעניין בילדה, ואיים למסור אותה לאימוץ.

אסתר נחרדה. היא לקחה מייד את הילדה והחזירה אותה הביתה. אולם בינתיים, בלי ידיעת האם, החל מישרד־הסעד לטפל בהוצאת צו־אימוץ לילדה. במעמד צד אחד ניתן צו כזה בראשית החודש ומייד באו פקידי מישרד־הסעד לקחת את הילדה.

שערוריה בבית־המישפט. בשבוע שעבר שוחררה אסתר מבית־החולים. תעודת־הרופא הפסיכיאטר אומרת כי היא כשירה לעמוד לדין. אולם בינתיים נלקחה ממנה הילדה. באותו ערב מר ונמהר, נמסרה הילדה למישפחה המעוניינת לאמץ אותה. בבית־המישפט המחוזי החל מתנהל המישפט שהגישה המדינה נגד אסתר, כדי להפוך את צו האימוץ לסופי.

העולם הזה שוחח עם אסתר כאשר יצאה מבית־החולים, והיא הבטיחה לתת ראיון ולספר את סיפורה המלא. אולם בגלל סיבות בלתי ידועות התחרטה האם. היא לא הופיעה לראיון, וכאשר ניסה העולם הזה לצלם אותה בבית־המישפט ערכה שערוריה וביקשה לא לפרסם את תמונתה.

יתכן כי לפקידי מישרד־הסעד

חטיפת הבת

וטען כי התנהגות כזו בנסיבות כאלה אינה מצביעה על מחלת־נפש, אלא על לחץ אים שנוצר מפעולתם החריגה של המישטרה ושל פקיד מישרד־הסעד.

כיוון שנותרו רק ימים ספורים עד תום הבריקה, החליט השופט לאפשר את סיומה, ואסתר חזרה לבית־החולים.

קשיי התאקלמות. אסתר נישאה בגיל צעיר. את בתה הגדולה, ענבל, ילדה בגיל 18. כעבור שנה נולדה בת נוספת. זמן קצר לפני הלידה השניה חל קרע בין אסתר ובעלה. הבעל הצעיר עזב את הבית והשאיר את אשתו עם שתי תינוקות ללא פרנסה.

אסתר ניסתה לכלכל את מישפחתה הקטנה בכוחות עצמה. היא יצאה לע־בודה וטיפלה בילדות, אולם מהר מאוד נוכחה כי המצב הוא בלתי־אפשרי. היא לא יכלה לטפל בתינוקות בלילות ולעבוד בימים. על כן החליטה על צעד נואש. היא מסרה את התינוקת הקטנה למוסד; בבית נותרה הבת הבכירה בלבד.

אחרי שנתיים התפייסה אסתר עם בעלה. הוא חזר הביתה והיא מיהרה להחזיר גם את הבת הקטנה מהמוסד. אולם החיים לא היו קלים. אסתר המשיכה לעבוד במיפעל לממתקים וטיפלה בילדות. אולם הקטנה לא התאקלמה בבית בקלות. היא כמעט לא הכירה את אמה ואחותה וסבלה קשה מאוד מניתוקה מהמטפלת ומהחברים במוסד. קשיי ההתאקלמות היו מנת חלקה של כל המישפחה. הבת הגדולה התמלאה ריגשי קינאה למתחרה הקטנה, לאם היה קשה מאוד לטפל בשתי ילדות קטנות ועצבניות.

כאשר היו הקשיים גוברים היתה אסתר פונה לעובדת־הסוציאלית הקהילתית ומתייעצת אתה. היא סיפרה לה על קשייה. על הבעיות בין הילדות וביקשה עצות ואוזן־קשבת. אולם דבריה של אסתר התפרשו כנראה אחרת אצל העובדת־הסוציאלית. בקיץ מידע על התנהגות המצדיקה את קריעתה של הילדה הקטנה מידי אמה. אולי הזניחה אסתר את בתה הקטנה, אולי לא יכלה להעניק לה מספיק אהבה וחום. אולי אסתר עצמה, בת ה־22, זקוקה עדיין להרבה חום ואהבה, וקשה לה לנהל מישפחה ועסק בד בבד.

השופט חיים פורת המנהל את מישפט האימוץ בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, ישמע את עדויות הצדדים ויחליט מה טוב לילדה. אולם אם המוכנה להלחם עבור בתה בסכינים ובנסיונות התאבדות בוודאי הוכיחה את הקשר העז שיש לה לילדתה.

אילנה אלון ■

* *המדונה והבן, לפי אנטוניו בולטראפיו.*

רחל מרחלת על כל השולם

פחות מחצי

יש פסיכולוגים הטוענים שניגוד בין בני־הזוג זה מירשם שעוזר לאושרם ולהצלחת נשואיהם. אני לא מכירה זוג קוטבי כמו **רחל ומנחם גולן**.

ביום הרביעי שעבר נסע מנחם גולן לחו"ל, לא לפני שרכש את בתי־הקולנוע תל־אביב ובן־יהודה בתל־אביב. הוא חוזר בעוד שבועיים. לא אתפלא אם הוא יערוך מסיבת־עיתונאים ויודיע שהוא רכש את היכל התרבות.

רק לפני שמונה חודשים התעוררו האנגלים בבוקר אחד ומצאו שהוא קנה מהם 130 בתי־קולנוע. הם כבר התרגלו לערבים, הקונים את אנגליה. אבל למיתקפה ישראלית מוחצת כזאת לבטח לא ציפו.

ואילו רחל החלה מקבלת אנשים לטיפול בשיטת פלדנקריין. צילצלתי אליה ושאלתי: "כמה מקבלת אשתו של אחד המפיקים הגדולים בעולם עבור טיפול של 40 דקות?" תשובתה: "אני לא מרגישה שאני די מנוסה, ובכלל אני חושבת שמגזימים בארץ במחירים. לכן אקח פחות מחצי ממה שגובים אחרים. אבל אטפל רק בחברים."

רחל ומנחם גולן
שיטת פלדנקריינ

אילת בפאריס

אני פשוט הגעתי למסקנה שמשהו דפוק כאן. חצי שנה לפני חודש אוקטובר — תעשו חשבון מתי זה היה — בישרה לי **ורד ציבעון** שבחודש אוקטובר זה יקרה, ושזה פשוט זהו. היא מתחתנת עם **יקי מיכלין**, בעל בית־המירקחת שבאילת. היא החלה בהכנות לחיי־הנישואין בזה

ורד ציבעון ויקי מיכלין
חביתה שמביתה

שהודיעה לו שאצלה אין חביתה שמביתה, וכדי שיבין לקראת מה הוא בדיוק הולך הם עברו להתגורר במועדון היכ־התיכון באילת. מאוחר יותר היא רחתה את החתונה, כי גילתה שאחותו עומדת ללדת בדיוק באותו החודש, ולא כדאי לרגש יותר מדי את המישפחה.

אני מתחילה לחשוב שהתינוק, שכבר נולד, יתחיל ללכת חופשי לבית־הספר לפני שזה יקרה. בימים אלה הוא נראה בודד מאוד כשהוא מסתובב באילת. ואילו היא — בפאריס.

החטא הקטן

מי שמתהלך בימים אלה באיזור שבו מתגוררים החרדים בירושלים, לא יזהה בין הנשים החרדיות את אחת השחקניות המפורסמות ביותר שהיו בישראל: **בתיה לנצט**.

היא מתהלכת לבושה בשיא הצניעות, כשמטפחת לראשה.

בשבוע שעבר היא מכרה את ביתה ביפו לציירת־פסלת **אילנה גור**. בעלה לשעבר, הבימאי **פיטר פריי**, מתגורר באנגליה עם אשתו השנייה.

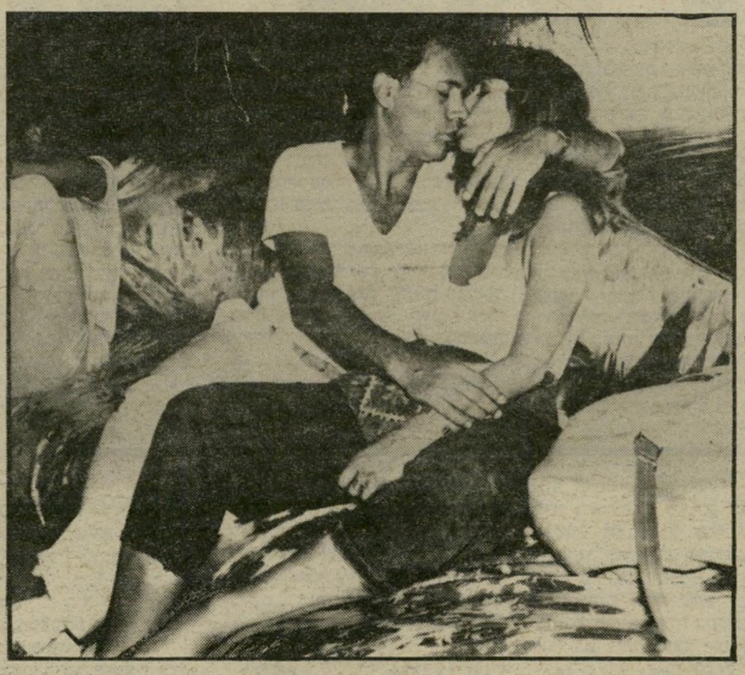
נראה שבתיה מצאה את השלווה שאליה היא השתוקקה. מה שמעכיר את מצב רוחה הוא הרומן שמנהלת הבת שלה עם גוי. מה יהיה הסוף? לאלוהים הפיתרונות.

אני לא יודעת איזה ג'וק נכנס לבחורה לראש, אבל הגיע אלי שמועה שהיא עוד לא מוכנה כל־כך לשים את צווארה בסד, ושהיא מחפשת דירה בתל־אביב.

המעגל עוד לא נסגר

אילו היתה נערכת תחרות "האשה הנשית" הייתי כוללת את **עדה תומר** בין המתחרות.

היא בהחלט בסדר, הבחורה הזאת. עדה, למי שאינו זוכר, היתה אשתו של **נתן**. עד שהתחילה

עדה תומר וקובי אשרת
גוק בראש

להירואות יותר ויותר בחברתו של **שלום פריפטר**, זה הנוסע כיום במרצדס עם טלפון, ומקבל שיחות ישירות מהחתיכות. ואז, כמובן, בא הגט. ואחרי כמה שנים טובות זכתה **ירדנה ארזי** בגרוש שלה.

אז גילתה עדה את **קובי אושרת**. התחיל רומן סוער, שנמשך כבר שלוש שנים. קובי הרגיש, כנראה, שהאדמה שעליה הוא עומד חזקה, והחל בונה בית ברמת־השרון.

אופרה בשני קולות

אני יוצאת מהסיפור הזה לגמרי מבולבלת, ולא יכולה להחליט מי זה שמאכיל את הלוקש.

אתם זוכרים את הסיפור של ח"כ **רוני מילוא**, שהסביר לי שהבחורה שענה לטלפונים בקול מנומנם בשעות־הלילה בביתו היא העוזרת? ובכן, **יהודה ברקן** מספר בעיר שהוא לקח לו אי־פר. והסיפור שלו הוא מאוד פשוט. הוא. כידוע. שכר לו וילה לא קטנה במישמר השיבעה.

יהודה ברקן
הרבה יותר

לנקות את הבית צריך? צריך: להשקות את הגינה צריך? צריך: ולקנות לפעמים חלב הביתה, צריך? צריך: הוא מצא בחורה בשם **איריה**, העובדת במישרד־לפירסום, ותמורת השירותים האלה היא מתגוררת חינם בביה.

עד כאן הסיפור של יהודה. איריה טוענת: לא רובים ולא יער. "זה נכון שאני עושה את כל זה, אבל תאמינו לי שיוצא לי הרבה יותר מזה." לך תקח את האנשים ברצינות.

מי מכיר את האשה שבקיר

שימו גליצרין על הידיים, כמוני, ושפשפו ידיכם בהנאה. הידיים שלי — אסון, כל העור ירד.

למה? עוד אספר לכם, אולי. אבל קודם כל, כסף. בלי כסף, אין סיפור. איך תשלמו? שלחו למערכת 500 שקל כל אחד, לפקודת רחל המרחלת. גם צ'קים מתקבלים. וכלב מי שלא רואג לכיסו.

שילמתם? תפאדלו!

זוכרים את הסיפור על הגב' **איירין קרמרמן**, שהתגרשה **מדויד קרמרמן**, מבעלי עץ לבוד, מיפעל־הלבוד באשקלון, מיפעל לפורמייקה, ועוד כמה עסקים קטנים בצד, מילבך ניהול איתם, חברת־ההשקעות שניהל **יגאל בהר־אורגד** עד השבעתו כשר־האוצר? זוכרים. ארקיע נעבור הלאה.

זוכרים שניהלה רומן ארוך ומתמשך של שנים עם צלם מאשקלון, נשוי פלוס שלושה? זוכרים?

זוכרים שאחרי שהתפנצ'ר העסק של קניית הבעל, תמורת מזומנים וכמה הטבות, התחיל עימות לא־נעים בין צד א' לצד ב', ובין צד ב' לצד א', כשכל אחד מנפנף בהסכם וטוען שהשני הפר אותו? זוכרים?

וזוכרים שהגב' קרמרמן ביקשה, באמצעות באי־כוחה, עורכי־הדין **אילנה ומשה זינגל**, צו־מניעה נגד המתווך, שבו נאסר על **בן־ציון סוויסה** ו/או אשתו **חווה** להיכנס לדירתה בכיכר־המדינה ולהטרידה?

אז קודם־כל נחלק נקודות. לאותם שזכרו את כל הסיפור, 10 נקודות שלמות, ולאותם שזכרו רק חלקו, אפילו לא נקודה אחת. לא מגיע לכם כלום. לשכוח סיפור כזה?

השבוע ביום ב' הופיעו הצדדים בבית־המשפט. ואני, ידידי וקוראיי, רוויתי נחת, רוחי ריחפה בין הספסלים. הצדדים חזרו והזכירו בחשש שמא אגלה את הדברים הנאמרים שם, ובשלב מסויים הוצע אפילו להסתתר בלישכת השופט כדי למנוע משיפחתכם הנאמנה כל אינפורמציה מיותרת.

אלא שמי שלא הסתכלו על הקירות, יכלו לראות אותי מסתתרת בפינה העליונה, מימין ומעלה. מה לא אמרו עליי? הטרור של המדינה. שיגעון?

עורכי־הדין שלה חקרו אותו, ועורכי־הדין שלו חקרו אותה. תענוג.

היא, הגברת קרמרמן, באה לבושה כמו ליידי אמיתית בשחור־לבן לכבוד האירוע. גם הם באו לבושים יפה, מחזיקים ידיים. אבל יש הבדל בבוטיקים. אלה של כיכר־המדינה יותר יפים מאלה של אשקלון.

היא טוענת שב־24 במאי (כחודש וחצי אחרי הוצאת צו־המניעה), נכנס סוויסה לביתה, הוציא ממנה סטריאו, טלוויזיה, מצלמה, מכשיר־ציתות לטלפון, מישחק אטרי, שני שטיחים שחזרו מניקור, תמונות ונגטיבים, שאותם „הוא לקח" לדבריה, ל„תעולם הזה".

כשהיא ניסתה להזעיק את המישטרה, לא עלה הדבר בידיה, שכן הטלפון היה תפוס על־ידי אשתו, שסירבה לנתק את הקו. וככל אלה לא די. נוסף על כך הוא הרס את כל הדירה, ולראייה הציגה תמונות של הדירה ההרוסה. הוא הסתלק מהמקום עם הדברים במונית, שהמתינה לו.

בנצי סוויסה טען, בעדותו, את אשר טען קודם לכן: שהחפצים שלקח שייכים לו, וכי הוא הפקיד באותו הבוקר את החפצים במישרדו של עורך־הדין המייצג אותו, **דויד גולן**. מעניין? יופי? הלאה.

בנצי טוען שגם לאחר כל אלה היא ממשיכה להתראות איתו, והציג קבלה של מלון אכדיה, מלפני שבועיים. הוא גם הציג בלהט רב חולצה קרועה, שהיא קרעה לו, לדבריו. לא ברור לי מתי.

רגע, עוד לא גמרנו! עכשיו תשאלו מה הם מבקשים מבית־המשפט. היא מבקשת את החפצים שהוצאו מביתה, והוא מבקש לבטל את הבקשה, כי אלה החפצים השייכים לו. הם מהווים פיצוי על ההשקעה שהשקיע בבית.

כשנשאל על־ידי עורך־הדין זינגל: „מה השקעתך? את היופי שלך?" השיב: „כן, אני בהחלט יפה. היא ניצלה אותי".

אני מתה!

איך זה נגמר? זה עוד לא נגמר. בינתיים ציווה השופט שבנצי יחזיר עד למחרת היום בשעה 5 אחה"צ את כל מה שנלקח מהבית, אחרת הוא ישלם בכל יום שלא יחזיר סכום של 3000 שקל. ונוסף על כך אסר עליו להיכנס לביתה ואף להתקרב אליה.

איך הם יבלו באכדיה בעוד שבועיים? אל דאגה, אדווח לכם. יש לי מיסתור בעציץ!

בן־ציון סוויסה
הבעל־המאהב

איירין קרמרמן
כמה משלמת המאהבת?

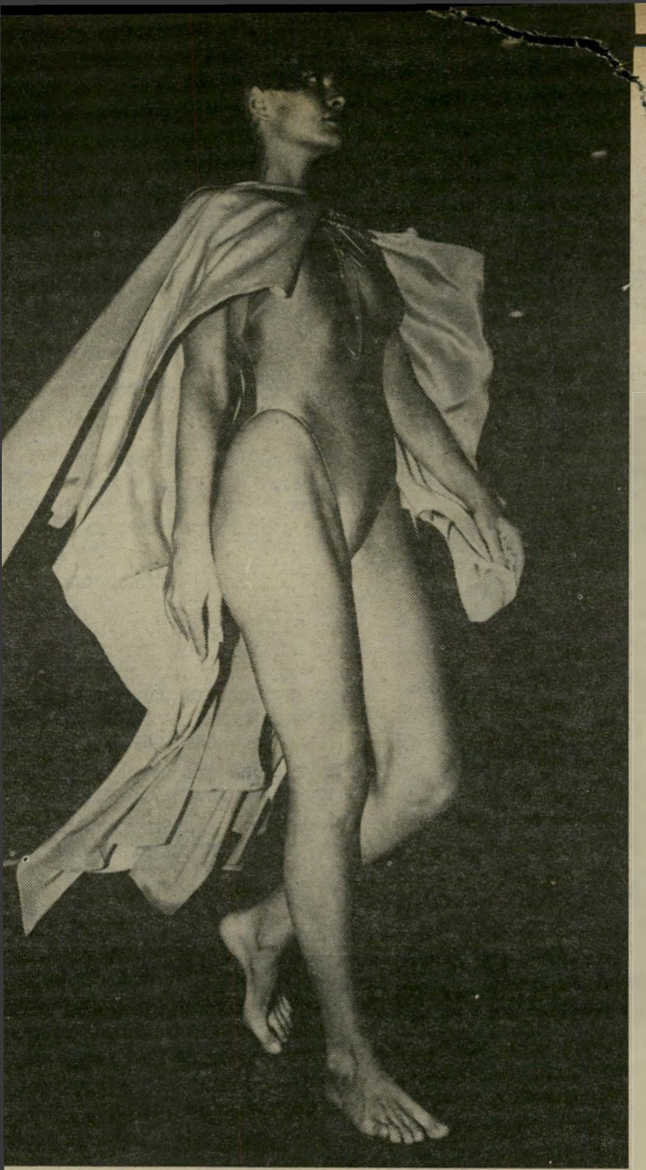

חווה סוויסה
מה עושה האשה

Pet of the Year

דוגמנית־הצמרת הישראלית הסכימה להופיע כנציגת ישראל בתחרות הנועזת ביותר בעולם, מטעם הירחון האמריקאי המתמקד בהצגת אברי־המין של האשה

ערומות בפנטהאוז

בארץ שרונה המשיכה להדגים בארץ בגדי־ים, למרות גילה המתקדם (31). בדרך־כלל נוהגים להעסיק דוגמניות צעירות יותר. שרונה הציגה עצמה לפני שנה בלאס־וגאס כבת 22.

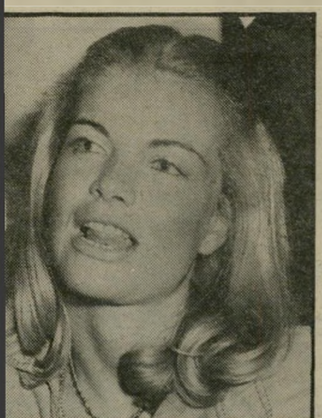
ל תצלצלו לשרונה. התקליט בביתה משיב שבתחילת השבוע חזור ארצה. השבוע מזמן נגמר, אך תקליט ממשיך בשלו. שרונה מארש, חת הדוגמניות המפורסמות ביותר ברץ, עדיין לא חזרה.

לאן היא נסעה? לתחרות על התואר משגב של חיית־השעשועים הבין־לומית הראשונה. התחרות נערכת ל־ידי הירחון האמריקאי המפולפל נטהאוז, של כוב גוצ'ונה.

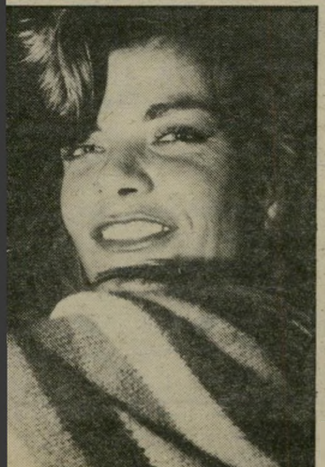
לאלה שאינם עוקבים אחרי ירחוני־העירווה בעולם, השם אולי לא מוכר. אבל לחובבי האירוטיקה הסיפור ידוע. אחרי ההצלחה הפנומנאלית של יו הפנר בירחון פלייבוי, ששילב תצלומי־עירום בכתבות מעניינות ובראיונות עם אישים מעולם הבידור, הספרות והפוליטיקה בארצות־הברית, קמו רבים שניסו לחקותו ולזכות בנתח מהעוגה.

תפוצתו של הפלייבוי הגיעה בימי שיאו לכמעט שבעה מיליון עותקים לחודש. פנטהאוז נגס חתיכה נכבדה מאוד מהעוגה. לפני שנתיים עבר את פלייבוי, שירד לחמישה מיליון. ועכשיו התייצבו שניהם על פחות או יותר ארבעה מיליון לחודש.

סודו של גוצ'ונה היה פשוט. את הנועזות של הפנר הוא החליף בחוצפה רבה יותר ובחשיפה וארוטיקה קיצוניים יותר. אם פעם העיז הפנר להתרפק על הציצים, ולהסמיק למראה

פנים היתה תקופה שהשוו את שרונה לשחקנית קנדיס ברגן. הדמיון בינהן מדהים.

טלוויזיה. הנציגה האוסטרית בתחרות, בת־גילה של שרונה, 31, שהיא אלופת ארצה בשחיית־מת, זכתה בלמעלה מ־100 אלף דולר. הנציגה האנגליה זכתה במכונית ספורט ובמעיל חורפן ארוך. בישראל לא נערכה כל תחרות.

הנציגה האמריקאית שיילה קנדי, צולמה החודש בגליון פנטהאוז. היא הרוויחה היום, לדברי העורך, 200 אלף דולר. בחייה הפרטיים היא כוכבנית

תמורת מיליון דולר

זאת הדוגמה לצילומים שעורך העיתון לנערותיו. הנערות שהתחרו ביום החמישי כנציגות מכל העולם, התחייבו להצטלם בעירום מלא

בתמונות מסוג זה, במיקרה שתיבחרנה. התמורה – מיליון דולר. מכירות הפנטהאוז עברו לפני שנתיים את מכירות אחיו הבכור והצנוע יותר, הפלייבוי, אך כיום יש לשני הירחונים מיספר קוראים שווה.

שערות ערווה פה ושם. היום הוא נאלץ להציע לקוראיו את המבושים עצמם. שכן גוצ'ונה כבר משלב בפנטהאוז שלו צילומי זוג בעירום, בפעולה, וקצה הדרך לא רחוק. וגוצ'ונה הוא לא רק המו"ל. יש לו גם כישרון כצלם. ומלבד זכות־האצילים שהוא שומר לעצמו לצלם את היפות בחתיכות בצילומים הנועזים ביותר, יש לו עוד יומרה אחת: הוא עורך מיבצעי פירסום וקידום־מכירות יוצאי־דופן לגמרי.

חווה, ללא התפוח

ה"גימיק" האחרון ששלף מכיסו הוא המיבצע שבו השתתפה שרונה ביום החמישי: בחירת חיית השעשועים הבינלאומית כשהפרס לזוכה: מיליון דולר וסידרת צילומים שיצלם גוצ'ונה עצמו עבור ירחונו, ואשר יופיעו בעמודיו המרכזיים.

לא כל בוגרת סמינר שתצטלם עבור פלייבוי תסכים להצטלם לפנטהאוז, כי, כאמור, הערום בו קיצוני יותר. הוא נועד לגרות את הצופים בהלם ולא בדגדוג.

בעוד פלייבוי מציג את האול־אמריקן גירל, בת השכנים שמעבר לרחוב, מנסה פנטהאוז להציג את הגירסה המודרנית של חווה ללא התפוח, המפתה האירוטית העילאית, הפאם־פאטל ללילה אחד.

זאת מין גירסה שכזאת, כפי שאפשר לראות בתצלומים שאני מביאה כאן. אבל למען האמת, את התצלומים שעליהם מתגאה גוצ'ונה במיוחד, לא יכולתי להביא. זה היה פשוט בניגוד לחוק איסור התועבה.

בלי שאלות טפשיות

לא כמו בבחירת מלכת־יופי או מלכת־חן, לא ניסה פנטהאוז לחפות על דברים. חיית השעשועים של פנטהאוז לא התבקשה להופיע בשימלת־נשף מפוארת, או בבגד־ים מהוגן. איש לא הציג למועמדות שאלות טפשיות, כדי לבחון את תבונתן או אישיותן. כל מתמודדת יכלה להופיע כרצונה. ככל שתחשוף יותר — תגריל את סיכוייה.

באטלנטיק־סיטי, שם נערכה ההת־מודדות ביום החמישי שעבר לא ניסה גוצ'ונה את הצבעים הרכים. אצלו הצבעים עזים ובולטים. המטרה להמם.

שרונה נסעה לאטלנטיק כדי להתמודד על התואר בידיעה ברורה של מה שמצופה ממנה. והיא בהחלט מתאימה לתואר.

בגיל 16 נבחרה שרונה כבת־הנעורים של ישראל.

שרונה, בת להורים גרושים, גודלה למעשה, על־ידי מישפחה אומנת. אמה היא ציירת המתגוררת כיום באילת, ושהיתה אחת הראשונות שעברו לגור בשארם־אל־שייך, מייד אחרי הכיבוש של 1967. אביה הוא מנהל סניף אל־על בשווייץ.

בגיל 18 כבר נבחרה שרונה לבת־הנעורים הבין־לאומית. היא היתה הישראלית הראשונה שנבחרה בתחרות יופי בין־לאומית.

מחזרים בקצב מסחרר

ברים ובעלים לא פסקו מאז להיכנס ולצאת מחייה של שרונה. עוד לפני כן, בגיל 16, כבר התגוררה עם גבר המבוגר ממנה בכמה שנים.

כשהיתה בת 19 נישאה לאיש הרדיו עמק פרי. עמק, שהיה גרוש עם בת בגילה של שרונה, הקסים, באותה תקופה, בקולו הרדיופוני, את בנות הטיפש־עשרה. שרונה טענה מאוחר יותר שזה כל מה שהיה לו להציע לה.

כשהתגרשו צצו ונעלמו מחזרים בקצב מסחרר. עד שהגיעה שרונה לתחנה השניה. שמעון לוין, איש עסקים, שהתגורר בכפר־שמריהו בווילה יפה.

גם שמעון, כמו עמק, היה מבוגר משרונה בכמה שנים טובות וברוכות. נישואיהם היו מאושרים מנישואיה הקודמים.

כשהחלו בעיות, צצה דמות חדשה בחייה, דייל אל־על זאב דושניק. אך גם זה לא הרחיק לכת, וממנו שבה שרונה לבעלה הגרוש, אחרי שעברה ניתוח דרמתי.

המחזר הבא הנודע היה אלכס גלעדי, שאירגן באותה עת את תחרות האירוויזיון בישראל, עוד בטרם נסע ללונדון לשמש סגן־נשיא ברשת הטלוויזיה האמריקאית אן־בי־סי. גם הרומן הזה הסתיים, ממש לפני שעמדו להינשא. לחבריו סיפר אלכס שמלבד יופיה המדהים נחונה שרונה גם בהרבה שכל ורגישות, והוסיף לאלה כמה תכונות מצויינות כגון בישול מעולה וכישרון ציור.

בין הרומנים הרבים שניהלה אחר־כך, היה הרומן עם סמי הירש מבעלי הקולוסאום, ובאחרונה היא מנהלת רומן דני זיתוני, חתיך משגע ועשיר, הצעיר ממנה בכמה שנים, וכבר נושא כמה תארים מאוניברסיטות בארצות־הברית.

(המשך בעמוד 68)

נערת החברה

שרונה מעולם לא נשארה לבד. מחזרים לא חסרו לה. היא הספיקה להתחתן ולהתגרש פעמיים. מלבד יופיה המדהים, כך אומרים, נחונה גם בשכל וברגישות.

אחד החברים

שרונה מבלה עם אלכס גלעדי שגם הוא, כמו אחרים, היה מאוהב בה, והיה מלא התפעלות מכשרונותיה המגוונים. הוא סיפר שהיא יודעת גם לבשל.

נציגת ישראל

שרונה יודעת להצטלם. היא גם מצליחה להשתנות מתמונה לתמונה. לפני שנה צולמה לראשונה בעירום. בתחרות הפנטהאוז, לא נדרשה ללבוש בגדים.

כדורסל

זוסר מזל ליד הסל

הנציג הכי צפוני של הליגה הלאומית בכדורסל הוא ללא ספק ריק מנקין (33) שחקן מכבי־תל־אביב לשעבר, המשחק בקבוצת פועל גליל עליון (אולי רק עוד שנה וספת) וגר כבר כחמש שנים קיריית־שמונה. הקבוצה הגלילית של נקין היתה היחידה שקיבלה אשראי בוה, עם סיכויים טובים לעונה צוכחית. אנשי הכדורסל הועידו לה ת המקום השלישי, רביעי בצמרת בלת־הליגה, שזה מקום מכובד עד מאוד לעומת מיקומה בעונה החולפת.

אך אריק מנקין, קפטיין הקבוצה, חבריו הפתיעו את כולם, כשהתיישבו כיוון ההפוך של הטבלה. האם יש זיבה מיוחדת לנפילה? "אנחנו לא צאנו את הסיבה," אומר מנקין. אנחנו לא מפסיקים לדבר על זה ולא וצא מזה כלום, רק מאשימים אחד את שני.

כדורסלן מנקין ומעריצות
מרוקאים, ספרדים, תוניסאים

"אנחנו פשוט משחקים גרוע, וכבר תחילת העונה מלווה אותנו חוסר־זל. יכולנו לנצח כמה קבוצות, כי פרשי התוצאות היו קטנים מאוד. כולנו בקלות להיות עם שמונה יצחונות במקום עם חמישה."

אך אפילו במצב גרוע נשאר מנקין וופטימי. הוא סומך על המישחקים ביתיים שעוד נותרו לקבוצתו, וחוזה שהפועל גליל עליון תגמור במקום חמישי, שישי בטבלה, למרות הכל.

15 חברה לגינה. מנקין לא ווהב את הביקורת החריפה של אוהדים על מאמנו בוב גונן אחרי הפספוס: "אני מאשים את השחקנים פני שבאים בטענות אל המאמן. ידעתי, הם לא משקיעים מספיק, עיקר לא בהגנה."

וכששואלים את מנקין איך זה לגור קיריית־שמונה הוא עונה "מאה אחוז" תל־אביב לא חסרה לו ומלבד סיעותיו במיסגרת המישחקים הוא סע לתל־אביב רק פעמיים נוספות מאז עבר לצפון.

מה יש לו לחפש בתל־אביב? מה שהוא מחפש בחיים. יש לו בקיריית־שמונה מתחת לאף. למנקין, אב לשלוש בנות קטנות, גם בית יפה, גם ית־תרבות, גם בילוי וגם עסקים פורחים. ורק בקיריית־שמונה הוא יכול הרשות לעצמו להזמין 15 חברה לגינה, כדי "לעשות על האש, מה שלא כולתי לעשות בתל־אביב."

ומה עם חברים, יש לו מספיק קיריית־שמונה? "איפה שאני נמצא ש לי חברים. אין פה, אומנם, אנגלוסכסים כמוני, רוב הקריה זה מרוקאים, ספרדים, ותוניסאים, אבל יותר קל לי להסתדר עם מרוקאי, מאשר עם אשכנזי."

כדורגל

חשבונות מן ההיסטוריה

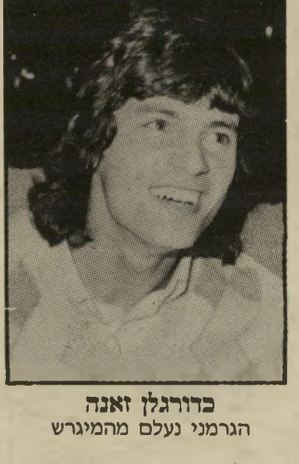
אחד האירועים המשונים שליוו את סידרת הופעותיה של" הנבחרת האולימפית הישראלית היתה, ללא ספק, הקיצוניות הבולטת בתחזיות ובסיקור העיתונאי על מישחקי הקבוצה האולימפית הטרייה והצעירה. שלושה עיתונים סוקרים בצורה מורחבת וקבועה את המישחקים הבינלאומיים האולימפיים של הניבחרת מול יריביה, לקראת אולימפיאדת לוס־אנג'לס 1984: מוספי הספורט של שני הצהרונים וחדשות הספורט.

הם הביעו את דיעותיהם בצורה קיצונית ומנוגדת. מעריב לא חדל לבקר את המישחקים בצורה קשה וחסרת־תקדים. לפני המישחק, כשעדיין לא היה ברור מי יזכה במירוץ האולימפי, לא חדלו כתבי הספורט של הצהרון לרדת על הקבוצה ובעיקר על מאמנה הלאומי, יוסף מירמוביץ.

ואילו שני העיתונים האחרים לא הפסיקו אף לרגע לשבח ולהלל את השחקנים ואת מאמנם.

לא הגיוני. ניגודי־דיעות בין כתבי ספורט הוא הכרח המציאות. אך מאחר שלא מדובר בנושא מתימטי, אין קיצוניות כזאת מובנת ואף אינה הגיונית כל־כך. רק מי שמעורה היטב בהיסטוריית ספורט הכדורגל הישראלי ומי שעקב מקרוב אחר ההתרחשויות של השנים האחרונות יכול להבין את שורש הניגודים הגדולים.

עוד בתקופתו של המאמן הלאומי לשעבר, האנגלי ג'ק מנסל, לפני שנה וחצי, ידעו אוהדי הכדורגל בארץ על חילוקי הדיעות המהותיים בין שני הצהרונים. כתבי הספורט של מעריב חפצו ביקרו של האנגלי היקר וחיזוקו את כוחו ואת ידיו לאורך כל הדרך. וכדי להצדיק את דיעותיהם מאז מובאים סיקוריהם כיום בהתאם.

כדורגלן זאנה
הגרמני נעלם מהמיגרש

ואילו יריבהם בידיעות ובחדשות הספורט – ההיפך הגמור. אלה שללו את העסקתו של המאמן האנגלי והמריצו את העסקתו של מירמוביץ הישראלי.

הכל יחסי. בשבוע שעבר הגיע הנושא לשיא חדש. עם תום ההתמודדות האולימפית מול נבחרת מערב־גרמניה פירסם מעריב כתבת־תחקיר ענקית, שבה עמד על כישלונה של הקבוצה הישראלית כשהוא מביא את טיעוניו על הניהול החובבני, המלווה בביזבוז כספים אדיר.

למחרת פירסם ידיעות מאמר־מערכת ענק על גדולתו של יוסלה בהובלת שחקנים חסרי־נסיון במישחקים בינלאומיים ועל הופעותיה המכובדות של הנבחרת, יחסית לחומר השחקנים שהיה בידה (ובאמת, כל השחקנים מהשורה הראשונה בארץ נפסלו בגלל השתתפותם במישחקי גביע העולם, שהם במיסגרת מיקצועית, שאינה מותרת למיסגרת האולימפית).

תואר של כאסחן

מישחק השבת בין האלופה, מכבי נתניה, ומחזיקת הגביע, הפועל תל־אביב, הבהיר פעם נוספת שקשה מאוד לכדורגלן להיפטר מתדמית ה"כאסחן" שהודבקה לו. אלי כהן, שחקן הפועל והנבחרת האולימפית, רכש לו את התואר לא בלי סיבה מוצדקת. והתואר, כלי ספק, עושה גם חיים קלים לשופטים, שהדיעה הקדומה שלהם לגבי שחקן מסויים הביאה אותם, במיקרה של כהן שלוש פעמים, להרחקתו מהמיגרש.

רק הטלוויזיה באה לטובתו של הכדורגלן תושב בת־ים, ובתוכניתה רגע של מחלוקת הבהירה לכל את שגיאותיהם של השופטים. כך שגה פעם אחת משה אשכנזי והרחיק את כהן מהמיגרש, ואילו עובריה בן־יוסף עשה זאת השבת בפעם השניה.

תסקיד מלוכלך. תפקידו של אלי כהן על המיגרש הוא אחד התפקידים כפויי־הטובה שיש על המיגרש. זהו התפקיד של "הקשר ההורס" המסתכם במישחק־הגנה תוך ניידות בכל המיגרש, דבר שמאלצו להיתקל לעיתים מזומנות יותר מכל שחקן אחר על המיגרש. שחקנים אלה הידועים בנוקשותם, אינם מבריקים במיוחד ולמרות חיוניותם על המיגרש, הם מתפרסמים רק בגלל האגרסיביות במישחקם.

אלי כהן הצעיר (23) נחשב השחקן "המתקל" האגרסיבי מס' 1 בארץ, ובדרך־כלל תפקידו על המיגרש משניאו על האוהדים היריבים. זהו התפקיד "המלוכלך", בניגוד לתפקיד הווהר של מבקיע־שערים כמו עודד מכנס.

תפקיד כזה הוטל על יוסי זאנה במישחק המכריע של הנבחרת האולימפית בשבוע שעבר, מול הנבחרת האולימפית בגרמניה. כאשר יוסי זאנה לא שמר על שאצשניידר המבריק של הגרמנים, הצליח זה להבקיע גול. רק בזכות שמירתו של זאנה "בעלם" שאצשניידר מהמיגרש.

כך קרה לאלי כהן שיצא מהמיגרש מורחק ובוזי. ולא די במה שהשופטים עשו לו, גם השוטרים הנתנייתים גילו אוזלת־יד כשנתנו לאוהדים לירוק עליו, וזרקו על פניו מכל הבא ליד, כשהם דוחפים דווקא את כהן לתוך תא־ההלבשה, במקום להרתיע את האוהדים חמומי־המוח.

דיוקנו של השחקן בפרובינציה

זה לא סוד שהמצב הכלכלי, שפגע בענף הספורט, הכפיל את פגיעתו בקבוצות הקטנות. משה שוויצר, כדורגלן ותיק של מכבי תל־אביב, (ובנו של המאמן דויד שוויצר), עבר העונה לשחק בשורות הפרובינציאלית של הפועל לוד. על ההבדל הקטן בין מועדון ספורט מפואר ובין קבוצה קטנה יש לשוויצר כמה מלים:

כל קבוצה בליגה הלאומית מנסה

כדורגלן שוויצר
יש לו הכל וגם עבר עשיר

לחקות את מכבי תל־אביב. מכבי זו קבוצה עם גב, מסורת, כבוד, וכל מה שמשתמע מכך, אפילו בתקופה מדוררת היא נשארת בחדשות. אוהדי מכבי באים לראות כדורגל טוב, כדורגל יפה וגם ניצחונות. בקבוצות קטנות כמו לוד חשוב יותר הניצחון, חשוב פחות איך משחקים. האוהדים שם גם יותר פאנאטים.

בשבילי זה היה מעבר חד. צריך להתרגל להרבה דברים.

אחד שיש לו הכל. שוויצר, הרווק הצעיר (29), משחק בליגה הלאומית כבר 13 שנה: "הבקעתי קרוב למאה גולים, ויש לי עבר עשיר." בינתיים הוא לא רוצה לדבר או לחשוב על עתיד, ליתר דיוק חתונה: "אלא אם כן זה יצא, בלי לשים לב."

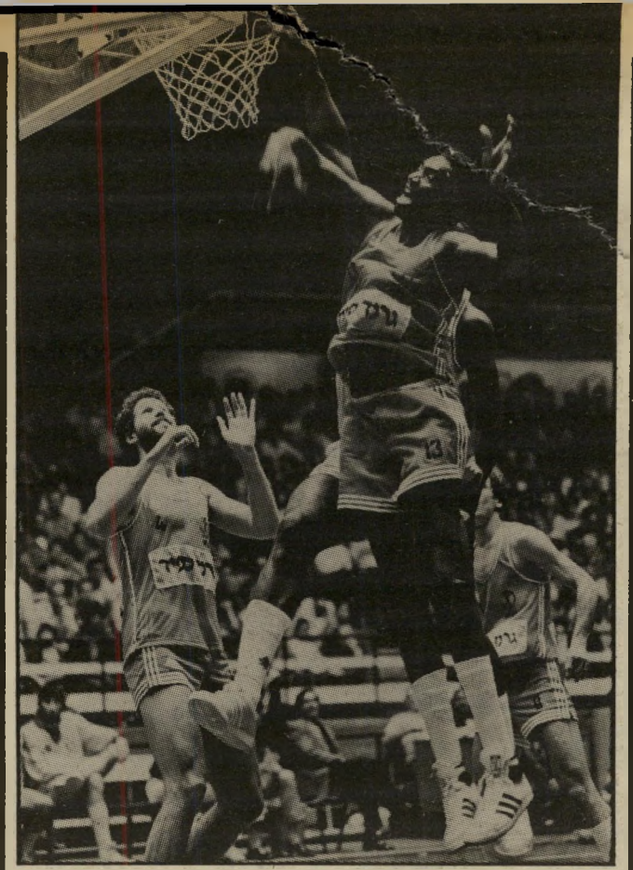
בגיל 34, 35 הוא רואה את עצמו נשוי, אבל אז הוא לא רואה עצמו משחק על המיגרש. למה? כי הוא חושב שעד אז יפיק את המכסימום ולא כדאי לסחוב את זה יותר מדי. אם לא "ישחק, ישב בעסק שלו: "מה יש, קצת חיים בלי מתח, לא מגיע לי?"

האם נמאס לו לשחק כדורגל? עוד לא. אם ירגיש כך, יפסיק מייד: "ברגע שלא יבוא לי לרוץ, אני עוזב את זה."

מושי מגדיר עצמו כאחד שיש לו הכל, אחד שלא חי רק על כדורגל: "יש לי בית, עסק, הכל בתור בחור צעיר."

ולמה עזב את מכביו?

החוזה נגמר ובא לו לשנות. מספיק שמונה שנים במכבי.

מה שיקרה לכל המדינה יקרה גם לנו (בכדורסל)

"ה בעיות הבסיסיות יכריעו העונה, בסופו של דבר, את הליגה הלאומית," כך אומרים אנשי הכדורסל בימים אלה, עם יציאת הליגה לפגרה. הקבוצות, שאינן יושבות בצמרת הטבלה, יילחמו בשיניים כדי להישרד, מול האיום הכלכלי. העולם הזה פנה לנציגי קבוצות אלה ושאל אותם: איך הקבוצה שלך תגמור את העונה מבחינה כספית?

● רם הורוביץ, יושב־ראש מכבי רמת־גן: "לדעתי, לא נוכל לגמור את העונה. בינתיים אנו מטכסים עצה. מה שיקרה לכל המדינה, יקרה גם לנו. אני לא רואה אותנו במצב יותר טוב מאשר כל מיפעל או עסק אחר במדינה. אני רואה כיוון של קיצון ראשטי בהוצאות, על כל המשתמע מכך. גם מהשחקנים נבקש לרחוץ את התשלום עד יעבור זעם. התחזית היא לחצי השנה הקרובה.

● אבנר יוסף, יושב־ראש מכבי חיפה: "אני לא מאמין שנצליח לגמור את העונה מבחינה כספית, אבל זה תלוי בעוד כמה גורמים, כמו: אם נצליח לתפוס עוד מישחק אחד או שניים טובים, או שנתקדם לשלב מעבר לרבע־גמר גביע או משהו מהסוג הזה שיביא את הצופים, כי בחיפה יש קהל גדול, שיכול לעזור מבחינה זאת.

● מיכה גולדמן יושב־ראש הפועל־עפולה־העמקים (וראש המועצה האיזורית גליל־עליון): "את זמן הפגרה ננצל לעשות בדק־בית ולהיפגש עם גורמים שיכולים לעזור לנו. לדעתי, כל נושא הספורט בארץ מחייב לעשות בדק־בית ולעבור מתשלום ברולארים לשקלים. זה שהתשלומים לשחקנים ברולארים זו שואה. אפילו קבוצות מבוססות לא מסוגלות כיום לעמוד בתשלומים.

● אבנר קופל, יושב־ראש בית"ר תל־אביב: "במיסגרת המסורת של בית"ר תל־אביב היא תגמור את העונה, אבל, ללא ספק, זה יהיה קשה. שער־הדולר שקפץ השפיע חמור מאוד על מאזן הקבוצה. מה נעשה? נצמצם במותרות. "אנו נצטרך להגיע למצב שלמרבית השחקנים תהיה הסכמה שבשתיקה לגבי שער־הדולר. לגבנו הוא יישאר בין 65 שקל ל־90 שקל משהו באמצע.

הורוסקופ

מרים בניאיני

מזל החודש:

קשת

כל יום והאופי שלו

אם כולם נולדו באותו המזל, מדוע בכל זאת קיימים הבדלים ביניהם? לעיתים קשה להאמין שבאותו המזל עצמו מצויים אנשים השונים כל־כך איש מרעהו.

האסטרולוג המכונה חרובל מצא, שבכל יום בחודש נולד אדם בעל אופי שונה. 30 יום בכל מזל, ו־30 טיפוסים שונים נולדים בכל חודש.

23.11 – יליד תאריך זה הוא אדם חכם מאוד ורגיש. לא קל לרמותו. הוא מבחין בתחבולות ויכול להיות בלש מצויין.

24.11 – אדם זה ניחן באהבה לפראי ולרומנטי באמנות ובטבע. בחיי היום־יום הוא תמים מדי, ואנשים נוטים לסדר אותו. אהבתו לנשגב ולפראי גוברת וקובעת את אופיו.

25.11 – כאן ניכרת אהבה רבה לאמנות. איש זה יכול להיות אדריכל טוב או מהנדס.

26.11 – אדם נועז מאוד. אינו מבחין בסכנה, עד שהיא פוגעת בו. הוא רגיש מאוד, אימפולסיבי, אבל מסור מאוד וישר.

27.11 – אדם בעל כישרון מוסיקלי רב. מעריך את המעודן באמנות ואת הנשגב בטבע. הוא חסר־שקט ותמיד מחפש שינויים.

28.11 – אדם זה ניחן בתכונת הנגדרנות. הוא יאהב את עצמו ויבזבז כוחותיו למטרות־הבל ומיקצועות שאין בהם תועלת.

29.11 – איש זה נהנה מהדברים הטובים שבחיים. הוא נעים ואוהב את הנוחיות והחומריות בחיים.

30.11 – אדם זה עובד קשה כל חייו ומשרת את האחרים. הוא מרגיש את עצמו כעבד.

1.12 – איש־ציבור, מרצה או פוליטי־קאי. יחד עם זאת הוא איש־ספר ואוהב ספרות.

2.12 – אדם שתמיד חושב אחרת. לעולם אינו מקבל את המוסכמות של החברה שבה הוא חי. לעיתים קרובות הוא מסובך בקטטות ובסיכסוכים.

3.12 – אדם אציל־רוח בעל רגש כבוד והעזה. אמיץ וחסר־פחד מאויבים.

4.12 – אדם בעל מינהגים יציבים ואהבה לבית. מסור כגבר או כאשה, טוב בתור הורה ונעים כאזרח.

5.12 – קמצן. אדם זה מסוגל לסבול רעב כדי להתעשר. נהנה אף מדברים בלתי־מוסריים, אם יוכל להרוויח מהם.

6.12 – אדם האוהב פולחן, מאמין בקלות בכל מיני אמונות שונות ומשונות.

7.12 – כאן נמצא את המלומד בעל הכישרון הנבואי וגם האוהב מחקר אסטרונומי.

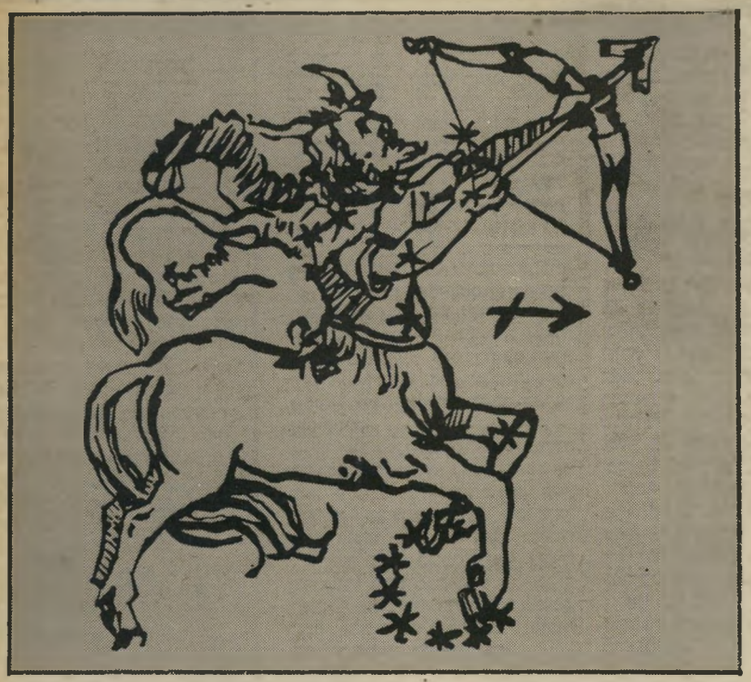
8.12 – אדם זה סובל רבות בחייו. הוא טועה לעיתים קרובות בבחירת המיקצוע או האנשים שעמם הוא חי.

9.12 – אדם שיש בו הרבה תמימות. מאריך ימים, אבל לא עושה מעשה חשוב בחייו. הוא תמיד מחפש תענוגות אישיים שאינם מזיקים לאיש.

10.12 – איש שיש לו נטיה לחקלאות ומוכיח עצמו כאיש יציב וחרוץ. מרוצה כשהוא מעביר את חייו בעבודה קשה.

11.12 – אדם זה נמשך לדיג ולספורט־מים.

12.12 – מסמל אדם חסר־מנוחה, עושה כל דבר בסיגנון קטן ולא מעמיק.

13.12 – אדם זה נוטה לפקפק בכל, לעיתים חושד אפילו בחבריו הטובים ביותר.

14.12 – אדם שמטרתו היחידה להשיג פופולאריות ותשואות־קהל.

15.12 – מינרולוג או גיאולוג, בעל אהבה למחקר של בטן־האדמה.

16.12 – אוהב שינויים, נסיעות מביאות אותו הרחק ממולדתו. יכול להיות סוחר בינלאומי. בלתי־יציב בדרך־כלל, ואין לו מקום־ישיבת קבע.

17.12 – מי שעושה נסיונות, חוקר את הבלתי־נשקל. בחייו יש הרבה נסיונות, ובסופו של דבר תוכתר עבודתו בהצלחה.

18.12 – האדם הזה יהיה פלא מאיזו בחינה שהיא, פיסית או רוחנית.

19.12 – צייר, גאון עצום, משורר, צייר או מוסיקאי. שמו מבטיח גדולות, אך באמצע חייו עלול לסבול מטרגדיה כלשהי.

20.12 – אדם זה צריך להיזהר מסכנות ולהתרחק מכל אלימות. אם הוא נהג, עליו להיות זהיר במיוחד. הוא עלול לסבול ממחלות באמצע חייו, ועליו להשגיח על עצמו.

21.12 – מסמל חוקר־טבע־האדם: פסיכולוג או אנאטום. יצליח כמנתח ומוכשר לעסוק בפרטים. מתאים לעבודה מדוייקת.

22.12 – אדם שיש לו יעוד בעולם. לא איש הזמן הזה, אלא של מחזור גדול יותר. חי מעל ימיו וזמנו, אך לא תמיד יבינו אותו – והוא יסבול מזה.

יש לצפות לשינויים מעניינים ומפתיעים בשטח הרומנטי, רווקים יצטרכו לגלות עירנות מיוחדת בתקופה זו, הזדמנויות להכרויות חדשות יצוצו לשבוע. חברות חדשה עומדת להתפתח בעת. בני המין השני עשויים להגיע מארץ אחרת. סטודנטים יגלו נישרנות בוטים בשטח שבו בחרו, עבודות ובחינות יוכתרו בהצלחה ויזכו בשבחים. בעניינים כספיים רצוי להיות זהירים ולהימנע מלקחת הלוואות מזרים.

טלה

21 במרס – 20 באפריל

* * *

עליכם לנהוג זהירות בכספכם ולהימנע מקניות אימפולסיביות. קשה להעריך ברגע זה את מצבכם בצורה נכונה. אתם עלולים להזדקק בקרוב לסכום כסף די־גדול. ועם לא תשמרו על מעט רזרווה. תמצאו את עצמכם בבעיות קשות בתקופה הקרובה. כדאי שתקפידו לקיים הבטחות שנתתם במקום העבודה, אחרת אתם עלולים לאבד את שימכם הטוב. התגברו על חוסר־החשק ותוכלו להתגבר על כל משימה.

שור

21 באפריל – 20 במאי

* * *

השבוע תוכלו להרשות לעצמכם ליהנות כמעט מכל דבר: בשטח הרומנטי תהיו כל־כך מושכים, שבני המין השני לא יוכלו להתעלם מכם ויציעו הצעות מושכות ומפתות. יהיה עליכם לבדוק היטב כל הצעה. קיימת נטיה לה־גזים ולזייף את האמת. רווקות במיל תאומים יצטרכו להיות זהירות במיוחד ולהימנע מלה־תחיל בקשר עם גברים שאינם פנויים. בסוף השבוע אתם עלולים להרגיש חולשה ועייפות. אל תתכננו טיול.

תאומים

21 במאי – 20 ביוני

סרטן

21 ביוני – 20 ביולי

אינכם חשים את עצמכם בטוב בימים אלה. ואין ספק שאתם לוקחים על עצמכם יותר מדי. מבחינה בריאותית תגלו רגישות מיוחדת – אתם עלולים לחלות, ולא תהיה לכם ברירה אלא להתרחק מהעבודה ולנוח כמה ימים במיטה. איזור הבטן יהיה רגיש מאוד, וכדאי שתקפידו על תזונה נכונה. מרק חם ואוכל לא כבד מדי יתנו לכם הרגשה טובה ויעזרו להתגבר על ההרגשה הבלתי־נעימה. בשטח הרומנטי יהיה קשה.

* * *

השבוע תרבו לבלות בדרכים. בסוף־השבוע עליכם להיות זהירים מאוד, ואם אפשר – נסו להימנע מלבצע כל נסיעה שהיא, כי אתם עלולים לסכן את עצמכם. אם בכל זאת תיאלצו לצאת לנסיעה כלשהי, השתדלו לנהוג במו ידיכם וברכב ששייך לכם. בתחילת השבוע הבא תוכלו לצאת לבילויים או למופעים תרבותיים. בתקופה זו תחושו שאתם מוכנים להרפתקות רומנטיות חדשות, שיקלו זאת היטב.

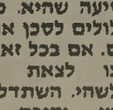

אריה

21 ביולי – 21 באוגוסט

* * *

השבוע תקדישו יותר זמן מתמיד לניקיון וסידור הבית. הגיע הזמן לשנות מעט את הסדרים. נסו להזיז רהיטים ממקומם או לרכוש חדשים ויפים יותר. הגיע הזמן לארגן את הדירה מחדש. אורחים עלולים להגיע במפתיע וללא הודעה מוקדמת. כדאי לדאוג שיהיה מלאי של כיבוד. מישהו מבני־המישפחה עלול להרגיש שלא בטוב ולהזדקק לעזרתכם. אל תפריזו בדאגה. התנהגות שקטה תקצר את מועד המחלה.

בתולה

22 באוגוסט – 22 בספטמבר

מאזניים

23 בספטמבר – 22 באוקטובר

השבוע יהיה עליכם להתמודד פנים־אל־פנים עם אנשים שנוהגים לבקר אתכם מאחרי גבכם. אל תהיו עדינים ומתחשבים מדי, הגיע הזמן לומר את כל מה שיש לכם. התנהגות עדינה ונחמדה מדי עלולה לגרום לכם נזק, מכיוון שהצד השני יצא בהרגשה שהוא צודק. זה עלול לקלקל את שימכם הטוב בשטח המיקצועי – אל תזלזלו בכך. בשטח הרומנטי עליכם לגלות יותר יוזמה, כך תגיעו למטרתכם.

* * *

הימים הרביעי והחמישי יהיו קשים, חוסר־סבלנות עלול להביא אתכם לומר יותר ממה שכדאי או ממה שהתכוונתם מראש. שיחות גלויות כדאי לדחות לשבוע הבא. מיום הראשון תרגישו את עצמכם יותר מחוזקים ובעמדה יותר טובה. בשטח הכספי צפויה הפתעה – סכום כסף יגיע לידכם ותוכלו לרכוש לעצמכם מה שלא יכולתם עתה. בשטח העבודה אתם עומדים לפני שינוי – אל תמהרו לתת תשובה להצעות מפתות.

עקרב

23 באוקטובר – 22 בנובמבר

* * *

השבוע תזכו בביקורים מפתיעים, ואף אתם עצמכם תצאו לנסיעות־פתע בלתי־מתוכננות אך מוצלחות. יתכן שתמצאו את עצמכם קונים כרטיס לנסיעה לחו"ל, וגם זאת מבלי שתיכננתם כל נסיעה שהיא. בענייני כספים כדאי שתתנהגו במתינות – אל תמהרו להוציא כספים גם אם נדמה שיש מספיק, השיפוט אינו די טוב בימים אלה, ורצוי להמתין כשבוע לפני שאתם מחליטים על הוצאה כספית גדולה.

קשת

23 בנובמבר – 20 בדצמבר

גדי

21 בדצמבר – 19 בינואר

עייפות חזקה פוקדת אתכם בימים אלה, רוצים לישון, לנוח ולהתרחק מכל ההתחייבויות הרגילות. נדמה שכולם סומכים רק עליכם, נסו לצאת לחופשה קצרה ולנוח. אתם מותשים ועלולים לחלות. ברגע זה אין כוח להתמודד עם כל הבעיות הרגילות, כדאי לחשוב על תחביב חדש ולשבת מעט בבית, כדי לצבור כוח מחודש. בתקופה זו חשוב שתתכננו את עתידכם הקרוב בשטח־העבודה ובשטח הרומנטי.

* * *

למרות הקשיים שמלווים את התקופה האחרונה, תגלו שהשבוע יש לכם יותר מרץ, תוכלו לגלות יוזמה בתחום־העבודה ולהתעקש שייבצעו את ההצעות שלכם. הרעיונות המקוריים שצצים בראשכם בימים אלה עשויים לחסוך זמן וכסף במקום שבו אתם עובדים, אל תמהרו לוותר על הצעותיכם או להסכים לתוכניות אחרות ופחות טובות. תוכנית לנסיעה לחו"ל עלולה להידחות – קחו את זה בקלות.

דלי

20 בינואר – 18 בפברואר

* * *

השבוע תתרכזו בעניינים מיקצועיים. כדאי לטפל בעדינות ובזהירות בבוס ואף בחברים לעבודה. צעד נכון וגילוי טקט עשוי לקדם אתכם מאוד. אל תאבדו את החזדמנות והיו זהירים בכל מילה שאתם מוציאים. מתנה משעשעת עשויה להתקבל השבוע, אל תרגישו את עצמכם מחוייבים. בימים הרבעי והחמישי כדאי שתמנעו מלהיסחף לקניות גדולות – אתם עלולים להוציא יותר מדי כספים ואחר־כך להתחרט על ההוצאה.

דגים

19 בפברואר – 20 במרס

חיילת שרונה הגיעה מבית הרוס, והיא גדלה ללא אם, אצל מישפחה אומנת.

כמו לייד שרונה ידעה לשנות את הופעתה החיצונית ואת צורתה לפי מצבי־הרוח. יש לה הבעות פנים רבות. היא בחורה רגישה ואינטליגנטית, האוהבת מוסיקה, ציור ואמנות.

(המשך מעמוד 65)

יש המתארים את יופיה של שרונה מארש הסוערת כיופיה של קנריס השחקנית. אותו יופי המעיד על סערה עצורה מבפנים ושקט מופגן מבחוץ. בגובה של 1.74 מטר וכיום, כשהיא בת 31, היא מצליחה להופיע בעורת איפור ולדגמן כצעירות ממנה בעשור שנים.

"סכס־אפיל"

לפני שנה היא ניסתה לכבוש בסערה את לאס־וגאס. היא הוצגה והוכרה ככת 22 והמתעניינים בלעו והאמינו. כדי לחסוך בהוצאות ולהשתעשע מעט התגוררה עם הצלם הישראלי לשעבר, הנק לונרגר, תחנה נוספת במסעה הארוך לעבר האושר והפירסום.

אך עוד לפני נסיעתה היתה שרונה בין הראשונות שהעזו לחשוף בארץ את גופן על גבי נייר העיתונים, והיא הופיעה בצילומי־עירום. כשנפרצה החומה ככר לא היה טעם בניסיון לשמרה. היום, כשכל נערה שנייה עולה על הבימה בקולנוע תל־אביב ופושטת את בגדיה כדי לזכות במצנם, למה שלא תנסה היפה שבהן לזכות במיליון תמורת תצוגה כזאת?

בוב גוצו'נה אינו טיפש ואינו קמצן. הוא עוטה ביגדי־קטיפה ועונד שרשרות זהב, והוא הקציב מיליון דולר נוספים לכיסוי ההוצאות של התחרות נוסף למיליון שהקציב לפרס עצמו. את המופע הישווה לרולס־רויס של תחרויות היופי, ניסיון לסלק את כל האספקטים המגוחכים והלא־רציניים של תחרויות היופי המקובלות.

השופטים בתחרות חיית־השעשועים התבקשו לדון לפי מראיה ותנועותיה של המתמודדת, עד כמה היא פיקחית ומושכת באמת, על כושרה לקשור קשרים עם סביבתה ועם אנשים שבהם תפגוש. או, כפי שתימצת את זה גוצ'ונה: "וכל זה מסתכם באישיות... זאת אומרת בסכס־אפיל."

רוצים עוד הגדרות? "להציג אשה מן הסוג של נשים שפוגשים במסיבה במנהטן או בלוס־אנג'לס, בלונדון או בפאריס. אשה של היום, המעוניינת בעצמה, בקאריירה שלה, בתפקידה בחברה, בקשריה עם גברים. אשה מסוג הנשים שנחמד להוציאן לארוחת־ערב, הבטוחות בעצמן, המבינות בפוליטיקה ובאמנות והמרגישות בנוח עם גופן."

בתחרות זאת לא העניקו את הפרס הראשון למפגרת.

לא היתה הגבלה על המתמודדות, הן יכלו להיות נשואות, גרושות, או רווקות.

מיליון דולר זה לא טוסטר

בארץ לא נערכה התחמודדות על המועמדות, אך מקום שנערכה, זכו המועמדות בפרסים, כולל כסף רב. הרבה יותר מבכל תחרות־יופי רגילה. האמריקאית זכתה, אחרי קבלת מועמדותה, ב־200 אלף דולר. האוסטרית בת ה־31 אספה יותר מ־100 אלף דולר. האנגליה זכתה במכונית־ספורט ובמעיל חורפן ארוך.

כמה מהמועמדות הוכיחו שראש בריא על כתפיהן. המועמדת האוסטרית היא אלופת ארצה בשחמת, והצליחה לזכות בתיקו מהרוסי המהולל אנטולי קארפוב.

אני כבר מתה לדעת מה היא לבשה לתחרות. יש ביניהן אפילו שלומדות מישפטים!

בוב גוצו'נה אינו טיפש ואינו קמצן. הוא עוטה ביגדי־קטיפה ועונד שרשרות זהב, והוא הקציב מיליון דולר נוספים לכיסוי ההוצאות של התחרות נוסף למיליון שהקציב לפרס עצמו. את המופע הישווה לרולס־רויס של תחרויות היופי, ניסיון לסלק את כל האספקטים המגוחכים והלא־רציניים של תחרויות היופי המקובלות.

השופטים בתחרות חיית־השעשועים התבקשו לדון לפי מראיה ותנועותיה של המתמודדת, עד כמה היא פיקחית ומושכת באמת, על כושרה לקשור קשרים עם סביבתה ועם אנשים שבהם תפגוש. או, כפי שתימצת את זה גוצ'ונה: "וכל זה מסתכם באישיות... זאת אומרת בסכס־אפיל."

רוצים עוד הגדרות? "להציג אשה מן הסוג של נשים שפוגשים במסיבה במנהטן או בלוס־אנג'לס, בלונדון או בפאריס. אשה של היום, המעוניינת בעצמה, בקאריירה שלה, בתפקידה בחברה, בקשריה עם גברים. אשה מסוג הנשים שנחמד להוציאן לארוחת־ערב, הבטוחות בעצמן, המבינות בפוליטיקה ובאמנות והמרגישות בנוח עם גופן."

בתחרות זאת לא העניקו את הפרס הראשון למפגרת.

לא היתה הגבלה על המתמודדות, הן יכלו להיות נשואות, גרושות, או רווקות.

מיליון דולר זה לא טוסטר

בארץ לא נערכה התחמודדות על המועמדות, אך מקום שנערכה, זכו המועמדות בפרסים, כולל כסף רב. הרבה יותר מבכל תחרות־יופי רגילה. האמריקאית זכתה, אחרי קבלת מועמדותה, ב־200 אלף דולר. האוסטרית בת ה־31 אספה יותר מ־100 אלף דולר. האנגליה זכתה במכונית־ספורט ובמעיל חורפן ארוך.

כמה מהמועמדות הוכיחו שראש בריא על כתפיהן. המועמדת האוסטרית היא אלופת ארצה בשחמת, והצליחה לזכות בתיקו מהרוסי המהולל אנטולי קארפוב.

אני כבר מתה לדעת מה היא לבשה לתחרות. יש ביניהן אפילו שלומדות מישפטים!

כמו לייד שרונה ידעה לשנות את הופעתה החיצונית ואת צורתה לפי מצבי־הרוח. יש לה הבעות פנים רבות. היא בחורה רגישה ואינטליגנטית, האוהבת מוסיקה, ציור ואמנות.

בוב גוצו'נה אינו טיפש ואינו קמצן. הוא עוטה ביגדי־קטיפה ועונד שרשרות זהב, והוא הקציב מיליון דולר נוספים לכיסוי ההוצאות של התחרות נוסף למיליון שהקציב לפרס עצמו. את המופע הישווה לרולס־רויס של תחרויות היופי, ניסיון לסלק את כל האספקטים המגוחכים והלא־רציניים של תחרויות היופי המקובלות.

השופטים בתחרות חיית־השעשועים התבקשו לדון לפי מראיה ותנועותיה של המתמודדת, עד כמה היא פיקחית ומושכת באמת, על כושרה לקשור קשרים עם סביבתה ועם אנשים שבהם תפגוש. או, כפי שתימצת את זה גוצ'ונה: "וכל זה מסתכם באישיות... זאת אומרת בסכס־אפיל."

רוצים עוד הגדרות? "להציג אשה מן הסוג של נשים שפוגשים במסיבה במנהטן או בלוס־אנג'לס, בלונדון או בפאריס. אשה של היום, המעוניינת

אין ספק. בכוחו של מיליון דולר במזומנים לחשוף את צפונותיהן של חתיכות העולם. אינטרנציונאל ממש: ציצי כל העולם התאחדו.

לבסוף, זכתה בתואר הנכסף הבחורה מדנמרק, הזוכה המאושרת, ו'אנט סטריון, היא פקידה בחברת פירסום, שמלאו לה 20 שנה ביום שאחרי התחרות. התחרות הועברה ב־130 תחנות טלוויזיה בארצות־הברית.

ומה עם שרונה? היא לא זכתה. אבל, לפני 12 שנה התראיינה שרונה וקבעה: "עולם הזוהר הוא עולם של אשליה חיצונית בלבד. אשליה שמכסה על ריקנות ושחיתות ללא גבול. הגברים בחברה זו נסחפו גם הם לתוך מערבולת הרפש. באיזשהו מקום לאורך הדרך הם איבדו את הערכים הפנימיים המקנים לאדם זכות להיקרא אדם."

הכל נכון, אבל מיליון דולר – זה יותר מטוסטר. **רחל המרחלת** ■

חמרורים

דורג ◆ במקום ה־13 בין כל נשיאי ארצות־הברית האחרים, **ג'ון פיצג'ראלד קנדי**, הנשיא ה־35 של ארצות־הברית, במישאל שנערך לרגל יום־השנה ה־20 להירצחו של קנדי בדאלאס, בין 1000 היסטוריונים אמריקאיים בעלי התואר דוקטור להיסטוריה, נתבקשו ההיסטוריונים לדרג את הנשיאים על פי האופן שבו מילאו את תפקידם. את המקום הראשון נתנו לנשיא ה־16, אברהם לינקולן, ואת השני, לנשיא ה־32, פרנקלין דלאנו רוזוולט.

הונצח ◆ בכרית־המועצות, ביום־השנה הראשון למותו (בגיל 76), של מנהיג ברית־המועצות, **ליאוניד ברז'נייב**, בכך שהעניקו את שמו לאוגדת־שיריון; לספינה שוברת־קרח; לאוניית־מילחמה; לאוניית־נוסעים; ל־מיפעל מלט; לסכר גבוה, למרכז האימונים של הקוסמונאוטים הסוב־ייטים ולעיר נאברז'נייה צ'לני (בת 300 אלף תושבים, 885 קילומטר מיזרחית ממוסקבה). לא היתה אפשרות לתת את שמו של ברז'נייב לעיר הולדתו האוקראינית קאמנסקו, מכיוון ששמה כבר שונה, בשעתו, לדנייפ־רודז'רז'ינסק לזכר פליכס דז'רז'ינסקי, האיש שייסד את המישטרה החשאית הסובייטית (ק־ג־ב של היום).

נחוג ◆ בירושלים, יום הולדתו ה־50 של **חיים דב גנחובסקי**, האיש שחשף את תוכנית הדולריזציה של יורם אריזור בידיעות אחרונות. גנחובסקי, בנו של חבר־כנסת מטעם המיזרחי (קודמתה של המפד"ל) ושל ד"ר למישפטים שנודעה כבעלת אוסף נדיר של רפוסים ראשונים של סיפרי תנ"ך, הוא אב לחמישה וכלכלן שפרש, בשעתו, מתפקיד בכיר בבנק ישראל, על־מנת לעסוק בעיתונאות.

נחוג ◆ בקונטיקאט, ארצות־הברית בבית כפרי בן 200 שנה המצוי בחווה המשתרעת על 160 דונם, יום־הולדתו ה־50 של **סילים רות**, סופר (מה מעיק על פורטנוי) ובן־זוגה זה שבע שנים של השחקנית קלייר בלום. הבוגרת ממנו בשנתיים.

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־71 של **ירוחם משל**, מזכיר ההסתדרות הניצחי כמעט וח"כ המערך, שהחל את דרכו בארץ כפועל־בניין (במחנות הצבא הבריטי) ואשר תפקידו הציבורי הראשון היה זה של מזכיר איגוד פועלי המתכת.

---

* *הנשיא הראשון היה ג'ורג' וושינגטון, מצביא מילחמת העצמאות האמריקאית, ששירת שתי כהונות (1789–1797); רונאלד רגן הוא הנשיא ה־40.*

נחוג ◆ בטיראנה, בירת אלבניה, יום הולדתו ה־75 של אנוואר הודג'ה, שליט אלבניה זה 38 שנה (בתואר של המזכיר הראשון של מיפלגת־העבודה). הודג'ה, בנו של סוחר־בדים מוסלמי, הודח בצעירותו ממישרת המזכיר בקונסוליית אלבניה בבריסל, בירת בלגיה, משנתגלה כי הוא כותב ביומן הפאריסאי הקומוניסטי הומניטה. אז חזר למולדתו לסוכנות טבק, שממנה פרש כדי להקים את המיפלגה הקומוניסטית האלבנית ולעמוד בראש מילחמת השיחרור נגד הכובשים האיטלקיים (ואחר־כך הגרמניים).

נפטר ◆ בחיפה, בגיל 54, ניצב־מישנה **דוד סרנקו**, יליד מצריים ואב לשתי בנות, שהיה בחדשות עת הושחה, לפני שנתיים, מתפקידו כמפקד (המישטרה) של מרחב הגליל, בעיקבות נסיון־התאבדות של סמלת־מישטרה שהאשימה אותו (ללא בסיס כפי שהוכח לאחר מכן) בהטרדה מינית.

נפטר ◆ בלונדון, בגיל 89, **הגנרל סר אוולין בארקר**, מי שהיה המפקד הלפני־אחרון (1947 — 1946), של הצבא הבריטי בארץ־ישראל, שחתם על גזר־דין המוות לשלושת אנשי לח"י (רב רוזנבאום, אליעזר קשאני ומרדכי אלקושי) שנתפסו כשבידיהם תת־מיקלעים ושוטים, בלילה שבו הילקו קצין ושני סמלים בריטיים על־ידי אנשי־מחתרת. הוא התפרסם דווקא בשל פקודת־היום לחייליו, שבה קרא להם להימנע מקניות אצל יהודים, הרגישים, באמת, רק לנוק כספי ("הכו אותם בכיסם!").

נפטרה ◆ בבני־ברק, בגיל 100, הרבנית **מרגלית הגר**, אמו של חבר מועצת גדולי־התורה (הקובעת, בין השאר, את עמדות אגודת ישראל) הרב משה הגר, הנושא בתואר האדמו"ר (אדוננו, מורנו ורבנו) מוויז'ניץ. הרבנית הגר היתה גם סבתם של שני אדמו"רים נוספים: האדמור מבעלז והאדמור מסאטמר.

נפטר ◆ בניו־יורק, בגיל 102, **הרב מרדכי קפלן**, אבי הזרם הרקונסטרוקציוניסטי ביהדות האמריקאית (הרואה ביהדות תירכובת של דת, גזע ותרבות) ואשר הנהיג בשנת 1922 את חגיגות הבת־מיצווה לבנות. כאשר פירסם קפלן ב־1954 את סידור תפילות־השבת שלו, שממנו השמיט כל איזכור של היות היהודים בני העם הנבחר ומתן תורה מסיני הוכרו עליו חרם רבני, כדת וכדין. קפלן לא היה המורד הראשון במישפחה, שהיגרה מליטא לארצות־הברית בסוף המאה הקודמת. אביו, רב גם הוא, היה משגיח על הכשרות בניו־יורק, שפרש ממישרתו כאשר גילה מעשי־שחיתות בבתי־המיטבחיים המקומיים.

נשיא קנדי ומישפחתו
לינקולן ראשון, רוזוולט שני

(המשך מעמוד 6)

אף אחד מן היעדים האלה לא הושגו — כשם שאריאל שרון לא השיג אף אחד מיעדיו בביירות.

● ערפאת נשאר חי, הן מבחינה גופנית, הן מבחינה מדינית. יתר על כן: בימי־המערכה זינקה יוקרתו לשחקים, אחרי הירידה בעיקבות ועידת־אלג'יר בראשית השנה. מחוץ לתחום־השילטון הסורי, התלכד סביבו העם הפלסטיני כולו. אומץ־ליבו האישי הופגן לעיני כל, וביטל את טענות אברמוסא וחבריו, שלא כולן היו בלתי־מוצדקות.

● הצבא הפלסטיני לא נשבר, אלא נחל הצלחה מרשימה בקרב־מגן קשה. אם יתפנה מטריפולי, יעשה זאת בכבוד, על נישקו ודגליו, כפי שיצא מביירות.

● אש"ף העצמאי לא זה בלבד שלא נשבר, אלא התלכד. האירגונים של ג'ורג' חבש ונאיף חוואתמה („החזית העממית" ו„החזית הדמוקרטית"), שהיססו תחילה, התייצבו לבסוף בבירור לצד ערפאת.

לפי התוכנית הסעודית, שהתקבלה על־ידי ערפאת והסורים, יתפנו ערפאת וכוחותיו מטריפולי מערבה, וה„מורדים" מיזרחה. הבעייה היא איך תתבצע הנסיגה בפועל, ומי יגן על אוכלוסיית המחנות הפלסטיניים. כדי למנוע מהדורה חדשה של צברה וׂשאתילא.

הנסיגה מוכרחה להיות בדרך הים. משמע: המצור הישראלי יצטרך להתבטל. במערב מניחים כי הושגה התחייבות על כך במהלך המשא־ומתן על חילופי־השבויים.

● מחלת האוייב

סולין אמר פעם: „תנו לי גנרלים שיש להם מזל." אך כדי שלגנרל יהיה מזל, הוא זקוק גם לכישרון ולאומץ־לב.

ליאסר ערפאת יש מזל. השבוע זה הוכח שוב.

בשיא המערכה, כאשר הקרב על טריפולי הסך גם למיבחן של כוח־רצון ושל מנהיגות אישית, נעלם יריבו של ערפאת מן הבמה.

חאפז' אל־אסד, השליט הסורי הרודה ביד ברזל במדינתו, חלה. איש מילבד מקורביו אינו יודע מה קרה לו בדיוק, אם חלה במחלה אנושה או לא. במערב ובמיזרח רווחו על כך שמועות רבות, וביניהן השמועה שחלה בטרומבוזה במח, שלקה בהתקף־לב, שהוא סובל ממחלת־סוכרת קשה (המחלה שהרגה בשעתו את גמאל עבד־אל־נאצר), ועוד.

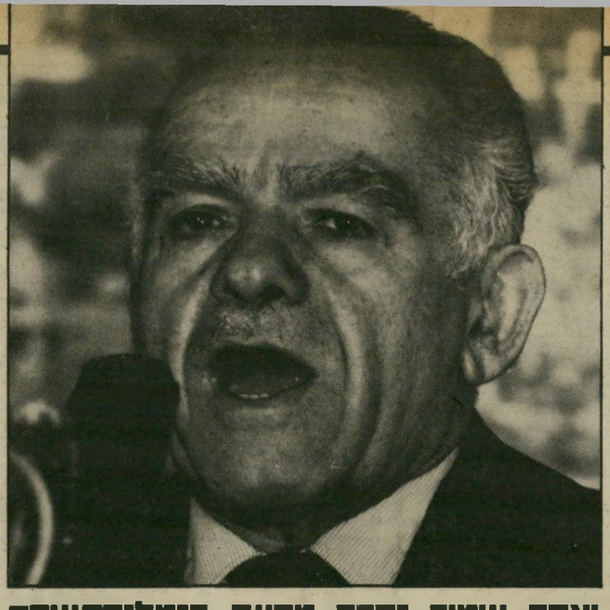
המישטר הסורי בנוי כולו על האיש העליון. חאפז' אל־אסד הוא אדם אינטליגנטי ביותר, טכסיסן פוליטי מבריק ואדם חסר־רחמים. במערב הוא נחשב כיום כמנהיג הערבי המוכשר ביותר.

המערכה נגד ערפאת, לחיסול אש"ף בכוח עצמאי, היתה סדי יוזמתו האישית של אסד. עם צאתו — לפחות זמנית — מן המערכה, היא איבדה את תנופתה.

המישטר יכול, מן הסתם, לתפקד זמן־מה בלי המנהיג העליון. אך מאיימות עליו סכנות פנימיות חמורות ביותר. זוהי דיקטטורה צבאית, שבה שולטים המנהיגים של כת דתית (העלאווים, על שם עלי, חתן הנביא מוחמד), שהיא מיעוט קטן ובלתי־פופולרי בסוריה. למישטר זה יש אויבים רבים וחזקים בסוריה עצמה, ובראשם האחים המוסלמים, השייכים לרוב הסוני במדינה, ושנרצחו בלי־רחם כאשר התקוממו לא־מכבר בעיר אל־חמא.

יש להניח כי המישטר ישמח ברגע זה להפסקת־נשימה, וכי אין לו חשק להמשיך בהרפתקה שנכשלה. בשעה זו דרוש הצבא הסורי בבית. אין הוא יכול להשתתף במיתקפה גדולה על טריפולי הנצורה.

מיתקפה מחודשת כזאת אמנם לא הסבה בלתי־אם־שרית, אך סבירותה ירדה.

יצחק שמיר נפרד מהעם בנמל־התעופה

ב־שעה שראש ממשלת ישראל, יצחק שמיר, שר־הביטחון שלו, משה ארנס, והנשיא האמריקאי, רונלד רגן, מתארגנים לתצלומים חגיגיים על מידשאות הבית הלבן, עסוקים היועץ לענייני־הביטחון של רגן, רוברט מקפרלין, בשיחה חשאית עם שר־החוץ הסובייטי, אדוארד שבארדנדזה.

שיחה זו, שנמשכה כשעתיים, היתה חשובה ביותר. היא נערכה בחדר־הישיבות הסמוך לאולם־הקבלה הגדול של הבית הלבן, ולא היה נוכח בה אף לא אחד מן הצוותים הרגילים של שני הצדדים. היא נערכה בשפה הרוסית, ללא תירגום.

מקפרלין ושבארדנדזה הם שני אנשים שיש להם מכנה משותף רב. שניהם מומחים לענייני־נשק, ושניהם מקורבים מאוד לנשיאיהם. שבארדנדזה הוא ידיד אישי של גורבצ'וב, ומקפרלין הוא ידיד אישי של רגן.

שיחה זו היתה חשובה ביותר, משום שהיא נערכה בעיצומו של משבר חמור ביחסי ארצות־הברית וברית־המועצות. משבר זה נגרם על־ידי מעצרו של הכתב היהודי־אמריקאי של „יו.אס.נוז אנד וורלד רפורט", נתן שרנסקי, בידי הקג"ב, בטענה שהוא מרגל.

ארצות־הברית מכחישה בתוקף את הטענה, ומאשימה את הקג"ב בהמצאת עלילת־שווא. ברית־המועצות מכחישה בתוקף את ההאשמה, ומאשימה את ארצות־הברית בהמצאת עלילת־שווא.

המשבר הזה מגיע אל המרחב הזה.

בראשית שנות ה־70' קיבל המרחב 34% מכלל הנשק שלו מארצות־הברית. בסוף שנות ה־70' כבר היו 61% מכלל הנשק שהובא למרחב נשק אמריקאי.

היתה זאת מילחמת יום־הכיפור שסימנה את המיפנה. עד לאותה מילחמה סיפקה ברית־המועצות 51% מן הנשק של המרחב. אחר־כך ירד חלקה, וברית־המועצות — סותרת־נשק צינית ואכזרית לא פחות מארצות־הברית — מספקת עתה רק כ־15% מן הנשק המגיע למרחב.

מדובר בסכומים של עשרות מיליארדי דולארים — כאשר חלק גדול מן הסכומים האלה הוא רווח נקי ליצרנים. בשנת 1982 לבדה הסתכם יבוא הנשק למרחב ב־47.7 מיליארד דולר.

במערך של מכירת־הנשק האמריקאי למרחב משמשת ישראל בתפקיד כפול וחשוב ביותר. ראשית — היא בעצמה קניינית חשובה של נשק. ושנית — היא „מקדמת מכירות", שהרי „למען השלום" צריך לשמור על „מאזן הכוחות" — ומה שקונה ישראל מוכרים גם למדינות הערביות. אחרי כמה שנים של שפל יחסי, באה עתה מילחמת־הלבנון, ומלבד הישגים אחרים של האמריקאים באותה מילחמה, היא גם הביאה להתעוררות עצומה בסחר־הנשק.

★ משמר הנפט

ב־אשר לנפט — במרחב ובצפון־אפריקה מופק יותר נפט מאשר בארצות־הברית, במערב אירופה, בברית־המועצות, בסין, בדרום־אמריקה ובאפריקה — כולן גם יחד. יותר מזה: עתודות־הנפט המוכחות של המרחב גדולות פי שניים וחצי מעתודות־הנפט של כל שאר העולם.

שמונה מבין 14 חברות־הנפט הגדולות בעולם הן חברות אמריקאיות. שמונה חברות אלה לבדן שולטות בהפקה, בשינוע, בעיבוד ובמכירה של 40 אחוז ויותר מכלל הנפט הנסחר בעולם.

ארבע מתוך שמונה החברות האמריקאיות נשלטות על־ידי קבוצת רוקפלר. קבוצה זאת שולטת ב־20% מן הנפט המופק בעולם כולו. מילחמת יום־הכיפורים ו„משבר־הנפט" שבעקבותיה עשו למען תעשיית־הנפט לא פחות ממה שעשו למען תעשיית־הנשק. קבוצת רוקפלר לבדה הגיעה בשנת 1974 לרווח נקי של שיבעה מיליארד דולר, מתוך מחזור מכירות של 70 מיליארד דולר. קבוצת רוקפלר שולטת ב־24% מהנפט העיראקי וב־70% מן הנפט הסעודי. למרות המהפכה האיראנית, עדיין שומרת קבוצת־רוקפלר על חלק ניכר מעסקיה שם.

קבוצה זאת יוצגה בממשלת־ניקסון על־ידי שר־החוץ, הנרי קיסינג'ר, ועל־ידי סגן־הנשיא, נלסון קורפלר. היא יוצגה באופן ישיר על־ידי הנשיא ג'ימי קרטר. בממשלתו של רגן יש ייצוג לחברת־ענק אחרת — בכטל — על־ידי שר־החוץ ושר־ההגנה.

נוסף על תפקידה החיוני לתעשיית הנשק, ישראל היא גם „מישמר הנפט" של ארצות־הברית במרחב. לעת־עתה יש צורך רק ברמזים ישראליים בכיוון זה, כאשר מדי פעם נשמעת הכרזה על טווח המטוסים הישראליים, המגיע עד לבארות־הנפט. הרמזים ברורים.

ישראל אינה סתם „גרורה" אמריקאית, וזאת יודע הנשיא האמריקאי רונלד־רגן, כשם שיודעים זאת שמיר וארנס. גם בגלל המעמד המיוחד של ישראל במרחב זה, היא זוכה ב־40% מכלל סיוע־החוץ האמריקאי. שום גרורה אמריקאית אינה זוכה בהטבות כה מפליגות — שאינן ניתנות חינם. שום גרורה אמריקאית אינה ממלאה למען ארצות־הברית תפקיד כה חיוני, כפי שממלאה ישראל.

מבחינה זאת יש לישראל מעמד בלעדי לא רק בגוש המערבי. גם בגוש הסובייטי אין שום גרורה הזוכה מצד מעמצת־האם בתנאים כה טובים ולמילוות ולמענקים כה גדולים, כפי שזוכה בה ישראל. חשוב לזכור כי רוב־רובם של סכומי „המענק" אינו מגיע כלל לישראל. הוא פשוט מועבר מקופת האוצר האמריקאי לכיסיהם של יצרני הנשק בארצות־הברית.

ארצות־הברית מכינה, אם כן, שעליה לשלם, ויש להניח כי המשא־ומתן לא יהיה קשה וממושך מדי. יתכן רק שהוא יתואר כך בכלי־התיקשורת, כדי להאדיר את הישגם של שמיר וארנס.

שלמה פרנקל ■

מסע הגבאים

● בשנים האחרונות גדלה מאוד חשיבותו של ענף כלכלי אחד — תעשיית־הנשק. סחר־הנשק החליף את סחר־הנפט כענף הכלכלי מס' 1 בעולם. מחצית ויותר מכלל הנשק שמייצאות מדינות הגוש הסובייטי ומדינות המערב מגיעה למרחב זה.

בשני העסקים האלה — הנשק והנפט — יש לארצות־הברית עניין רב מאוד.

בתחילת המאה הגדיר הנשיא האמריקאי קלווין קולידג' את מדיניות־החוץ של ארצות־הברית במילים הבורות: „העסק של אמריקה הוא העסקים." הנשיא דוויט אייזנהאור היה מפורש מאוד, כאשר אמר בהתחלת שנות ה־50' כי תעשיית הנשק האמריקאית היא „הגורם המרכזי בעיצוב המדיניות."

המיספרים המדהימים מבהירים למה הכוונה. מאז שנות ה־50' הוציאה ארצות־הברית על חימוש יותר מ־2000 מיליארד דולר. תעשיות־הנשק האמריקאיות יצרו מאז נשק ביותר מ־3000 מיליארד דולר — וחלק גדל והולך צים שלהם בעניינים פרוזאיים מאוד, שריח חריף של ציניות נודף מהם. הדברים אומנם אינם נאמרים במפורש, גם בשיחות שמאחרי הקלעים, אך טיבה של העיסקה ברור לגמרי: ארצות־הברית נתבעת לשלם לישראל בדולארים ובוויתורים מדיניים תמורת ההרוגים והפצועים הישראליים במילחמת־הלבנון.

★ קידום מכירות

ה־יום כבר ברור — ומעטים מנסים להסתיר זאת — כי מילחמת־הלבנון היתה מתואמת בין שתי הממשלות, החל מן ההחלטה האסטראטגית על הפתיחה במילחמה, וכלה בהחלטה טקטית, כמו מועד הנסיגה הישראלית לקו־האוולי החדש.

הביקור הממלכתי החשוב נועד, בראש ובראשונה, לגבות את מחיר־הדמים. השרים הישראליים יצביעו על הנזקים הכבדים — הכלכליים, הפוליטיים והמוראליים — שגרמה המילחמה לישראל. במקביל הם יצביעו על הרווחים שהפיקה ארצות־הברית מן המילחמה — רווחים כלכליים ומדיניים — וההשבון ייעשה.

סביר להניח שהאמריקאים ישלמו. אחרי שיעמדו על המקח. הממשלה האמריקאית מבינה יפה את חשיבות המרחב — ואת חשיבותה של ישראל בו.

לא לחינם זוכה כל מה שמתרחש במרחב זה בתשומת־לב מרובה כל־כך בכל עיתון ובכל תחנת־טלוויזיה בעולם: פוליטיקאים ועיתונאים רבים בישראל נוטים לייחס תשומת־לב זאת ל„אנטישמיות החולנית", הטבועה בנפש העולם, אך הסבר זה תקף כמו הסברים אחרים של אותם פוליטיקאים ואותם עיתונאים. אין לו שום שייכות לעובדות:

● המרחב הוא חבל־הארץ החיוני ביותר לשני הענפים החשובים ביותר של הכלכלה העולמית: הנפט והנשק.

● במרחב המשתרע בין איראן במיזרח ואלג'יריה במערב מופק רבע מכלל הנפט הנצרך בעולם. אך חשיבותו של רבע זה עצומה, משום ש־90% מן הנפט המופק במרחב ובצפון־אפריקה מיועד לייצוא, מספק

שני זוגות הפרידה הממלכתית בנמל־התעופה: שולמית ויצחק שמיר, מיוריאל ומשה ארנס נפרדים ממתיתיהו שמואלביץ, דן מרידור, יצחק זמיר, גדעון פת, אליהו בן־אלישר ומשר האוצר יגאל כהן־אורגד, הממתין לתורו, קיצוני משמאל, בחולצה פתוחה ובחיוך רחב.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון "העולם הזה", שהוסיע השבוע לפני 25 שנה בדיוק, עסק בתבת־השער שלו במשמעויות של מינוי הרב טולידאנו כשר־דתות סרדי ראשון בישראל, דבר שגרם לנישול עסקניה האשכנזיים של מסדל מעמדות־מפתח והשליטה במישרד זה. הכותרת של תבת־השער: "הסתימה הספרדית". כתבת־תחקיר בנושא "מבט שני" של היום הובאה תחת הכותרת "מיקלט בצל שליחי־הצלב". הכתבה יקרה את פעולות מוסדות המיסיון בארץ, ואת האזרחים היהודיים מניעים לחסות בצילם, בעיקר בשל אי־יכולתם לפרנס את שפחותיהם בכבוד. הספר הירושלמי הרמן קלאנג סיפר באוזני שבערון רכילות מלכותית, תחת הכותרת "סיפרתי את המלך תוסיין". העלה זיכרונות מארמון המלוכה הירדני, בעת שהוא שימש בו ספר־החצר.

כתבת־בידור, תחת הכותרת "נס חנוכה — כוכבים מפאריס", ווחה על גלריה של כוכבי־קלנטע צרפתיים, שעמדו לבוא בחג־החנוכה לביקור בישראל. בין הכוכבים: זיזי זאנמיר, דניאל גלין, סרנסואז ארנול, הנרי וידאל, מילין דימנג'ו והבימאי הנודע אנדרה ביאט. כתבת־הספר, תחת הכותרת "איש היה ושמו וילי", גוללה את סיפור מותו מסרטן של אחד מחשובי הפנטומימאים הישראליים, איש קיבוץ נירים. הכתבה .... הם — הפלגנו" דיווחה על הפלגתה החדשה של תוכנית־הדרדיו "שלושה בסירה אחת" עם צוותי הזמרסקאים חדשים.

בשער הגליון: שר־דתות ספרדי ראשון, הרב יעקב משה טולידאנו.

"העולם הזה" 1105
תאריך: 3.12.1958

מילחמת־דת בחנוכה ★ ה„ממונה" מבזה את בית־המישפט ★ תערוכת „המרד"

העם

ך הניסים והמיפלגות

בחלונות־הראווה הורדלקו החנוכיות של ז"ט. בבתי־הספר שיננו התלמידים מחרש את קי הגבורה של מילחמת־המכבים. אולם גם יתות של הקיבוץ החילוני ביותר התעכבו חנכים על נס השמן בבית־המיקדש. כי איש ם לא הצליח, עד כה, להפריד לגמרי בין דת יניות בהיסטוריה היהודית.

גם במוסרות הגבוהים ביותר של המדינה לא ה זה קל. השבוע, להפריד בין השתיים. רב שיש ומלומד מונה לשמש שר לענייני הדת דינה — וכמעט לאיש לא היה חשוב הצד תי־גרידא שברבר. טענו שמשי הדת אורגנת: הרב יעקב משה טולידאנו גוייס ידי מפא"י כדי לפגוע בעיקרי הדת — ליבם התכוונו לומר, כי הוא נקנה על־ידי א"י, כדי להנחית מכת־מוות למיפלגות תיות, אשר עשו את שם האלוקים קרדום פור בו.

הצד שכנגד טען, כי מינויו של הרב טולידאנו לשחרר את הדת ממירכבת האינטרסים מיפלגתיים — ובליבם התכוונו לומר, כי תחת דת תמשוך את מירכבת המיפלגה תית־לאומית (מפר"ל), תירתם מעתה לעגלת פא"י במסע־הבחירות הקרוב.

גם אלה וגם אלה לחמו את מילחמת הקודש - למען מיפלגתם. איש מהם לא חשב אפילו גע קטן לגשת לפיתרון הבעיה משורשיה: פרדה בין הדת ובין המיפלגה. אף לא אחת מן מיפלגות המעורבות בסיכסוך לא מוכנה לתת לאלוהים את אשר לאלוהים. כל אחת מהן רצתה לגרוף לסניפיה את אשר לקיסר ואת אשר לאלוהים גם יחד.

פרשת כהן

סטירת־לחי בלבד

בפעם הראשונה שהעיתונות הזכירה במפורש את שמו של אהרון כהן, בקשר לפרשת מעצרו והאשמתו בידי הש"ב, נעשה הדבר ברשותו של הממונה על שירותי־הביטחון בכבודו ובעצמו(*).

ואז כינס הממונה על הש"ב את עורכי העיתונות היומית למסיבת־עיתונאים בבית סוקולוב, גילה להם את זהות האיש ואת אותם מפרטי הפרשה שניראו לו. הוא אף התיר מפורשות את פירסום הודעתו. עוד באותו ערב הודיע קול ישראל, כי העצור הוא אהרון כהן, וכי הוא חשוד בריגול.

היה אומנם בתשובה זו משום סטירת־לחי פומבית לממונה הכל־יכול של הש"ב, אולם סטירת־לחי מילולית, הניתנת במיסגרת ערב שאלות ותשובות באשקלון, איננה יכולה לבוא במדינה דימוקרטית במקום צעדים מישפטיים.

היה זה ביזיון גס של בית־המישפט. כי בתיק הסודי, שהוגש לשופט־השלום יהודה טרייביטש בתל־אביב, קבע השופט בכתב־ידו, לפי בקשת הש"ב: „אסור לגלות את שמו של הנאשם או פרטים אחרים של הפרשה".

כולם אשמים. מפ"ם, אשר התייצבותה בצד חברה המואשם נעשתה איתנה יותר, ככל שהספיקה לעכל את פיריטי־האישום, החליטה כי לפחות על פגיעה זו לא תשתוק לממונה על הש"ב. במיכתב ארוך ומנומק פנה סניגורו של כהן, עורך־הדין שלמה זקהם, אל היועץ־המישפטי, ביקשו להעמיד לדין את הממונה על הש"ב, על ביזיון בית־המישפט.

כעבור יומיים השיב היועץ־המישפטי, חיים כהן. הוא לא יכול היה להכחיש כי הממונה על הש"ב ביזה את בית־המישפט. אולם הוא גם לא רצה להסיק את המסקנה הישרה ולפעול נגד הממונה על הש"ב. בתימרון אופייני החליט לנקותו — אם לא מכל האשמה, הרי לפחות מחלקה: „כל עיתוני הארץ, בלי יוצא מן הכלל, עברו על החוק בפרשת כהן, ולא רק ראשי־שירותי־הביטחון."

* איסר הראל, שנודע ברדיפותיו את השמאל הישראלי.

אנשים

● מנהיג מפ"ם **מאיר יערי**, על פרשת **אהרון כהן**: „במוקדם או במאוחר יצטרכו דוב המיפלגות בארץ להגיע לידי מסקנה. כי אין להשלים בשום פנים עם מוסר הנהגה מסמכות שילטונית, כדי להפנותה נגד מיפלגות נאמנות לביטחון המדינה מתוך חשבונות בלתי סבירים."

● אלוף (מיל') **אהרון רמז**: „בפוליטיקה אין משלמים דווידנדות על מניות של עבר."

● ח"כ חרות ד"ר **יוחנן בראר**: „שמעתי שרוצים לעשות מהלירה סלע. אל תעשו זאת, כי הסלע יהפוך ויהיה לחצץ."

● ח"כ חרות **יעקב מרידור**, על פרשת כפר־קאסם: „כולנו חייבים להרגיש בליבנו סימפטיה כלפי הבחורים שנשפטו על שמילאו שליחות וטעו... עם הבאתו של שדמי לדין נותקה שרשרת־האחריות עבור הפרשה, המובילה ישר אל שר־הביטחון, מר דויד בן־גוריון."

חפילה לאל חדש אדולף למברטי, שהתנצר, מתפלל לצלב בלילה שלפני צאתו את ישראל, דרך נמל חיפה. בין השאר אמר למברטי להעולם הזה: „אילו היו נותנים לי לחיות בארץ כאדם, לא הייתי מתנצר."

איש היה אחד התצלומים האח־רונים של וילי, אמן הפנ־טומימה הישראלי, שנפטר השבוע לפני 25 נה ממחלה ממארת כשהוא בן פחות מ־30. לי, חבר קיבוץ נירים. הביא לישראל כמה ישגים מדהימים באמנות הפנטומימה.

נרות־חנוכה ויעלו את זיכרם של המורדים החשמונאים, תיפתח בתל־אביב תערוכה, שנועדה להנציח את מעלליהם של מורדים מתקופה הרבה יותר קרובה, כשתיפתח בעוד כמה ימים תערוכת המרד בבניין מצודת זאב בתל־אביב, יהיה זה הסיכום המומחש הראשון — בסטאטיסטיקות, בציורים, במיבנים ובמוצגים מקוריים — על מילחמת המחתרות העבריות, על שלוחותיהן, בשילטון המנדט הבריטי.

בעזרת תמונות ומוצגים מקוריים, כמו חבל התלייה שבו ניתלו הנידונים למוות; בעזרת עשרות קונסטרוקציות ומיכנים, המהווים העתק מדוייק של פעולות מחתרת שונות; ובעזרת מיתקנים — החל בזה המראה רכבת מתפוצצת וכלה במיתקן האחרון שהוצב ביציאה, והמראה תמונה נעה של בריטים העוזבים את הארץ — תיתן התערוכה שיעור מאלף על מה שהתרחש בעשור שקדם לעשור המדינה.

מיכתבים

פרשת תרומות

כשמר אבנרי כותב „לא אתרום", הוא פשוט רוצה למצוא חן בעיני דעת־הקהל, שככל קהל אחר אינו אוהב לדלדל את כיסו. מר אבנרי טוען, כי את הכסף יש להשיג על־ידי קימוצים. דברים אלו עוזרים לקהל המשתמטים מתשלומי־מיסים למיניהם להקל על מצפונם, והרי מילווה־ההתנדבות בישראל הוא כפי שהעורך טוען — ובצדק — מס!

דן מרגלית, ירושלים

תקלה בבית

לכל אלה ששאלו אותי בכינוס ועידת הציונים הכלליים מדוע איחרתי לכינוס, עניתי כי זה קרה בגלל תקלה בביתי. לא התבטאתי לגמרי כפי שכתוב אצלכם בפסוקי השבוע (העולם הזה 1103).

ישראל רזקה, חבר־הכנסת, ירושלים

● ה"כ צוטט כך: „מה הפסדתי? אני חושב שגם אלה שנשארו בחוץ לא הפסידו כלום."

תערוכה

דם על הריצפה

בעת שאזרחי ישראל ידליקו השבוע את נרות־חנוכה כמתבקש בחוק, זאת חייב לרעת, יותר מכולם, היועץ המישפטי.

היום: 25 שנה אחרי

כותבי המיכתבים למערכת משנת 1958 לא דרכו במקום: חבר־הכנסת המנוח **ישראל רזקה** (מטעם הציונים הכלליים, קודמיהם של הליברלים), עלה לפני פטירתו מתפקיד של ראש עיריית תל־אביב — שאותו מילא בעיקבות מינוי מטעם השילטונות הבריטיים בשנת 1936, במשך יותר מ־20 שנה — לתפקיד שר־הפנים בממשלת ישראל. **דן מרגלית**, בנו של רופא תל־אביבי, החליט לפנות לקריירה עיתונאית. תחנתו הראשונה היתה העולם הזה. אחרי כמה שנים עבר לחארץ. כשליח היומון בארצות־הברית פוצץ את פרשת חשבון המט"ח של לאה רבין, שהביא לכך שיצחק רבין הישעה עצמו מתפקיד ראש־הממשלה. כיום מרגלית כתב־הכנסת של הארץ ומנחה מבוקש בטלוויזיה — בתוכנית החדשות של שעה 5 ערב חדש בטלוויזיה הלימודית, ובתוכנית החדשה של הטלוויזיה מיפגשים.

כל פרטי "החורף היפה" בחוברת יפהפיה של אל על ומארגני הטיולים. בקש את חוברת "החורף היפה" מסוכן הנסיעות שלך או הזמן אותה טלפונית מאל על, טל. 625252 והיא תשלח ישירות לביתך.

החורף היפה

טוס אל החורף היפה ביותר של חייך.

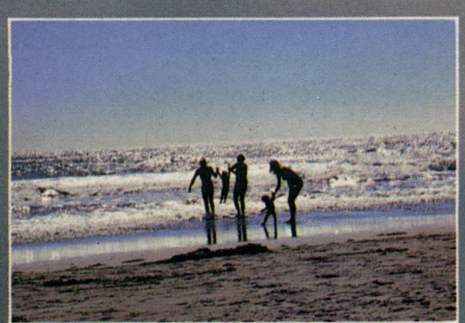
אל על ומארגני הטיולים מציעים לך לטוס השנה אל החורף היפה ביותר בחייך באחד מ-51 טיולים מיוחדים בהתאם לזמן העומד לרשותך, המחיר הרצוי לך והמקום הקוסם לך ביותר.

עם אל על תוכל לבלות חורף נפלא באחת מבירות אירופה התוססות, חופשות שלג בחורף אירופאי מרהיב, ימים שטופי-שמש במסעות קסומים לעולמות מוזרים באפריקה, שייט באיים אקזוטיים או טיולים לארה"ב - ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות.

לבחירתך טיולים הכוללים טיסה ומלון, חבילות תיור הכוללות בנוסף לכך גם כרטיסים לאירועים שונים, ציוד סקי וכד' או טיולים מאורגנים בלווי מדריך עם תכנית סיורים מרתקת לכל יום. קיימים גם טיולים מיוחדים לשומרי מסורת.

אל תניח לחורף להפוך לחורף של שגרה.
אל תניח לחורף לעבור בלי לעיין בחוברת "החורף היפה"!

להרשמה ולפרטים נוספים פנה עוד היום לסוכן הנסיעות שלך.

אל על

כ"ד בסלו תשמ"ד, 30.11.83 מיספר 2413 יר 130 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

נערת־הזוהר מס'ו של ישראל הסכימה להופיע בעירום, תמורת מיליון דולר, בתחרות עיתון־הערווה

שרונה מארש